Türkçe Konuşanlar İçin

KUR'ÂN'I ANLAYARAK OKUMA REHBERİ

2

UYGULAMA KİTABI

Düşünmek ve Yaşamak İçin...

FATMA SERAP KARAMOLLAOĞLU

işaret

بسم الله الرحمن الرحيم

FATMA SERAP KARAMOLLAOĞLU, 1955 de Balıkesir'de doğdu. İlk, orta Ve lise tahsilinden sonra 1977 yılında Ankara Hacettepe ÜniVersitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. Çeşitli kuruluşlarda mesleğini icra ettikten sonra emekli oldu. Hep arzu ettiği İslâmî İlimler'e yöneldi. Kısa sürede Arapça öğrendi. Bu esnâda çeşitli kurslarda İslâmî Temel Eğitimi'ni tamamladı. Bir taraftan hat derslerine devam ederek sülüs-nesih icâzeti aldı. Belâğat derslerine devam ettikten sonra medrese icâzetini aldı. Belâğat Dersleri Serîsi olarak Meânî, Beyân, Bedî' İlmi kitapları, Kur'ân Ve Tefsirle alakalı tercüme çalışmaları vardır. Arapça eğitimi, Belâğat dersleri Ve Kur'ân çalışmalarıyla meşgul olmaktadır. İngilizce Ve Arapça bilen müellif evli, iki çocuk, altı torun sâhibidir.

Müellifin Yayınlanmış Eserleri:

1- *Hastalıkla Arınma* (Tercüme), Özgü Yayınevi, 2010.
2- *Kur'ân'ın Edebî Dili Lafız-Ma'nâ Uyumu* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2010.
3- *Kur'ân Işığında Belâğat Dersleri-Meânî İlmi*, İşaret Yayınları, 2013.
4- *Kur'ân Işığında Belâğat Dersleri-Beyân İlmi*, İşaret Yayınları, 2013.
5- *Kur'ân Işığında Belâğat Dersleri-Bedî' İlmi*, İşaret Yayınları, 2013.
6- *Kur'ân-ı Kerîm'deki Duâ Âyetleri*, İşaret Yayınları, 2016.
7- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 1: Ğâfir Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2016.
8- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 2: Fussilet Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2016.
9- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 3: Şûrâ Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2017.
10- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 4: Zuhruf Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2017.
11- *Kur'ân'ı Anlayarak Okuma Rehberi 1*, İşaret Yayınları, 2017.

İletişim: fatmaserapkaramollaoglu@gmail.com

TÜRKÇE KONUŞANLAR İÇİN

KUR'ÂN'I ANLAYARAK OKUMA REHBERİ

2

UYGULAMA KİTABI

Düşünmek ve Yaşamak İçin...

Hazırlayan

Fatma Serap Karamollaoğlu

Çalışma Ekibi

Ayşe Dolmacı
Buşra Sacide
Fatma Serra Ünal
Feriha Ferhan Yamakoğlu
Nur Nisa Kuşaslan
Semra Elmadağ
Sevda Binici
Şükran Kaya

işaret

İŞARET YAYINLARI: 218
Kur'ân Kitaplığı

Eserin Adı
TÜRKÇE KONUŞANLAR İÇİN
KUR'ÂN'I ANLAYARAK OKUMA REHBERİ - 2
Uygulama Kitabı

Hazırlayan
Fatma Serap Karamollaoğlu

Çalışma Ekibi
Ayşe Dolmacı
Buşra Sacide
Fatma Serra Ünal
Feriha Ferhan Yamakoğlu
Nur Nisa Kuşaslan
Semra Elmadağ
Sevda Binici
Şükran Kaya

1. Baskı: İstanbul, 2018

© İşaret Yayınları

Yayın Yönetmeni
Dr. İsmet Uçma

Mizanpaj
DBY Ajans

Kapak Tasarımı
Sercan Arslan

Baskı-Cilt
Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Cad. Işık Sanayi Sitesi No: 19/102
Topkapı / İstanbul Tel: 0212 483 47 91-92
(Sertifika No: 11964)

ISBN 978-975-350-353-2

Sertifika no: 15826

Mizanpaj programı: InDesign
Türkçe metin: Font Utopia Std, *Punto/aralık* 10,5/14,2 pt.
Arapça metin: Font Traditional Naskh, *Punto/aralık* 17/28 pt.

İŞARET YAYINLARI
Hobyar Mah. Ankara Cad. Ünal Han No: 21/1
34110 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: +90 212 519 17 28 - 528 30 63 Faks: +90 212 528 30 59
isaret@isaretyayinlari.com.tr • www.isaretyayinlari.com.tr

İÇİNDEKİLER

Mukaddime / 7

SÛRELER

1. Fâtiha Sûresi ... 10
2. Bakara Sûresi 1-5. Âyetler (Elif, lâm, mîm) ... 13
2. Bakara Sûresi 255. Âyet (Âyete'l-Kürsi) ... 17
2. Bakara Sûresi 285-286. Âyetler (Âmene'r-Rasûlü) ... 20
3. Âl-i İmrân Sûresi 18-26-27. Âyetler ... 24
18. Kehf Sûresi ... 28
32. Secde Sûresi ... 91
36. Yâ-Sîn Sûresi ... 107
44. Duhân Sûresi ... 139
48. Feth Sûresi ... 154
55. Rahmân Sûresi ... 178
56. Vâkı'a Sûresi ... 194
59. Haşr Sûresi 21-24. Âyetler ... 210
62. Cum'â Sûresi ... 214
67. Mülk Sûresi ... 223
75. Kıyâmet Sûresi ... 237
78. Nebe' Sûresi ... 245
87. A'lâ Sûresi ... 253
93. Duhâ Sûresi ... 258
94. İnşirâh (Şerh) Sûresi ... 261
95. Tîn Sûresi ... 263
96. 'Alak Sûresi ... 266
97. Kadr Sûresi ... 270
98. Beyyine Sûresi ... 272
99. Zilzâl Sûresi ... 277
100. 'Âdiyât Sûresi ... 280
101. Kâri'a Sûresi ... 283
102. Tekâsür Sûresi ... 285
103. 'Asr Sûresi ... 287
104. Hümeze Sûresi ... 289
105. Fîl Sûresi ... 291
106. Kureyş Sûresi ... 293
108. Kevser Sûresi ... 297
109. Kâfirûn Sûresi ... 298
110. Nasr Sûresi ... 300
111. Tebbet Sûresi ... 302
112. İhlâs Sûresi ... 304
113. Felâk Sûresi ... 305
114. Nâs Sûresi ... 307

Kur'ân severlere ithaf olunur.

MUKADDİME

Bismillâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm

el-Hamdu lillâh, ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin
ve alâ âlihi ve sahbihi ecmaîn.

Allah Teâlâ bizi kulları olarak yarattıktan sonra ebedî olan Âhiret âlemini kazanmamız, bu dünyada nasıl yaşamamız ve neler yapmamız gerektiğini bildirmek için bize elçiler ve onlarla beraber kitaplar göndermiştir. Biz bu kitaplarda olanları okur, anlar, inanır, hayatımızı ona göre düzenleriz. O hâlde bu dünyada mutlu, huzurlu bir hayat yaşamak ve Âhiret'in tarlasında kârlı bir hasad elde etmek istiyorsak bu kitapları çok çok okumalı, anlamaya ve hayatımızda uygulamaya çalışmalıyız.

Allah Teâlâ kulları için gönderdiği, son kitap olduğunu ilan ettiği ve kıyamete kadar hükmü geçerli olacak Kur'ân'ın korumasını kendi üzerine almıştır. Bu kitabı da biz Müslümanlara miras bırakmıştır. Bu mirası iyi korumak istiyorsak yine bu kitabı çok okumalı ve anlamaya çalışmalıyız.

Bu kitap önceki kitabın pratik olarak uygulaması açısından yol göstermek üzere oluşturuldu. Allah Teâlâ'nın bizi muhatab alarak gönderdiği kelâmını az da olsa anlamak, böylece Kur'ân'ı okurken daha çok zevk almak, daha çok okumak, belki de Kur'ân'ı daha iyi anlamak için Arapça öğrenmeye istek oluşturmak ve hayatımızda yer alan lüzumlu-lüzumsuz birçok meşgale arasında buna vakit ayırmaya karar vermeyi sağlamak için bir etken olabileceğini düşündük.

İnsanın anlamadığı bir şeyi okuması ve hayatına geçirmesi çok zordur. Bugün dünyada Kur'ân kadar çok okunan ve ezberlenen başka bir kitap yoktur. Acaba anlaşılması için de aynı şey söylenebilir mi? Maalesef bu soruya olumlu yanıt veremiyoruz. Bazılarımız sadece bu yüce kitabı Arapça telaffuzuyla öğrenmekle yetinmiş, bazılarımız ise buna bile gerek görmemiştir. Aslında aramızda namaz kıldığı hâlde ezberinde Kur'ân'dan *namaz sûreleri* diye bilinen sûrelerden başka bir şey olmayan insanların sayısı çoktur. Hatta Allah'ın bizi huzuruna kabul etmesi demek olan namaz ibadetini yerine getiren insanların bile çoğu bu sûrelerin tamamını bilmezler. Bu, sadece bizim ülkemiz için değil, bütün Müslüman ülkeleri için geçerli olan bir vâkıadır. Nerede kaldı ki manasını anlayalım!

Hâlbuki Allah Teâlâ Kur'ân'ı anlayabilmemiz için kolaylaştırdığını söylemiştir:

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُّدًّا :Meryem 19/97

Sırf onu, [Kur'ân'ı] senin lisânın (olan Arabca'y)la (indirmek sûretiyle) şunun için kolay kıldık ki, onunla muttakîleri [Allah'ın emir ve nehiylerine ri'âyet ederek isyândan korunanları] müjdeleyesin (ve yine onunla) inâd(cı bir kavmi, yâni, küfr ü şirk üzerinde ısrar) eden (müşrik)leri de inzâr edesin [uyarasın].

Benim hayatımda gençlik yıllarımdan beri her zaman *Kur'ân'ı Anlayarak* okuma isteği oldu. Bu nedenle de çeşitli fırsatlar peşinde koşarak bu hedefimi gerçekleştirmeye çalıştım. Ama bunu ancak 40 yaşından sonra başardım. 40 yaş -Kur'ân'da da Ahkâf, 46/15'te bir vesileyle bahsedildiği gibi- insanın hayatında bir dönüm noktası, bir idrak yaşı sayılabilir. Bunu özellikle belirtmemin sebebi çeşitli vesilelerle bana ulaşan insanların çocukluğunda ya da gençliğinde ilgilenmediği dînî konulara yönelmek için treni kaçırdığını düşünmesi ve "Artık herşey için çok geç, hayatımı gereksiz şeylerle geçirdim ve artık Âhiret'e yönelik bir şeyler yapma fırsatını kaçırdım" demesidir. Halbuki ömrümüzün ne kadar süreceğini bilemeyiz ve hiçbir zaman hiçbir şey için geç değildir. Beni tanıyanlar 40 yaşından sonraki 23 yıla neler sığdırdığımı çok iyi bilirler.

Önceki kitabımızda Kur'ân'ın Arap dilinde olmasına rağmen Türkçe'de Arapça'dan geçmiş pek çok kelime olması dolayısıyla bizim için yabancı dilde yazılı bir kitap hükmünde olmayacağından bahsetmiş ve Kur'ân'da geçen kelimelerin büyük bir kısmının Türkçe'de bir şekliyle kullanılmasından hareketle birkaç sözlük hazırlamıştık. Ancak kafa yapımızı bu şekilde düşünmeye alıştırmak söylendiği kadar kolay değildir. Aslında belki de daha önce hiç böyle düşünmediğimiz için bu bize zor geliyordur. Ben çeşitli vesilelerle görüştüğüm İlâhiyat Fakültesi veya Arap Dili mezunlarının bile bu şekilde düşünmeye alışık olmadığını biliyorum. Dolayısıyla bu farkındalığı oluşturmak ve Kur'ân'ı en azından konusunu anlayarak okur hale gelebilmek, Türkçe'de kullandığımız kelimeleri kolayca tanıyabilmek için çokça okuduğumuz sûreler üzerinde bir uygulama kitabı hazırlamak istedik. Bu iki kitap birlikte çalışıldıktan sonra Kur'ân'ın başka kısımlarında zorluk çekilmeyeceğini ümit ediyoruz.

Tabii bu şekilde bir uygulama kitabı hazırlamak bizim için de çok kolay olmadı. Meâl olarak halk tarafından en çok kabul gören meâl olması nedeniyle Elmalılı Hamdi Yazır'ın orijinal meâlini kullanmayı tercih ettik. Ancak bu meâl merhumun hazırladığı tefsir içine yazdığı bir meâldir. Aslında kendisi bizzat Hasan Basri Çantay'a Meâlin tefsîr cebhesi kadar kuvvetli ve akıcı olmadığını söylemiştir. Çünkü tercüme yerine geçeceğinden korkmuştur. Elimizden gelen gayreti göstermemize karşın Türkçe ve Arapça gramer yapıları ve cümle dizilişleri çok uyumlu olmadığı için Arapça kelimenin altına yazılan meâller her zaman münasip olmadı. Bu nedenle sadece böyle bir çalışma için ayrıca bir meâl çalışması yapmanın daha uygun olacağını düşünmemize rağmen buna yönelmedik. Çünkü meâl yazmak için yanlış anlaşılma ihtimaline karşı gerçekten çok mesâi harcamak gerekir.

Bu kitapta halk arasında çok okunan sûreler seçildi. Okurun Türkçe kitaplara alışık olduğu düşünülerek sayfalar soldan sağa doğru ilerleyerek hazırlandı. Hedefimiz önceki kitabın uygulamasını göstermek olduğu için mümkün olduğu ölçüde her kelimenin altına önce meâli sonra da Türkçe'de kullanılan şekli yazıldı. Ya da Türkçe'de kullanılmadığı hâlde Kur'ân'da 10 ve daha fazla sayıda geçen bir kelimeyse altına önceki kitapta geçen bir bölüm olan *Arapça Kelimeler Sözlüğü* yazıldı.

Edat, zamir vs. gibi kelime grubunun altına da *Edat, zamir vs* yazdık, ama bu kelimelerin Türkçe'de kullanılan bir şekli varsa onu yazmayı tercih ettik. Bu grupta birden çok kelime birleştiyse tek bir *Edat, zamir vs* yazmakla yetindik. Bu cümle elemanlarını bitiştiği kelimelerden ayrı yazmak her zaman mümkün olmadı. Onun için bazen meâlleri altına yazılmakla beraber bazen yazılamadı. Bazen ismin -e hâli veya -i hâli gibi ayrıca gösterilirken bazen gösterilemedi. Aynı şekilde olumsuzluk ekleri de bazen gösterilebilirken bazen gösterilemedi.

Meâlde bazı kelimelerin altı boş kaldı. Bu boşluklar o kelimenin manası olmadığını göstermez. Ancak manasının cümlede zikredilmesi, Türkçe'deki cümle yapısı bakımından uygun görülmemiş olabilir. Türkçe'de herhangi bir türevi kullanılmayan, ilk kitabımızdaki Edatlar veya Arapça Kelimeler Sözlüğü'nde ya da diğer Sözlük'lerde yer almayan kelimelerin altındaki kutular da koyu renkle gösterildi.

Manaların tam olarak anlaşılabilmesi için âyetlerin bulunduğu sayfanın altına açıklamalarıyla birlikte meâl yazıldı. Bunun için Ertuğrul Özalp tarafından hazırlanmış ve İşaret Yayınları'ndan basılmış olan meâl kullanıldı. Her sûrenin sonuna da *Merkezü'l-Minhâc li'l-İşrâf ve't-Tedrîb et-Terbevî* tarafından basılmış olan *el-Kur'ân Tedebbür ve Amel* isimli kitaptan o âyetleri hayatımıza geçirmekle ilgili faydalı olacağını düşündüğümüz bazı notlar tercüme edilerek konuldu.

Kelimenin kökünü bulmanın manaya daha kolay ulaşmaya vesile olacağı düşünülerek isim ve fiillerin köklerini renklendirdik. Bu aşamada da teknik olarak bazı zorluklar yaşadık. Meselâ başına *elif-lâm* gelmiş isimlerde *lâm* harfinin birleştiği harfi renklendiremedik. İllet harfi olan fiillerde kökün tamamı görünmediği için sadece bazı harfler renklendirilmiş oldu. Okuyucunun seviyesinin iyi bir Arapça seviyesi olmadığı düşünülerek kökü bulmaya yardımcı olacak şekilde renklendirme yaparken bazı teknik farklılıkları da görmezden gelmeyi tercih ettik. Bu gibi kusurların hoşgörüleceğini ümid ediyoruz. Edatlar tablosundaki kelimeleri ise renklendirmeden olduğu gibi bıraktık. Çünkü bunların kökünü bulma konusunda bir sıkıntı olmayacağını öngördük. Ancak bunlar arasında edat olarak kullanıldığı gibi kelime manasının da kullanıldığı يَوْمَ / كَانَ/ أَدْنَىٰ/ قَبْلَ/ بَيْنَ / خَلْفَ sözcüklerini kırmızıyla renklendirdik.

Bütün dikkat ve çabalarımıza rağmen bu alanda benzeri olmayan bu çalışmanın eksikleri olması çok tabiidir. Yapıcı eleştiriler ve talepler sayesinde sonraki baskılarda geliştirilerek mükemmele yaklaşmayı ümit ediyoruz.

Bu çalışmada beni cân u gönülden destekleyen ve yine aylarca çalışan değerli arkadaşlarıma; her zaman olduğu gibi manevî desteğini devamlı olarak arkamda hissettiğim kıymetli hayat arkadaşıma ve tabii ki diğer çalışmalarım gibi bunun da basım ve dağıtımını üstlenen İşaret Yayınları'na sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Her türlü yapıcı eleştiri değerlendirilerek elden geldiğince telâfi edilecektir. Gayret bizden tevfik Allah'tandır. Bizi hayırlı olduğuna inandığımız bu yolda meşgul eden Allah'a hamdolsun. Allah hepimizden razı olsun ve günahlarımızı affetsin inşallah.

Çalışma ekibi adına
Fatma Serap Karamollaoğlu
İstanbul, Ocak 2018

1. FÂTİHA SÛRESİ

MEKKÎ, 7 ÂYET

Ba'zı âlimlerce "besmele" ile birlikte, ba'zılarınca ise "besmele" hâric 7 âyet olarak kabûl edilen ve ilk inen vahylerden biri olan, hattâ Ali'den (r.a), "indirilen ilk vahy/sûre" olduğu rivâyet edilen -*Ummu'l-Qur'ân, Ummu'l-Kitâb, Fâtihatu'l-Kitâb, Sûretu'l-Hamd, Esâsu'l-Qur'ân, es-Salât, Sûre-i Du'â, Sûre-i Şükr, Sûre-i Şifâ* gibi isimlerle de anılan- Fâtiha sûresi, Kur'ân'daki temel prensiblerin tümünü öz olarak ihtivâ etmektedir.

سورة الفاتحة			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ ①
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

الْحَمْدُ	لِلَّهِ	رَبِّ	الْعَالَمِينَ ②	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ ③	مَالِكِ
Hamd	Allah'ın	o rabbi'l	âlemîn	o rahmân	rahîm	mâliki
Hamd, hamdele, Ahmed, Mahmud, Muhammed, Hamit	Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rab, erbab, Rabbani	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmi(hal), muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)

1. BİSMİLLÂHİ'R-RAHMÂNİ'R-RAHÎM 2-3. (Deyin ki: "Rabbimiz!) Hamd(in her türlüsü, -yalnızca) o rabbi'l-âlemîn [göklerin, yerin ve o ikisi arasındakilerin; doğunun, batının ve o ikisi arasındakilerin rabbi], o rahmân [rahmeti/lütf u ihsânı bol], rahîm [rahmeti/lütf u ihsânı sürekli],

اهْدِنَا	نَسْتَعِينُ ٥	وَإِيَّاكَ	نَعْبُدُ	إِيَّاكَ	الدِّينِ ٤	يَوْمِ
Hidâyet eyle bizi	dileriz avni-inâyeti	ve sâde Senden	ederiz kulluğu	Sâde Sana	o Dîn	Günü'nün
Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi / Edat, zamir, vs	Muavin, teavün, iane, avane (yardımcılar), muîn, Avni	Ve / Edat, zamir vs	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Edat, zamir vs	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn	Yevmiye, eyyâm

غَيْرِ	عَلَيْهِمْ	أَنْعَمْتَ	الَّذِينَ	صِرَاطَ	الْمُسْتَقِيمَ ٦	الصِّرَاطَ
ne o	kendilerine	in'âm ettiğin mes'ûdların	o	yoluna	doğru	yola
Gayrı, gayret, mugayir, gayûr, tağyir	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim	Edat, zamir, vs	Sırat	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Sırat

	الضَّالِّينَ ٧	لَا	وَ	عَلَيْهِمْ	الْمَغْضُوبِ
	sapkınların	ne	de		ğazab olunanların
	Dalâlet	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Ve	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Gazap, gudûbet

4-7. o Dîn Günü'nün [herkesin diriltilip hesâba çekilerek yapıp ettiklerinin karşılığının verileceği vaktin: hesâb ve karşılık gününün] mâliki [hükümrânı]- Allah'ın (hakkıdır)."“Sâde(ce) Sana ederiz kulluğu-ibâdeti ve sâde(ce) Senden dileriz avni-inâyeti [yardımı-desteği] yâ Rabb! Hidâyet eyle bizi doğru yola; o kendilerine in'âm etti/[hidâyet ni'meti verdi]ğin (kimselerin)/mes'ûdların yoluna; ne o ğazab olunanların, ne de sapkınların(kine değil)."

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

Fâtiha sûresi'ndeki gibi sena ve hamd ile başlayarak Allah'a dua edelim. Sonra da sûrenin sonunda olduğu gibi arzu ettiklerimizi O'ndan isteyelim.

Fâtiha sûresi Kur'ân'ın en önemli sûresidir. Sûreyi ve tefsirini çok okuyalım. Baştan sona bütün âyetleri üzerinde derinlemesine düşünelim.

Hayır ehli ve salihler topluluğuyla hemhal olalım. Onlarla olan dostluğumuzu ve toplantılarımızı çoğaltalım.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

5. ÂYET: اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

Bu sûre Allah ile kulu arasında bir anlaşmadır. اياك نعبد ve öncesi Allah'a, واياك نستعين ve sonrası kula aittir. Bu âyete bakıp tefekkür edelim.

5. ÂYET: اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

İnsanın nihai amacı Allah olmadıktan sonra yapılan ibadetler, asla hakkıyla yapılmış sayılmaz.

7. ÂYET: الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

Yahudilerin [hevasını, nefsinin isteklerini; hakkın, doğru yolun önünde tutan kimseler] yoluna uymaktan sakınalım.

7. ÂYET: وَلَا الضَّالِّينَ

Hristiyanlaşmış kimselerin [câhillik ve bi'dat içinde ibadet edenler] yo luna uymaktan sakınalım.

2. BAKARA SÛRESİ
1-5. Âyetler (Elif, lâm, mîm)

MEDENİ, 286 ÂYET

Hicretten hemen sonra vahyedilen ilk sûre olup, ismi, 67-73. âyetlerinde anlatılan "Bakara [sığır] kıssası"ndan alınmıştır, *Sûretu'l-Kürsî* diye de anılır. Bakara sûresi, Fâtiha'daki, *Hidâyet eyle bizi...* du'âsına icâbettir ve bu, bütün Kur'ân'a şâmildir.

el-Kitâb'ın [Kur'ân'ın] muttakîler için hudâ/hidâyet [rehberlik/kılavuzlama] olduğunun i'lânıyla başlayan bu sûrede, Allah'a ittikâ etmenin [Allah'ın emir ve nehiylerine ri'âyetle ma'siyetten, dolayısıyla da ğazab ve azâbtan korunmanın] gereğinin dâimâ vurgulanmasının yanısıra, İsrâîloğulları'nın geçmişte işledikleri günâhlara da sık sık atıfta bulunulmaktadır.

Sûrede, Yehûdîlik ve Hristiyanlık'ın da temelinde yatan tevhîd/vahdâniyyet ilkesine [Allah'tan başka ilâh olmadığına/tek ilâhın Allah olduğuna] ve bu ilkeyi vurgulaması sadedinde -hem Arabların, hem de İsrâîloğulları'nın ataları olarak kabûl ettikleri- İbrâhîm'e (a.s) özel olarak dikkat çekilmiştir. ve o'nun tarafından tevhîd sembolü olarak yapılan ma'bedin/mescidin [Ka'be'nin] "Allah'a teslîm olanlar" için kıble olarak seçilmesi, gerçek mü'minlerin kendilerini İbrâhîm'in akîdesiyle bilinçli bir şekilde özdeşleştirmelerinin tasdîki mâhiyetindedir.

الم			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

الم ١	ذَٰلِكَ	الْكِتَابُ	لَا	رَيْبَ	فِيهِ	هُدًى
Elif-Lâm-Mîm	İşte o	kitâb	yok	şübhe	bunda	ayn-ı hidâyet
Mukattaa harfleri	Fezleke	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi

1-2. Elif-Lâm-Mîm. İşte o kitâb -bunda şübhe [rayb: kalbi tırmalayacak/rahatsız-huzûrsuz edecek birşey] yok- (ki o) ayn-ı hidâyet [hidâyetin ta kendisi/bir rehberlik-kılavuzlama/beyân],

لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾	الَّذِينَ	يُؤْمِنُونَ	بِالْغَيْبِ	وَ	يُقِيمُونَ	الصَّلَاةَ
korunacaklar için	Onlar ki	îmân edip	ğayba		dürüst kılarlar	namazı
Edat, zamir, vs / Takva, müttakî, takiye, vikaye	Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib	Ve	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Salât, salavat, musallâ

يُؤْمِنُونَ	الَّذِينَ	وَ	يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾	رَزَقْنَاهُمْ	مِمَّا	وَ
îmân ederler	onlar ki,	Ve	infâk ederler	kendilerine merzûk kıldığımız	şeylerden	ve
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Ve	İnfak etmek, münâfik, nafaka, nifak	Rızık, Rezzak, erzak / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ve

مِنْ قَبْلِكَ	أُنْزِلَ	مَا	وَ	إِلَيْكَ	أُنْزِلَ	بِمَا
senden evvel	indirilen-	-e	hem	hem sana	indirilen-	-e
Edat, zamir, vs / Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(l vuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Mâ(şaallah), Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ve	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

3-4. (emir ve nehiylerine ri'âyetle Allâh'a isyândan, dolayısıyla azâbtan) korunacaklar için. O (koruna)nlar ki, ğayba [bi'l-ğayb: "kalblerinin derinliklerinden/hulûs-i kalble" veyâ "Kur'ân ğaybına: onun Allâh'tan geldiğine"] îmân edip namazı dürüst [dâimâ ve gerektiği gibi] kılarlar ve kendilerine merzûk kıldığımız [rızk olarak verdiğimiz (maddî ve ma'nevî)] şeylerden (Allâh için) infâk eder/[harcar]ler ve onlar ki, hem (Kur'ân'dan) sana indirilene îmân ederler, hem senden evvel (resûllere) indirilen (kitâb ve vahyler)e... Âhiret'e yakîni de bunlar edinirler [Âhiret'e sağlam ve kesin bir i'tikâd besleyenler de ancak bunlardır].

هُدًى	عَلَى	أُولَئِكَ	يُوقِنُونَ ٤	هُمْ	بِالْآخِرَةِ	وَ
bir hidâyet	üzerindedir	Bunlar işte	yakîni edinirler	bunlar	Âhiret'e	ve de
Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs	Yakin	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Ve

	الْمُفْلِحُونَ ٥	هُمُ	أُولَئِكَ	وَ	مِنْ رَبِّهِمْ
	murâda eren müflihîn	Bunlar	Bunlar işte	ve	Rabb'lerinden
	İflah, felâh	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

2. ÂYET: ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ gereğince Allah'ın şeriatinin dışında bir yol edinmek hevaya uymaktır, imanımızı denemektir. Eğer hayatımızda işlerimizi Allah'ın şeriatine muhalif şekilde, nefsimize ve hevamıza tâbi olarak düzenlemiş olduğumuzu fark edersek hemen bundan vazgeçerek, O'na yönelip istiğfar edelim.

3. ÂYET: اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ gereğince namaz konusunda nefsimizi hesaba çekelim. Hesap günü namazda yaptığımız noksanlıklar da, gereği gibi yerine getirilenler de teftiş edileceği için namaz konusunda dikkatli ve titiz olalım. Şeriate uygun bir şekilde ikame edelim.

Bu âyette önemi sebebiyle gayba iman, namazdan önce zikredilmiştir. Âhiret gününe imanımız tam olmalıdır. Bu gün koruyucumuz olan Allah Teâlâ'nın bize verdiği nimetlerden infak etmek imanımızın sağlamlığının göstergesidir. Yakîne ulaşmak infakla mümkündür.

5. Bunlar işte, Rabb'lerinden bir hidâyet [rehberlik/beyân] üzerindedir (yâni, Rabb'lerinin hidâyeti üzerinde karâr kılmışlardır/hidâyetine sıkı sıkıya sarılmışlardır) ve (yine) bunlar işte, bunlar(dır ancak) o murâda eren(ler/umduğuna nâil olanlar, yâni) müflihîn [felâh bulanlar/umduğuna nâil olanlar].

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

2. ÂYET: ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فيهِ هُدًى لِلْمُتَّقينَ

Kur'ân'la hidayetin husule gelme sebeplerinden biri Allah'a karşı takvalı olmaktır. Heva ve nefsimizden önce nihai hedef Allah (c.c) olmalıdır.

3. ÂYET: اَلَّذينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

Mü'minlerin sıfatlarının en önemlilerinden biri de gayb ve şehadet hallerinde [gördükleri ve göremedikleri şeyler karşısında] imanlarını muhafaza etmeleridir. Allah Teâlâ onları her türlü hallerinde görüp izlemektedir.

3-4-5. ÂYETLER:

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾
أُوْلَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

Şu sıfatlarla vasıflanmadıkça hiç kimse kurtuluşa eremez: Gayba inanmak, namazı ikame etmek, Hz. Muhammed'e (s.a) indirilene ve o'ndan önce indirilenlere inanmak, verilen rızıktan infak etmek, Âhirete görmüş gibi inanmak.

3. ÂYET: وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

İnfak edilecek olanların açıkça zikredilmemiş olması, Allah'ın bize verdiği her türlü şeyden infak edebileceğimiz anlamına gelir. Eşya, yiyecek, zaman, beceri... Ayrıca bu âyet her şeyin sahibinin Allah olduğunu ve bizim kendi malımızdan infak ettiğimizi sanırken aslında Allah'a ait olanları infak ettiğimizi de hatırlatır. (Müellif)

2. BAKARA SÛRESİ
255. Âyet (Âyete'l-Kürsi)

آية الكرسى			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

اللَّهُ	لَا	إِلَهَ	إِلَّا	هُوَ	الْحَيُّ	الْقَيُّومُ
Allah	yok	başka tanrı	ancak	O	dâimâ yaşayan hayy u	dâimâ duran-tutan kayyûm
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İllâ(ki)	Hüviyet	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet

لَاتَأْخُذُهُ	سِنَةٌ	وَ	لَا	نَوْمٌ	لَهُ	مَا
O; ne basar O'nu	ğaflet		ne	uyku	hep O'nun.	-ki
La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs		Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni)		Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

255. Allâh -(ki) başka tanrı yok, (ilâh) ancak O- dâimâ yaşayan, dâimâ duran-tutan/hayy u kayyûm O; ne ğaflet basar O'nu, ne uyku,

فِي السَّمَاوَاتِ	وَ	مَا	فِي الْأَرْضِ	مَنْ	ذَا	الَّذِي
göklerde-	Ve	-ki	yerde-	Kimin haddine ki		
(Mama)fi(h) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	(Mama)fi(h) / Arz, arâzî, ardiye	Edat, zamir, vs	Zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Edat, zamir, vs

يَشْفَعُ	عِنْدَهُ	إِلَّا	بِإِذْنِهِ	يَعْلَمُ	مَابَيْنَ	أَيْدِيهِمْ
şefâ'at edecek	huzûrunda	ancak	İzni ile	hepsini bilir	ne var	önlerinde
Şefaat, şufâ (hakkı)	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi) / Edat, zamir, vs	İllâ(ki)	Bi(lâkis), bi(lâ bedel) / İzin, ezan, müezzin, mezun, mezuniyet / Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmi(hal), muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Yed(-i beyza) Yed(-i emin) / Edat, zamir, vs

وَ	مَا	خَلْفَهُمْ	وَ	لَا يُحِيطُونَ	بِشَيْءٍ	مِنْ عِلْمِهِ
	ne var	arkalarında	ise	onlar kavrayamazlar	hiçbir şey	ilm-i ilâhîsinden
Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / İhâta, ihtiyat, ihtiyaten, muhit, hayıt	Bi(lâkis), bi(lâ bedel) / Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat,zamir, vs

إِلَّا	بِمَا	شَاءَ	وَسِعَ	كُرْسِيُّهُ	السَّمَاوَاتِ	وَ
başka	-ndan	O'nun dilediği kadarı-	kucaklamıştır	O'nun kürsîsi	bütün gökleri	ve
İllâ(ki)	Bi(lâkis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Vasi', vüs'at, tevsi, tevessül, saat	Kürsü, tekris / Eadt, zamir, vs	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve

255. göklerdeki ve yerdeki(ler) hep O'nun. Kimin haddine ki O'nun izni olmaksızın [O'nun belirleyip vahy ile bildirdiği hikmete, yola-yönteme, ta'yîn ve tatbîk ettiği prensiblere rağmen] huzûrunda [indinde/nezdinde] şefâ'at edecek! (O,) onların [meleklerin veyâ insânların] önlerinde ne var, arkalarında ne var(sa) hepsini bilir, onlar [melekler veyâ insânlar] ise O'nun dilediği kadarından başka ilm-i ilâhîsinden hiçbir şey kavrayamaz/[ihâta edemez]lar. O'nun kürsîsi [ilmi, kudreti, hâkimiyyeti, saltanatı ve nüfûzu] bütün gökleri

الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾	الْعَلِيُّ	وَ هُوَ	حِفْظُهُمَا	لَا يَئُودُهُ	وَ	الْأَرْضَ
öyle büyük azametlidir.	öyle ulu	O	Her ikisini görüp gözetmek	O'na bir ağırlık da vermez		yeri
Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Ve Hüviyet	Hafıza, hâfız, hıfzetmek, mahfuz, muhafaza, hafaza(nallah), muhafız, muhafazakâr / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) /	Ve	Arz, arâzî, ardiye

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

Âyete'l-Kürsi'yi her namazdan sonra okursak bizimle cennet arasında engel olarak sadece ölüm kalır.

اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَلْحَیُّ الْقَیُّومُ لَا تَاْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ

Âyete'l-Kürsi'yi sabah ve akşam okursak Allah uykuda bizi şeytandan korur.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

Allah'ın gizli ve aleni olan her şeyi gözlediği ve bildiği, bir an dahi akıldan çıkarılmamalıdır. Bu davranış masiyeti [günahı] azaltır.

یَعْلَمُ مَا بَیْنَ اَیْدِیهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ

255. ve yeri kucaklamıştır; her ikisini (birden) görüp gözetmek O'na bir ağırlık da vermez. O öyle ulu, öyle büyük azametlidir.

2. BAKARA SÛRESİ
285-286. Âyetler (Âmene'r-Rasûlü)

آمَنَ الرَّسُولُ

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

آمَنَ	الرَّسُولُ	بِمَا	أُنْزِلَ	إِلَيْهِ	مِنْ رَبِّهِ	وَ
îmân getirdi	Peygamber	ne ise	indirildi	kendisine	Rabbinden	ve
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve

الْمُؤْمِنُونَ	كُلٌّ	آمَنَ	بِاللَّهِ	وَ	مَلَائِكَتِهِ	وَ
mü'minler	her biri	îmân getirdiler	Allah'a	ve	melâikesine	ve
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Bi(lakis), bi(lâbedel) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)/ Edat, zamir, vs	Ve

أَحَدٍ	بَيْنَ	نُفَرِّقُ	لَا	رُسُلِهِ	وَ	كُتُبِهِ
hiç birinin	arasını	ayır-	-mayız	peygamberlerine	ve	kitaplarına
Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Fark, fırka, firâk, ferik, firkat, fârika, tefrika, müteferrik, Faruk, Furkan	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	Ve	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne / Edat, zamir, vs

285. Peygamber [o Resûl], Rabbinden kendisine ne indirildi ise ona îmân getirdi, mü'minler de (öyle; ve) her biri Allâh'a ve (O'nun) melâikesi/[melekleri]ne ve kitâblarına ve peygamber/[resûl]lerine –"(Kimine inanıp kimini inkâr ederek, Allâh'ın) peygamberlerinden hiç birinin arasını ayırmayız" diye– îmân getirdiler.

غُفْرَانَكَ	أَطَعْنَا	وَ	سَمِعْنَا	قَالُوا	وَ	مِنْ رُسُلِهِ
ğufrânını dileriz	ata'nâ	ve	Semi'nâ	şöyle dediler	ve	peygamberlerinden
Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr / Edat, zamir, vs	Tâat, itaat, muti	Ve	Semâ (töreni)	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve	Edat, zamir, vs / Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs

اللَّهُ	يُكَلِّفُ	لَا	الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾	إِلَيْكَ	وَ	رَبَّنَا
Allah	teklîf	yapmaz	gidiş	Sanadır		Yâ Rabbenâ
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Külfet, teklif, tekellüf, mükellef	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Ve	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

وَ	كَسَبَتْ	مَا	لَهَا	وُسْعَهَا	إِلَّا	نَفْسًا
	kazandı-	-ğı	lehine	vüs'undan	öte	kimseye
Ve	Kesb, iktisâb, mükteseb(at)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs	Vasi', vüs'at, tevsi, tevessü, saat / Edat, zamir, vs	İllâ (ki)	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi

أَوْ	إِنْ نَسِينَا	لَا تُؤَاخِذْنَا	رَبَّنَا	اكْتَسَبَتْ	مَا	عَلَيْهَا
veyâ	Eğer unuttuk	bizi muâhaze buyurma	"Yâ Rabbenâ	yüklendi-	-ği	aleyhinedir
Edat, zamir, vs	İn(şaallah) / Nisyan	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kesb, iktisâb, mükteseb(at)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs

Ve şöyle dediler: "Semi'nâ ve ata'nâ [işittik/icâbet-kabûl ve itâ'at ettik], ğufrânını [mağfiretini] dileriz yâ Rabbenâ [Rabbimiz], Sanadır gidiş." 286. -Allâh kimseye vüs'undan [gücünden/kapasitesinden] öte teklîf yapmaz, herkesin kazandığı (iyilik) lehine, yüklendiği (kötülük) aleyhinedir. "Yâ Rabbenâ [Rabbimiz]! Eğer unuttuk [emrini terkettik] veyâ

أَخْطَأْنَا	رَبَّنَا	وَ	لَا تَحْمِلْ	عَلَيْنَا	إِصْرًا	كَمَا
kasdımız olmayarak yaptıksa	Yâ Rabbenâ!	Hem	yükleme!	bize,	ağır yük	gibi
Hata	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs		Edat, zamir, vs

حَمَلْتَهُ	عَلَى	الَّذِينَ	مِنْ قَبْلِنَا	رَبَّنَا	وَ	لَا تُحَمِّلْنَا
yüklediğin	-e		bizden evvelkiler-	Yâ Rabbenâ!		bize yükletme
Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel / Edat, zamir, vs

عَنَّا	اعْفُ	وَ	بِهِ	لَنَا	لَا طَاقَةَ	مَا
bizden	günâhlarımızı afv buyur	ve		-mız	tâkatı-olmayanı	
Edat, zamir, vs	Af, muaf, âfiyet, istifâ	Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Tâkat	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

فَانْصُرْنَا	مَوْلَانَا	أَنْتَ	ارْحَمْنَا	وَ	لَنَا	وَاغْفِرْ
bizi mansûr buyur	mevlâmız	Sensin	rahmetini atâ kıl!		bizlere	ve mağfiretini revâ
Edat, zamir, vs / Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik / Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	Ve / Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr

286. kasdımız olmayarak [bile bile (bir hatâ/günâh)] yaptıksa, bizi (hemen) muâhaze buyurma [cezâlandırma]! "Yâ Rabbenâ! Hem bize, bizden evvelkilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme! "Yâ Rabbenâ! Hem de bize tâkatımız olmayanı yükletme [bizi tâkat/güç yetirilmez âfet ve belâlar altında inletme] ve bizden günâhlarımızı afv buyur ve bizlere mağfiretini revâ, rahmetini atâ kıl! Sensin mevlâuyucu-hâmî]mız; bizi mansûr buyur [gâlib ve muzaffer eyle/bize yardım et]

الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾	الْقَوْمِ	عَلَى
Kafirler	kavmine	karşı
Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

285. ÂYET:

اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّه وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِه وَكُتُبِه وَرُسُلِه

Bakara sûresi'nin son iki âyetini her gece okumalıyız. Ondaki şu iki cümle bize yeter... Aynı âyet gereğince herhangi bir hayırlı amel ve taatı yerine getirdikten sonra Allah'tan mağfiret dilemeliyiz.

285. ÂYET: وَقَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ gereğince bugün malımızla, dilimizle ve diğer azalarımızla sâlih amel yapıp kabulü için dua edelim. Dualarımızı Allah kabul edecektir.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

285. ÂYET: سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ

Dinlemek ve Allah'a itaat etmek, O'nun mağfiretine nail olma sebebidir.

286. ÂYET: اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

Allah'ın (subhânehu ve teâlâ) dostluğu, düşmana galip gelmeye yeterlidir.

286. artık Seni tanımayanlara [o kâfirler kavmine] karşı!" Kahrolsun kâfirler.

3. ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ
18-26-27. Âyetler

MEDENİ, 200 ÂYET

İsmini, 33. ve 35. âyetlerde geçen peygamberler halkasının müşterek menşeine yapılan atıftan alan ve hicretin III. yılında nâzil olan *Âl-i İmrân sûresi*'nde, sapkın inançlarından vazgeçip Kur'ân'ın rehberliğini kabûl etmeleri husûsunda özellikle hristiyanlar uyarılmaktadır.

İlâhî vahylerden, mesajın özü ile çatışan sonuçlar çıkarılmaması gerektiğine dikkat çekilerek; Îsâ'nın, ta'kîbcileri tarafından ilâhlaştırılması ve bir peygamberin mesajının nasıl tahrîf edildiğinin en belirgin örneklerinden birisi olması hasebiyle bu sûrede, İmrân'ın soyundan olan Meryem ile Îsâ'nın, Zekeriyyâ ile Yahyâ'nın kıssaları üzerinde durulur ve "Îsâ'nın ilâh olduğu" yolundaki hristiyan doktrini reddedilerek, o'nun "beşerîliği ve fânîliği" tekrâr tekrâr vurgulanarak, "yalnızca Allah'a ibâdet etmeye da'vet ettiği"; "Allah'ın kitâb, hükm ve nübüvvet verdiği bir beşerin insânlara, *Allah'ın dûnundan* [*berisinden/aşağısından/altından*] *bana ibâdet edin* (79. âyet) demesinin mümkün olmadığı, aksine, *Kitâb ta'lîm etmekte olduğunuz ve ders alıp vermekte bulunduğunuz için rabbânîler olun* (79. âyet) dediği; *melekleri ve nebîleri-resûlleri aslâ rabbler edinmeyi emretmediği* (80. âyet) kaydedilir.

Yine sûrede; Allah'ın vahdâniyyeti [birliği/biricikliği, eşsizliği/benzersizliği; tek ilâh olduğu ve Kendisinden başka ilâh bulunmadığı] ve insânın O'na mutlak bağımlılığı ve muhtâclığı ilkesi, birçok yönden açıklığa kavuşturulup, buradan, insânın inancı mes'elesine ve îmânın dâima ma'rûz kaldığı -beşerî za'flardan kaynaklanan- ifsâd edici, baştan çıkarıcı etkenlere geçilerek söz, -küçük müslümân cemâ'atinin başına gelen acı, acı olmakla birlikte daha sonra kaydedilen gelişme açısından faydalı derslerle dolu bir felâket olan- Uhud savaşı'na getirilir. Sûrenin yarısına yakını, bu tecrübe ve ondan çıkarılması gereken çok yönlü ahlâkî dersle alâkalıdır.

سورة آل عمران ١٨			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

شَهِدَ	اللَّهُ	أَنَّهُ	لَا	إِلَٰهَ	إِلَّا	هُوَ
Şehâdet eyledi	Allah	şu hakîkate	yok	başka tanrı	ancak	ancak
Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İllâ(ki)	Hüviyet

18. Şehâdet [beyân edip hükm] eyledi Allâh şu hakîkate: Lâ ilâhe illâ huve {(Allâh'tan) başka tanrı yok, (ilâh) ancak O}.

بِالْقِسْطِ	قَائِمًا	الْعِلْمِ	أُولُو	وَ	الْمَلَائِكَةُ	وَ
adl ü hakkâniyetle	durarak	ilm	ulu(ları şâhid	da	Bütün meleklerle	
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Taksit	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Ve	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Ve

الْحَكِيمُ [18]	الْعَزِيزُ	هُوَ	إِلَّا	إِلَٰهَ	لَا
O, hakîm	O Azîz	O	ancak	başka tanrı	yok
Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Azîz, izzet, Muazzez	Hüviyet	İllâ(ki)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	La(ubâli), (mâ) la(yâni)

سورة آل عمران ٢٦-٢٧

الرَّحِيمِ	الرَّحْمَٰنِ	اللَّهِ	بِسْمِ
Rahîm	Rahmân	Allah	İsmi ile
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye

مَنْ	الْمُلْكَ	تُؤْتِي	الْمُلْكِ	مَالِكَ	اللَّهُمَّ	قُلِ
-ne	mülk	verirsin	mülkün	sâhibi	Ey Allah'ım!	De ki
Edat, zamir, vs	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	İtâ, âti, atiye, teâti	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

18. Bütün meleklerle, ilm ulu(ları [sâhibleri] da adl ü [adâlet ve] hakkâniyetle durarak şâhid [aynı hakîkati ikrâr ettiler]: "(Allâh'tan) başka tanrı yok, (ilâh) ancak O." Azîz [yenilmez kudret sâhibi] O, hakîm [hikmet sâhibi] O.

26-27. De ki: "Ey mülkün [hükümrânlığın/egemenliğin] sâhibi Allâh'ım! Dilediğine mülk(ü) [hükümrânlığı] verirsin,

وَ	تَشَاءُ	مِمَّنْ	الْمُلْكَ	تَنْزِعُ	وَ	تَشَاءُ
ve	dilediğin-	-den de	mülkü	çeker alırsın		Dilediği-
Ve	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Edat, zamir, vs	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Niza, münâzaa	Ve	Şey, eşya, (in) şa(allah), (in) şa(allah)

تَشَاءُ	مَنْ	تُذِلُّ	وَ	تَشَاءُ	مَنْ	تُعِزُّ
dilediği-	-ni	zelîl edersin		dilediği-	-ni	azîz edersin
Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Edat, zamir, vs	Zelil, zillet, zül	Ve	Şey, eşya, (in) şa(allah), (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs	Azîz, izzet, Muazzez

قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾	شَيْءٍ	كُلِّ	عَلَى	إِنَّكَ	الْخَيْرُ	بِيَدِكَ
kadîrsin	şey-	her	-e	muhakkak ki Sen	hayr yalnız	Senin elindedir
Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Şey, eşya, (in) şa(allah), (in) şa(allah)	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Yed(-i beyza), yed(-i emin) / Edat, zamir, vs

فِي اللَّيْلِ	النَّهَارَ	تُولِجُ	وَ	فِي النَّهَارِ	اللَّيْلَ	تُولِجُ
gecenin içine	gündüzü	sokarsın		gündüzün içine	Geceyi	sokarsın
(Mama)fi(h) / Leyla	Nehir	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve	(Mama)fi(h) / Nehir	Leyla	Arapça Kelimeler Sözlüğü

26-27. dilediğinden de mülkü [hükümrânlığı] çeker alırsın ve dilediğini azîz eder/[yüceltir]sin, dilediğini zelîl eder/[alçaltır]sin, hayr yalnız Senin elindedir, muhakkak ki Sen her şeye kadîrsin [güç yetirensin]. Geceyi gündüzün içine sokarsın, gündüzü gecenin içine sokarsın,

الْمَيِّتَ	تُخْرِجُ	وَ	مِنَ الْمَيِّتِ	الْحَيَّ	تُخْرِجُ	وَ
ölü	çıkarırsın		ölüden	diri	çıkarırsın	
Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Ve	Edat, zamir, vs / Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Ve

حِسَابٍ ﴿٢٧﴾	بِغَيْرِ	تَشَاءُ	مَنْ	تَرْزُقُ	وَ	مِنَ الْحَيِّ
Hesâb-	-sız	dilediği- -	-ne	rızık verirsin	-de	diriden
Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Gayrı, gayret, mugayir, gayûr, tağyir	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Edat, zamir, vs	Rızık, Rezzak, erzak	Ve	Edat, zamir, vs / Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

26. ÂYET: بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ gereğince bilmeliyiz ki hayır Allah'ın elindedir. Onu, dilediği kulunun eliyle gerçekleştirir.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI NOTLARI

18. ÂYET:

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَالْمَلٰئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Şeriat ilimleri içinde en önemlisi Tevhid İlmi'dir. Bu konuda gayretli olup bilinçlenmelidir.

27. ÂYET: وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

Rızık sadece Allah'ın elindedir. Onun verilmesi, Allah'ın takdirine bağlıdır. Ama istediğimiz zaman, sadece Allah'tan isteriz.

27. ölüden diri çıkarırsın, diriden ölü çıkarırsın, dilediğine de hesâbsız rızk verirsin."

18. KEHF SÛRESİ

MEKKÎ, 110 ÂYET

Adını, 9-20. âyetlerinde geçen *Ashâb-ı Kehf* [büyük/geniş mağaraya sığınanlar] kıssasından alan sûre, -neredeyse tümüyle- bu fânî hayâta ölçüsüz bağlanma tavrıyla tam bir karşıtlık içinde Allah'a îmân ve teslîmiyyet tema'sı etrâfında örülen mesellerden/temsîllerden müteşekkildir. *Biz yeryüzündeki şeyleri ona bir zînet* [süs] *yaptık ki insânları imtihân edelim; hangisi daha güzel amel yapacak* (Kehf/7) âyeti, sûrenin anahtar cümlesi olup bununla anlatılmak istenen husûs, 32-44. âyetlerde geçen "zengin ile yoksul adam" meselinde açık bir şekilde tasvîr edilmektedir.

Ashâb-ı Kehf kıssası, tevhîd inancı uğruna dünyevî olandan ferâğat etme tavrını yansıtmasının yanısıra, ölümden sonra dirilişe de bir kanıt olarak sunulmaktadır.

Mûsâ (a.s) ile Allah indinden/yanından kendisine rahmet bahşedilen ve ilm öğretilen kulun kıssasında ise, Allah'ın irâdesi gereği meydâna gelen şeylerin arkasında -insânlar anlamasa da, yanlış/kötü gibi görünse de- derin bir hikmet bulunduğu, ğayb perdesi kaldırılacak olsaydı bu hikmetin apaçık görüneceği mesajı verilmektedir.

Büyük güç ve servet sâhibi bir hükümdâr olmasına rağmen Allah'a teslîm olan Zülkarneyn kıssasıyla da, Mekkeliler uyarılmakta, Zülkarneyn'den ders almaları istenmektedir.

سورة الكهف			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

الْحَمْدُ	لِلَّهِ	الَّذِي	أَنْزَلَ	عَلَى	عَبْدِهِ	الْكِتَابَ
Hamd	o Allah'a	ki	indirdi	-na	kulu-	kitâb
Hamd, hamdele, Ahmed, Mahmud, Muhammed, Hamit	Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide / Edat, zamir, vs	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne

1. Hamd o Allâh'a ki, kuluna kitâb(ı) indirdi,

وَ	لَمْ يَجْعَلْ	لَهُ	عِوَجًا ١	قَيِّمًا	لِيُنْذِرَ	بَأْسًا
hem	yapmaksızın	ona	hiçbir yamukluk	dosdoğru	inzâr etmek için ki	bir be's ile
Ve	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs		Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs / Nezir, inzâr	Beis

شَدِيدًا	مِنْ لَدُنْهُ	وَ	يُبَشِّرَ	الْمُؤْمِنِينَ	الَّذِينَ	يَعْمَلُونَ
şiddetli	ledünnünden	ve	şunu müjdelemek	mü'minlere		amel yapan
Şiddet, şedîd, şedde	Edat, zamir, vs / Ledûn (ilmi) / Edat, zamir, vs	Ve	Beşer, beşerî, beşeriyet, tebşîr, mübâşir, Büşra	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal

الصَّالِحَاتِ	أَنَّ	لَهُمْ	أَجْرًا	حَسَنًا ٢	مَاكِثِينَ	فِيهِ
sâlih sâlih		kendilerine	bir ecr var	cidden güzel	ârâm edecekler	onda
Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ecir, ücret, icar, müstecir	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin		(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

أَبَدًا ٣	وَ	يُنْذِرَ	الَّذِينَ	قَالُوا	اتَّخَذَ	اللَّهُ
ebediyyen	Hem	inzâr etmek için ki	şunları	demekteler	edindi	Allah
Ebedî, (ilel) ebed	Ve	Nezir, inzâr	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ahize, muâheze, ittihaz	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

1-4. hem on(d)a hiçbir yamukluk [eğrilik] yapmaksızın dosdoğru (bir hâkim olarak indirdi); ledünnün/[yanın]den şiddetli bir be's [azâb] ile inzâr etmek [uyarmak] ve sâlih sâlih amel yapan mü'minlere şunu müjdelemek için ki, kendilerine cidden güzel bir ecr [mükâfât: cennet] var, ebediyyen onda ârâm edecek/[kalacak]ler. Hem (ayrıca, bu ilâhî kelâmın indirilişi) şunları inzâr etmek [uyarmak] için, ki ki "Allâh veled [çocuk] edindi" demekteler [dediler].

وَلَدًا ٤	مَا	لَهُمْ	بِهِ	مِنْ	عِلْمٍ	وَ
veled	ne vardır	kendilerinin	buna dâir		bir ilmi	ne de
Veled, evlat, vâlide, mevlût, velâdet, tevellüd, mütevellit, milat, Yelda	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Ve

لَا	لِآبَائِهِمْ	كَبُرَتْ	كَلِمَةً	تَخْرُجُ	مِنْ أَفْوَاهِهِمْ	إِنْ يَقُولُونَ
	babalarının	O ne büyük	bir kelime ki	çıkıyor	ağızlarından	söylüyorlar.
La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Edat, zamir, vs / Baba, ebeveyn / Edat, zamir, vs	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra	Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekellim, kilim	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	İn(şaallah) / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

إِلَّا	كَذِبًا ٥	فَلَعَلَّكَ	بَاخِعٌ	نَفْسَكَ	عَلَى	آثَارِهِمْ
sırf	bir yalan	Şimdi belki	üzeceksin	kendini	-dan	arkaların-
illâ(ki)	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Edat, zamir, vs		Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Eser, tesir, müessir, teessür, müteessir / Edat, zamir, vs

جَعَلْنَا	إِنَّا	أَسَفًا ٦	الْحَدِيثِ	بِهَذَا	يُؤْمِنُوا	إِنْ لَمْ
yaptık ki	Biz	esef ile	söze	bu	inan-	-mazlarsa
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Esef, (maal) esef, teessüf, müessif, müteessif	Hadîs, hâdise, ihdas, havâdis, muhaddis	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hâzâ (efendi)	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	İn(şaallah) / Edat, zamir, vs

5. (Oysa) buna [Allâh'ın çocuk edindiğine] dâir ne kendilerinin bir ilmi vardır, ne de babalarının. O [Allâh'ın çocuk edindiği iddiâsı] ne büyük (ne ağır) bir kelime [söz]; ki ağızlarından çıkıyor, sırf bir yalan söylüyorlar. 6. Şimdi bu söze [hadîs'e: mesaja] inanmazlarsa, belki arkalarından [alâ âsârihim: eserleri üzere/üzerine] esef ile kendini üzeceksin.

أَيُّهُمْ	لِنَبْلُوَهُمْ	لَهَا	زِينَةً	الْأَرْضِ	عَلَى	مَا
hangisi	insânları imtihân edelim	ona	bir zînet	yeryüzü-	-ndeki	şeyleri
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Belâ, iptilâ, müptelâ, laubâli / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Zinet, tezyin, Müzeyyen	Arz, arâzî, ardiye	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

عَلَيْهَا	مَا	لَجَاعِلُونَ	إِنَّا	وَ	٧ عَمَلًا	أَحْسَنُ
onun üzerinde	ne varsa hepsini	etmekteyiz	şu da muhakkak ki biz	Bununla berâber	bir amel yapacak	daha güzel
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Ve	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin

الْكَهْفِ	أَصْحَابَ	أَنَّ	حَسِبْتَ	أَمْ	٨ جُرُزًا	صَعِيدًا
Kehf u	Ashâb-ı		sandın mı	Yoksa	kuru	bir toprak
Ashâb-ı Kehf	-Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe	Edat, zamir, vs	Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	Edat, zamir, vs		

الْفِتْيَةُ	إِذْ أَوَى	٩ عَجَبًا	مِنْ آيَاتِنَا	كَانُوا	الرَّقِيمِ	وَ
o genç yiğitler	O vakit ki çekildiler de	bir acîbe	Bizim âyâtımızdan	oldular	rakîm	
Fetva, müftü	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Acaip, acaba, taaccüb, ucûbe	Edat, zamir, vs / Âyet / Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Rakam, rakım, Erkâm	Ve

7-8. Biz yeryüzündeki şeyleri ona bir zînet [süs] yaptık ki, insânları imtihân edelim; hangisi daha güzel bir amel yapacak. Bununla berâber, şu da muhakkak ki, Biz onun üzerinde ne varsa hepsini bir kuru toprak etmekteyiz [vakti geldiğinde yerin üzerindekileri dümdüz ve pürüzsüz bir toprak yapacağız]. 9. Yoksa Ashâb-ı Kehf u Rakîm [o geniş mağara ve kitâbenin adamları], Bizim (öteki) âyâtımız/[işâretlerimiz]dan (daha fazla) bir acîbe [hayret/şaşkınlık verici] oldular mı sandın?!

وَ	رَحْمَةً	مِنْ لَدُنْكَ	آتِنَا	رَبَّنَا	فَقَالُوا	إِلَى الْكَهْفِ
ve	bir rahmet	ledünnünden	Bizlere ihsân eyle	Yâ Rabbenâ	şöyle dediler	kehf'e
Ve	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs / Ledûn (ilmi) / Edat, zamir, vs	İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Ashâb-ı Kehf

آذَانِهِمْ	عَلَى	فَضَرَبْنَا	رَشَدًا ⑩	مِنْ أَمْرِنَا	لَنَا	هَيِّئْ
kulakları	üzerine	Bunun üzerine vurduk	bir muvaffakıyyet	işimizden	bizim için	hazırla
İzin, ezan, müezzin, mezun, mezuniyet / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs / Darb, darbe, darb(-ı mesel), darphane, ızdırab, muzdarip, mızrap	Reşit, mürşit, rüşt, irşad, rüşdiye, Raşit	Edat, zamir, vs / Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Heyet, müheyya

أَيُّ	لِنَعْلَمَ	بَعَثْنَاهُمْ	ثُمَّ	عَدَدًا ⑪	سِنِينَ	فِي الْكَهْفِ
hangisi	hep bilelim	onları ba'settik ki	sonra da	müteaddid	seneler	kehf'te
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Ba's (günü, partisi), meb'us / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Adet, iddet, müteaddid, isti'dad, idadi (lise), tadat	Sene, senâ	(Mama)fi(h) / Ashâb-ı Kehf

نَقُصُّ	نَحْنُ	أَمَدًا ⑫	لَبِثُوا	لِمَا	أَحْصَى	الْحِزْبَيْنِ
naklediyoruz	Biz	gâye-	bekledikleri	-yi	iyi hesâb etmiş	iki hizbin
Kısas, kıssa, makas, takas	Edat, zamir, vs		Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Hizip

10. O vakit ki o genç yiğitler kehf'e [o geniş mağaraya] çekildiler de şöyle dediler: "Yâ Rabbenâ [Rabbimiz]! Bizlere ledünnün/[yanın]den bir rahmet ihsân eyle ve bizim için işimizden bir muvaffakıyyet [reşed: kolaylık] hazırla (veyâ bütün işimizi doğruluk eyle)!"11-12. Bunun üzerine müteaddid [uzun] seneler kehf'te [o geniş mağarada] kulakları üzerine vurduk [derin bir uykuya daldırdık], sonra da onları ba'settik [uyandırdık] ki, hep bilelim [görelim]; iki hizbin [Ashâb-ı Kehf ile müşriklerin] hangisi bekledikleri gâyeyi iyi hesâb etmiş.

عَلَيْكَ	نَبَأَهُمْ	بِالْحَقِّ	إِنَّهُمْ	فِتْيَةٌ	آمَنُوا	بِرَبِّهِمْ
sana	onların kıssa larını	doğru olarak	Hakîkat , bunlar	birkaç genç yiğit	îmân ettiler	Rabb'lerine
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Nebî, nebevî, enbiya, nübüvvet / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Edat, zamir, vs	Fetva, müftü	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs

وَ	زِدْنَاهُمْ	هُدًى (١٣)	وَ	رَبَطْنَا	عَلَى	قُلُوبِهِمْ
	Biz de artırdık	hidâyetlerini	ve	râbıta verdik	-ne	kalbleri-
Ve	Ziyâde, zâit, müstezâd, tezyit, müzâyede, mezat, Yezit / Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Ve	Râbıta, irtibat, merbut, raptiye, ribat, (zabtu) rapt	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs

إِذْ قَامُوا	فَقَالُوا	رَبُّنَا	رَبُّ	السَّمَاوَاتِ	وَ	الْأَرْضِ
o vakit ki kıyâm ettiler de	dediler	Bizim Rabbimiz	rabbi	göklerin	ve	yerin
Edat, zamir, vs / Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve	Arz, arâzî, ardiye

لَنْ نَدْعُوَ	مِنْ دُونِهِ	إِلَهًا	لَقَدْ	قُلْنَا	إِذًا	شَطَطًا (١٤)
Biz ihtimâli yok tapmayız	O'ndan başka	bir ilâha	doğrusu	söylemiş oluruz	o sûrette	cidden saçma
Edat, zamir, vs / Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	

13-14. Biz sana onların kıssa[nebe: önemli haber]larını doğru olarak [hakk ile: maksada ma'tûf olarak] nakl-ediyoruz: Hakîkat (şu ki), bunlar birkaç genç yiğit(ti), Rabb'lerine îmân ettiler, Biz de (-kendilerine sebât ver-mek sûretiyle-) hidâyetlerini artırdık ve kalblerine râbıta [kuvvet/metânet] verdik; o vakit ki kıyâm ettiler de dediler (ki): "Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin rabbi(dir). Biz ihtimâli yok O'ndan başka [O'nun dûnundan] bir ilâha tapmayız [du'â etmeyiz]; (eğer Allâh'tan ğayrısına yalvarıp ilâh dersek), doğrusu o sûrette] cid-den saçma söylemiş oluruz.

هَؤُلَاءِ	قَوْمُنَا	اتَّخَذُوا	مِنْ دُونِهِ	آلِهَةً	لَوْ	لَا يَأْتُونَ
Şunlar	şu bizim kavmimiz olacaklar	tuttular edindiler	O'ndan başka	ilâhlar		getirselerdi ya
Edat, zamir, vs	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet / Edat, zamir, vs	Ahize, muâheze, ittihaz	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	(Ve)lev	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / İtâ, âti, atiye, teâti, muta'

عَلَيْهِمْ	بِسُلْطَانٍ	بَيِّنٍ	فَمَنْ	أَظْلَمُ	مِمَّنِ	افْتَرَى
onlara karşı	bir burhân	açık	Artık kim olabilir	daha zâlim	-den	iftirâ eden-
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Sultan, sulta, saltanat, selâtin, tasallut, musallat, salata	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Edat, zamir, vs	Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Edat, zamir, vs	İftirâ, müfterî

عَلَى	اللَّهِ	كَذِبًا ﴿١٥﴾	وَ	إِذِ	اعْتَزَلْتُمُوهُمْ	وَ
-'a	Allah-	bir yalanı		Mâdem ki	onlardan uzleti ihtiyâr ettiniz	ve
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Ve	Edat, zamir, vs	Azletmek, uzlet, azil, ma'zul, Mu'tezile	Ve

مَا	يَعْبُدُونَ	إِلَّا	اللَّهَ	فَأْوُوا	إِلَى الْكَهْفِ	يَنْشُرْ
	taptıklarından	mâ'adâ	Allah'tan	o hâlde çekilin ki	kehfe	kısmet neşretsin
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	illâ(ki)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Ashâb-ı Kehf	Neşretmek, haşr neşir olmak, neşriyat, intişar, menşur

15-16. "Şunlar; şu bizim kavmimiz olacaklar, tuttular O'ndan başka [O'nun dûnundan/berisinden-aşağısından] ilâhlar edindiler [bulunduğuna hükmettiler], onlara karşı [onların ilâh olduğuna dâir] açık bir burhân [delîl] getirselerdi ya! -Artık bir yalanı (uydurup) Allâh'a (isnâd ve) iftirâ edenden daha zâlim kim olabilir?!- Mâdem ki onlardan ve Allâh'tan mâ'adâ [başka] taptık/[ibâdet ettik]larından uzleti ihtiyâr [ayrılmayı tercîh] ettiniz [ettik], o hâlde kehfe {(o geniş) mağaraya} çekilin [çekilelim] ki,

لَكُمْ	رَبُّكُمْ	مِنْ رَحْمَتِهِ	وَ	يُهَيِّئْ	لَكُمْ	مِنْ أَمْرِكُمْ
sizin için	Rabbiniz	rahmetinden	ve	hazırlasın	size	işinizden
Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum / Edat, zamir, vs	Ve	Heyet, müheyya	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs

مِرفَقًا ﴿١٦﴾	وَ	تَرَى	الشَّمْسَ	إِذَا طَلَعَتْ	تَزَاوَرُ	عَنْ كَهْفِهِمْ
bir kolaylık		görüyorsun (y)a	Güneşi	doğduğu vakit	meyleder	kehflerinden
Refik, refika, refâkat, rıfk, irtifak	Ve	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Şems, şemsiye	Edat, zamir, vs / Muttali olmak, ittilâ, mütâlaa, tulûat (doğaçlama), talih	Ziyaret, mezar, müzevir, zor (Farsçadan)	Edat, zamir, vs / Ashâb-ı Kehf / Edat, zamir, vs

ذَاتَ	الْيَمِينِ	وَ	إِذَا غَرَبَتْ	تَقْرِضُهُمْ	ذَاتَ	الشِّمَالِ
tarafa	sağ		battığı vakit de	onları makaslar	tarafa	sol
zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	Ve	Edat, zamir, vs / Garb, garîb, gariban, garâbet, gurabâ, gurbet, mağrip, gurûb (güneşin batışı)	Karz (karz-ı hasen), ikraz, takriz, inkıraz, istikraz, kredi (işârî) / Edat, zamir, vs	zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Şimâl, şemâil, şâmil, şümul, teşmil, müştemilat

وَ	هُمْ	فِي	فَجْوَةٍ	مِنْهُ	ذَٰلِكَ	مِنْ آيَاتِ
ve	onlar	-dadır	bir geniş sâha-	onun içinde	Bu işte,	Âyâtındandır
Ve	Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)		Edat, zamir, vs	Fezleke	Edat, zamir, vs / Âyet

وَ	الْمُهْتَدِ	فَهُوَ	اللَّهُ	يَهْدِ	مَنْ	اللَّهِ
	hidâyete ermiştir,	işte o	Allah	hidâyet ederse	her kime	Allah'ın
Ve	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs / Hüviyet	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

16. sizin [bizim] için Rabbiniz [Rabbimiz], rahmetinden [lütf u ihsânından] kısmet neşretsin [yaysın/bol bol versin] ve size işinizden [bize işimizden] bir kolaylık [mirfaq] hazırlasın (da kıyâm ettiğimiz maksadımıza muvaffak kılsın)." 17. Güneşi görüyorsun (y)a, doğduğu vakit kehf/[geniş mağara]lerinden sağ tarafa meyleder, battığı vakit de onları sol tarafa makaslar ve onlar onun içinde bir geniş sâhadadır. -Bu işte, Allâh'ın âyâtından/[işâretlerinden-delîllerinden]dır. Allâh her kime hidâyet ederse işte o hidâyete ermiştir,

مَنْ	يُضْلِلْ	فَلَنْ	تَجِدَ	لَهُ	وَلِيًّا	مُرْشِدًا ﴿١٧﴾
her kimi de	saptırırsa	artık	bulamazsın	onu	bir velî	irşâd edecek
Edat, zamir, vs	Dalâlet	Edat, zamir, vs	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Reşit, mürşit, rüşt, irşad, rüşdiye, Raşit

وَ	تَحْسَبُهُمْ	أَيْقَاظًا	وَ	هُمْ	رُقُودٌ	وَ
Bir de	onları zannedersin	uyanıklar	hâlbuki	-lardır	uykuda-	ve
Ve	Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip / Edat, zamir, vs	Yakaza, tayakkuz, müteyakkız, ikaz	Ve	Edat, zamir, vs		Ve

نُقَلِّبُهُمْ	ذَاتَ	الْيَمِينِ	وَ	ذَاتَ	الشِّمَالِ	وَ
Biz onları çeviririz,	-a	sağ-		-a	sol-	De
Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs	zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	Ve	zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Şimâl, şemâil, şâmil, şümul, teşmil, müştemilat	Ve

كَلْبُهُمْ	بَاسِطٌ	ذِرَاعَيْهِ	بِالْوَصِيدِ	لَوِ اطَّلَعْتَ	عَلَيْهِمْ	لَوَلَّيْتَ
köpekleri	uzatmış	iki kolunu	medhalde	çıkavarsan	Üzerlerine	mutlaka döner
Kerpeten ('iki köpek dişi', kıskaç, pense), güllabi ("tımarhane görevlisi" kelimesinden alıntı, kuduz genel olarak delilik kelimesinin nisbet hali) / Edat, zamir, vs	Bâsit (Esmau'l Hüsna), basit (kolay), pusat	Zirâ (arşın) / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) /	Edat, zamir, vs / Muttali olmak, ittilâ, mütâlaa, tulûat (doğaçlama), talih	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet

17. her kimi de saptırırsa [sapıklıkta kalmasına hükmederse] artık onu irşâd edecek bir velî bulamazsın..
18. Bir de, onları(n) uyanık (olduk)lar(ını) zannedersin, hâlbuki uykudalardır ve Biz onları sağa-sola çeviririz, köpekleri de (mağaranın) medhal(in/girişin)de iki kolunu [ön ayaklarını] uzatmış (vaziyette yatmaktadır). Üzerlerine çıkavarsan,

وَ	رُعْبًا ﴿١٨﴾	مِنْهُمْ	لَمُلِئْتَ	وَ	فِرَارًا	مِنْهُمْ
yine	dehşet	onlardan	herhâlde dolardın.	ve	kaçardın	onlardan
Ve		Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve	Firar, firârî	Edat, zamir, vs

مِنْهُمْ	قَائِلٌ	قَالَ	بَيْنَهُمْ	لِيَتَسَاءَلُوا	بَعَثْنَاهُمْ	كَذَٰلِكَ
İçlerinden	bir söyleyen	dedi	aralarında	soruşsunlar diye	onları ba's da ettik	böyle
Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele	Ba's (günü, partisi), meb'us/ Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Fezleke

بَعْضَ	أَوْ	يَوْمًا	لَبِثْنَا	قَالُوا	لَبِثْتُمْ	كَمْ
birazı	yâhûd	Bir gün		dediler	durdunuz	ne kadar
Bazı, bazen	Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Arapça Kelimeler Sözlüğü	kemiyet

فَابْعَثُوا	لَبِثْتُمْ	بِمَا	أَعْلَمُ	رَبُّكُمْ	قَالُوا	يَوْمٍ
şimdi siz gönderin	durduğunuza	ne kadar	a'lemdir	Rabbiniz	dediler	bir günün
Edat, zamir, vs / Ba's (günü, partisi), meb'us	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Yevmiye, eyyâm

18. mutlaka onlardan döner kaçardın ve her hâlde [şübhesiz] onlar(ın durumun)dan (ötürü) dehşet(le) dolardın.
19. Yine böyle [onları bir âyet/alâmet olarak uyuttuğumuz gibi], onları (bir âyet/alâmet olarak) ba's da ettik [uyandırdık] ki; aralarında (kendi hâllerini anlamak için) soru(p konu)şsunlar diye! İçlerinden bir söyleyen, "(Mağarada) ne kadar (süre uyuyup) durdunuz?" dedi. (Diğerleri de,) "Bir gün yâhûd bir günün birazı (kaldık)" dediler. (Sonra da,) "Ne kadar dur(up uyu)duğunuza" dediler, "Rabbiniz a'lem/[vâkıf]dir. (Sonra da,) "Ne kadar dur(up uyu)duğunuza" dediler, "Rabbiniz a'lem/[vâkıf]dir. Şimdi siz birinizi şu gümüş paranızla şehre gönderin de baksın;

أَزْكَى	أَيُّهَا	فَلْيَنْظُرْ	إِلَى الْمَدِينَةِ	هَذِهِ	بِوَرِقِكُمْ	أَحَدَكُمْ
daha temiz	hangisi	de baksın	şehre	şu	gümüş paranızla	birinizi
Zekat, tezkiye	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı)nazar, nazire	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Medine, medeni, medeniyet	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Varak, evrâk, varaka / Edat, zamir, vs	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit / Edat, zamir, vs

وَ	لْيَتَلَطَّفْ	وَ	مِنْهُ	بِرِزْقٍ	فَلْيَأْتِكُمْ	طَعَامًا
ve	çok kurnaz davransın	hem	ondan	bir rızık	size getirsin	yiyecekce
Ve	Edat, zamir, vs / Lütûf, latif, letâfet, taltif, lütfen, Abdullâtif, Lütfü, Latife	Ve	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Rızık, Rezzak, erzak	Edat, zamir, vs / İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	Taâm

يَرْجُمُوكُمْ	عَلَيْكُمْ	إِنْ يَظْهَرُوا	إِنَّهُمْ	أَحَدًا ﴿١٩﴾	بِكُمْ	لَا يُشْعِرَنَّ
recmederler	sizi	ellerine geçirirlerse	çünkü muhakkak	birine	sizi	zinhâr sezdirmesin
Recm / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	İn(şaallah) / Zâhir olmak, tezâhür, zuhûr, zevahir, izhâr etmek, mazhar (olmak), müzaharet, zuhrevi	Edat, zamir, vs	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Şuur, şair, şiir, şiâr / Edat, zamir, vs

إِذًا	لَنْ تُفْلِحُوا	وَ	مِلَّتِهِمْ	فِي	يُعِيدُوكُمْ	أَوْ
bu takdirde	felâh bulamazsınız	ve	milletleri-	-ne	döndürürler	yahud
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İflah, felâh	Ve	Millet, milliyet, (beyne'l) milel, melûl, melil / Edat, zamir, vs	(Mama) fi(h)	Âdet, âid, âidat, âidiyet, (alel)ade, âdi, avdet (etmek), (fevkal)ade, (harikul)ade, iâde, itiyat, mutat, miat, muayede / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

19. Şimdi siz birinizi şu gümüş paranızla şehre gönderin de baksın; hangisi yiyecekce daha temiz(se/hoşsa) ondan size bir rızk getirsin; hem çok kurnaz davransın ve zinhâr [sakın] sizi birine sezdirmesin;
20. Çünkü ellerine geçirirlerse sizi muhakkak recmeder/[taşlayıp öldürür]ler yâhûd millet/[dîn]lerine döndürürler ve bu takdîrde ebedâ [aslâ/hiçbir zamân] felâh bulamazsınız [umduğunuza nâil olamazsınız/kurtuluşa eremezsiniz]."

أَبَدًا ﴿٢٠﴾	كَذَٰلِكَ	أَعْثَرْنَا	عَلَيْهِمْ	لِيَعْلَمُوا	أَنَّ
ebedâ	bu sûretle	vukûf peydâ ettirdik ki	kendilerine	bilsinler	ki
Ebedî, (ilel) ebed	Edat, zamir, vs / Fezleke		Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs /	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs

وَعْدَ	اللَّهِ	حَقٌّ	وَ	أَنَّ	السَّاعَةَ	لَا رَيْبَ
va'dinin	Allah'ın	hakk olduğunu	ve	hakîkaten	Sâ'atin	şübhesiz
Vaad etmek, vaid, mîad, vade	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Ve	Edat, zamir, vs	Saat	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Arapça Kelimeler Sözlüğü

فِيهَا	إِذْ	يَتَنَازَعُونَ	بَيْنَهُمْ	أَمْرَهُمْ	فَقَالُوا	ابْنُوا
bulunduğunu	o sırada	nizâ ediyorlardı.	aralarında	emrlerine	Bunun üzerine, dediler ki:	bir binâ yapın
(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Niza, münâzaa	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İbni (Haldun), Benî (Âdem), Benî (İsrâil); bina, bünye, mebni

عَلَيْهِمْ	بُنْيَانًا	رَبُّهُمْ	أَعْلَمُ	بِهِمْ	قَالَ	الَّذِينَ
Üstlerine		Rabb'leri	daha iyi bilir.	onları	dediler	olanlar
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	İbni (Haldun), Benî (Âdem), Benî (İsrâil); bina, bünye, mebni	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs

21. (Şunun, yâni senelerce uyutup sonra uyandırdığımız gibi,) bu sûretle (yâni, içlerinden birini yiyecek almak üzere şehire göndermeleri dolayısıyla) de kendilerine vukûf peydâ ettirdik [onların durumlarının farkedilmesini sağladık], ki (onların kâfirleri) Allâh'ın va'di(nin) hakk olduğunu [gerçekleşeceğini] ve Sâ'at(in/Kıyâmet'in kopacağının) hakîkaten şübhesiz bulunduğunu bilsinler. (Hani onlar) o sırada (kendi) aralarında, (Ashâb-ı Kehf'in/o geniş mağaraya sığınanların) emr/[iş]leri; (durumları, başlarına) ne(ler geldiği husûsunda) nizâ edi(p tartışı)yorlardı. Bunun üzerine, (bir kısmı) dediler ki: "Üstlerine bir binâ yapın." -Rabb'leri onları(n yapacakları işle ilgili ihtilâflarını) daha iyi bilir.-

سَيَقُولُونَ	مَسْجِدًا ﴿٢١﴾	عَلَيْهِمْ	لَنَتَّخِذَنَّ	أَمْرِهِمْ	عَلَى	غَلَبُوا
diyecekler	bir mescid	bunların üzerine	elbette ediniriz	onların emri	üzerine	galebe etmiş
Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Secde, mescid, seccade, Sâcit	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Gâlip, mağlub, galebe çalmak, galiba, tegallüp, kalabalık

سَادِسُهُمْ	خَمْسَةٌ	يَقُولُونَ	وَ	كَلْبُهُمْ	رَابِعُهُمْ	ثَلَاثَةٌ
altıncıları	Beştir	diyecekler		köpekleri	dördüncüleri	üçtür
Sittîn sene, müseddes / Edat, zamir, vs	Hamsîn (kışın erbain adı verilen en soğuk kırk gününden sonra gelen elli günlük süre), tahmis	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve	Kerpeten ('iki köpek dişi', kıskaç, pense), güllabi ("tımarhane görevlisi" kelimesinden alıntı, kuduz genel olarak delilik kelimesinin nisbet hali) / Edat, zamir, vs	Râbia (dördüncü), erbain (kırk, kışın en soğuk kırk günü), rubai, murabba, rubu' / Edat, zamir, vs	Sülüs, teslis, salise, sülasi, Salı (üçüncü gün)

وَ	سَبْعَةٌ	يَقُولُونَ	وَ	بِالْغَيْبِ	رَجْمًا	كَلْبُهُمْ
ve	Yedidir	diyecekler		ğayb	taşlama	köpekleri
Ve	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib	Recm	Kerpeten ('iki köpek dişi', kıskaç, pense), güllabi ("tımarhane görevlisi" kelimesinden alıntı, kuduz genel olarak delilik kelimesinin nisbet hali) / Edat, zamir, vs

21. Onların [Ashâb-ı Kehf'in] emri [ta'kîb ettiği iş] üzerine (giderek hasımlarına) galebe etmiş [görüşleri üstün gelmiş] olanlar, "Elbette" dediler, "biz bunların üzerine bir mescid ediniriz."22. (Ashâb-ı Kehf'in sayısı hakkında ba'zıları,) "Üçtür, dördüncüleri köpekleri" diyecekler. (Ba'zıları da,) "Beştir, altıncıları köpekleri" diyecekler; (-bunlar) ğayb taşlama(dır- ba'zıları ise, yine ğaybı taşlayarak,) "Yedidir ve

مَا يَعْلَمُهُمْ	بِعِدَّتِهِمْ	أَعْلَمُ	رَبِّي	قُلْ	كَلْبُهُمْ	ثَامِنُهُمْ
ancak onları bilir	Onların adedlerine	a'lemdir	Rabbim	De ki	köpekleri	sekizincileri
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Adet, iddet, müteaddid, isti'dad, idadi (lise), tadat / Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kerpeten ('iki köpek dişi,' kıskaç, pense), güllabi ("tımarhane görevlisi" kelimesinden alıntı, kuduz genel olarak delilik kelimesinin nisbet hali) / Edat, zamir, vs	Semen, semin / Edat, zamir, vs

مِرَاءً	إِلَّا	فِيهِمْ	لَا تُمَارِ	فَ	قَلِيلٌ	إِلَّا
bir münâkaşa	-dan başka	bunlar hakkında	münâkaşa etme	Artık	pek azı	
Arapça Kelimeler Sözlüğü	İllâ(ki)	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	İstiklâl, kıllet, müstakil, kule, kaylûle	İllâ(ki)

وَ	أَحَدًا ٢٢	مِنْهُمْ	فِيهِمْ	لَا تَسْتَفْتِ	وَ	ظَاهِرًا
da	kimseye	onlardan	bunlar hakkında	birşey sorma	ve	zâhirî
Ve	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit	Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Fetva, müftü	Ve	Zâhir olmak, tezâhür, zuhûr, zevahir, izhâr etmek, mazhar (olmak), müzaharet, zuhrevi,

إِلَّا	غَدًا ٢٣	ذَلِكَ	فَاعِلٌ	إِنِّي	لِشَيْءٍ	لَا تَقُولَنَّ
-den	yarın	bunu	yaparım	ben muhakkak	Hiçbir şey hakkında	deme
İllâ(ki)	Gıda	Fezleke	Fiil, fail, efal, meful, faal, faaliyet, infial	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale / Edat, zamir, vs

22. sekizincileri köpekleri" diyecekler. De ki: "Onların aded/[sayı]lerine Rabbim a'lem/[vâkıf]dir, onları ancak pek azı bilir."-Artık bunlar(ın durumu) hakkında kimse ile zâhirî bir münâkaşadan [Kur'ân'da bildirilen hakktan] başka münâkaşa etme ve bunlar hakkında onlardan kimseye birşey sorma! 23. Hiçbir şey hakkında da, Allâh'ın meşiyyetiyle takyîd etme/[dilemesiyle kayıdlama]den, "Ben bunu yarın muhakkak yaparım" deme -

أَنْ يَشَاءَ	اللَّهُ	وَ	اذْكُرْ	رَبَّكَ	إِذَا	نَسِيتَ
meşiyyetiyle takyîd etme-	Allah'ın	ve	zikret	Allah ı	vakit	unuttuğun
Edat, zamir, vs / Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Nisyan

وَ	قُلْ	عَسَى	أَنْ يَهْدِيَنِ	رَبِّي	لِأَقْرَبَ	مِنْ هَذَا
ve	şöyle de	ola ki	beni îsal buyura	Rabbim	daha yakın bir vakitte	bundan
Ve	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kırba	Edat, zamir, vs / Hâzâ (efendi)

رَشَدًا ﴿٢٤﴾	وَ	لَبِثُوا	فِي كَهْفِهِمْ	ثَلَاثَ	مِئَةٍ	سِنِينَ
dosdoğru bir muvaffakiyyete		onlar durdular	kehflerinde	üç	yüz	sene
Reşit, mürşit, rüşt, irşad, rüşdiye, Raşit	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Ashâb-ı Kehf / Edat, zamir, vs	Sülüs, teslis, salise, sülasi, Salı (üçüncü gün)	Edat, zamir, vs	Sene, senâ

وَ	ازْدَادُوا	تِسْعًا ﴿٢٥﴾	قُلِ	اللَّهُ	أَعْلَمُ	بِمَا
da	ziyâde ettiler	dokuz	de	Allah	daha iyi bilir	ne kadar
Ve	Ziyâde, zâit, müstezâd, tezyit, müzâyede, mezat, Yezit	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

أَبْصِرْ	الْأَرْضِ	وَ	السَّمَاوَاتِ	غَيْبُ	لَهُ	لَبِثُوا
O öyle güzel görür	yerin		Göklerin	ğaybı	O'nundur	durduklarını
Basîret, Basra	Arz, arâzî, ardiye	Ve	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

24. ve unuttuğun vakit Allâh'ı [Rabbini] zikret ve şöyle de: "Ola ki Rabbim beni bundan daha yakın bir vakitte dosdoğru bir muvaffakiyyete îsal buyura [eriştire]." 25. (Ba'zıları da,) "Onlar kehf/[mağara]lerinde üçyüz sene durdular, dokuz (sene) da ziyâde ettiler" (diyorlar). 26. "Allâh" de, "(onların) ne kadar durduklarını daha iyi bilir. Göklerin, yerin ğaybı O'nundur;

مِنْ وَلِيّ	مِنْ دُونِهِ	لَهُمْ	مَا	أَسْمِعْ	وَ	بِهِ
velâyet eden	O'ndan başka	bütün onlara	yoktur	öyle güzel işitir	ki	
Edat, zamir, vs / Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Semâ (töreni)	Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

مَا	اتْلُ	وَ	أَحَدًا ٢١	فِي حُكْمِهِ	لَا يُشْرِكُ	وَ
-nanı	tilâvet eyle	ve	kimseyi	hükmünde	O teşrik etmez	de
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Tâli (yol), tilâvet (secdesi)	Ve	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit	(Mama)fi(h) / Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Ve

وَ	لِكَلِمَاتِهِ	لَا مُبَدِّلَ	رَبِّكَ	مِنْ كِتَابِ	إِلَيْكَ	أُوحِيَ
ve	O'nun kelimâtını	tebdîl edecek yoktur	Rabbinin	kitabından	sana	vahyolu-
Ve	Edat, zamir, vs / Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekellim, kilim / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Bedel, tebdîl, mübâdele, aptal (abdal), budala	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	İlâ(nihâyet), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Vahiy

مَعَ	نَفْسَكَ	اصْبِرْ	وَ	مُلْتَحَدًا ٢٧	مِنْ دُونِهِ	لَنْ تَجِدَ
beraber	nefsince	sabret	de	bir penâh	O'ndan başka	bulamazsın
maiyyet, maa(lesef)	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Sabır, sabırlı, Sabri	Ve	Lahit, mülhit	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud

26. O öyle güzel görür, öyle güzel işitir ki... Bütün onlara O'ndan başka [O'nun dûnundan/berisinden-aşağısından] velâyet eden [koruyucu] yoktur. O, kimseyi hükmünde teşrîk [ortak] de etmez." 27. "Öyle" de ve Rabbinin kitâbından sana vahyolunanı tilâvet [ta'kîb] eyle (veyâ oku/ilet)! O'nun kelimâtını tebdîl edecek [sözlerini/hükmlerini değiştirecek] yoktur ve O'ndan başka [O'nun dûnundan/berisinden] bir penâh [sığınak] bulamazsın. 28. Nefsince [sen] de o kullarla berâber sabret, ki (onlar)

الَّذِينَ	يَدْعُونَ	رَبَّهُمْ	بِالْغَدَاةِ	وَ	الْعَشِيِّ	يُرِيدُونَ
o kullarla ki	du'â eder,	Rabb'lerine	sabah		akşam	isterler
Edat, zamir, vs	Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Gıda	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda

وَجْهَهُ	وَ	لَا تَعْدُ	عَيْنَاكَ	عَنْهُمْ	تُرِيدُ	زِينَةَ
cemâlini		ayırma	gözlerini	onlardan	arzû ederek	zînetini
Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe / Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Adavet, âdi, âzâ, taaddi, maada	Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Zinet, tezyin, Müzeyyen

الْحَيَاةِ	الدُّنْيَا	وَ	لَا تُطِعْ	مَنْ	أَغْفَلْنَا	قَلْبَهُ
hayât'ın	dünyâ	ve	itâ'at etme ki,	o kimseye	ğâfil bırakmışız	kalbini
Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Dünya, dünyevî, ednâ	Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Tâat, itaat, muti	Edat, zamir, vs	Gâfil, gaflet, iğfal, tegâfül	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs

عَنْ ذِكْرِنَا	وَ	اتَّبَعَ	هَوَاهُ	وَ	كَانَ	أَمْرُهُ
zikrimizden		ardına düşmüş	keyfinin	Ve	olmuş	işi
Edat, zamir, vs / Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere / Edat, zamir, vs	Ve	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Hevâ, hava, havâi / Edat, zamir, vs	Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs

28. sabâh-akşam {her vakit} Rabb'lerine du'â eder, (O'nun) cemâlini [vechini: yüzünü/rızâsını] isterler. Sen dünyâ [süflî/yakın-şimdiki] hayât'ın zînetini [süsünü] arzû ederek onlardan gözlerini ayırma ve o kimseye itâ'at etme ki, kalbini zikrimizden [Kur'ân'dan veyâ Bizi anmaktan] ğâfil bırakmışız, keyfinin [hevâsının] ardına düşmüş ve işi, haddini aşmak olmuştur.

شَاءَ	فَمَنْ	مِنْ رَبِّكُمْ	الْحَقُّ	قُلِ	وَ	فُرُطًا ﴿٢٩﴾
dileyen	artık	Rabbinizdendir	O hakk	de ki	Ve	haddini aşmak
Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve	İfrat, müfrit, tefrit

لِلظَّالِمِينَ	أَعْتَدْنَا	إِنَّا	فَلْيَكْفُرْ	مَنْ شَاءَ	وَ	فَلْيُؤْمِنْ
zâlimler için	müheyyâ kılmışızdır ki	Çünkü Biz	küfr	dileyen		îmân etsin,
Edat, zamir, vs / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs / Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Ve	Edat, zamir, vs / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman

يَسْتَغِيثُوا	إِنْ	وَ	سُرَادِقُهَا	بِهِمْ	أَحَاطَ	نَارًا
istiğâse ederlerse	eğer	ve	sertâkları	kendilerini	kuşatmaktadır	bir ateş
Gavs(u'l Âzam)	İn(şaallah)	Ve	/ Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	İhâta, ihtiyat, ihtiyaten, muhit, hayıt	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir

الشَّرَابُ	بِئْسَ	الْوُجُوهَ	يَشْوِي	كَالْمُهْلِ	بِمَاءٍ	يُغَاثُوا
içki	ne fena	yüzleri	cevirir	erimiş ceset gibi	bir su ile	imdâd edilirler
Şarab, şurub, şerbet, meşrubat, meşreb, maşrapa, çorba	Beis	Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe		Edat, zamir, vs / Mühlet, mehil	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Mayi (sulu)	Gavs(u'l Âzam)

29. Ve de ki: "O hakk [Kur'ân], Rabbinizdendir; artık dileyen îmân etsin, dileyen küfr!" Çünkü Biz, zâlimler için öyle bir ateş müheyyâ kılmışız/[hazırlamışız]dır ki, sertâk/[alev]ları kendilerini kuşatmaktadır ve eğer istiğâse [yardım talep] ederlerse, erimiş cesed [mâden] gibi bir su ile imdâd edilirler, (ki o) yüzleri civirir [kavurur]. O ne fenâ içki ve o ne fenâ kurultay [konak/durak]!

وَ	آمَنُوا	الَّذِينَ	إِنَّ	مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾	سَاءَتْ	وَ
	îmân edip		Ammâ	kurultay	ne fena	ve
Ve	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Refik, refika, refâkat, rıfk, irtifak	Su-i (zan), sui(kast)	Ve

أَحْسَنَ	مَنْ	أَجْرَ	لَا نُضِيعُ	إِنَّا	الصَّالِحَاتِ	عَمِلُوا
öyle güzel işleyen-	-in	ecrini	zâyi etmeyiz	şübhe yok ki Biz	sâlih sâlih	ameller işleyenler
Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Edat, zamir, vs	Ecir, ücret, icar, müstecir	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Zâyi	Edat, zamir, vs	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal

مِنْ تَحْتِهِمُ	تَجْرِي	عَدْنٍ	جَنَّاتُ	لَهُمْ	أُولَئِكَ	عَمَلًا ﴿٣٠﴾
altlarından	akar	Adn	cennetleri	işte onlara var	Öyleler	amel
Edat, zamir, vs / Taht / Edat, zamir, vs	Cereyan, câri, câriye, macera, mecrâ, icra	Adn Cenneti, maden, madenî	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal

يَلْبَسُونَ	وَ	مِنْ ذَهَبٍ	مِنْ أَسَاوِرَ	فِيهَا	يُحَلَّوْنَ	الْأَنْهَارُ
giyecekler		altın	bileziklerden	orada	zînetlenecekler	nehirler
Libas, elbise, iltibas	Ve	Edat, zamir, vs / Mezheb, tezhip, müzehhip, zehap	Edat, zamir, vs / Sur, sûre	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Hilye(-i şerif), helva	Nehir

30-31. Ammâ, îmân edip sâlih sâlih ameller işleyenler(e gelince), şübhe yok ki Biz öyle güzel amel işleyenin ecrini [mükâfâtını] zâyi etmeyiz. Öyleler(i var ya), işte onlara adn [ikâmet] cennetleri var, altlarından nehirler akar, orada altın bileziklerden (takınarak) zînetlenecek/[süslenecek]ler,

ثِيَابًا	خُضْرًا	مِنْ سُنْدُسٍ	وَ	إِسْتَبْرَقٍ	مُتَّكِئِينَ	فِيهَا
esvap	yeşil	sündüs	ve	istebraktan	dayanıp kurulacaklar	orada
Sevap, esvâb, mesâbe	Hızır, Hıdrellez	Edat, zamir, vs / Sündüs (Parlak renkli, çiçekli, nakışlı dokunmuş ipek kumaş)	Ve	Berk, berrak, Burak	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

عَلَى	الْأَرَائِكِ	نِعْمَ	الثَّوَابُ	وَ	حَسُنَتْ	مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾
üzerine	erîkeler	O ne güzel	sevâb	ve	ne güzel	kurultay
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali		Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim	Sevap, esvâb, mesâbe	Ve	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Refik, refika, refâkat, rıfk, irtifak

وَ	اضْرِبْ	لَهُمْ	مَثَلًا	رَجُلَيْنِ	جَعَلْنَا	لِأَحَدِهِمَا
ve	temsîl getir	onlara		iki adamı	vermişiz	Birine
Ve	Darb, darbe, darb(-ı mesel), darphane, ızdırab, muzdarip, mızrap	Edat, zamir, vs	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	(Devlet) ricâli, irtical	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit / Edat, zamir, vs

جَنَّتَيْنِ	مِنْ أَعْنَابٍ	وَ	حَفَفْنَاهُمَا	بِنَخْلٍ	وَ	جَعَلْنَا
iki bağ	her türlü üzümden	ve	ikisinin de etrafını donatmışız	hurmalarla		yapmışız
Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Edat, zamir, vs / Hünnap	Ve	/ Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü

31. sündüs [ince ipek] ve istebrak/[kalın ipek]tan yeşil esvâb [elbiseler] giyecekler, (yine) orada erîke/[minder-döşek]ler üzerine dayanıp kurulacaklar. O ne güzel sevâb [karşılık/mükâfât] ve ne güzel kurultay [konak/durak]! 32. Ve onlara iki adamı temsîl getir: Birine her türlü üzümden (oluşmuş) iki bağ vermişiz ve ikisinin de etrâfını hurma (ağaç)lar(ı)la donatmışız, ikisinin arasına da bir ekinlik yapmışız,

بَيْنَهُمَا	زَرْعًا ﴿٣٣﴾	كِلْتَا	الْجَنَّتَيْنِ	آتَتْ	أُكُلَهَا	وَ
ikisinin arasına da	bir ekinlik	ikisi de	iki bağın	vermiş	yemişlerini	
Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Ziraat, zirâî, mezra'	Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	İtâ, âti, atiye, teâti, muta'	Küllenmek (İşârî mana) / Edat, zamir, vs	Ve

لَمْ تَظْلِمْ	مِنْهُ	شَيْئًا	وَ	فَجَّرْنَا	خِلَالَهُمَا	نَهَرًا ﴿٣٤﴾
noksân bırakmamış		hiçbir şey		akıtmışız	ikisinin ortasından	bir de nehir
Edat, zamir, vs / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Edat, zamir, vs	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Ve	Fecr, fâcir, fücûr	Halel (gelmek), ihlal, ihtilal, Halîl/ Edat, zamir, vs	Nehir

وَ	كَانَ	لَهُ	ثَمَرٌ	فَقَالَ	لِصَاحِبِهِ	وَ
başkaca da	var		bir geliri	bundan dolayı dedi	arkadaşına	
Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Semere, müsmir, istismar	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs / Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe / Edat, zamir, vs	Ve

هُوَ	يُحَاوِرُهُ	أَنَا	أَكْثَرُ	مِنْكَ	مَالًا	وَ
bu adam	muhâvere ederek	ben	daha servetli	senden	malca	
Hüviyet	Hûrî, havârî, muhavere, mihver / Edat, zamir, vs	Enâniyet	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	Edat, zamir, vs	Mal, maval, emvâl, mâli, maliye, maliyet	Ve

33-34. iki bağın ikisi de yemişlerini vermiş, hiçbir şey noksân bırakmamış. (Ayrıca) ikisinin ortasından [hılâlinden/arasından] bir de nehir akıtmışız, başkaca da bir geliri var. Bundan dolayı bu adam (bir gün) arkadaşına muhâvere [hitâb] ederek, "Ben senden malca daha servetli, cem'iyyetce daha izzetliyim [kalabalık ve güçlüyüm]" dedi.

أَعَزُّ	نَفَرًا ﴿٣٤﴾	وَ	دَخَلَ	جَنَّتَهُ	وَ	هُوَ
daha izzetliyim	cemiyetce	Ve	girdi	bağına		
Azîz, izzet, Muazzez	Nefer, nefret, menfur	Ve	Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî / Edat, zamir, vs		Hüviyet

ظَالِمٌ	لِنَفْسِهِ	قَالَ	مَا أَظُنُّ	أَنْ تَبِيدَ	هَٰذِهِ	أَبَدًا ﴿٣٥﴾
yazık ediyordu	kendine	dedi	zannetmem ki	helâk olsun	bu	Ebedâ
Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Edat, zamir, vs / Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Zan, (sûi)zan, (hüsnü)zan, maznûn	Edat, zamir, vs /	Edat, zamir, vs	Ebedî, (ilel) ebed

وَ	مَا أَظُنُّ	السَّاعَةَ	قَائِمَةً	وَ	لَئِنْ	رُدِدْتُ
ve	zannetmem ki	Kıyâmet	kopsun	Bununla berâber,	şâyet	reddedilirsem
Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Zan, (sûi)zan, (hüsnü) zan, maznûn	saat	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Ve	Edat, zamir, vs / İn(şaallah)	Red, radde, irtidat, istirdat, tereddüt, mürted, müstereddit

إِلَى	رَبِّي	لَأَجِدَنَّ	خَيْرًا	مِنْهَا	مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾	قَالَ
-e	Rabbim-	herhalde bulurum	daha hayırlı	bundan	bir âkıbet	dedi ki
İlâ(nihâyet), ilel(ebed)	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud / Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Edat, zamir, vs	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan)	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

35-36. Ve (o adam, gurûr ve kibirle) bağına girdi -(malı ve oğullarının çokluğuyla gurûrlanmak ve âhireti yok saymak ile) kendine yazık ediyordu- (ve şöyle) dedi: "Ebedâ [aslâ/hiçbir zamân] zannetmem ki bu helâk olsun ve zannetmem ki Kıyâmet kopsun [o Sâ'at vukû bulsun] (da insânlar diriltilip yargı için Rabb'lerine döndürülsün). Bununla berâber, şâyed (Kıyâmet kopar da diriltilerek) Rabbime reddedilir/ [döndürülür]sem, her hâlde [mutlaka] bundan daha hayrlı bir âkıbet bulurum."

بِالَّذِي	أَكَفَرْتَ	يُحَاوِرُهُ	هُوَ	وَ	صَاحِبُهُ	لَهُ
O Rabbine ki	sen küfr mü ediyorsun	muhâvere ederek			arkadaşı da	ona
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Hûrî, havârî, muhavere, mihver / Edat, zamir, vs	Hüviyet	Ve	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

رَجُلًا ﴿٣٧﴾	سَوَّاكَ	ثُمَّ	مِنْ نُطْفَةٍ	ثُمَّ	مِنْ تُرَابٍ	خَلَقَكَ
bir adam	seni seviyesine getirdi	sonra da	bir nutfeden	sonra	bir topraktan	seni yarattı
(Devlet) ricâli, irtical	Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ) siva, seyyanen / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Nutfe	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Türbe, türap, türabi	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs

بِرَبِّي	لَا أُشْرِكُ	وَ	رَبِّي	اللَّهُ	هُوَ	لَكِنَّا
Rabbime	ben şerik koşamam	ve	Rabbim	Allah	O	Lâkin benim
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Ve	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Hüviyet	lakin / Edat, zamir, vs

قُلْتَ	جَنَّتَكَ	دَخَلْتَ	إِذْ	لَوْلَا	وَ	أَحَدًا ﴿٣٨﴾
desen	bağına	girdiğin	vakit	idin olmaz mıydı		kimseyi
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî / Edat, zamir, vs	Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ve	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit

37-38. Arkadaşı da ona muhâvere [hitâb] ederek dedi ki: "Sen O(na, yâni) Rabbine küfr [nankörlük] mü ediyorsun, (O) ki seni bir topraktan, sonra bir nutfeden [basit/hakîr bir damla sudan/meniden] yarattı, sonra da seni bir adam seviyesine getirdi?! Lâkin benim, o Allâh rabbim ve ben Rabbime kimseyi şerîk [ortak] koşamam." 39. (Ve arkadaşı sözünü şöyle sürdürdü:) "Bağına girdiğin vakit, '

إِنْ تَرَنِ	بِاللَّهِ	إِلَّا	لَا قُوَّةَ	اللَّهُ	شَاءَ	مَا
eğer görüyorsan	billah	illâ	lâ quvvete	Allah	şâe	Mâ
İn(şaallah) / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İllâ(ki)	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Kavi, kuva, kuvve, kuvvet, takviye, mukavva	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

فَعَسَى	وَلَدًا ﴿٣٩﴾	وَ	مَالاً	مِنْكَ	أَقَلَّ	أَنَا
ne bilirsin belki	evlâdca		malca	kendinden	az	beni
Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Veled, evlat, vâlide, mevlût, velâdet, tevellüd, mütevellit, milat, Yelda	Ve	Mal, maval, emvâl, mâli, maliye, maliyet	Edat, zamir, vs	İstiklâl, kıllet, müstakil, kule, kaylûle	Enâniyet

عَلَيْهَا	يُرْسِلَ	وَ	مِنْ جَنَّتِكَ	خَيْرًا	أَنْ يُؤْتِيَنِ	رَبِّي
seninkinin üzerine	indiriverir	de	senin bağından	daha hayırlısını	bana verir	Rabbim
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Ve	Edat, zamir, vs / Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî / Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Edat, zamir, vs / İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

يُصْبِحَ	أَوْ	زَلَقًا ﴿٤٠﴾	صَعِيدًا	فَتُصْبِحَ	مِنَ السَّمَاءِ	حُسْبَانًا
-verir	yâhûd	yalçın	bir toprak	olakalır	semâ dan	bir âfet
Sabah, Sabahat	Edat, zamir, vs			Edat, zamir, vs / Sabah, Sabahat	Edat, zamir, vs / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip

39. Mâşâellâh [Allâh'ın dilediği olur];]; lâ quvvete illâ billâh' [Allâh'ın dilemesi hâric kuvvet yoktur] dese idin olmaz mıydı? Eğer malca-evlâdca beni kendinden az görüyorsan, 40. Ne bilirsin belki Rabbim bana senin bağ(lar)ından daha hayrlısını verir, seninki(leri)nin üzerine de semâ/[gök]dan bir âfet indiriverir de yalçın [çıplak] bir toprak olakalır(lar) 41. yâhûd suyu çekiliverir de

مَاؤُهَا	غَوْرًا	فَ	لَن تَسْتَطِيعَ	لَهُ	طَلَبًا ﴿٤١﴾	وَ
suyu	çekili-	de	bir daha bulamazsın	onu	aramakla	
Mayi (sulu) / Edat, zamir, vs	Mağara	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Tâat, itaat, muti	Edat, zamir, vs	Talebe, tâlip, talep, matlup	Ve

أُحِيطَ	بِثَمَرِهِ	فَأَصْبَحَ	يُقَلِّبُ	كَفَّيْهِ	عَلَى	مَا أَنْفَقَ
istilâ ediliverdi	bütün serveti	bunun üzerine kaldı	oğuşturdu	avuclarını	a karşı	yaptığı masraflar
İhâta, ihtiyat, ihtiyaten, muhit, hayıt	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semere, müsmir, istismar / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Sabah, Sabahat	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan)	(Terazi) kefesi, kâffe, kepçe / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / İnfak etmek, münâfik, nafaka, nifak

فِيهَا	وَ	هِيَ	خَاوِيَةٌ	عَلَى	عُرُوشِهَا	وَ
ona	derken	o	çökmüş kalmıştı	üzerine	çardakları	
(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Ve	(mâ)hiyet		Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Arş / Edat, zamir, vs	Ve

يَقُولُ	يَا	لَيْتَنِي	لَمْ أُشْرِكْ	بِرَبِّي	أَحَدًا ﴿٤٢﴾	وَ
diyordu	ah	nolaydım	şerik koşmamış	Rabbime	hiç	de
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	ey	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit	Ve

لَمْ تَكُنْ	لَهُ	فِئَةٌ	يَنْصُرُونَهُ	مِنْ	دُونِ	اللَّهِ
olmadı		bir cemaati	kendisine yardım edecek	dan	başka	Allah
Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Dîvân (şiir), tedvin	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

41. bir daha onu aramakla bulamazsın." 42-43. Derken (o kendine zulmeden herifin) bütün serveti istilâ [târumâr/helâk] ediliverdi. Bunun üzerine on(lar)a yaptığı masraflara karşı avuclarını oğuşturdu kaldı. O (bağların) çardakları, üzerine çökmüş kalmıştı; "Ah!.." diyordu, "N'olaydım, Rabbime hiçbir şerîk [ortak] koşmamış olaydım." Allâh'tan başka [Allâh'ın dûnundan/berisinden] kendisine yardım edecek bir cemâ'ati de olmadı, kendi kendini de kurtaramadı.

وَ	مَا كَانَ	مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾	هُنَالِكَ	الْوَلَايَةُ	لِلَّهِ	الْحَقِّ
	-madı	kendi kendini kurtara-	işte burada	velâyet	Allah'ındır	el-hakk
Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak

وَ	عُقْبًا ﴿٤٤﴾	خَيْرٌ	وَ	ثَوَابًا	خَيْرٌ	هُوَ
de	ukbâca	hayrdır	da	sevâbca	hayr	o
Ve	Âkıbet, ukbâ, takîb, müteâkip, Akabe	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Ve	Sevap, esvâb, mesâbe	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Hüviyet

أَنْزَلْنَاهُ	كَمَاءٍ	الدُّنْيَا	الْحَيَاةِ	مَثَلَ	لَهُمْ	اضْرِبْ
onu indirmişiz	sanki bir su	dünya	hayatın	meselini	onlara	şöyle yap
İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Mayi (sulu)	Dünya, dünyevî, ednâ	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Edat, zamir, vs	Darb, darbe, darb(-ı mesel), darphane, ızdırab, muzdarip, mızrap

هَشِيمًا	فَأَصْبَحَ	الْأَرْضِ	نَبَاتُ	بِهِ	فَاخْتَلَطَ	مِنَ السَّمَاءِ
bir çöp kırıntısı	derken olmuştur	arzın	nebâtâtı	onunla	derken birbirine karışmış	semâ dan
Hâşim, Hâşimî	Edat, zamir, vs / Sabah, Sabahat	Arz, arâzî, ardiye	Nebat, nebati, münbit	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Halt, hılt, ahlat, ihtilat, muhtelit, halîta (karışım)	Edat, zamir, vs / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye

44. İşte burada [bu durumda/makâmda] velâyet [koruma ve yardım/hükümrânlık ve yetki] el-hakk [elbette] Allâh'ındır. O, sevâbca [karşılık/mükâfât olarak] da hayr, ukbâca [netîce olarak] da hayrdır. 45. Onlara dünyâ [süflî/yakın-şimdiki] hayât'ın (ve zevk ü lezzetinin) meselini [fânîliğini veyâ garîb/acâib hâlini] de şöyle (bir misâl) yap(arak anlat): Sanki bir su, onu semâ/[gök-bulut]dan indirmişiz, derken onunla arzın nebâtâtı [yerin bitkileri] birbirine karışmış,

تَذْرُوهُ	الرِّيَاحُ	وَ	كَانَ	اللَّهُ	عَلَى	كُلِّ
onu savurur gider.	rüzgârlar		bulunuyor	Allah	-e	her
Zirve / Edat, zamir, vs	Ruh, rûhî, ruhâni, ervâh (ruhlar), rahat, reyhan, râyiha, terâvîh, müsterih, istirahat	Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Küllün, külliyen, külliye, külliyât

شَيْءٍ	مُقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾	الْمَالُ	وَ	الْبَنُونَ	زِينَةُ	الْحَيَاةِ
şey-	muktedir	O mal	ve	oğullar	zînetidir	hayât'ın
Şey, eşya, (in) şa(allah)	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Mal, maval, emvâl, mâli, maliye, maliyet	Ve	İbni (Haldun), Benî (Âdem), Benî (İsrâil); bina, bünye, mebni	Zinet, tezyin, Müzeyyen	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ

الدُّنْيَا	وَ	الْبَاقِيَاتُ	الصَّالِحَاتُ	خَيْرٌ	عِنْدَ	رَبِّكَ
dünyâ	de	bâkî kalacak	sâlih ameller ise	hayrlıdır	indinde	Rabbinin
Dünya, dünyevî, ednâ	Ve	Bekâ, bâki, bakiye	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi)	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

ثَوَابًا	وَ	خَيْرٌ	أَمَلًا ﴿٤٦﴾	وَ	يَوْمَ	نُسَيِّرُ
Sevâbca	da	hayrlıdır	Emelce	Düşün	o günü ki	yürütürüz
Sevap, esvâb, mesâbe	Ve	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Emel, teemmül	Ve	Yevmiye, eyyâm	Seyir, mesîre, seyyar, seyran, sîret, siyer

45. derken (kuruyup) bir çöp kırıntısı olmuştur, rüzgârlar onu savurur gider. Allâh her şeye muktedir bulunuyor. 46. O mal ve oğullar dünyâ [süflî/yakın-şimdiki] hayât'ın zîneti/[süsü]dir, bâkî kalacak sâlih ameller ise Rabbinin indinde sevâbca [mükâfât açısından] da hayrlıdır, emelce [ümîdvar olmak açısından] de hayrlıdır.

الْجِبَالَ	وَ	تَرَى	الْأَرْضَ	بَارِزَةً	وَ	حَشَرْنَاهُمْ
dağları		görürsün	arzı	çırçıplak	ve	onları hep mahşere toplamışızdır da
Cibilliyet, Cebel-i Târık	Ve	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Arz, arâzî, ardiye	Bâriz, ibrâz	Ve	Haşrolmak, mahşer, haşere, haşerat / Edat, zamir, vs

فَلَمْ	نُغَادِرْ	مِنْهُمْ	أَحَدًا ﴿٤٧﴾	وَ	عُرِضُوا	عَلَى
-mamışızdır	bırak-	kimse	hiçbir	Ve	arzedilmişlerdir	-ne
Edat, zamir, vs	Gaddar, mağdur, mağduriyet	Edat, zamir, vs	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit	Ve	Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

رَبِّكَ	صَفًّا	لَقَدْ	جِئْتُمُونَا	كَمَا	خَلَقْنَاكُمْ	أَوَّلَ
Rabbi-	hepsi saff olarak	"İşte" buyurur, celâlim hakkı için	Bize geldiniz	gibi	yarattığımız	ilk
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Saf (sıra)	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet

مَرَّةٍ	بَلْ	زَعَمْتُمْ	أَلَّنْ	نَجْعَلَ	لَكُمْ	مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾
def'a	fakat	zu'm etmiştiniz	değil mi	yapmayacağız	size	hiçbir mev'ıd
İstimrar, murûr(-u zaman), mırra (kahve)	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Vaad etmek, vaid, mîad, vade

وَ	وُضِعَ	الْكِتَابُ	فَتَرَى	الْمُجْرِمِينَ	مُشْفِقِينَ	مِمَّا
de	konulmuştur	defter	artık o görürsün ki	mücrimleri	titreşiyor	bulundukları hâileden
Ve	Mevzû, mevzî, tevâzu, mütevâzi, vaziyet, mavzuat	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	Şafak, şefkat, müşfik	Edat, zamir, vs

47-48. Düşün o günü ki, dağları yürütürüz [yerle-bir ederiz], arzı görürsün çır(ıl)çıplak [çukursuz ve tümseksiz, dümdüz yayılmış vaziyette] ve onları(n) hep(sini) mahşere toplamışızdır da hiçbir kimse bırakmamışızdır ve hepsi saff(lar hâlinde dizili/bölük bölük) olarak Rabbine arzedilmişlerdir. "İşte" buyurur, "celâlim hakkı için [andolsun ki], ilk def'a yarattığımız gibi (tek başınıza veyâ ikinci yaratma/diriltme ile) Bize geldiniz, fakat size hiçbir mev'ıd yapmayacağız zu'm etmiştiniz [hesâb vakti ta'yîn etmeyeceğimizi zann ve iddiâ etmiştiniz] değil mi?"49. (Her şeyin kaydedildiği) defter de (ortaya) konulmuştur; artık o (günâha batmış) mücrim/[suçlu]leri görürsün (ki),

الْكِتَابِ	هَٰذَا	مَالِ	وَيْلَتَنَا	يَا	وَيَقُولُونَ	فِيهِ
defter de	Bu	ne acâib	Eyvâh bize		ve diyorlardır	Halecanlar içinde
Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Hâzâ (efendi)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Edat, zamir, vs	Veyl olsun / Edat, zamir, vs	Ey	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

أَحْصَاهَا	إِلَّا	كَبِيرَةً	لَا	وَ	صَغِيرَةً	لَا يُغَادِرُ
hepsini zabtetmiş		büyük	Ne		küçük	Ne komuş
Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	İllâ(ki)	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Ve	Asgarî	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Gaddar, mağdur, mağduriyet

رَبُّكَ	لَا يَظْلِمُ	وَ	حَاضِرًا	مَا عَمِلُوا	وَجَدُوا	وَ
Rabbin	zulmetmez		hazır	bütün yaptıklarını	bulmuşlardır	ve
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Ve	Hazır, hazirun, hazret, huzur, müstahzar, hazar, ihzar	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	Ve

لِآدَمَ	اسْجُدُوا	لِلْمَلَائِكَةِ	قُلْنَا	إِذْ	وَ	أَحَدًا ﴿٤٩﴾
Âdem için	secde edin	melâikeye	demiştik	o vakti ki	Yine düşün	kimseye
Edat, zamir, vs / Âdem	Secde, mescid, seccade, Sâcit	Edat, zamir, vs / Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Ve	Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit

49. bulundukları hâileden halecanlar içinde [onda/amel defterinde kayıdlı olan şeylerden ötürü] titreşiyor ve (şöyle) diyorlardır: "Eyvâh bize! Bu defter de ne acâib; ne küçük komuş ne büyük, hepsini zabtetmiş!" Ve bütün yaptıklarını (karşılarında) hazır bulmuşlardır; Rabbin kimseye zulmetmez. 50. Yine düşün o vakti ki, melâikeye (veyâ kuvvetlere/rabbânî vâsıtalara ve İblîs'e), "Âdem (zımnında benî Âdem) için secde edin [boyun eğin]!" demiştik,

فَسَجَدُوا	إِلَّا إِبْلِيسَ	كَانَ	مِنَ الْجِنِّ	فَفَسَقَ	عَنْ أَمْرِ	رَبِّهِ
hemen secde ettiler	ancak İblîs	-di de	cinnden-	çıktı	emrinden	Rabbinin
Edat, zamir, vs / Secde, mescid, seccade, Sâcit	İllâ(ki) / İblis	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs / Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Edat, zamir, vs / Fısk, fâsık, fiskiye (işârî)	Edat, zamir, vs / Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

أَفَتَتَّخِذُونَهُ	وَ	ذُرِّيَّتَهُ	أَوْلِيَاءَ	مِنْ دُونِي	وَ	هُمْ
Ya şimdi siz onu mu ittihâz ediyorsunuz	ve	zürriyyetini	evliyâ	Beni bırakıp da kendinize		onlar
Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs	Ve	Zerre, zürriyet / Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, vlayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs

لَكُمْ	عَدُوٌّ	بِئْسَ	لِلظَّالِمِينَ	بَدَلًا (50)	مَا أَشْهَدْتُهُمْ	خَلْقَ
size	öyle düşmân iken	ne fenâ	Zâlimler için	bedel	Ben onları şâhid kılmadım	yaratılışına
Edat, zamir, vs	Adavet, âdi, âzâ, taaddi, maada	Beis	Edat, zamir, vs / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Bedel, tebdîl, mübâdele, aptal (abdal), budala	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd / Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık

أَنْفُسِهِمْ	خَلْقَ	لَا	وَ	الْأَرْضِ	وَ	السَّمَاوَاتِ
kendilerinin	yaratılışına	ne	de	yerin	ve	Ne göklerin
Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Ve	Arz, arâzî, ardiye	Ve	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye

50. (melekler veyâ kuvvetler/rabbânî vâsıtalar) hemen secde ettiler [boyun eğdiler], ancak İblîs -(meleklerden değil) cinndendi de- Rabbinin emrinden çıktı. Ya şimdi siz Beni bırakıp da [Benim dûnumdan/berimden-aşağımdan] onu ve zürriyyetini kendinize evliyâ [dostlar-hâmîler] mı ittihâz ediyorsunuz [ediniyorsunuz]; onlar size öyle düşmân iken?! Zâlimler için ne fenâ bedel! 51. Ben onları ne göklerin ve yerin yaratılışına, ne de kendilerinin yaratılışına şâhid kılmadım

يَوْمَ	وَ	عَضُدًا ﴿٥١﴾	الْمُضِلِّينَ	مُتَّخِذَ	مَا كُنْتُ	وَ
o gün ki	ve	kol	mudilleri	tutmuş	hiçbir zamân değilim	ve
Yevmiye, eyyâm	Ve	[redacted]	Dalâlet	Ahize, muâheze, ittihaz	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ve

فَلَمْ	فَدَعَوْهُمْ	زَعَمْتُمْ	الَّذِينَ	شُرَكَائِيَ	نَادُوا	يَقُولُ
fakat	Derken onlara çağırmışlar, yalvarmışlardır	zu'm ettiğiniz	O	şerîklerime	Ünneyin bakalım	diyecek
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket / Edat, zamir, vs	Nidâ, münadi, (Dâru'n) Nedve	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

وَ	مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾	بَيْنَهُمْ	جَعَلْنَا	وَ	لَهُمْ	يَسْتَجِيبُوا
ve	bir mehleke	aralarına	Biz koymuşuzdur	ve	kendilerine	icâbet etmemişlerdir
Ve	[redacted]	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve	Edat, zamir, vs	Cevap, icâbet, müstecâb

وَ	مُوَاقِعُوهَا	أَنَّهُمْ	فَظَنُّوا	النَّارَ	الْمُجْرِمُونَ	رَأَى
	ona düşeceklerini		Artık anlamışlardır da	ateşi	mücrimler	görmüş
Ve	Vakâ, vâkıa, vâki, (emri)vâki, mevki, vuku, vukuat, ika / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Zan, (sûi) zan, (hüsnü) zan, maznûn	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat

51. ve hiçbir zamân mudil/[saptırıcı]leri kol [yardımcı] tutmuş değilim. 52. Ve o gün ki (Allâh şöyle) diyecek: "Ünneyin [seslenin] bakalım o (ilâh olduğunu) zu'm [zann ve iddiâ] ettiğiniz (sözde) şerîk/[ortak]lerime!" Derken onlara çağırmışlar, yalvarmışlardır, fakat kendilerine icâbet etmemişlerdir ve aralarına Biz bir mehleke [uçurum veyâ ayrılık-düşmânlık] koymuşuzdur. 53. Ve (o vakit günâha batmış) mücrim/[suçlu]ler ateşi görmüş, artık ona düşeceklerini anlamışlardır da,

لَمْ يَجِدُوا	عَنْهَا	مَصْرِفًا ٥٣	وَ	لَقَدْ	صَرَّفْنَا	فِي
bulamamışlardır	ondan	savuşacak bir yer		Şânım hakkı için hakîkat	Biz tasrîf yapmışızdır	-da
Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	Edat, zamir, vs	Sarf, sarraf, sırf, masraf, israf, tasarruf, mutasarrıf, munsarıf	Ve	Edat, zamir, vs	Sarf, sarraf, sırf, masraf, israf, tasarruf, mutasarrıf, munsarıf	(Mama)fi(h)

هَذَا	الْقُرْآنِ	لِلنَّاسِ	مِنْ كُلِّ	مَثَلٍ	وَ	كَانَ
bu	Kur'ân'-	insânlara	her türlü	meselden ibret olacak		olmuştur
Hâzâ(efendi)	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ	Edat, zamir, vs / Nas	Edat, zamir, vs / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

الْإِنْسَانُ	أَكْثَرَ	شَيْءٍ	جَدَلًا ٥٤	وَ	مَا	مَنَعَ
insân ise	ekseri	her şeyin	cedelce		başka değil	alıkoyan da
İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Cedelleşme, mücâdele, cetvel, cidal	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mâni olmak, men etmek, mania, memnû, imtinâ etmek, mümteni

النَّاسَ	أَنْ يُؤْمِنُوا	إِذْ جَاءَهُمُ	الْهُدَى	وَ	يَسْتَغْفِرُوا	رَبَّهُمْ
insânları	îmân etmekten	Kendilerine geldiği hâlde	doğru yolu gösteren peygamber	ve	günâhlarının mağfiretini istemekten	Rabb'lerinden
Nas	Edat, zamir, vs / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Ve	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

53. ondan savuş(up kaç)acak bir yer bulamamışlardır. 54-55. Şânım hakkı için hakîkat(en) Biz bu Kur'ân'da insânlara ibret olacak her türlü meselden tasrîf yapmışızdır [çeşitli husûslara dâir her benzetmeden niteleme yaptık]. (Buna rağmen, kulak verip dikkate almadılar, zîrâ) insân ise her şeyin cedelce ekseri [bâtıl argümanla mücâdele bakımından çok aşırısı] olmuştur. (Nitekim) kendilerine doğru yolu gösteren [hidâyet/rehberlik-kılavuzlama], (yâni vahy ve) peygamber geldiği hâlde insânları îmân etmekten ve Rabb'lerinden günâhlarının mağfiretini [bağışlanmasını] istemekten alıkoyan da

الْعَذَابُ	يَأْتِيَهُمُ	أَوْ	الْأَوَّلِينَ	سُنَّةُ	أَنْ تَأْتِيَهُمْ	إِلَّا
Âhiret azâbının	Gelmesi kaziyyesidir	veyâ	evvelkilerin	sünneti	Kendilerine gelmesi	ancak
Azâb, muzip	İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Sünnet, sünnî	Edat, zamir, vs / İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	İllâ(ki)

وَ	مُبَشِّرِينَ	إِلَّا	الْمُرْسَلِينَ	مَا نُرْسِلُ	وَ	قُبُلًا ﴿٥٥﴾
ve	mübeşşir	ancak	gönderdiğimiz peygamberleri	Biz göndeririz	Hâlbuki	gözleri önüne
Ve	Beşer, beşerî, beşeriyet, tebşîr, mübâşir, Büşra	İllâ(ki)	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Ve	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(lvuku), mütekabil

لِيُدْحِضُوا	بِالْبَاطِلِ	كَفَرُوا	الَّذِينَ	يُجَادِلُ	وَ	مُنْذِرِينَ
kaydırmak için	bâtılla	Küfredenler	ise	mücâdele ediyorlar		Münzir olmak üzere
Edat, zamir, vs/	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Batıl, battal, iptal, butlan	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Cedelleşme, mücâdele, cetvel, cidal	Ve	Nezir, inzâr

مَا	وَ	آيَاتِي	اتَّخَذُوا	وَ	الْحَقَّ	بِهِ
	ve	Âyetlerimizi	yerine tuttular		hakkı	
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ve	Âyet / Edat, zamir, vs	Ahize, muâheze, ittihaz	Ve	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

55. başka değil, ancak kendilerine evvelkilerin sünneti(nin) [önceki kâfirlere tatbîk edilen ilâhî qânûnun/helâk yasasının] gelmesi(ni) veyâ Âhiret azâbının gözleri önüne gelmesi(ni beklemeleri) kaziyye/[düşünce]sidir. 56. Hâlbuki Biz gönderdiğimiz peygamberleri ancak mübeşşir [müjdeleyici] ve münzir [uyarıcı] olmak üzere göndeririz. Küfredenler ise hakkı bâtılla kaydırmak [ibtâl etmek] için mücâdele ediyorlar. Âyetlerimizi ve kendilerine edilen inzârı [uyarıyı] eğlence yerine tuttular.

بِآيَاتِ	ذُكِّرَ	مِمَّنْ	مَنْ أَظْلَمُ	وَ	هُزُوًا ٥٦	أُنْذِرُوا
âyâtı ile	nasîhat edilmiştir de	O kimseden	daha zâlim de kim olabilir ki		eğlence	kendilerine edilen inzârı
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Âyet	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Ve	İstihzâ, müstehzî	Nezir, inzâr

قَدَّمَتْ	مَا	نَسِيَ	وَ	عَنْهَا	فَأَعْرَضَ	رَبِّهِ
takdîm ettiği	şeyleri	unutmuştur	ve	onlardan	yüzçevirmiş	Rabbinin
Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Nisyan	Ve	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

أَنْ يَفْقَهُوهُ	أَكِنَّةً	قُلُوبِهِمْ	عَلَى	جَعَلْنَا	إِنَّا	يَدَاهُ
onu iyi anlamalarına mâni	birtakım kabuklar	onların kalbleri	üzerine	koymuşuzdur	çünkü Biz	ellerinin
Edat, zamir, vs / Fıkıh, fakîh / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Yed(-i beyza), yed(-i emin) / Edat, zamir, vs

تَدْعُهُمْ	إِنْ	وَ	وَقْرًا	آذَانِهِمْ	فِي	وَ
Sen onları çağır-	-san	da	bir ağırlık	kulakların-	-a	ve
Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida / Edat, zamir, vs	İn(şaallah)	Ve	Vakar, vakûr	İzin, ezan, müezzin, mezun, mezuniyet / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Ve

57. O kimseden daha zâlim de kim olabilir ki, Rabbinin âyâtı [âyetleri] ile (kendisine) nasîhat edilmiştir de, onlardan yüzçevirmiş ve ellerinin takdîm ettiği şeyleri unutmuştur [önceki günâhlarını, isyânlarını ve şirkini umursamamış, âkıbetini düşünmemiş, onlardan ötürü tevbe etmeyip onları öylece bırakmıştır]; çünkü Biz onların kalbleri üzerine, onu iyi anlamalarına mâni (olacak) birtakım kabuklar ve kulaklarına bir ağırlık koymuşuzdur; sen onları

وَ	أَبَدًا ﴿٥٧﴾	إِذًا	يَهْتَدُوا	فَلَنْ	الْهُدَى	إِلَى
	ebeden	o hâlde	onlar yola gel-	-mezler	doğru yol-	-a
Ve	Ebedî, (ilel) ebed	Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	İlâ(nihâyet), ilel(ebed)

بِمَا	يُؤَاخِذُهُمْ	لَوْ	الرَّحْمَةِ	ذُو	الْغَفُورُ	رَبُّكَ
-yle	derhal muâhaze ediverecek	olsa idi	rahmet	sâhibi	Hem o mağfireti çok	Rabbin
Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs	(Ve)lev	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

مَوْعِدٌ	لَهُمْ	بَلْ	الْعَذَابَ	لَهُمُ	لَعَجَّلَ	كَسَبُوا
bir mî'âd	onlar için vardır	fakat	azâbı	hakklarında	elbette ta'cîl buyururdu	onları kesbleri-
Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Azâb, muzip	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âcil, acele, muaccel	Kesb, iktisâb, mükteseb(at)

أَهْلَكْنَاهُمْ	الْقُرَى	تِلْكَ	وَ	مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾	مِنْ دُونِهِ	لَنْ يَجِدُوا
Biz onları helâk etmişiz	memleketler ki	o	Daha	çâre-i necât	hiçbir	Kio gelincebulamazlar
Helâk olmak, tehlike, istihlak, müstehlik / Edat, zamir, vs	Karye (Bodrum'un eski adı), kura'	Edat, zamir, vs	Ve		Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud

وَ	مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾	لِمَهْلِكِهِمْ	جَعَلْنَا	وَ	ظَلَمُوا	لَمَّا
de	bir mev'ıd	helâklerine	ta'yîn eylemişiz	ve	zulmettikleri-	-nde
Ve	Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Edat, zamir, vs / Helâk olmak, tehlike, istihlak, müstehlik / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve	Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Edat, zamir, vs

57. doğru yola çağırsan da o hâlde(lerken) onlar ebed(iyy)en yola gelmezler. 58-59. Hem o mağfireti çok, rahmet [lütf u ihsân] sâhibi Rabbin onları kesbleriyle [işledikleri günâhlar sebebiyle] derhal muâhaze ediverecek [cezâlandıracak] olsa idi, hakklarında azâbı elbette ta'cîl buyururdu [hemen gönderirdi], fakat onlar için bir mî'âd [belirlenmiş bir vakit] vardır, ki o gelince hiçbir çâre-i necât [kurtuluş çâresi] bulamazlar. Daha [bakın işte] o memleketler(in halkı) ki, Biz onları zulmettiklerinde helâk etmişiz ve helâklerine bir mev'ıd [vakit] ta'yîn eylemişiz.

أَبْلُغَ	حَتَّى	لَا أَبْرَحُ	لِفَتَاهُ	مُوسَى	قَالَ	إِذْ
varacağım	ta kadar	Durmayacağım	fetâsına	Mûsâ	demişti ki	Bir vakit
Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa	Hattâ	{La(ubâli), (mâ) la(yâni)} Hâlâ	Edat, zamir, vs / Fetva, müftü / Edat, zamir, vs	Mûsa	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs

بَلَغَا	فَلَمَّا	حُقُبًا ٦٠	أَمْضِيَ	أَوْ	الْبَحْرَيْنِ	مَجْمَعَ
vardılar	Bunun üzerine ikisi-bir vakta ki	senelerce	gideceğim	yâhûd	iki denizin	Cem'olduğu yere
Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa	Edat, zamir, vs	Heybe	Mâzi, imza	Edat, zamir, vs	Bahriye, Bahreyn, buhran	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia

فِي	سَبِيلَهُ	فَاتَّخَذَ	حُوتَهُمَا	نَسِيَا	بَيْنِهِمَا	مَجْمَعَ
-de	yolunu	o vakit o tutmuştu	balıklarını	unuttular	iki denizin arasının	cem'olduğu yere
(Mama)fi(h)	Sebîl / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz	/ Edat, zamir, vs	Nisyan	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia

آتِنَا	لِفَتَاهُ	قَالَ	جَاوَزَا	فَلَمَّا	سَرَبًا ٦١	الْبَحْرِ
Getir	fetâsına	dedi	geçtiler	Bu sûretle, vaktâ ki	bir deliğe	deniz-
İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Fetva, müftü / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Cevâz, câiz, mecaz, mütecaviz, icaz, icazet, tecavüz	Edat, zamir, vs	Serap	Bahriye, Bahreyn, buhran

نَصَبًا ٦٢	هَٰذَا	سَفَرِنَا	مِنْ	لَقِينَا	لَقَدْ	غَدَاءَنَا
yorgunluğa	bu	seferimiz-	-den	biz giriftâr olduk	hakîkaten	kuşluk yemeğimizi
Nasîb, nisab (miktarı), mensub, mansıp	Hâzâ (efendi)	Sefer, sefir, sefâret, safari, misafir, sofra / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Telakki etmek, mülakat	Edat, zamir, vs	Gıda / Edat, zamir, vs

60. Bir vakit de Mûsâ, fetâsına [hizmetinde bulunan gence] demişti ki: "Durmayacağım, tâ iki denizin (veyâ Bahreyn kıt'asının toplu yerinin yâhûd mekarrının) cem'olduğu [birleştiği] yere kadar varacağım yâhûd senelerce gideceğim." 61. Bunun üzerine ikisi-bir vaktâ [ne zamân] ki (o ikisinin arasının birleştiği, yâni) iki denizin arasının cem'olduğu yere vardılar, (yiyecekleri olan) balıklarını unuttular, o vakit o (balık) denizde bir deliğe yolunu tutmuştu. 62. Bu sûretle, vaktâ [ne zamân] ki (orayı) geç(ip git)tiler, (Mûsâ) fetâsına [hizmetinde bulunan gence], "Getir" dedi, "kuşluk yemeğimizi, hakîkaten biz bu seferimizden yorgunluğa giriftâr olduk."

فَإِنِّي	الصَّخْرَةِ	إِلَى	أَوَيْنَا	إِذْ	أَرَأَيْتَ	قَالَ
doğrusu ben	kaya-	-ya	sığındığımız	vakit	Gördün mü	Dedi
Edat, zamir, vs	(Kubbetu's) Sahrâ (kaya)	İlâ(nihâye), ile(lebed	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

وَ	أَنْ أَذْكُرَهُ	إِلَّا الشَّيْطَانُ	مَا أَنْسَانِيهُ	وَ	الْحُوتَ	نَسِيتُ
	onu söylememi	her hâlde şeytân	Bana unutturdu	ve	balığı	unuttum
Ve	Edat, zamir, vs / Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere / Edat, zamir, vs	İllâ(ki) / Şeytan	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Nisyan / Edat, zamir, vs	Ve		Nisyan

ذَٰلِكَ	قَالَ	عَجَبًا ﴿٦٣﴾	الْبَحْرِ	فِي	سَبِيلَهُ	اتَّخَذَ
"İşte"	dedi	acâib bir sûrette	deniz-	-deki	yolunu	O tutmuştu
Fezleke	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Acaip, acaba, taaccüb, ucûbe	Bahriye, Bahreyn, buhran	(Mama)fi(h)	Sebîl / Edat, zamir, vs	Ahize, muâheze, ittihaz

قَصَصًا ﴿٦٤﴾	آثَارِهِمَا	عَلَى	فَارْتَدَّا	نَبْغِ	كُنَّا	مَا
ta'kîb ederek	izleri-	-ni	Bunun üzerine gerisin-geri döndüler	aradığı-	-mız	o ya
Kısas, kıssa, makas, takas	Eser, tesir, müessir, teessür, müteessir / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs / Red, radde, irtidat, istirdat, tereddüt, mürted, müretteddit	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

وَ	مِنْ عِنْدِنَا	رَحْمَةً	آتَيْنَاهُ	مِنْ عِبَادِنَا	عَبْدًا	فَوَجَدَا
ve	nezdimizden	bir rahmet	Biz ona vermiş	kullarımızdan	bir kul	Derken buldular ki
Ve	Edat, zamir, vs / İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi) / Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide / Edat, zamir, vs	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud

63. "Gördün mü" dedi, "(o) kayaya sığındığımız [o kayanın yanında mola verdiğimiz] vakit, doğrusu ben balığı(n durumunu sana hatırlatmayı/anlatmayı) unuttum, -ve bana onu söylememi her hâlde [mutlaka] şeytân unutturdu- o acâib bir sûrette denizdeki yolunu tutmuştu." 64-65. "İşte" dedi (Mûsâ), "aradığımız o ya!" Bunun üzerine izlerini ta'kîb ederek gerisin-geri döndüler, derken kullarımızdan bir kul buldular ki, Biz ona nezdimiz/[yanımız]den bir rahmet vermiş ve ledünnümüzden [yanımızdan] bir ilm öğretmiştik.

هَلْ	مُوسَى	لَهُ	قَالَ	عِلْمًا ٦٥	مِنْ لَدُنَّا	عَلَّمْنَاهُ
miyim	Mûsâ	ona	dedi	bir ilm	ledünnümüzden	öğretmiştik
Edat, zamir, vs	Mûsa	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs / Ledûn (ilmi) / Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat, zamir, vs

قَالَ	رُشْدًا ٦٦	عُلِّمْتَ	مِمَّا	أَنْ تُعَلِّمَنِ	عَلَى	أَتَّبِعُكَ
dedi	bir rüşd	Öğretildiğin ilm-	-den	bana öğretmen	şartıyla	sana ittibâ edebilir
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Reşit, mürşit, rüşt, irşad, rüşdiye, Raşit	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba / Edat, zamir, vs

تَصْبِرُ	كَيْفَ	وَ	صَبْرًا ٦٧	مَعِيَ	لَنْ تَسْتَطِيعَ	إِنَّكَ
sabredeceksin	nasıl		sabr-	benimle	-edemezsin	Doğrusu sen
Sabır, sabırlı, Sabri	Keyif, keyfi	Ve	Sabır, sabırlı, Sabri	maiyyet, maa(lesef) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Tâat, itaat, muti	Edat, zamir, vs

سَتَجِدُنِي	قَالَ	خُبْرًا ٦٨	بِهِ	لَمْ تُحِطْ	مَا	عَلَى
beni bulacaksın	dedi	havsalanın		almadığı	şey-	-e
Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud/ Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Haber, ihbar, muhbir, muhâbir, muhâbere, istihbârat	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İhâta, ihtiyat, ihtiyaten, muhit, hayıt	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

66. Mûsâ ona, "Öğretildiğin ilmden bana bir rüşd [hayra iletecek bir bilgi] öğretmen şartıyla sana ittibâ edebilir [tâbi olabilir] miyim?" dedi. 67-68 (Yanımızdan bir rahmet bahşettiğimiz ve bir ilm öğrettiğimiz kul,) "Doğrusu" dedi, "sen benimle (birlikteyken karşılaşacağın hâdiselere) sabredemezsin; havsalanın almadığı [iç yüzünü kavramadığın-kavrayamayacağın] şeye nasıl sabredeceksin?!"

لَكَ	لَا أَعْصِي	وَ	صَابِرًا	اللَّهُ	شَاءَ	إِنْ
senin	âsî olmam	ve	sabırlı	Allah	İnşâ	
Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Âsâ, âsi, isyan, isyankâr, masiyet	Ve	Sabır, sabırlı, Sabri	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	İn(şaallah)

عَنْ	تَسْأَلْنِي	فَلَا	اتَّبَعْتَنِي	فَإِنِ	قَالَ	أَمْرًا ٦٩
-den	bana suâl etme		bana tâbi olacaksan	O hâlde eğer	Dedi Â!	hiçbir emrine
Edat, zamir, vs	Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İn(şaallah)	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak

فَانْطَلَقَا	ذِكْرًا ٧٠	مِنْهُ	لَكَ	أُحْدِثَ	حَتَّى	شَيْءٍ
Bunun üzerine ikisi-bir gittiler	bir söz	ondan	sana	ben açınca-	tâ -ya kadar	hiçbir şey-
Edat, zamir, vs / Talak, mutlak (kayıtsız), ıtlak	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Hadîs, hâdise, ihdas, havâdis, muhaddis	Hattâ	Şey, eşya, (in) şa(allah)

قَالَ	خَرَقَهَا	السَّفِينَةِ	فِي	رَكِبَا	إِذَا	حَتَّى
"Â!.." dedi	tuttu gemiyi yaraladı	gemi-	-ye	bindikleri-	-nde	nihâyet
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hârika, hârikulâde, hırka / Edat, zamir, vs	Sefine (gemi), (seyri)sefain [gemilerin yol alması]	(Mama)fi(h)	Merkeb, rikâp, mürekkeb, terkîb, irtikap	Edat, zamir, vs	Hattâ

إِمْرًا ٧١	شَيْئًا	جِئْتَ	لَقَدْ	أَهْلَهَا	لِتُغْرِقَ	أَخَرَقْتَهَا
müdhiş	birşey	yaptın	AlimAllah	Ahâlîsini	ğarketmek için	yaraladın mı onu
Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs /Gark olma, istiğrak, müstağrak	Edat, zamir, vs / Hârika, hârikulâde, hırka / Edat, zamir, vs

69. (Mûsâ,) "İnşâallâh" dedi, "beni sabrlı bulacaksın ve senin hiçbir emrine âsî olmam." 70. (Yanımızdan bir rahmet bahşettiğimiz ve bir ilm öğrettiğimiz kul,) "O hâlde" dedi, "eğer bana tâbi olacaksan, bana hiçbir şeyden suâl (ve i'tirâz) etme, tâ ben sana ondan bir söz açıncaya kadar!" 71. Bunun üzerine ikisi-bir gittiler, nihâyet gemiye bindiklerinde, (nezdimizden rahmet bahşettiğimiz ve tarafımızdan ilm öğrettiğimiz kul) tuttu gemiyi yaraladı. (Mûsâ,) "Â!.." dedi, "Ahâlîsini [yolcularını] ğarketmek [suda boğmak] için mi yaraladın onu?! Alimallâh [andolsun ki] müdhiş [imr: acâibliği açık/ortada] birşey yaptın!"

مَعِيَ	لَنْ تَسْتَطِيعَ	إِنَّكَ	أَقُلْ	لَمْ	أَ	قَالَ
benimle	-edemezsin	doğrusu sen	De-	-medim	mi	dedi
maiyyet, maa(lesef) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Tâat, itaat, muti	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

لَا تُرْهِقْنِي	وَ	نَسِيتُ	بِمَا	لَا تُؤَاخِذْنِي	قَالَ	صَبْرًا (٧٢)
Bana çıkarma	ve	unuttuğumla		Beni muâhaze etme	dedi	sabr-
La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Ve	Nisyan	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Sabır, sabırlı, Sabri

غُلَامًا	لَقِيَا	إِذَا	حَتَّى	فَانْطَلَقَا	عُسْرًا (٧٣)	مِنْ أَمْرِي
bir oğlana	rastgeldiler		nihâyet	Yine gittiler	güçlük	bu işimden dolayı
Gulâm, gilman (oğlanlar, uşaklar, cennet hizmetkarları), köle, kölemen	Telakki etmek, mülakat	Edat, zamir, vs	Hattâ	Edat, zamir, vs / Talak, mutlak (kayıtsız), ıtlak	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs

نَفْسٍ	بِغَيْرِ	زَكِيَّةً	نَفْسًا	أَقَتَلْتَ	قَالَ	فَقَتَلَهُ
bir nefs	mukâbili olmaksızın	Tertemiz	bir nefsi	öldürdün mü	"Â!.." dedi	tuttu onu öldürüverdi
Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Gayrı, gayret, mugayir, gayûr, tağyir	Zekat, tezkiye	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi	Edat, zamir, vs / Katl, kâtil, maktûl, katliam, kıtal, mukatele	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs / Katl, kâtil, maktûl, katliam, kıtal, mukatele / Edat, zamir, vs

لَمْ	أَ	قَالَ	نُكْرًا (٧٤)	شَيْئًا	جِئْتَ	لَقَدْ
-medim	mi	dedi	çok münker	birşey	yaptın	AlimAllah
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İnkar etmek, münker, münkir, nekire	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs

72. (Yanımızdan bir rahmet bahşettiğimiz ve bir ilm öğrettiğimiz kul,) "Demedim mi" dedi, "doğrusu sen benimle (birlikteyken karşılaşacağın olaylara) sabredemezsin?" 73. (Mûsâ,) "Beni" dedi, "unuttuğum(dan do)la(yı) muâhaze etme [azarlama/paylama] ve bana bu işimden dolayı güçlük çıkarma!" 74. Yine gittiler, nihâyet bir oğlana [ğulâm'a] rastgeldiler, (nezdimizden rahmet bahşettiğimiz ve tarafımızdan ilm öğrettiğimiz kul) tuttu onu öldürüverdi. (Mûsâ,) "Â!.." dedi, "Tertemiz [suçsuz] bir nefsi [şahsı], -(öldürdüğü) bir nefs [şahıs] mukâbili olmaksızın- öldürdün mü?! Alimallâh [andolsun ki] çok münker [çirkin] birşey yaptın."

أَقُلْ	لَكَ	إِنَّكَ	لَنْ تَسْتَطِيعَ	مَعِيَ	صَبْرًا (٧٥)	قَالَ
de-	sana	Doğrusu sen	-edemezsin	benimle	sabr-	dedi
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Tâat, itaat, muti	maiyyet, maa(lesef) / Edat, zamir, vs	Sabır, sabırlı, Sabri	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

إِنْ سَأَلْتُكَ	عَنْ شَيْءٍ	بَعْدَهَا	فَلَا	تُصَاحِبْنِي	قَدْ	بَلَغْتَ
Eğer sana sorarsam	birşey	bundan sonra	artık	bana musâhib olma	doğrusu	erdin
İn(şaallah) / Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Şey, eşya, (in) şa(allah)	Ebat, buut, (mâ)bad, (amma)bad / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa

مِنْ لَدُنِّي	عُذْرًا (٧٦)	فَانْطَلَقَا	حَتَّى	إِذَا	أَتَيَا	أَهْلَ
tarafımdan	son özre	Bunun üzerine yine gittiler	nihâyet		vardılar	ehline
Edat, zamir, vs / Ledûn (ilmi) / Edat, zamir, vs	Özür, mazur, mazeret, itizar, taazzür, Azra	Edat, zamir, vs / Talak, mutlak (kayıtsız), ıtlak	Hattâ	Edat, zamir, vs	İtâ, âti, atiye, teâti,	Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli

قَرْيَةٍ	اسْتَطْعَمَا	أَهْلَهَا	فَأَبَوْا	أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا	فَوَجَدَا	فِيهَا
Bir karyenin	yiyecek istedikleri hâlde	ki oranın ehlinden/ halkından	imtinâ ettiler	bunları misâfir etmekten	derken buldular	orada
Karye (Bodrum'un eski adı), kura'	Taâm	Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Aba, abâye	Edat, zamir, vs / Ziyafet, izafet / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	(Mama) fi(h) / Edat, zamir, vs

جِدَارًا	يُرِيدُ	أَنْ يَنْقَضَّ	فَأَقَامَهُ	قَالَ	لَوْ	شِئْتَ
bir duvar	isteyen	yıkılmak	tuttu onu doğrultuverdi	dedi	-ydin	İstese-
Cidar (duvar)	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Edat, zamir, vs / İnkızâz	Edat, zamir, vs / Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	(Ve)lev	Şey, eşya, (in) şa(allah)

75. (Yanımızdan bir rahmet bahşettiğimiz ve bir ilm öğrettiğimiz kul,) "Doğrusu 'sen benimle (birlikteyken karşılaşacağın olaylara) sabredemezsin' demedim mi sana?" dedi. 76. (Mûsâ,) "Eğer" dedi, "bundan sonra sana birşey sorarsam [i'tirâz edersem], artık bana musâhib [yoldaş] olma, doğrusu tarafımdan son özre erdin." 77. Bunun üzerine yine gittiler, nihâyet bir karyenin ehline [şehir/kasaba halkına] vardılar, ki oranın ehlinden/halkından yiyecek istedikleri hâlde (onlar) bunları misâfir etmekten imtinâ etti/[kaçındı]lar, (yiyecek vermediler,) derken orada yıkılmak isteyen [yıkılmak üzere olan/ha yıkıldı ha yıkılacak] bir duvar buldular, (kendisine rahmet bahşettiğimiz ve ilm öğrettiğimiz kul) tuttu onu doğrultuverdi

لَاتَّخَذْتَ	عَلَيْهِ	أَجْرًا ٧٧	قَالَ	هَذَا	فِرَاقُ	بَيْنِي
her hâlde alırdın	buna karşı	bir ücret	dedi	İşte bu	ayrılması	benim aramın
Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Ecir, ücret, icar, müstecir	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hâzâ (efendi)	Fark, fırka, firâk, ferik, firkat, fârika, tefrika, müteferrik, Faruk, Furkan	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs

وَ	بَيْنِكَ	سَأُنَبِّئُكَ	بِتَأْوِيلِ	مَا	لَمْ تَسْتَطِعْ	عَلَيْهِ
	seninle	Sana haber vereyim	te'vîlini	şeylerin	-edemediğin	o
Ve	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Nebî, nebevî, enbiya, nübüvvet / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Tâat, itaat, muti	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs

صَبْرًا ٦٨	أَمَّا	السَّفِينَةُ	فَكَانَتْ	لِمَسَاكِينَ	يَعْمَلُونَ	فِي
sabr-	Evvelâ	gemi	idi	birtakım biçârelerin	çalışan	-de
Sabır, sabırlı, Sabri	Ama	Sefine (gemi), (seyri) sefain [gemilerin yol alması]	Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs / Sukûnet, sekîne, sâkin, mesken, meskûn, miskîn, teskîn, müsekkin, iskân	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	(Mama) fi(h)

مَلِكٌ	وَرَاءَهُمْ	كَانَ	وَ	أَنْ أَعِيبَهَا	فَأَرَدْتُ	الْبَحْرِ
bir melik	ötelerinde	vardı		onu ayıblandırmak	ben istedim ki	deniz-
Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melike, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Verâlı olmak, tevriye, mavera / Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ve	Edat, zamir, vs / Ayıp / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Bahriye, Bahreyn, buhran

77. [onardı/ta'mîr etti]. (Mûsâ,) "İsteseydin" dedi, "her hâlde [elbet] buna karşı bir ücret alırdın; (biz de onunla açlığımızı giderirdik)." 78-79. (Yanımızdan bir rahmet bahşettiğimiz ve bir ilm öğrettiğimiz kul,) "İşte" dedi, "bu, seninle benim aramın ayrılması. Sana o sabredemediğin şeylerin te'vîlini [içyüzünü] haber vereyim: "Evvelâ, gemi denizde çalışan birtakım biçâre/[miskîn]lerin idi, ben onu ayıblandır(ıp kusûrlu hâle sok)mak istedim, (şu nedenle) ki, ötelerinde bir melik [hükümdâr] vardı,

يَأْخُذُ	كُلَّ	سَفِينَةٍ	غَصْبًا ﴿٧٩﴾	وَ	أَمَّا	الْغُلَامُ
alıyordu	her	sağlam gemiyi	gasben		gelince	oğlana
Ahize, muâheze, ittihaz	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Sefine (gemi), (seyri)sefain [gemilerin yol alması]	Gasbetmek	Ve	Ama	Gulâm, gilman (oğlanlar, uşaklar, cennet hizmetkarları), köle, kölemen

فَكَانَ	أَبَوَاهُ	مُؤْمِنَيْنِ	فَخَشِينَا	أَنْ يُرْهِقَهُمَا	طُغْيَانًا	وَ
-di	ebeveyni	mü'minler-	onun için sakındık da	onun için bunları sarmasından	tuğyân	ve
Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Baba, ebeveyn / Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs / Haşyet (Muhatabın azametiyle)	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs /	Tâğut	Ve

كُفْرًا ﴿٨٠﴾	فَأَرَدْنَا	أَنْ يُبْدِلَهُمَا	رَبُّهُمَا	خَيْرًا	مِنْهُ	زَكَاةً
küfrle	istedik ki	bunlara versin	Kendilerinin Rabbi	daha hayrlısını	ona bedel	temizlikce
Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs / İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Edat, zamir, vs / Bedel, tebdîl, mübâdele, aptal (abdal), budala / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Edat, zamir, vs	Zekat, tezkiye

وَ	أَقْرَبَ	رُحْمًا ﴿٨١﴾	وَ	أَمَّا	الْجِدَارُ	فَكَانَ
ve	daha yakınını	merhametce		Gelelim	duvara	idi
Ve	Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kırba	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Ve	Ama	Cidar (duvar)	Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

79. her sağlam gemiyi gasben [zorla] alıyordu. 80. "(Öldürdüğüm) oğlana gelince, ebeveyni [ana-babası] mü'minlerdi, onun için bunları tuğyân ve küfrle sarmasından sakındık [saracağını/örteceğini bildik] 81. da istedik ki, kendilerinin Rabbi -ona bedel (olarak)- bunlara temizlikce daha hayrlısını ve merhametce daha yakınını versin. 82. "Gelelim (yıkılmak üzere bulup da ta'mîr ettiğim) duvara, (o,)

لِغُلَامَيْنِ	يَتِيمَيْنِ	فِي	الْمَدِينَةِ	وَ	كَانَ	تَحْتَهُ
oğlanın	iki yetîm	-de	şehir-		vardı	altında
Edat, zamir, vs / Gulâm, gilman (oğlanlar, uşaklar, cennet hizmetkarları), köle, kölemen	Yetim, eytam	(Mama) fi(h)	Medine, medeni, medeniyet	Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Taht / Edat, zamir, vs

كَنْزٌ	لَهُمَا	وَ	كَانَ	أَبُوهُمَا	صَالِحًا	فَأَرَادَ
saklanmış bir define	onlar için	ve	-tı	babaları	sâlih bir zât-	onun için irâde buyurdu ki
	Edat, zamir, vs	Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Baba, ebeveyn / Edat, zamir, vs	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Edat, zamir, vs / İrâde, murâd, mürid, Rüveyda

رَبُّكَ	أَنْ يَبْلُغَا	أَشُدَّهُمَا	وَ	يَسْتَخْرِجَا	كَنْزَهُمَا	رَحْمَةً
Rabbin	İkisi de ersinler	rüşdlerine	ve	çıkarsınlar	definelerini	Hep bunlar bir rahmettur
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa	Şiddet, şedîd, şedde / Edat, zamir, vs	Ve	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	/ Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

مِنْ رَبِّكَ	وَ	مَا	فَعَلْتُهُ	عَنْ أَمْرِي	ذَٰلِكَ	تَأْوِيلُ
Rabbinden	ve	-madım	ben hiç birini yap-	kendi re'yimden	işte	te'vîli
Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Fiil, fail, efal, meful, faal, faaliyet, infial / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs	Fezleke	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet

82. (o,) şehirde (bulunan) iki yetîm oğlanın idi, (duvarın) altında onlar için saklanmış bir define vardı ve babaları (da) sâlih bir zâttı, onun için Rabbin irâde buyurdu ki": "İkisi de rüşdlerine [yetişkinlik çağına] ersinler ve definelerini çıkarsınlar." "Hep bunlar, Rabbinden bir rahmet [lütuf] olarak (yapılmış)tır ve ben hiç birini kendi re'yimden yapmadım. Ve işte senin sabredemediğin şeylerin te'vîli [içyüzü]."

مَا	لَمْ تَسْطِعْ	عَلَيْهِ	صَبْرًا ٨٢	وَ	يَسْأَلُونَكَ	عَنْ
şeylerin	Senin -edemediğin		sabr-		Bir de sana suâl ediyorlar	
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Tâat, itaat, muti	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Sabır, sabırlı, Sabri	Ve	Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele / Edat, zamir, vs	
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)						

ذِي	الْقَرْنَيْنِ	قُلْ	سَأَتْلُو	عَلَيْكُمْ	مِنْهُ	ذِكْرًا ٨٣
Zül-	-karneyn'den	De ki	okuyacağım	Size	ondan	bir yâdigâr
zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Karin, kurun, akrân, karine, iktirân, mukârenet, Kârûn	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs / Tâli (yol), tilâvet (secdesi)	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere

إِنَّا	مَكَّنَّا	لَهُ	فِي	الْأَرْضِ	وَ	آتَيْنَاهُ
Biz	bir müknet hazırladık	onun için	-da	Arz-	ve	ona verdik
Edat, zamir, vs	Mekan, imkân, mümkün, temkîn	Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Arz, arâzî, ardiye	Ve	İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs

مِنْ كُلِّ	شَيْءٍ	سَبَبًا ٨٤	فَأَتْبَعَ	سَبَبًا ٨٥	حَتَّى	إِذَا
her -den	şey-	bir sebeb	Derken ta'kîb etti	bir sebebi	tâ	vakit
Edat, zamir, vs / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Sebep, esbâb, esbâb(ı mucibe), müsebbib, sebebiyet	Edat, zamir, vs / Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Sebep, esbâb, esbâb(ı mucibe), müsebbib, sebebiyet	Hattâ	Edat, zamir, vs

83. Bir de sana Zülkarneyn'den suâl ediyorlar. De ki: "Size ondan bir yâdigâr okuyacağım [zikr/öğüd almaya vesîle olacak bir hatırlatma tilâvet edeceğim]." 84. Biz onun için arzda [yeryüzünde] bir müknet [maddî-ma'nevî kuvvetler-kudretler] hazırladık ve ona (-gâyesine erişmesini te'mîn edecek-) her şeyden bir sebeb [araç/yol] verdik. 85. Derken bir sebebi ta'kîb etti [doğudan batıya doğru bir yol tuttu],

عَيْنٍ	فِي	تَغْرُبُ	وَجَدَهَا	الشَّمْسِ	مَغْرِبَ	بَلَغَ
bir gözde		gurûb ediyor	onu buldu	gün	batıya	vardığı
Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun	(Mama)fi(h)	Garb, garîb, gariban, garâbet, gurabâ, gurbet, mağrip, gurûb (güneşin batışı)	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud / Edat, zamir, vs	Şems, şemsiye	Garb, garîb, gariban, garâbet, gurabâ, gurbet, mağrip, gurûb (güneşin batışı)	Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa

يَا	قُلْنَا	قَوْمًا	عِنْدَهَا	وَجَدَ	وَ	حَمِئَةٍ
Ey	dedik ki	bir kavm	bunun yanında	bir de buldu		balçıklı
ey	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi) / Edat, zamir, vs	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	Ve	

أَنْ تَتَّخِذَ	وَ	إِمَّا	أَنْ تُعَذِّبَ	إِمَّا	الْقَرْنَيْنِ	ذَا
ittihâz eylersin	ve	yâ	ta'zîb edersin	Ya	-karneyn	Zül-
Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz	Ve	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Azâb, muzip	Edat, zamir, vs	Karin, kurun, akrân, karine, iktirân, mukârenet, Kârûn	zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)

نُعَذِّبُهُ	فَسَوْفَ	مَنْ ظَلَمَ	أَمَّا	قَالَ	حُسْنًا (87)	فِيهِمْ
onu ta'zîb ederiz	muhakkak	Her kim hakksızlık ederse		Dedi	bir güzellik	hakklarında
Azâb, muzip / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / mesafe	Edat, zamir, vs / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Ama	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

نُكْرًا (87)	عَذَابًا	فَيُعَذِّبُهُ	رَبِّهِ	إِلَى	يُرَدُّ	ثُمَّ
görülmedik	bir azâba	O da onu çeker	Rabbi-	-ne	iâde olunur	sonra
İnkar etmek, münker, münkir, nekire	Azâb, muzip	Edat, zamir, vs / Azâb, muzip / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Edat, zamir, vs

86. tâ gün-batıya vardığı vakit, onu [güneşi] balçıklı bir gözde gurûb ediyor [batıyor] buldu, bir de bunun yanında bir kavm buldu. (Âdetâ) dedik ki: "Ey Zülkarneyn! Ya (onları) ta'zîb eder/[azâblandırır]sin veyâ hakklarında bir güzellik ittihâz eylersin." 87. (Zülkarneyn de âdetâ cevâben şöyle) dedi: "Her kim (zulm ve) hakksızlık ederse, onu muhakkak ta'zîb ederiz [azâblandırırız]; sonra (o), Rabbine iâde olunur, O da onu görülmedik bir azâba çeker,

وَ	أَمَّا	مَنْ آمَنَ	وَعَمِلَ	صَالِحًا	فَلَهُ	جَزَاءً
	ammâ	her kim de îmân edip	bir iş tutarsa	iyi	buna vardır	mükâfât olarak
Ve	Ama	Edat, zamir, vs / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve / Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Edat, zamir, vs	Ceza, cizye, mücâzat, tecziye

الْحُسْنَى	وَ	سَنَقُولُ	لَهُ	مِنْ أَمْرِنَا	يُسْرًا (٨٨)	ثُمَّ
en güzel âkıbet	Ve	söyleriz	ona	emrimizden	bir kolaylık	sonra da
Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Ve	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs	Yüsrâ, müyesser, Yesari	Edat, zamir, vs

أَتْبَعَ	سَبَبًا (٨٩)	حَتَّى	إِذَا	بَلَغَ	مَطْلِعَ	الشَّمْسِ
ta'kîb etti	bir sebebi	tâ	vakit	vardığı	doğu cihetine	gün
Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Sebep, esbâb, esbâb(ı mucibe), müsebbib, sebebiyet	Hattâ	Edat, zamir, vs	Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, tebliğ, mübalağa	Muttali olmak, ittilâ, mütâlaa, tulûat (doğaçlama), talih	Şems, şemsiye

وَجَدَهَا	تَطْلُعُ	عَلَى	قَوْمٍ	لَمْ نَجْعَلْ	لَهُمْ	مِنْ دُونِهَا
onu buldu	doğuyor	üzerine	bir kavm	yapmamıştık	ki onlara	güneşin önünden
İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud / Edat, zamir, vs	Muttali olmak, ittilâ, mütâlaa, (doğaçlama), talih	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs

88. ammâ her kim de îmân edip iyi bir iş tutarsa, buna da mükâfât olarak en güzel âkıbet vardır ve ona emrimizden bir kolaylık söyleriz." 89-90. (Zülkarneyn) sonra da (başka) bir sebebi [yolu] ta'kîb etti, tâ gün-doğu cihetine vardığı vakit onu [güneşi], bir kavm üzerine doğuyor buldu, ki onlara güneşin önünden bir siper yapmamıştık.

سِتْرًا ﴿٩٠﴾	كَذَٰلِكَ	وَ	قَدْ	أَحَطْنَا	بِمَا	لَدَيْهِ
bir siper	böyle	Hâlbuki		tamâmını biz biliyorduk		onun yanında
Tesettür, mütesettir, Settâr, setr, mestur, sütre, setre	Edat, zamir, vs / Fezleke	Ve	Edat, zamir, vs	İhâta, ihtiyat, ihtiyaten, muhit, hayıt	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs

خُبْرًا ﴿٩١﴾	ثُمَّ	أَتْبَعَ	سَبَبًا ﴿٩٢﴾	حَتَّىٰ	إِذَا	بَلَغَ
neler vardı	Sonra da	ta'kîb etti	diğer bir sebebi	tâ	vakit	vardığı
Haber, ihbar, muhbir, muhâbir, muhâbere, istihbârat	Edat, zamir, vs	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Sebep, esbâb, esbâb(ı mucibe), müsebbib, sebebiyet	Hattâ	Edat, zamir, vs	Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa

بَيْنَ	السَّدَّيْنِ	وَجَدَ	مِنْ دُونِهِمَا	قَوْمًا	لَا	يَكَادُونَ
arasına	iki sedd	buldu	önlerinde	bir kavm	değil gibiydiler	Ki hemen hemen
Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Sed, Sedîde (isim)	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Arapça Kelimeler Sözlüğü

إِنَّ	الْقَرْنَيْنِ	ذَا	يَا	قَالُوا	قَوْلًا ﴿٩٣﴾	يَفْقَهُونَ
Haberin olsun	-karneyn	Zül-	Ey	Dediler ki	söz	anlayacak bir hâlde
Edat, zamir, vs	Karin, kurun, akrân, karine, iktirân, mukârenet, Kârûn	zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Ey	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Fıkıh, fakîh

91. (İşte) böyle! Hâlbuki onun [Zülkarneyn'in] yanında neler vardı, tamâmını Biz biliyorduk. 92-93. Sonra da diğer bir sebebi [yolu] ta'kîb etti, tâ iki sedd [dağ] arasına vardığı vakit önlerinde bir kavm buldu, ki hemen hemen söz anlayacak bir hâlde değil gibiydiler. 94. Dediler ki: "Ey Zülkarneyn!

فَهَلْ	الْأَرْضِ	فِي	مُفْسِدُونَ	مَأْجُوجَ	وَ	يَأْجُوجَ
onun için olur mu	bu arz-	-da	fesâd yapıp duruyorlar	Me'cûc	ile	Ye'cûc
Edat, zamir, vs	Arz, arâzî, ardiye	(Mama)fi(h)	Fesad, ifsad, fâsid, müfsit	Me'cûc	Ve	Ye'cûc

وَبَيْنَهُمْ	بَيْنَنَا	أَنْ تَجْعَلَ	عَلَى	خَرْجًا	لَكَ	نَجْعَلُ
onlarla	bizim aramıza	yapman	şartıyla	bir harc	sana	biz versek
Ve / Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

خَيْرٌ	رَبِّي	فِيهِ	مَكَّنِّي	مَا	قَالَ	سَدًّا ٩٥
çok hayrlıdır	Rabbimin	içinde	beni bulundurduğu iktidâr		dedi ki	bir sedd
Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	(Mama) fi(h) / Edat, zamir, vs	Mekan, imkân, mümkün, temkîn / Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Sed, Sedîde (isim)

رَدْمًا ٩٥	بَيْنَهُمْ	وَ	بَيْنَكُمْ	أَجْعَلْ	بِقُوَّةٍ	فَأَعِينُونِي
bir redim	onlarla		sizin aranıza	yapayım	kuvvet ile	Haydin siz bana yardım edin de
	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Ve	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Kavi, kuva, kuvve, kuvvet, takviye, mukavva	Edat, zamir, vs / Muavin, teavün, iane, avane (yardımcılar), muîn, Avni / Edat, zamir, vs

بَيْنَ	سَاوَى	إِذَا	حَتَّى	الْحَدِيدِ	زُبَرَ	آتُونِي
	denkleştirdiği	vakit	tam	demir	kütleleri	Bana getirin
Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	Edat, zamir, vs	Hattâ	Had, hudûd, mahdut, tahdit, hiddet, hadde	Zebûr	İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs

94. Haberin olsun Ye'cûc ile Me'cûc bu arzda [memlekette] fesâd yapıp duruyorlar, onun için onlarla bizim aramıza bir sedd yapman şartıyla sana biz bir harc [vergi] versek olur mu?" 95-96. (Zülkarneyn cevâben) dedi ki: "Rabbimin beni içinde bulundurduğu iktidâr [imkân] çok hayrlıdır, haydin siz bana kuvvet ile yardım edin de ben onlarla sizin aranıza (Akabinde,) "Bana demir kütleleri getirin!" (emrini verdi. Getirilen demirlerin) tam iki ucu(nu) denkleştirdiği vakit,

الصَّدَفَيْنِ	قَالَ	انْفُخُوا	حَتَّى	إِذَا	جَعَلَهُ	نَارًا
iki ucu	dedi	Körükleyin	Tam	vakit	onu hâline koyduğu	bir ateş
Sedef, tesâdüf	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Nefha	Hattâ	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir

قَالَ	آتُونِي	أُفْرِغْ	عَلَيْهِ	قِطْرًا ﴿٩٦﴾	فَمَا	اسْطَاعُوا
dedi	Getirin bana	dökeyim	üzerine	erimiş bakır	Artık	ne aşa-
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Fârığ, ferâğat, ifrağ, istifrağ etmek	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Katar, katran, katre, kitre, kutur	Edat, zamir, vs / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), ,mâ(siva), mâ(layâni)	Tâat, itaat, muti

أَنْ يَظْهَرُوهُ	وَ	مَا اسْتَطَاعُوا	لَهُ	نَقْبًا ﴿٩٧﴾	قَالَ	هَذَا
-bildiler	ne	-bildiler	onu	dele-	dedi	Bu
Edat, zamir, vs / Zâhir olmak, tezâhür, zuhûr, zevahir, izhâr etmek, mazhar (olmak), müzaharet, zuhrevi / Edat, zamir, vs	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Tâat, itaat, muti	Edat, zamir, vs	Nakip (öncü, önde giden), menkıbe, menakıp	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hâzâ (efendi)

رَحْمَةٌ	مِنْ رَبِّي	فَإِذَا	جَاءَ	وَعْدُ	رَبِّي	جَعَلَهُ
bir rahmettir	Rabbimden	vakit de	geldiği	va'di	Rabbimin	onu edecektir
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs

96. 'Körükleyin!' dedi. Tam onu bir ateş hâline koyduğu vakit, "Getirin bana" dedi, "üzerine erimiş bakır dökeyim!"bir redim [sedden daha sağlam bir engel] yapayım." 97. Artık onu ne aşabildiler, ne de delebildiler. 98. (Zülkarneyn,) "Bu" dedi, "Rabbimden bir rahmettir [lütf u ihsândır], Rabbimin va'di (olan Kıyâmet'in kopma vakti) geldiği vakit de onu dümdüz edecektir.

وَ	حَقًّا ﴿٩٨﴾	رَبِّي	وَعْدُ	كَانَ	وَ	دَكَّاءَ
ve	hakk	Rabbimin	va'di de	oldu		dümdüz
Ve	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ve	

وَ	بَعْضٍ	فِي	يَمُوجُ	يَوْمَئِذٍ	بَعْضَهُمْ	تَرَكْنَا
	diğerinin	içinde	dalgalanıyorlar	o gün	Onları bir kısmı	bırakıvermişizdir
Ve	Bazı, bazen	(Mama)fi(h)	Mevç, mevce	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Bazı, bazen / Edat, zamir, vs	Terk, tereke, metrûk, mütareke

عَرَضْنَا	وَ	جَمْعًا ﴿٩٩﴾	فَجَمَعْنَاهُمْ	الصُّورِ	فِي	نُفِخَ
göstermişizdir	ve	toplamış da	artık hepsini toplamışızdır	sûr'a	da	üfürülmüştür
Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Ve	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Edat, zamir, vs / Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia / Edat, zamir, vs	Sûret, surat, tasvir, tasavvur, Sûr	(Mama) fi(h)	Nefha

أَعْيُنُهُمْ	كَانَتْ	الَّذِينَ	عَرْضًا ﴿١٠٠﴾	لِلْكَافِرِينَ	يَوْمَئِذٍ	جَهَنَّمَ
gözleri	idi	onlar ki	bir gösteriş	kâfirlere	o gün	cehennemi
Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun / Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Edat, zamir, vs / Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Cehennem (uçurum)

98. Rabbimin va'di (olan Kıyâmet) de hakk oldu [mutlaka gerçekleşecek]." 99. Ve o (Kıyâmet) Gün(ü geldiğinde) onları [insânları] bırakıvermişizdir, bir kısmı diğerinin içinde dalgalanıyorlar, sûr'a da üfürülmüştür, artık hepsini toplamış da toplamışızdır. 100. Ve cehennemi o gün kâfirlere bir gösteriş göstermişizdir;

سَمْعًا ﴿١٠١﴾	لَا يَسْتَطِيعُونَ	وَ كَانُوا	عَنْ ذِكْرِي	غِطَاءٍ	فِي
işitmeye de	tahammül edemiyorlardı		Beni ihtâr eden âyetlerimden	bir gıtâ	içinde
Semâ (töreni)	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Tâat, itaat, muti	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ve Edat, zamir, vs / Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere / Edat, zamir, vs		(Mama)fi(h)

أَوْلِيَاءَ	مِنْ دُونِي	عِبَادِي	أَنْ يَتَّخِذُوا	كَفَرُوا	الَّذِينَ	أَفَحَسِبَ
mevlâ	Beni bırakıp da	kullarımı	kendilerine ittihâz edeceklerini	o kâfirler	Ya	mi zannettiler
Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip

هَلْ	قُلْ	نُزُلًا ﴿١٠٢﴾	لِلْكَافِرِينَ	جَهَنَّمَ	أَعْتَدْنَا	إِنَّا
mi		bir konukluk	o kâfirler için	cehennemi	hazırladık	Biz
Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Edat, zamir, vs / Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Cehennem (uçurum)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs

فِي	سَعْيُهُمْ	ضَلَّ	الَّذِينَ	أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾	بِالْأَخْسَرِينَ	نُنَبِّئُكُمْ
-ta	sa'yları	boşa gitmektedir	onlar ki	amelleri	en ziyâde hüsrâna gidenleri	Size de haber vereyim
(Mama) fi(h)	Say, mesâi / Edat, zamir, vs	Dalâlet	Edat, zamir, vs	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hasar, hüsran	Nebî, nebevî, enbiya, nübüvvet / Edat, zamir, vs

101. onlar ki, Beni ihtâr eden âyetlerimden gözleri bir gıtâ [perde] içinde idi, (hakîkati) işitmeye de tahammül edemiyorlardı. 102. Ya o kâfirler Beni bırakıp da [Benim dûnumdan/berimden-aşağımdan] kullarımı kendilerine mevlâ ittihâz edecek/[dost ve hâmî edinecek]lerini mi zannettiler?! Biz cehennemi o kâfirler için bir (ikrâm ve) konukluk hazırladık. 103-104. "Size" de, "amelleri en ziyâde hüsrâna gidenleri [boşa gidenleri] haber vereyim mi, 102. onlar ki, dünyâ [süflî/yakın-şimdiki] hayât'ta sa'y/[çalışma]ları boşa gitmektedir.

الْحَيَاةِ	الدُّنْيَا	وَ	هُمْ	يَحْسَبُونَ	أَنَّهُمْ	يُحْسِنُونَ
hayât-	dünyâ	de	kendilerini	zannederler ki	cidden	güzel yapıyorlar
Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Dünya, dünyevî, ednâ	Ve	Edat, zamir, vs	Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	Edat, zamir, vs	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin

صُنْعًا ﴿١٠٤﴾	أُولَٰئِكَ	الَّذِينَ	كَفَرُوا	بِآيَاتِ	رَبِّهِمْ	وَ
san'at	Bunlar işte	o kimselerdir ki	küfretmişlerdir de	âyetlerine	Rabb'lerinin	ve
Sanayi, sanat, zanaat, sanatçı, suni, masnû', masnuât	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Âyet	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve

لِقَائِهِ	فَحَبِطَتْ	أَعْمَالُهُمْ	فَلَا	نُقِيمُ	لَهُمْ	يَوْمَ
likâsına	heder olmuştur	hayr nâmına yaptıkları bütün amelleri	artık	Biz tutturmayız	onlara	Günü
Telakki etmek, mülakat / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm

الْقِيَامَةِ	وَزْنًا ﴿١٠٥﴾	ذَٰلِكَ	جَزَاؤُهُمْ	جَهَنَّمُ	بِمَا	كَفَرُوا
Kıyâmet	Hiçbir vezn	İşte böyle...	onların cezâları	cehennemdir	çünkü	küfretmişler
Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Vezin, mîzan, mevzun, muvazene, vezne	Fezleke	Ceza, cizye, mücâzat, tecziye / Edat, zamir, vs	Cehennem (uçurum)	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir

وَ	اتَّخَذُوا	آيَاتِي	وَ	رُسُلِي	هُزُوًا ﴿١٠٦﴾	إِنَّ
ve	tutmuşlardır	Benim âyetlerimi	ve	peygamberlerimi	eğlence yerine	
Ve	Ahize, muâheze, ittihaz	Âyet / Edat, zamir, vs	Ve	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	İstihzâ, müstehzî	Edat, zamir, vs

104. (Buna rağmen) de kendilerini zannederler ki, cidden güzel san'at [işler] yapıyorlar." 105. Bunlar işte o kimselerdir ki, Rabb'lerinin âyetlerine ve likâsı/[huzûruna çıkacakları]na küfretmişlerdir de (kendilerince) hayr nâmına yaptıkları bütün amelleri heder olmuştur, artık Kıyâmet [kalkım/kalkış] Günü Biz onlara hiçbir (değer vermez, amelleri için) vezn [ölçü] tutturmayız. 106. İşte böyle... onların cezâları cehennemdir; çünkü küfretmişler ve Benim âyetlerimi ve peygamberlerimi eğlence yerine tutmuşlardır.

الَّذِينَ	آَمَنُوا	وَ	عَمِلُوا	الصَّالِحَاتِ	كَانَتْ	لَهُمْ
kimselere gelince	İmân edip		işleyen	sâlih ameller	olmuştur	Onlar için
Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs

جَنَّاتُ	الْفِرْدَوْسِ	نُزُلًا ﴿١٠٧﴾	خَالِدِينَ	فِيهَا	لَا يَبْغُونَ	عَنْهَا
cennetleri	firdevs	bir konukluk	muhalled olmak üzere kalırlar	içlerinde	istemezler	onlardan
Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Firdevs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Muhalled, Hâlid,	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs

حِوَلًا ﴿١٠٨﴾	قُلْ	لَوْ	كَانَ	الْبَحْرُ	مِدَادًا	لِكَلِمَاتِ
çıkmak	De ki	Eğer	olsa idi	deniz	mürekkeb	kelimâtı için
Hâl, ahvâl, derhal, hâlâ, halen, halet, havale, havali, hemhal, hile, ihale, istihale, muhal, tahvil, tahavvül,muhavvil,	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	(Ve)lev	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Bahriye, Bahreyn, buhran	Müddet, meded, imdat, istimdad, müteradi, temdit, maddi, maddiyat, madde	Edat, zamir, vs / Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekellim, kilim

رَبِّي	لَنَفِدَ	الْبَحْرُ	قَبْلَ	أَنْ تَنْفَدَ	كَلِمَاتُ	رَبِّي
Rabbimin	her hâlde tükenirdi	deniz	-den	tükenme-	kelimâtı	Rabbimin
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs /	Bahriye, Bahreyn, buhran	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil	Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekellim, kilim	Edat, zamir, vs /	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

107-108. İmân edip sâlih sâlih ameller işleyen kimselere gelince, onlar için firdevs cennetleri bir (ikrâm ve) konukluk olmuştur, içlerinde muhalled [sürekli] olmak üzere kalırlar, onlardan çıkmak istemezler.
109. De ki: "Eğer Rabbimin kelimâtı(nı/ilm ve hikmeti kelimelerini yazmak) için deniz(ler) mürekkeb olsa idi, her hâlde [mutlaka] Rabbimin kelimâtı [ilm ve hikmeti kelimeleri] tükenmeden deniz(ler) tükenirdi, (hattâ) bir misli de meded [takviye] getirsek bile."

إِنَّمَا	قُلْ	مَدَدًا ﴿١٠٩﴾	بِمِثْلِهِ	جِئْنَا	لَوْ	وَ
sırf	De ki	meded	bir misli de	getirsek	bile	
Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Müddet, meded, imdat, istimdad, mütemadi, temdit, maddi, maddiyat, madde	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Ve)lev	Ve

إِلَٰهُكُمْ	أَنَّمَا	إِلَيَّ	يُوحَىٰ	مِثْلُكُمْ	بَشَرٌ	أَنَا
İlâhınız	ancak	ancak bana	şöyle vahyolunuyor	sizin gibi	bir beşerim	Ben
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	İlâ(nihâyet), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Vahiy	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal / Edat, zamir, vs	Beşer, beşerî, beşeriyet, tebşîr, mübâşir, Büşra	Enâniyet

رَبِّهِ	لِقَاءَ	يَرْجُوا	كَانَ	فَمَنْ	وَاحِدٌ	إِلَٰهٌ
Rabbinin	likâsını	arzû ederse		Onun için her kim	bir tek	ilâhtır
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Telakki etmek, mülakat	Rica, Recai	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Vahdet, Vâhid, vahdaniyet tevhid, muvahhid, ittihat, müttehit	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

أَحَدًا ﴿١١٠﴾	رَبِّهِ	بِعِبَادَةِ	لَا يُشْرِكْ	وَ	صَالِحًا	عَمَلًا	فَلْيَعْمَلْ
hiçbir	Rabbinin	ibâdetine	şirk karıştırmasın	Ve	sâlih	bir amel	işlesin
Âhad (hadis, haber), ittihat, müttehit	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Ve	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Edat, zamir, vs / Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal

109. (hattâ) bir misli de meded [takviye] getirsek bile." 110. De ki: 'Ben sırf sizin gibi bir beşerim, ancak bana şöyle vahyolunuyor': "İlâhınız ancak bir tek ilâhtır. Onun için her kim Rabbinin likâsını [huzûruna çıkmayı] (ümîd ve) arzû ederse, sâlih bir amel işlesin ve Rabbinin ibâdetine hiçbir şirk karıştırmasın."

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

1. ÂYET: اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتَابَ. Kehf sûresi'nin ilk 10 âyetini ezberleyelim. Peygamber Efendimiz'in (s.a) *Sahîh-i Müslim*'de geçen bir hadisine göre, "Kim Kehf sûresi'nin ilk 10 âyetini ezberlerse deccâlden korunur."

10. ÂYET: رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا. Günümüzde bu duayı çok çok söyleyelim.

10. ÂYET:
اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا.
Bugün sâlih dost kazanma yolları aramalıyız. Din üzere yaşamak ve ibadetlerimizi yerine getirmede sebat etmeliyiz.

14. ÂYET: وَرَبَطْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَنْ نَدْعُوَا مِنْ دُونِهِ اِلٰهًا gereğince اللهُمَّ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلٰى دِينِكَ [*Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım. Benim kalbimi Senin dinin üzere sabit kıl*] diye dua edelim.

17. ÂYET: مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا gereğince hidayete ulaşma yolu sadece Allah'ın dilemesiyledir. Hidayeti Allah Teâlâ'dan isteyelim. Sapmaktan ve dalâlete düşmekten O'na sığınalım.

19. ÂYET: فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَا اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ gereğince yiyeceklerin temiz ve güzel olanlarından yemek konusunda nefsimizi terbiye edelim. Haram ve harama yakın olanlardan uzak duralım.

20. ÂYET: اِنَّهُمْ اِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ اَوْ يُعِيدُوكُمْ فِى مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا اِذًا اَبَدًا gereğince düşmanla yüzyüze gelmeyi temenni etmeyelim. Çünkü Allah Teâlâ din ve dünya işlerinde selameti, affetmeyi ister.

23-24. ÂYETLER: اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايْءٍ اِنِّى فَاعِلٌ ذٰلِكَ غَدًا gereğince gelecekte yapmak istediğimiz işleri planlarken mutlaka "İnşallah" diyelim.

24. ÂYET: وَاذْكُرْ رَبَّكَ اِذَا نَسِيتَ gereğince bugün Allah Teâlâ'yı çokça analım.

27. ÂYET:

وَاتْلُ مَا اُوحِىَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِه وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِه مُلْتَحَدًا

gereğince Kur'ân-ı Kerîm'den sûreler okuyup ezberleyelim.

28. ÂYET:

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِىِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ

gereğince araştırarak hayırlı birini bulup ona eşlik edelim. Nefsimizi ona arkadaşlık etmeye, sabra yöneltelim ve Allah Teâlâ'dan buna ibadet sevabı vermesini umalım.

34. ÂYET: وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِه وَهُوَ يُحَاوِرُهُ اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَاَعَزُّ نَفَرًا gereğince Allah'ın bize hibe ettiği nimetler sebebiyle kibirlenmekten Allaha sığınalım. Zira Allah Teâlâ bizden kulu olarak bunu ister.

37. ÂYET:

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ اَكَفَرْتَ بِالَّذِى خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰيكَ رَجُلًا

gereğince Allah ve Rasûlü'nün emirlerine karşı gelen bir arkadaşımıza nasihat edelim. Nasihatsiz dostluk eksik kalır.

39. ÂYET:

وَلَوْلَا اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا

gereğince Allah'ın fazlı sayesinde yaşadığımız hayatın, hakikatini anlamaya çalışalım.

مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ *[Maşallah. Kudret sadece Allah'ındır]* diyelim.

42. ÂYET:

وَاُحِيطَ بِثَمَرِه فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَا اَنْفَقَ فِيهَا وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِى لَمْ اُشْرِكْ بِرَبِّى اَحَدًا

gereğince Allah'ın fazlı sayesinde bize ulaştığı halde kendimize malettiğimiz nimetlerden dolayı Allah'a istiğfar edelim. O'nun şükründen gafil olan kimseyi Allah Teâlâ çok geçmeden cezalandırır.

46. ÂYET: وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ اَمَلًا gereğince hayatımızda tasarladığımız sâlih amelleri sayalım. Sonra bu yolda düşüncelerimizi gerçekleştirmek için ilk adımı atalım. Gayretimizde gaflete düşmemek için Allah'a sığınıp yardım isteyelim.

49. ÂYET:

وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً اِلَّا اَحْصٰيهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا

gereğince büyük günahlardan uzak duralım ve istiğfarı çoğaltarak bunların seyyiat sayfamızdan silinmesini ümit edelim.

50. ÂYET:

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّه

gereğince Allah'tan kalp selameti isteyelim. Haset ve kibirden Allah Teâlâ'ya sığınalım. Şeytan haset ve kibir hastalıklarıyla bizi helak edebilir.

54. ÂYET: وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِى هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ شَىْءٍ جَدَلًا gereğince Kehf sûresi'ndeki kıssaları okuyalım. Üzerinde düşünelim, ibret ve öğüt alalım.

57. ÂYET: وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيَاتِ رَبِّه فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِىَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ gereğince bizi gaflete sürükleyen sebeplerden birini söyleyelim ve onu terketmek için ilk adımı atalım. Bunun karşılığını da Allah'tan isteyelim.

60. ÂYET: وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِفَتٰيهُ لَا اَبْرَحُ حَتّٰى اَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِىَ حُقُبًا gereğince bir âlimi ziyaret ederek onun ilminden faydalanalım, onu izleyerek edebinden örnek alalım. Böylece sâlihatımızı artıralım.

62. ÂYET: فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰيهُ اٰتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا نَصَبًا

Bu kıssa bize ilim talebeliği sırasındaki yolculuğun nasıl olduğunu gösteriyor. Bu yolculukta çok merhaleler vardır.

65. ÂYET: فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا اٰتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا gereğince Allah Teâlâ'dan bizi rahmetiyle ilim ve ahlâk açısından rızıklandırmasını isteyelim. İnsanlara onun Rabb [koruyan, gözeten nimetlendiren] olduğunu, yaratmasıyla onlara rahmet ettiğini bildirelim.

65. ÂYET: وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا

Dinleme, okuma ve düşünme yalnızca araçtır. İlmi veren sadece Allah'tır.

66. ÂYET: قَالَ لَهُ مُوسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰى اَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا gereğince bütün işlerimizde Allah'ı vekil kılalım. Güzel ahlâk için O'nun dostluğu gereklidir.

Kitabı ilim talebesi edebiyle okuyalım. Âyette olduğu gibi bu konuda gayretli olalım.

67. ÂYET: قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

Yol gösterici [rehber, öğretici] zaman zaman öğrendiklerini anlamak için talebesini deneyebilir. Bu onun himmetinden kaynaklanır.

77. ÂYET: فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ اَنْ يَنْقَضَّ فَاَقَامَهُ gereğince bugün bizi nihai faydaya ulaştıracak (Âhirette bize faydalı olacak) amelleri öğrenelim.

79. ÂYET:

اَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَاَرَدْتُ اَنْ اَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَاْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا

gereğince bugün mazlumların veya zayıfların üzerindeki zulmü kaldırmaya çalışalım.

80. ÂYET: وَاَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ اَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا اَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا gereğince Allah Teâlâ'dan zürriyetimizin sâlih olmasını isteyelim.

94. ÂYET: قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوجَ وَمَاْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ gereğince Zülkarneyn kıssasını okuyalım ve kıssadan üç faydalı öğüt çıkaralım.

94. ÂYET:

قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوجَ وَمَاْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلٰى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا

gereğince Ye'cüc ve Me'cüc'ün fitnesinden Allah'a sığınalım.

95. ÂYET: قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَاَعِينُونِي بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا gereğince bugün muhtaç veya zayıf birine yardım edelim.

104. ÂYET: اَلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا gereğince her gün yaptığımız bir ibadetlerden sonra Allah'ın onu kabul etmesi için dua edelim.

103-104. ÂYETLER:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَرِينَ اَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ اَلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

gereğince amelleri ifsad eden, bid'at, riya ve şirkten Allah'a sığınalım.

107. ÂYET: اَلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا
gereğince Kehf sûresi'ndeki sâlih amelleri gözden geçirelim ve Firdevs cennetine ulaşmak isteğiyle birini gerçekleştirelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI NOTLARI

6. ÂYET: فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ عَلٰى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهٰذَا الْحَدِيثِ اَسَفًا

Peygamberimiz'in (s.a) insanların mü'min olması için gösterdiği hırs, nefsini helak edecek derecede fazlaydı.

7. ÂYET: اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِينَةً لَهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا

Dünyevî lezzet ve nimetlere karşı uyanık olunmalıdır. Bunlar Allah Teâlâ'nın imtihanıdır. Çünkü insan bu nimetler sebebiyle Allah'a itaat etme yolunu da, masiyet yolunu da seçebilir.

10. ÂYET:

اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا

Sâlih arkadaş, dinde sebat ve hidayet sebeplerindendir.

18. ÂYET: وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ

Allah onları uykuda, -uyanıkken olduğu gibi- koruyup muhafaza etmiştir.

19. ÂYET: فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَا اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ

Yiyeceklerin temiz olanları çok faydalıdır. Hidayete ve duaya yaklaştırır. Hastalıklardan uzaklaştırır.

21. ÂYET: قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلٰى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا

Hayırlı amelde sadece gayret, sevgi ve muhabbet yeterli değildir. Şeriat hükümlerinin uygulanması kaçınılmazdır. Kabir üzerine mescit bina etmek haramdır.

22. ÂYET: فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ اِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ اَحَدًا

Bir konuda bilgi sahibi olmadıkça tartışmaya girilmemelidir.

22. ÂYET: وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ اَحَدًا

Dînî konularda bilgi edinmek istendiğinde o konudaki ibadet ve amellerin aslı araştırılmalıdır.

28. ÂYET: وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ

28. ÂYET: وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا

Kalbin Allah'ın zikrinden gafil olması nedeniyle bazı günahlar büyük ceza gerektirir.

35-36. ÂYETLER:

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا ﴿٣٦﴾

Emniyet içinde olduğunu hissetme ve gururlanma gibi Allah'ın tuzakları konusunda dikkatli olalım.

39. ÂYET:

وَلَوْلَا اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا

Allah'ın kullarına karşı büyüklük ve kibirden sakınalım, tevazu sahibi olalım.

43. ÂYET: وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا

Allah'ın terk ettiği kişi hiçbir zaman zafer kazanamaz.

46. ÂYET:

اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ اَمَلًا

Mal ve oğullar insanı sâlih amel yapmaktan alıkoymasın.

49. ÂYET:

وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً اِلَّا اَحْصٰيهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا

Herkesin dünyadaki seyyiat ve hasenatı tek tek sayılmaktadır. Kıyamet günü kitabında onları bulacaktır.

52. ÂYET:

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا

Kıyamet gününde müşrikler Allah'a ortak koştukları hiçbir şeyi yakınında bulamayacak ve pişmanlıkları son haddine varacaktır.

54. ÂYET: وَكَانَ الْإِنسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا

İnsanın tabiatında münakaşa ve tartışma eğilimi vardır. Bu özelliği hayır yönünde kullanmaya çalışalım.

56. ÂYET: وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ

Allah Teâlâ'ya korku ve ümitle davet edelim.

57. ÂYET:

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيَاتِ رَبِّه فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِىَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ

Allah Teâlâ âsi kalplerin üzerine örtü ve ağırlık koymuştur. Tevbe etmedikçe kıssadaki örnekte olduğu gibi Kur'ân'ı anlayamazlar.

75. ÂYET: قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا

İlim talebinde sabır şarttır.

80. ÂYET: وَاَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ اَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا اَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا

Allah'ın güzel tedbiri, dostları için elem verici olabilir. Fakat onun aslı rahmettir.

82. ÂYET:

وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِى الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ اَبُوهُمَا صَالِحًا فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَبْلُغَا اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ

Babanın nefsini ıslah etmesi, zürriyetinin ve rızıklarının ıslahına sebeptir.

94. ÂYET: قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوجَ وَمَاْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِى الْاَرْضِ

Fesat, bâtıl veya şer bir durumda nasihat vaciptir.

95. ÂYET: قَالَ مَا مَكَّنِّى فِيهِ رَبِّى خَيْرٌ

Varlığa, izzete ve saygınlığa ulaşmak için Allah'ın üzerimizdeki fazlını daima itiraf edelim.

96. ÂYET:

فَاَعِينُونِى بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًااٰتُونِى زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتّٰى اِذَا سَاوٰى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا

Büyük ve önemli işlerde insanlar arasında yardımlaşma önemlidir: Fikir, mal ve cehd ile...

98. ÂYET: قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّى

Başkalarına her yardım ettiğimizde buna muvaffak kıldığı için Allah'a hamdedelim.

103-104. ÂYETLER:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ اَلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

Allah'ın rızası ve kabulü olmadıktan sonra amelin hiçbir kıymet ve kadri yoktur.

110. ÂYET: فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّه فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّه اَحَدًا

Sâlih amel, ihlaslı ve sahih bir delille Rasûlullah'ın sünnetine uygun olandır. Bunun dışındakiler sâlih gibi görünse bile reddedilmiştir.

32. SECDE SÛRESİ

MEKKİ, 30 ÂYET

Adını, 15. âyetinde geçen *secde* [*inkıyâd/boyun eğmek*] tema'sından alan sûrenin ana konusu, usûl-i îmândan [îmânın asıllarından/temellerinden] olan nübüvvettir.

"Secde" adıyla iki sûre vardır; biri bu, diğeri de *Hâ-Mîm. Fussılet*'tir. Aralarını ayırmak için buna *Lokmân secdesi,* ona da *Hâ-Mîm secdesi* denilir. Bir de buna *Madâcı sûresi,* ona da *Fussılet sûresi* adı verilir.

سورة السجدة

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

الم ١	تَنزِيلُ	الْكِتَابِ	لَا رَيْبَ	فِيهِ	مِن رَّبِّ	الْعَالَمِينَ ٢
Elif-Lâm-Mîm.	İndirilişi	bukitâb'ın	şübhe yok	bunda	rabbu'l-	âlemîndendir
Mukattaa harfleri	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama) fi(h) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

أَمْ	يَقُولُونَ	افْتَرَاهُ	بَلْ	هُوَ	الْحَقُّ	مِن رَّبِّكَ
Yoksa,	diyorlar?	Uydurdu mu	Hâyır	0	hakktır	Rabbindendir
Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Fetret, fütur, fütursuz / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Hüviyet	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

1. Elif-Lâm-Mîm. 2-3. İndirilişi bu kitâb'ın -şübhe yok bunda [onda rayb/kalbi tırmalayacak birşey yok veyâ onun Allâh'tan indirildiği kesin]-rabbu'l-âlemîndendir [göklerin, yerin ve o ikisi arasındakilerin; doğunun, batının ve o ikisi arasındakilerin rabbindendir]. Yoksa, "Onu (Muhammed) uydurdu!" mu (veyâ buna rağmen "Onu uydurdu") diyorlar? Hâyır (aslâ uydurulmuş değildir): hakktır o, Rabbindendir;

يَهْتَدُونَ ۝٣	لَعَلَّهُمْ	مِّن قَبْلِكَ	مِّن نَّذِيرٍ	مَّا أَتَاهُم	قَوْمًا	لِّتُنذِرَ
hidâyetikabûl ede(r)ler.	gerek ki	senden önce	gocundurucu peygamber	gelmemiş olan	Bir kavmi	gocundurasın diye
Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Nezir, inzâr	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / İtâ, âti, atiye, teâti, /Edat, zamir, vs	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs / Nezir, inzâr

وَ	الْأَرْضَ	وَ	السَّمَاوَاتِ	خَلَقَ	الَّذِي	اللَّهُ
ve	yeri	ve	gökleri	yaratmış	O ki	Allah
Ve	Arz, arâzî, ardiye	Ve	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

اسْتَوَى	ثُمَّ	أَيَّامٍ	سِتَّةِ	فِي	بَيْنَهُمَا	مَا
istivâ buyurmuştur	sonra	günde	altı	-kileri	ikisi arasında-	o
Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm	Sittîn (sene), müseddes	(Mama) fi(h)	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

3. kendilerine senden önce (yakın zamânda) gocundurucu [uyarıcı] peygamber gelmemiş olan bir kavmi gocundurasın [uyarasın] diye (sana indirilmiştir), gerek ki (senin uyarınla) hidâyetikabûlede(r)ler. 4. Allâh o ki gökleri ve yeri ve o ikisi arasındakileri altı günde (veyâ devrede) yaratmış, sonra arş üzerine istivâ buyurmuştur [tüm kâinâtı taht-ı hükmüne almıştır],

عَلَى	الْعَرْشِ	مَا لَكُم	مِّن دُونِهِ	مِن وَلِيٍّ	وَ	لَا شَفِيعٍ
üzerine	arş	vardır	O'ndan başka	ne bir velî	ne	bir şef(â'atc)i
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Arş	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Velî, evlâ, evliya, vilayet, eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Şefaat, şufâ (hakkı)

أَفَلَا	تَتَذَكَّرُونَ ۝	يُدَبِّرُ	الْأَمْرَ	مِنَ السَّمَاءِ	إِلَى	الْأَرْضِ
artık	düşünmez misiniz?	tedbîr eder	emri	Semâdan	-e	zemin-
Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Tedbir, dübür, tedebbür, müdebbir, mendebur (mine'd dübür)	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Edat, zamir, vs / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Arz, arâzî, ardiye

ثُمَّ	يَعْرُجُ	إِلَيْهِ	فِي	يَوْمٍ	كَانَ	مِقْدَارُهُ
sonra da	urûc eyler	O'na	- de ki,	bir gün-	eder	miktârı
Edat, zamir, vs	Mirâc	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Yevmiye, eyyâm	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir / Edat, zamir, vs

أَلْفَ	سَنَةٍ	مِّمَّا	تَعُدُّونَ ۝	ذَٰلِكَ	عَالِمُ	الْغَيْبِ
bin	sene	- dan	sizin sayınız-	O'dur işte	bilen	Gaybı da
Elf(u selâm), elif, ülfet, te'lif, müellif, îtilaf, Elif	Sene, senâ	Edat, zamir, vs	Adet, iddet, müteaddid, isti'dad, idadi (lise), tadat	Fezleke	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib

4. sizin için O'ndan başka [O'nun dûnundan/berisinden] ne bir velî [dost-hâmî] vardır, ne bir şef(â'atc) i, artık düşünmez [tezekkür etmez/hatırlayıp öğüd almaz] misiniz? 5. Semâdan zemine {yukarıdan aşağıya} emri [işi] tedbîr eder [düzenler], sonra da o (iş) O'na urûc eyler [çıkar] bir günde ki, miktârı sizin sayınızdan bin sene eder.

كُلَّ	أَحْسَنَ	الَّذِي	الرَّحِيمُ ٦	الْعَزِيزُ	الشَّهَادَةِ	وَ
her	güzel yarattı	O ki,	rahîm	azîz	şehadeti	de
Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Azîz, izzet, Muazzez	Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	Ve

مِن طِينٍ ٧	الْإِنسَانِ	خَلْقَ	بَدَأَ	وَ	خَلَقَهُ	شَيْءٍ
bir çamurdan	insanı	yaratmaya	başladı	ve	yarattığı	şeyi
Edat, zamir, vs / Tiynet (yaratılış, huy), titan (Arapçadan başka dillere geçmiş)	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	İbda, mebde, bidayet, iptidai	Ve	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs	Şey, eşya, (in) şa(allah)

ثُمَّ	مَّهِينٍ ٨	مِّن مَّاءٍ	مِن سُلَالَةٍ	نَسْلَهُ	جَعَلَ	ثُمَّ
sonra	birhakîr	sudan	bir sülâleden	neslini	yaptı	sonra da
Edat, zamir, vs	İhânet, ehven(-i şer)	Edat, zamir, vs / Mayi (sulu)	Edat, zamir, vs / Sülâle, sele	Nesil, tenâsül / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs

جَعَلَ	وَ	مِن رُّوحِهِ	فِيهِ	نَفَخَ	وَ	سَوَّاهُ
yaptı	ve	rûhundan	içine	nefh buyurdu		onu tesviye edip
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve	Edat, zamir, vs / Ruh, rûhî, ruhânî, ervâh (ruhlar), rahat, reyhan, râyiha, terâvîh, müsterih, istirahat / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Nefha	Ve	Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen / Edat, zamir, vs

قَلِيلًا	الْأَفْئِدَةَ	وَ	الْأَبْصَارَ	وَ	السَّمْعَ	لَكُمُ
pek az	gönülleri	ve	o görmeleri		o işitmeyi	sizin için
İstiklâl, kıllet, müstakil, kule, kaylûle	Fuad, fayda, ifade, müfit, istifade, müstefit	Ve	Basîret, Basra	Ve	Semâ (töreni)	Edat, zamir, vs

6-9. O'dur işte ğaybıda, şehâdeti de bilen azîz [yenilmez kudret sâhibi], rahîm [rahmeti/lütf u ihsânı sürekli]. O ki, yaratttığı her şeyi güzel yarattı. Ve (nitekim) insânı yaratmaya bir çamurdan başladı, sonra da bir sülâleden [insândan süzülen bir nutfeden], bir hakîr sudan [meniden] neslini yaptı, sonra onu tesviye edip [ona şekil verip] içine rûhundannefh buyurdu [üfledi] ve sizin için o işitmeyi, o görmeleri ve gönülleri yaptı. (Buna rağmen)

الْأَرْضِ	فِي	ضَلَلْنَا	أَإِذَا	قَالُوا	وَ	مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٩﴾
Arz-	-da	kaybolduğumuz-	-da mı	dediler.		şükrediyorsunuz
Arz, arâzî, ardiye	(Mama)fi(h)	Dalâlet	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Şükür, şâkir, şükran, teşekkür, müteşekkir, Şükrü, meşkur

بِلِقَاءِ	هُم	بَلْ	جَدِيدٍ	خَلْقٍ	لَفِي	أَإِنَّا
likâsını	onlar	Fakat	yeni	bir hilkat-	- te olacağız	cidden biz mi muhakkak
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Telakki etmek, mülakat	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ced, ecdâd, ciddi, ciddiyet, cadde, müceddede (yenilik), müceddid, Nizam-ı Cedid	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Edat, zamir, vs / (Mama)fi(h)	Edat, zamir, vs

الَّذِي	الْمَوْتِ	مَّلَكُ	يَتَوَفَّاكُم	قُلْ	كَافِرُونَ ﴿١٠﴾	رَبِّهِمْ
	-mevt	melekü'l-	canınızı alacak	De ki:	inkâr eden kâfirlerdir.	Rabb'lerinin
Edat, zamir, vs	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük, Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Vefâ, vefât, müteveffâ, îfâ / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

وَ	تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾	رَبِّكُمْ	إِلَىٰ	ثُمَّ	بِكُمْ	وُكِّلَ
	döndürülüp götürüleceksiniz.	Rabbiniz-	-e	sonra	size	müvekkel kılınmış olan
Ve	Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	İlâ(nihâyet), ilel(ebed)	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Vekîl, vekâlet, vükelâ, tevekkül, mütevekkil

9. siz pek az şükrediyorsunuz (veyâ hiç şükretmiyorsunuz). 10. (Nitekim, insânların büyük bir (kesimi, şükretmediklerini) de (açıkca göstermek üzere), "Â!.. (Çürüyüp) arzda [yerde/toprakta] kaybolduğumuzda mı, cidden biz mi muhakkak yeni bir hilkatte [yaratılış içinde] olacağız?" dediler. Fakat onlar Rabb'lerinin likâsını {huzûruna varacaklarını} inkâr eden (kimselerdir)/kâfirlerdir. 11. De ki: "Size müvekkel [vekîl] kılınmış olan melekü'l-mevt [ölüm meleği] canınızı alacak [sizi vefât ettirecek], sonra döndürülüp (hesâba çekilmek ve yaptıklarınızın karşılığını görmek üzere) Rabbinize götürüleceksiniz."

عِنْدَ	رُءُوسِهِمْ	نَاكِسُو	الْمُجْرِمُونَ	إِذِ	تَرَىٰ	لَوْ
huzûrunda	başlarını	eğmişler	mücrimler	o vakit ki	Gör-	-sen
İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi)	Reis, riyaset / Edat, zamir, vs	Nüks (etmek)	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	(Ve)lev

نَعْمَلْ	فَارْجِعْنَا	سَمِعْنَا	وَ	أَبْصَرْنَا	رَبَّنَا	رَبِّهِمْ
işleyelim	şimdi bizi geri çevir	dinledik		Gördük	Rabbenâ (derlerken)	Rabb'lerinin
Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Edat, zamir, vs / Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)/ Edat, zamir, vs	Semâ (töreni)	Ve	Basîret, Basra	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

لَآتَيْنَا	شِئْنَا	لَوْ	وَ	مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾	إِنَّا	صَالِحًا
verirdik	dilemiş	Eğer olsa idik		yakîn hâsıl ettik	zîrâ	sâlih bir amel
Edat, zamir, vs / İtâ, âti, atiye, teâti,	Şey, eşya, (in) şa(allah)	(Ve)lev	Ve	Yakin	Edat, zamir, vs	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet

الْقَوْلُ	حَقَّ	لَكِنْ	وَ	هُدَاهَا	نَفْسٍ	كُلَّ
şu kavl	hakk oldu	lakin	ve	hidayetini	nefse	her
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Lâkin	Ve	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi / Edat, zamir, vs	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi	Küllün, külliyen, külliye, külliyât

12. Görsen o vakit ki, (günâha batmış) mücrim/[suçlu]lerRabb'lerininhuzûrunda başlarını eğmişler (de), "Rabbenâ [Rabbimiz]! Gördük [anladık], dinledik [kabûl ettik]; şimdi bizi (dünyâya) geri çevir, sâlih bir amel işleyelim, zîrâyakîn hâsıl ettik [kesin olarak i'tikâd ettik]" derlerken. 13. Eğer dilemiş olsa idik, her nefse [şahsa] hidâyetini (elbette) verirdik ve lâkin Benden şu kavl [söz] hakk [sâbit/gerekli] oldu:

مِنِّي	لَأَمْلَأَنَّ	جَهَنَّمَ	مِنَ الْجِنَّةِ	وَ	النَّاسِ	أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾
benden	Elbette ve elbettetdolduracağım	cehennemi	cinnlerle		insanlardan	bütün
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Meleu'l A'lâ / Edat, zamir, vs	Cehennem (uçurum)	Edat, zamir, vs / Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Ve	Nas	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia

فَذُوقُوا	بِمَا	نَسِيتُمْ	لِقَاءَ	يَوْمِكُمْ	هَٰذَا	إِنَّا
O halde tadın	için	unuttuğunuz	çatmasını	gününüzün	bu	İşte biz de
Edat, zamir, vs / Zevk	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Nisyan	Telakki etmek, mülakat	Yevmiye, eyyam / Edat, zamir, vs	Hâzâ (efendi)	Edat, zamir, vs

نَسِينَاكُمْ	وَ	ذُوقُوا	عَذَابَ	الْخُلْدِ	بِمَا	كُنتُمْ
sizi unuttuk	ve	tadın	azâbını	huld	yüzünden	durduğunuz işler
Nisyan / Edat, zamir, vs	Ve	Zevk	Azâb, muzip	Muhalled, Hâlid,	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾	إِنَّمَا	يُؤْمِنُ	بِآيَاتِنَا	الَّذِينَ	إِذَا	ذُكِّرُوا
yapıp		îmân ederler ki	bizim âyetlerimize	öyle kimseler	vakit	kendilerine nasihat verildiği
Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Âyet / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere

13. "Elbette ve elbette cehennemi dolduracağım bütün cinnlerleinsânlardan [tanınan-tanınmayan/gelmiş-geçmiş tüm kâfir insânlardanveyâküfrde önder olan şeytânlaşmışinsânlar ile onlara itâ'at eden kâfir insânlardan]." 14. (Allâh o günâhkâr mücrimlere/suçlulara şöyle diyecek:) "O hâlde tadın (azâbı), unuttuğunuz [umursamadığınız/inkâr edip onun için sâlih amel işlemeyi terkettiğiniz] için bu (hesâb) gününüzün (gelip) çatmasını -işte Biz de sizi unuttuk [umursamayıp unutulmuş gibi azâbaterkettik] (bugün)- ve tadın huld [süreklilik/sonsuzluk] azâbını; yapıp durduğunuz işler yüzünden."

بِهَا	خَرُّوا	سُجَّدًا	وَ	سَبَّحُوا	بِحَمْدِ	رَبِّهِمْ
onlarla	kapanırlar	secdelere	ve	tesbîh ederler de	hamd ile	Rablerine
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs		Secde, mescid, seccade, Sâcit	Ve	Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hamd, hamdele, Ahmed, Mahmud, Muhammed, Hamit	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

وَ هُمْ	لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾	تَتَجَافَىٰ	جُنُوبُهُمْ	عَنِ	الْمَضَاجِعِ
Ve	kibirlenmezler	aralaşır	yanları	-dan	Yataklar-
Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra	Cefâ	Cünüb, cenup, cânip, (zâtül)cenb, cenâbet, ecnebî, içtinab, Cenâb / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	

مِمَّا	وَ	طَمَعًا	وَ	خَوْفًا	رَبَّهُمْ	يَدْعُونَ
-dan	ve	ümîd içinde	ve	korku	Rabb'lerine	dua ederler
Edat, zamir, vs	Ve	tamâ etmek	Ve	Havf (Korkanın kendi zayıflığı) ve reca hali	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida

أُخْفِيَ	مَّا	نَفْسٌ	تَعْلَمُ	فَلَا	يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾	رَزَقْنَاهُمْ
gizlenmiş	olan	kimse	bilemez	Şimdi	hayra masraf yaparlar	kendilerine verdiğimiz rızıklar-
İhfa, hafiye, mahfi, hafî (zikir)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ) la(yâni)	İnfak etmek, münâfik, nafaka, nifak	Rızık, Rezzak, erzak / Edat, zamir, vs

يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾	كَانُوا	بِمَا	جَزَاءً	أَعْيُنٍ	مِّن قُرَّةِ	لَهُم
amellere	yaptıkları		mükâfât için	gözler	surûrunu	onlar için
Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Bi(lakis), bi(lâ bedel)/ Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Cüz, cüz'i, eczâ, eczane, cüz(dan) (Arapça+Farsça)	Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun, aynen	Edat, zamir, vs / Karar, ikrâr, takrîr, istikrâr, karargah, mukarrer	Edat, zamir, vs

15-16. Bizim âyetlerimize öyle kimseler îmân ederler ki, onlarla kendilerine nasîhat verildiği [hatırlatma yapıldığı] vakit secdelere kapanır/[boyun eğer]lar ve Rabb'lerine hamd ile tesbîh [Rabb'lerini, sevgi ve ta'zîm ile senâ ederek ölüleri diriltmekten âcizlik gibi eksikliklerden tenzîh] ederler de (îmân ve itâ'at husûsunda) kibirlenmezler, yanları yataklardan aralaş(ıp uzaklaş)ır, (ğazabından-azâbından) korku ve (rahmetinden) ümîd içinde Rabb'lerine du'â ederler ve kendilerine verdiğimiz rızklardan onlar hayra masraf yapar/[harcar]lar. 17. Şimdi, kimse bilemez onlar için gizlenmiş olan gözler sürûrunu [sevincini], yaptıkları amellere mükâfât için.

أَفَمَن	كَانَ	مُؤْمِنًا	كَمَن	كَانَ	فَاسِقًا	لَّا يَسْتَوُونَ ﴿١٨﴾
Öyle ya	olan	Mü'min	gibi olur mu?	olan	fâsık	Onlar müsâvî olmazlar.
Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Fısk, fâsık, fiskiye (işârî)	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen

أَمَّا	الَّذِينَ	آمَنُوا	وَ	عَمِلُوا	الصَّالِحَاتِ	فَلَهُمْ
Evet,	kimselerin	Îmân edip		İşleyen	O sâlih amelleri	kendilerine vardır
ama	Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Edat, zamir, vs

جَنَّاتُ	الْمَأْوَىٰ	نُزُلًا	بِمَا	كَانُوا	يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾	وَ
cennetleri	me'vâ	konukluk olarak	mukâbil		amellerine	
Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Arapça Kelimeler Sözlüğü	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Ve

أَمَّا	الَّذِينَ	فَسَقُوا	فَمَأْوَاهُمُ	النَّارُ	كُلَّمَا	أَرَادُوا
Ammâ	etmiş olanların	fâsıklık	me'vâları	ateştir,	her	istedikçe
ama	Edat, zamir, vs	Fısk, fâsık, fiskiye (işârî)	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Edat, zamir, vs	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda

18. Öyle ya, mü'min olan fâsık [Allâh'a itâ'atten çıkıp isyânkâr] olan gibi olur mu?! Onlar (aslâ) müsâvî [eşit/bir] olmazlar. 19. Evet, îmân edip o sâlih amelleri işleyen kimselerin amellerine mukâbil, konukluk [ikrâm] olarak kendilerine me'vâ [huzûr ve sa'âdet içinde konaklayacakları/yerleşecekleri barınak] cennetleri vardır. 20. Ammâ, fâsıklık [Allâh'aitâ'atten çıkıp isyankârlık] etmiş olanların me'vâ/[barınak-yerleşecekleri mekân]ları ateştir,

أَن يَخْرُجُوا	مِنْهَا	أُعِيدُوا	فِيهَا	وَقِيلَ	لَهُمْ	ذُوقُوا
çıkmak	ondan	Onlar iâde olunurlar da	içine	denilir	kendilerine	haydi tadın
Edat, zamir, vs / Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Edat, zamir, vs	Âdet, âid, âidat, âidiyet, (alel)ade, âdi, avdet (etmek), (fevkal)ade, (harikul)ade, iâde, itiyat, mutat, miat, muayede	(Mama) fih / Edat, zamir, vs	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Zevk

عَذَابَ	النَّارِ	الَّذِي	كُنتُم	بِهِ	تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾	وَ
azâbını	ateşin	o	durduğunuz		Tekzîb edip	
Azâb, muzip	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Ve

لَنُذِيقَنَّهُم	مِّنَ الْعَذَابِ	الْأَدْنَىٰ	دُونَ	الْعَذَابِ	الْأَكْبَرِ	لَعَلَّهُمْ
şu da muhakkak ki tattıracağız	azâbdan	o yakın	beride	azâbdan	o en büyük	gerek ki
Edat, zamir, vs / Zevk / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Azâb, muzip	Dünya, dünyevî, ednâ	Dîvân (şiir), tedvin	Azâb, muzip	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra	Edat, zamir, vs

يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾	وَ	مَنْ	أَظْلَمُ	مِمَّن	ذُكِّرَ	بِآيَاتِ
rucû edeler.		kim olabilir?	daha zâlim	kimseden	nasîhat edilip de	âyetleriyle
Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Ve	Edat, zamir, vs	Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Edat, zamir, vs	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Âyet

20. ondan her çıkmak istedikce onlar, içine iâde olunurlar da kendilerine, "Haydi tadın o ateşin -tekzîb edip [yalanlayıp] durduğunuz- azâbını!" denilir. 21. Şu da muhakkak ki, onlara (Âhiret'teki) o en büyük [benzersiz/ta'rîfe sığmaz] azâbtan beride [evvel], (dünyâdaki) o yakın azâbtan da tattıracağız, gerek ki (doğru yola gelip küfrden) rucû ede/[döne]ler. 22. Rabbinin âyetleriyle (kendisine) nasîhat edilip de,

رَبِّهِۦ	ثُمَّ	أَعْرَضَ	عَنْهَآ	إِنَّا	مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ	مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾
Rabbinin	sonra	yüz çeviren	onlardan		mücrimlerden	Biz intikam alırız.
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	İntikam

وَ	لَقَدْ	ءَاتَيْنَا	مُوسَى	ٱلْكِتَٰبَ	فَلَا	تَكُن
	şânım hakkı için muhakkak ki	vaktiyle vermiştik	Mûsâ'ya	kitâbı	Şimdi de	sen düşme
Ve	Edat, zamir, vs	İtâ, âti, atiye, teâti,	Musa	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

فِي	مِرْيَةٍ	مِّن لِّقَآئِهِۦ	وَ	جَعَلْنَٰهُ	هُدًى	لِّبَنِي
-ye	Şübhe-	onun likâsından	ve	onu kılmıştık	Hidâyet rehberi	Benî için
(mama)fih	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Telakki etmek, mülakat / Edat, zamir, vs	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs / İbni (Haldun), Benî (Âdem), Benî (İsrâil); bina, bünye, mebni

إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٣﴾	وَ	جَعَلْنَا	مِنْهُمْ	أَئِمَّةً	يَهْدُونَ	بِأَمْرِنَا
İsrâîl	ve	yetiştirmiştik ki	içlerinden	öncüller/ imâmlar	hidayet ediyorlardı	emrimizle
İsrâîl	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	İmam, imâme, ümmî, ümmet	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs

لَمَّا	صَبَرُوا۟	وَ	كَانُوا۟	بِـَٔايَاتِنَا	يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾	إِنَّ
-nde	sabrettikleri-		-dı.	âyetlerimize	yakîn ile sarılmışlar-	Hiç şübhesiz ki
Edat, zamir, vs	Sabır, sabırlı, Sabri	Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Âyet / Edat, zamir, vs	Yakin	Edat, zamir, vs

22. sonra onlardan yüzçeviren kimseden daha zâlim de kim olabilir?! Muhakkak ki (günâha batmış) mücrim/[suçlu] lerden Biz intikâm alırız. 23-24. Şânım hakkı için [andolsun ki], muhakkak ki vaktiyle Mûsâ'ya kitâb(ı) vermiştik -şimdi de sen onun likâsından [kitâb'ın sana verilişinden] şübheye düşme- ve onu [Mûsâ'ya verilen kitâb'ı] Benî İsrâîl [İsrâîloğulları] için bir hidâyet rehberi kılmıştık ve (İsrâîloğulları'nın) içlerinden öncül(ler)/imâmlar yetiştirmiştik, ki sabrettiklerinde emrimizle hidâyet [rehberlik] ediyorlardı ve âyetlerimize yakîn [sağlam ve kesin bir i'tikâd] ile sarılmışlardı. (Ey Muhammed! Aynı durum, sana indirdiğimiz kitâb için de, senin ümmetin için de vâriddir).

رَبَّكَ	هُوَ	يَفْصِلُ	بَيْنَهُمْ	يَوْمَ	الْقِيَامَةِ	فِيمَا
Rabbin		fasledecektir.	beynlerini	Günü	Kıyâmet	şeylerde
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Hüviyet	Fasıl, fâsıla, tafsilât, mufassal, mafsal, Faysal	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	(mama)fih / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

كَانُوا	فِيهِ	يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾	أَ	وَ	لَمْ يَهْدِ	لَهُمْ
durdukları		İhtilâf edip	mi?		daha irşâd etmedi	onları ki
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	(Mama)fih / Edat, zamir, vs	Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa	Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs

كَمْ	أَهْلَكْنَا	مِن قَبْلِهِم	مِّنَ الْقُرُونِ	يَمْشُونَ	فِي	مَسَاكِنِهِمْ
nice	helâk etmişiz	kendilerinden önce	karnlar	geziyorlar	-nde	meskenleri-
kemiyet	Helâk olmak, tehlike, istihlak, müstehlik	Edat, zamir, vs / Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Karin, kurun, akrân, karine, iktirân, mukârenet, Kârûn	Temâşâ, Meşşâîler (Aristocular)	(Mama) fih	Sukûnet, sekîne, sâkin, mesken, meskûn, miskîn, teskîn, müsekkin, iskân / Edat, zamir, vs

أَ	يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾	أَفَلَا	لَآيَاتٍ	ذَٰلِكَ	فِي	إِنَّ
mi?	kulak vermeyecekler?	hâlâ mı	şübhesiz âyetler	bu-	-nda vardır.	Elbette
Edat, zamir, vs	Semâ (töreni)	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Edat, zamir, vs / Âyet	Fezleke	(Mama)fi(h)	Edat, zamir, vs

25. Şimdi ihtilâf edip durdukları şeylerde hiç şübhesiz ki Rabbin Kıyâmet [kalkım/kalkış] Günü beyn/[ara]lerinifasledecektir [hükmedip ayıracaktır]. 26. Daha irşâd (edip doğruya il)etmedi mi onları ki, kendilerinden evvel nice karn/[toplum]lar helâk etmişiz, meskenlerinde [onların sâkin oldukları/yaşadıkları yerlerde] geziyorlar?! Elbette bunda, şübhesiz (ibret alacak) âyet/[alâmet-işâret]ler var, hâlâ kulak vermeyecekler [hakîkatiidrâk edip kabûl etmeyecekler] mi?

الْأَرْضِ	إِلَى	الْمَاءَ	نَسُوقُ	أَنَّا	لَمْ يَرَوْا	وَ
yer-	-e	suyu	salıveriyoruz da	Biz	hiç görmediler de	
Arz, arâzî, ardiye	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Mayi (sulu)	Sevketmek, sâik, insiyak, siyak	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Ve

أَنْعَامُهُمْ	مِنْهُ	تَأْكُلُ	زَرْعًا	بِهِ	فَنُخْرِجُ	الْجُرُزِ
hayvanları	ondan	yiyor.	bir ekin	onunla	çıkarıyoruz	kır
Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Küllenmek (İşârî mana)	Ziraat, zirâî, mezra'	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	

يَقُولُونَ	وَ	يُبْصِرُونَ ٢٧	فَلَا	أَ	أَنفُسُهُمْ	وَ
diyorlar.	Bir de	gözlerini aç-	-mayacaklar	Hâlâ mı?	kendileri de	da
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve	Basîret, Basra	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Edat, zamir, vs	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Ve

قُلْ	صَادِقِينَ ٢٨	كُنتُمْ	إِنْ	الْفَتْحُ	هَـٰذَا	مَتَىٰ
De ki:	doğru	iseniz	eğer	feth	o	Ne vakit
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)	Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah	Hâzâ (efendi)	Edat, zamir, vs

وَ	إِيمَانُهُمْ	كَفَرُوا	الَّذِينَ	لَا يَنفَعُ	الْفَتْحِ	يَوْمَ
ve	îmânları	küfredenler-	-e	fayda vermez	o feth	günü
Ve	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman / Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Nafi, intifâ, menfaat	Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah	Yevmiye, eyyâm

27. Ya hiç görmediler de mi; Biz kır yere [kuraklıktan kavrulup kupkuru olmuş toprağa] (buluttan indirdiğimiz) suyu salıveriyoruz [sevkediyoruz] da onunla bir ekin (ve bitki) çıkarıyoruz, ondan hayvânları da yiyor, kendileri de?! Hâlâ gözlerini aç(ıphakîkati görmeyecek ve bunları yapan Rabb'lerini birle)mayacaklar mı? 28. Bir de, (-inkâr ve alayla-) "Ne vakit o feth [insânların diriltilip aralarında hükm verileceği gün], eğer (iddiânızda) doğru iseniz (söyleyin bakalım ey Muhammed ve o'nun tâbileri)?" diyorlar. 29. De ki: "Küfredenlere, o feth [hükm/nihâîkarâr] günü îmân (edip hakîkatii'tirâf)ları fayda vermez

لَا	هُمْ	يُنظَرُونَ ﴿٢٩﴾	فَأَعْرِضْ	عَنْهُمْ	وَ	انتَظِرْ	إِنَّهُم	مُّنتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾
-maz	. onlara	göz açtırıl-	şimdi yüz çevir	onlardan	de	gözet	çünkü onlar	gözetiyorlar.
La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Edat, zamir, vs	Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı) nazar, nazire	Edat, zamir, vs / Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Edat, zamir, vs	Ve	Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı)nazar, nazire	Edat, zamir, vs	Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı)nazar, nazire

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

Mescitteki imama Cuma günü sabah namazında İnsan sûresi'yle birlikte Secde sûresi'nin okunmasının sünnet olduğunu hatırlatalım.

5. ÂYET:

يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ اَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ

gereğince işlerimizi düzenlemesi ve bizi faydalı ilimle rızıklandırması için Allah'a dua edelim. O alîm ve mudebbirdir [her şeyi bilen ve işleri düzenleyendir].

7. ÂYET: اَلَّذى اَحْسَنَ كُلَّ شَىْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَاَ خَلْقَ الْاِنْسَانِ مِنْ طِينٍ gereğince yaratılışımızı güzel kıldığı gibi ahlâkımızı da güzelleştirmesi için Allah'a dua edelim.

15. ÂYET:

اِنَّمَا يُؤْمِنُ بِاٰيَاتِنَا الَّذِينَ اِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

Bu ayeti okuyunca tilâvet secdesi yapalım.

16. ÂYET:

تَتَجَافٰى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

Gece namazıyla ilgili uyarıları, tenbihleri dikkate alıp ihmal etmeyelim ve Rabbimize dua edelim.

29. ve onlara göz açtırılmaz [mühlet verilmez/bir söz söyleyecek kadar bile azâbları geciktirilmez]." 30. Şimdi onlardan yüzçevir de gözet(leyip bekle), çünkü onlar (da) gözet(leyipbekl)iyorlar.

16. ÂYET: وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

Sadaka verelim.

21. ÂYET: وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ gereğince Allah'ın ülkemize, şehrimize uyarısı olan imtihanlardan üç tanesini hatırlayıp diğer insanlarla muhakeme edelim.

Yine aynı âyet gereğince başımıza gelen musibetleri hatırlayıp nefsimizle hesaplaşalım. Sonra Rabbimize dönerek dua edelim.

26. ÂYET:

اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَاكِنِهِمْ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ اَفَلَا يَسْمَعُونَ

uyarınca Kur'ân'da, isyanları sebebiyle ceza olarak dünyevî azaba uğrayanların anlatıldığı beş kıssayı araştıralım.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

5. ÂYET:

يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ اَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ

Bu âyet, işlerin tedbirinde Allah'ın kudretinin ne kadar yüce olduğunu gösterir.

9. ÂYET: وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ

İşitmek ve görmek iki ayrı nimettir. Bu nimetlere şükretmek bu nimetlerle Allah'a yaklaşmaya sebep olur.

11. ÂYET: قُلْ يَتَوَفّٰيكُمْ مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِى وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ

Allah Teâlâ'nın amellerimize hayır ya da şerle karşılık vereceği ölüm anını hep hatırlayalım.

12. ÂYET: فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا اِنَّا مُوقِنُونَ

Gücümüzün yetmediği ya da gerçekleştirmek istediğimiz bir iş söz konusu olduğunda önce sâlih bir amel yapalım.

13. ÂYET: وَلَوْ شِئْنَا لَاٰتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدٰيهَا

Hidayet Allah'ın elindedir. O, sadece Allah'tan istenir.

17. ÂYET: فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا اُخْفِىَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ اَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Sâlih amelimizin gizli olması için Allah'tan başka kimsenin görmeyeceği şekilde yapalım.

27. ÂYET:

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ اِلَى الْاَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِه زَرْعًا تَاْكُلُ مِنْهُ اَنْعَامُهُمْ وَاَنْفُسُهُمْ اَفَلَا يُبْصِرُونَ

Allah Teâlâ önceki birçok büyük ve kuvvetli kavmi kalp ve basiretler öğüt alsın diye helak etmiştir.

28. ÂYET: وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْفَتْحُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Azabı acele istemeleri, onların şaşkın ve cahil olduklarının işaretidir.

29. ÂYET: قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا ايمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ

Azab geldiği veya ölüm meleği görüldüğü anda yapılan tevbe kabul olunmaz.

36. YÂ-SÎN SÛRESİ

MEKKİ, 83 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *Yâ-Sîn* harflerinden [mukatta'at/kesik-kopuk harflerden] alan (*-el-'Azîme, el-Mu'ammâ, Müdâfa'a-i Qâzıyye, Qalb-i Qur'ân* da denilen-) sûrede, insânın ahlâkî sorumluluğu mes'elesi ve dolayısıyla ölümden sonra diriltileceğinin ve hesâba çekileceğinin tartışılmazlığı/kesinliği konu edinilmiştir.

سورة يس

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

يس ١	وَ	الْقُرْآنِ	الْحَكِيمِ ٢	إِنَّكَ	لَمِنَ	الْمُرْسَلِينَ ٣
Yâ-Sîn	Ve	Kur'ân'ın hakkı için	Hikmetli	emîn ol ki sen	-densin	o risâletle gönderilenler-
Mukattaa harfleri		Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kârî, kurrâ	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye

عَلَى	صِرَاطٍ	مُسْتَقِيمٍ ٤	تَنْزِيلَ	الْعَزِيزِ	الرَّحِيمِ ٥	لِتُنْذِرَ
üzerindesin	bir sırâtı	mustakîm	tenzîliyle	o Azîz	Rahîm'in	inzâr edesin diye
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Sırat	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Azîz, izzet, Muazzez	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs / Nezir, inzâr

1. Yâ-Sîn.2-5. Hikmet (yük)li Kur'ân'ın hakkı için, emîn ol ki sen (elbette) o risâletle gönderilen(lerdensin)/peygamberlerdensin, -bir sırât-ı mustakîm [dosdoğru bir yol] üzerindesin tenzîliyle [indirmesiyle veyâ lütf u ihsânıyla] o Azîz-Rahîm'in [mağlûb olmaz kuvvet sâhibinin-ni'meti sürekli olanın]- (bu dünyânın bir âhireti bulunduğuna, sonunda Allâh'ın huzûruna varılıp hesâb verileceğine, hidâyete tâbi olmayanların ve tehlikeden korunmayanların âkıbetlerinin vahim olacağına dâir)

لَقَدْ	غَافِلُونَ ٦	فَهُمْ	آبَاؤُهُمْ	أُنْذِرَ	مَا	قَوْمًا
Celâlim hakkı için	haberleri yok		babaları	inzâr edilmedi	ki	bir kavme
Edat, zamir, vs	Gâfil, gaflet, iğfal, tegâfül	Edat, zamir, vs	Baba, ebeveyn / Edat, zamir, vs	Nezir, inzâr	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet

إِنَّا	لَا يُؤْمِنُونَ ٧	فَهُمْ	أَكْثَرِهِمْ	عَلَى	الْقَوْلُ	حَقَّ
çünkü Biz	îmâna gelmezler	onlar	daha çoklarına	karşı	söz	hakk olmuştur da
Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak

مُقْمَحُونَ ٨	فَهُمْ	إِلَى الْأَذْقَانِ	فَهِيَ	أَغْلَالًا	فِي أَعْنَاقِهِمْ	جَعَلْنَا
burunları yukarı, gözleri aşağı somurtmaktadırlar		çenelerine dayanmıştır	onlar da	kelepçeler	onların boyunlarına	geçirmişiz
	Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed) /	Edat, zamir, vs	Mağlul, mağlulen (iş yapmayan), gıllığış (kin ve dalavere)	(Mama)fi(h) / Ünüğünü (sıkmak) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

وَ	سَدًّا	أَيْدِيهِمْ	بَيْنِ	مِنْ	جَعَلْنَا	وَ
ve	bir sedd	önlerinden			çekmişiz	hem
Ve	Sed, Sedîde (isim)	Yed(-i beyza) Yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve

6-8: İnzâr edesin/vehâmeti haber veresin diye bir kavme, ki babaları (yakın geçmişte) inzâr edilmedi [uyarılmadı] de haberleri yok/ğâfiller. 7-9. Celâlim hakkı için, daha çoklarına karşı [onların çoğunun/çoklarının üzerine] (azâb) söz(ü) hakk [vâcib/gerekli] olmuştur da onlar îmâna gelmezler; çünkü Biz onların boyunlarına kelepçeler geçirmişiz, onlar çenelerine dayanmıştır da burunları yukarı (kalkmış), gözleri aşağı (düşmüş, öylece) somurtmaktadırlar. Hem (ayrıca), önlerinden bir sedd ve arkalarından bir sedd çekmişiz,

سَوَاءٌ	وَ	لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾	فَهُمْ	فَأَغْشَيْنَاهُمْ	سَدًّا	مِنْ خَلْفِهِمْ
müsâvîdir	ve	baksalar da görmezler		kendilerini sarmışızdır da	bir sedd	arkalarından
Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Basîret, Basra	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs /Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Sed, Sedîde (isim)	Edat, zamir, vs / Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa / Edat, zamir, vs

إِنَّمَا	لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾	لَمْ تُنْذِرْهُمْ	أَمْ	أَنْذَرْتَهُمْ	أَ	عَلَيْهِمْ
ancak	inanmazlar	etmemişsin	ha	ha inzâr etmişsin kendilerini		onlarca
Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs / Nezir, inzâr / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Nezir, inzâr / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs

الرَّحْمَنَ	خَشِيَ	وَ	الذِّكْرَ	اتَّبَعَ	مَنِ	تُنْذِرُ
Rahman'a	haşyet besleyen	ve	zikri	ta'kîb eden	kimseyi	sakındırırsın
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Haşyet (Muhatabın azametiyle)	Ve	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Edat, zamir, vs	Nezir, inzâr

إِنَّا	كَرِيمٍ ﴿١١﴾	أَجْرٍ	وَ	بِمَغْفِرَةٍ	فَبَشِّرْهُ	بِالْغَيْبِ
Hakîkat Biz	kerîm ile	hem bir ecr-i		hem bir mağfiretle	İşte onu müjdele	ğaybta
Edat, zamir, vs	Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Ecir, ücret, icar, müstecir	Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Edat, zamir, vs / Beşer, beşerî, beşeriyet, tebşîr, mübâşir, Büşra / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib

9-11. kendilerini sarmışızdır da baksalar da görmezler ve onlarca müsâvîdir [eşittir/birdir]. ha inzâr etmiş/[uyarmış]sın kendilerini ha etmemişsin; (bu hâlleriyle/bu kafayla) inanmaz/[îmân etmez]lar. (Sen) ancak, zikri [hatırlatmayı-öğüdü/vahyedilen mesajı] ta'kîb eden ve ğaybta [bi'l-ğayb: hulûs-i kalb ile/kalbinin derinliklerinden] Rahmân'a haşyet [korku ve saygı] besleyen (veyâ Rahmân'ın azâbından korkan) kimseyi (uyarıp) sakındırırsın. İşte onu, hem bir mağfiretle [bağışlanma/korunma], hem bir ecr-i kerîm [çok güzel-büyük bir mükâfât: cennet] ile müjdele! 12. Hakîkat (şu ki, azamet şânımız olan) Biz, (izzet ve kudreti ma'lûm olan) Biziz (veyâ Biz, başka değil yalnız Biz) ölüleri diriltiriz ve takdîm ettikleri [yaptıkları] şeyleri ve (geriye) bıraktıkları (faydalı-zararlı) eserleri (yazıp) kitâba geçiririz ve zâten her şeyi açık bir kütükte/bir imâm-ı mübînde ihsâ etmişiz/[sayıp zabtetmişiz]dir

قَدَّمُوا	مَا	نَكْتُبُ	وَ	الْمَوْتَى	نُحْيِي	نَحْنُ
takdîm ettikleri	şeyleri	kitâba geçiririz	ve	ölüleri	diriltiriz	Biziz
Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Ve	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Edat, zamir, vs

مُّبِينٍ ﴿١٢﴾	فِي إِمَامٍ	أَحْصَيْنَاهُ	شَيْءٍ	وَ كُلَّ	آثَارَهُمْ	وَ
mübînde	açık bir imâm-ı	ihsâ etmişizdir	şeyi	ve zâten her	bıraktıkları eserleri	ve
Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	(Mama)fi(h) / İmam, imâme, ümmî, ümmet	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Ve / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Eser, tesir, müessir, teessür, müteessir / Edat, zamir, vs	Ve

إِذْ	الْقَرْيَةِ	أَصْحَابَ	مَثَلًا	لَهُمْ	اضْرِبْ	وَ
O dem ki	karye	o sâhiblerini	temsîl	onlara	getir	ve
Edat, zamir, vs	Karye (Bodrum'un eski adı), kura'	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Edat, zamir, vs	Darb, darbe, darb(-ı mesel), darphane, ızdırab, muzdarip, mızrap	Ve

فَكَذَّبُوهُمَا	اثْنَيْنِ	إِلَيْهِمُ	أَرْسَلْنَا	إِذْ	الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾	جَاءَهَا
bunları tekzîb ettiler	o ikiyi	onlara	göndermiştik	O sıra ki	o gönderilen/resûller	o na varmıştı
Edat, zamir, vs / Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân / Edat, zamir, vs	(Medh-u) senâ, esna, saniye, müsennâ, istisnâ, müstesna, (Seb'u'l) Mesani, mesnevi	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs

12. Hakîkat (şu ki, azamet şânımız olan) Biz, (izzet ve kudreti ma'lûm olan) Biziz (veyâ Biz, başka değil yalnız Biz) ölüleri diriltiriz ve takdîm ettikleri [yaptıkları] şeyleri ve (geriye) bıraktıkları (faydalı-zararlı) eserleri (yazıp) kitâba geçiririz ve zâten her şeyi açık bir kütükte/bir imâm-ı mübînde ihsâ etmişiz/[sayıp zabtetmişiz]dir.
13-14. Ve onlara, o karye sâhiblerini [şehir/kasaba halkını] temsîl getir: O dem ki o (şehir/kasaba halkın)na o gönderilen(ler)/resûller varmıştı. O sıra ki onlara o iki (kişi)yi göndermiştik, bunları tekzîb etti/[yalanladı]lar,

فَعَزَّزْنَا	بِثَالِثٍ	فَقَالُوا	إِنَّا	إِلَيْكُمْ	مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾	قَالُوا
Biz de izzet verdik de	bir üçüncü ile	varıp dediler	Haberiniz olsun, biz	sizlere	gönderilmiş resûlleriz	dediler
Edat, zamir, vs / Azîz, izzet, Muazzez	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Sülüs, teslis, salise, sülasi, Salı (üçüncü gün)	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

مَا	أَنْتُمْ	إِلَّا	بَشَرٌ	مِثْلُنَا	وَ	مَا أَنْزَلَ
	Siz değilsiniz	Başka bir şey	Bir beşer den	Bizim gibi		hem indirmedi
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs	İllâ(ki)	Beşer, beşerî, beşeriyet, tebşîr, mübâşir, Büşra	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal / Edat, zamir, vs	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat

الرَّحْمَنُ	مِنْ شَيْءٍ	إِنْ أَنْتُمْ	إِلَّا	تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾	قَالُوا	رَبُّنَا
Rahman	hiçbir şey	siz	sırf	yalan söylüyorsunuz	dediler	Rabbimiz
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs / Şey, eşya, (in) şa(allah)	İn(şaallah) / Edat, zamir, vs	İllâ(ki)	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

يَعْلَمُ	إِنَّا	إِلَيْكُمْ	لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾	وَ	مَا	عَلَيْنَا
bilir	inanın biz	size	gerçek gönderilmiş resûlleriz	Ve	değil	bizim üstümüze
Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye		Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs

14. Biz de bir üçüncü (kişi) ile (onlara) izzet {ve kuvvet} verdik de, varıp dediler (ki): "Haberiniz olsun, biz sizlere gönderilmiş resûlleriz." 15. (O şehir halkı ise,) "Siz" dediler, "bizim gibi bir(er) beşerden başka birşey değilsiniz, hem Rahmân [rahmeti/lütf u ihsânı bol olan] hiçbir şey indirmedi, siz sırf yalan söylüyorsunuz." 16. (Resûller) dediler (ki): "Rabbimiz bili(yo)r (ki), inanın biz gerçek(ten) size gönderilmiş resûlleriz

إِلَّا	الْبَلَاغُ	الْمُبِينُ ﴿١٧﴾	قَالُوا	إِنَّا	تَطَيَّرْنَا	بِكُمْ
ötesi ise	teblîğden	açık bir	dediler	Doğrusu biz	teşe'üm ettik	sizinle
İllâ(ki)	Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Tayyâre	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

لَئِنْ	لَمْ تَنْتَهُوا	لَنَرْجُمَنَّكُمْ	وَ	لَيَمَسَّنَّكُمْ	مِنَّا	عَذَابٌ
yemîn ederiz ki	vazgeçmezseniz	sizi hiç tınmadan recmederiz	ve	her hâlde size dokunur	bizden	bir azâb
Edat, zamir, vs / İn(şaallah)	Edat, zamir, vs / Nehy, nihâyet, intihâ, müntehâ, namütenâhi, nihâi, (ila)nihâye, menhiyat	Edat, zamir, vs / Recm / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs / Temas etmek / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Azâb, muzip

أَلِيمٌ ﴿١٨﴾	قَالُوا	طَائِرُكُمْ	مَعَكُمْ	أَئِنْ	ذُكِّرْتُمْ	بَلْ
pek acıklı	dediler	Sizin şu'm kuşunuz	berâberinizde	Yâ! öyle mi?	Nasîhat edilirseniz	Doğrusu
Elem, elîm	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Tayyâre / Edat, zamir, vs	Maiyyet, maa(lesef) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İn(şaallah)	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Edat, zamir, vs

أَنْتُمْ	قَوْمٌ	مُسْرِفُونَ ﴿١٩﴾	وَ	جَاءَ	مِنْ أَقْصَى	الْمَدِينَةِ
siz	bir kavimsiniz	isrâfı âdet etmiş	O esnâda	geldi	tâ ucundan	şehrin
Edat, zamir, vs	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	İsraf, müsrif	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / (Mescd-i) Aksâ, Kusvâ	Medine, medeni, medeniyet

17. açık bir teblîğden ötesi ise bizim üstümüze (vazîfe) değil." 18. "Doğrusu" dediler, "biz sizinle teşe'üm ettik [siz bize uğursuzluk getirdiniz], yemîn ederiz ki vazgeçmezseniz sizi hiç tınmadan [kesinlikle] recmederiz [taşlayıp öldürürüz] ve her hâlde [mutlaka] size bizden pek acıklı bir azâb dokunur." 19. (Resûller cevâben) dediler (ki): "Sizin şu'm kuşunuz [uğursuzluğunuz] berâberinizde(dir, yâni başınıza gelen musibetler işlediğiniz kötülükler sebebiyledir). Yâ!.. Nasîhat edilirseniz (böyle yapacaksınız: başınıza gelen kötülükleri bizim uğursuzluğumuza yoracaksınız) öyle mi? Doğrusu siz israfı [şirk ve ma'siyetlerle haddi aşmayı] âdet etmiş bir kavmsiniz."

الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾	اتَّبِعُوا	قَوْمِ	يَا	قَالَ	يَسْعَى	رَجُلٌ
gönderilenlere	Uyun	Hemşerîlerim	Ey	dedi	koşarak	bir er
Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet / Edat, zamir, vs	Ey	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Say, mesâi	(Devlet) ricâli, irtical

مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾	هُمْ	وَ	أَجْرًا	لَا يَسْأَلُكُمْ	مَنْ	اتَّبِعُوا
hidâyete ermişlerdir.	ki onlar		bir ecr	sizden istemeyen	o zâtlara	uyun
Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs	Ve	Ecir, ücret, icar, müstecir	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba

وَ	فَطَرَنِي	الَّذِي	لَا أَعْبُدُ	لِيَ	مَا	وَ
	beni yaratana	o	kulluk etmeyeyim ben	hem neyime		
Ve	Fıtrat, iftar, fitre / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ve

إِنْ يُرِدْنِ	آلِهَةً	مِنْ دُونِهِ	أَأَتَّخِذُ	أَ	تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾	إِلَيْهِ
Eğer bana irâde buyurursa	ma'bûdlar	O'ndan başka	Hiç ben tutar	mıyım?	hep de döndürülüp götürüleceksiniz	O'na
İn(şaallah) / İrâde, murâd, mürid, Rüveyda / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Ahize, muâheze, ittihaz	Edat, zamir, vs	Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs

20-23. O esnâda şehrin tâ (öteki) ucundan bir er(kek) koşarak geldi (ve), "Ey hemşe(h)rîlerim!" dedi, "Uyun o gönderilen(lere)/resûllere, uyun sizden (dünyevî) bir ecr [ücret] istemeyen o zâtlara, ki onlar hidâyete ermişlerdir. "(Bana gelince,) hem neyime kulluk [ibâdet] etmeyeyim ben o beni yaratana; hep de döndürülüp O'na götürüleceksiniz (ve hesâb vereceksiniz; o hâlde O'na ibâdet etmekten nasıl kaçınırsınız?!). Hiç ben O'ndan başka [O'nun dûnundan/berisinden] ma'bûd/[ilâh]lar mı tutarım?!

وَ	شَيْـًٔا	شَفَاعَتُهُمْ	عَنِّي	لَا تُغْنِ	بِضُرٍّ	الرَّحْمَٰنُ
ve	hiçbir şeye	onların şefâ'ati	benden yana	yaramaz	bir keder	o Rahman
Ve	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Şefaat, şufâ (hakkı) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Ganî, gınâ gelmek, istiğna, müstağni olmak, teganni, muganni	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Zarar, muzır, zaruri, zaruret, mazarrat	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

آمَنْتُ	إِنِّي	مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾	لَفِي ضَلَالٍ	إِذًا	إِنِّي	لَا يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾
îmân getirdim	Haberiniz olsun ki ben	açık	bir dalâl içindeyim	o vakit	Şübhesiz ben	beni kurtaramazlar
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Edat, zamir, vs / (Mama)fi(h) / Dalâlet	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni)/

يَا لَيْتَ	قَالَ	الْجَنَّةَ	ادْخُلِ	قِيلَ	فَاسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾	بِرَبِّكُمْ
n'olurdu	Ay" dedi	cennete	Haydi gir	denildi ki	gelin dinleyin beni	Rabbinize
Ey / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs / Semâ (töreni) / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

وَ	رَبِّي	لِي	غَفَرَ	بِمَا	يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾	قَوْمِي
	Rabbim	bana	ne mağfiret buyurdu		bilselerdi	kavmim
Ve	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet / Edat, zamir, vs

23-27. Eğer o Rahmân bana bir keder [zarar/sıkıntı] (vermeyi) irâde buyurursa, onların şefâ'ati benden yana hiçbir şeye yaramaz ve (onlar) beni kurtaramazlar. Şübhesiz ben o (Allâh'tan başka ilâh edindiğim) vakit, açık bir dalâl(et/sapıklık) içindeyim (demektir).“(Ey hemşehrîlerim!) Haberiniz olsun ki ben Rabbinize îmân getirdim, gelin dinleyin beni, (siz de o resûllere uyun ve Rabbinize îmân edin)!" 26-27. (Netîcede şehîd edildi de kendisine) denildi ki: "Haydi gir cennete!" (Bunun üzerine,) "Ay" dedi, "n'olurdu kavmim bilselerdi, Rabbim(in) bana ne (büyük) mağfiret buyurdu(ğunu/beni her türlü olumsuzluktan berî kıldığını); beni (nasıl) ikrâm olunan kullarından kıldı(ğını)."

جَعَلَنِي	مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾	وَ	مَا أَنْزَلْنَا	عَلَى	قَوْمِهِ	مِنْ بَعْدِهِ
beni kıldı	İkrâm olunan kullarından		indirmedik	üzerine	kavminin	Onun arkasından
Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istila, müteâl, Teâla, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ebat, buut, (mâ)bad, (amma)bad / Edat, zamir, vs

مِنْ جُنْدٍ	مِنَ السَّمَاءِ	وَ	مَا كُنَّا	مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾	إِنْ	كَانَتْ
bir ordu	semâdan		Değildik	indirecek de		o oldu
Edat, zamir, vs / Cunta (İşârî mana), Cüneyt	Edat, zamir, vs / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	İn(şaallah)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

إِلَّا	صَيْحَةً	وَاحِدَةً	فَإِذَا	هُمْ	خَامِدُونَ ﴿٢٩﴾	يَا
yalnız	sayha	bir	derhal		sönüverdiler	Ey!
İllâ(ki)	Sayha	Vahdet, Vâhid, vahdaniyet tevhid, muvahhid, ittihat, müttehit	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs		Ey

حَسْرَةً	عَلَى	الْعِبَادِ	مَا يَأْتِيهِمْ	مِنْ رَسُولٍ	إِلَّا	كَانُوا
Ne hasret	-a ki	o kullar-	kendilerine her gelen	resûl		idi
Hasret	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istila, müteâl, Teâla, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs,	Edat, zamir, vs / Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	İllâ(ki)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

28-29. Onun arkasından ise, kavminin üzerine semâ/[gök]dan bir ordu indirmedik, indirecek de değildik, o yalnız bir sayha [sarsıntıyla gelen bir gümbürtü] oldu, derhal sönüverdiler [helâk oldular]. 30. Ey!.. Ne hasret [çok yazık] o kullara ki, kendilerine her gelen resûl ile mutlaka istihzâ [alay] ediyorlardı.

بِهِ	يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٠﴾	أَ	لَمْ يَرَوْا	كَمْ	أَهْلَكْنَا	قَبْلَهُمْ
	mutlaka istihzâ ediyorlar		Baksalar	ne kadar	helâk etmişiz	kendilerinden evvel
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	İstihzâ, müstehzî	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Kemiyet	Helâk olmak, tehlike, istihlak, müstehlik	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs

مِنَ الْقُرُونِ	أَنَّهُمْ	إِلَيْهِمْ	لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾	وَ	إِنْ	كُلٌّ
karnlar	onlar	hiç onlara	dönüp gelmiyorlar		ancak	hepsi
Edat, zamir, vs / Karin, kurun, akrân, karine, iktirân, mukârenet, Kârûn	Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Ve	İn(şaallah)	Küllün, külliyen, külliye, külliyât

لَمَّا	جَمِيعٌ	لَدَيْنَا	مُحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾	وَ	آيَةٌ	لَهُمُ
	toplanıp	Bizim katımıza	ihzâr edilmişlerdir		Hem bir âyet dir	onlara
Edat, zamir, vs	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Edat, zamir, vs	Hazır, hazirun, hazret, huzur, müstahzar, hazar, ihzar	Ve	Âyet	Edat, zamir, vs

الْأَرْضُ	الْمَيْتَةُ	أَحْيَيْنَاهَا	وَ	أَخْرَجْنَا	مِنْهَا	حَبًّا
arz	ölü	Biz ona hayât verdik	ve	çıkardık da	ondan	habbeler
Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ / Edat, zamir, vs	Ve	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Edat, zamir, vs	Habbe, hap, hububat, muhabbet, müstehap, muhib, mahbup, habib, ahbap

31-32. Baksalar (y)a, kendilerinden evvel ne kadar karn/[toplum]lar helâk etmişiz, onlar hiç onlara dönüp gelmiyorlar, ancak hepsi toplanıp Bizim katımıza [indimize/yanımıza] ihzâr [yaka-paça sevkedilip hazır] edilmişlerdir; (böyle iken nasıl olur da başka ilâhlar edinip şirk koşarlar?!) 33. Hem, (Allâh'ın sınırsız kudretine ve ölüleri dirilteceğine) bir âyet/[alâmet-delîl]dir onlara ölü arz [cansız/kupkuru toprak]; Biz ona (yağmurla) hayât verdik ve ondan habbeler [ürünler/hubûbât] çıkardık da,

فَمِنْهُ	يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾	وَ	جَعَلْنَا	فِيهَا	جَنَّاتٍ	مِنْ نَخِيلٍ
ondan	yeyip duruyorlar	ve	yaptık	onda	cennetler	hurma bahçeleri
Edat, zamir, vs	Küllenmek (İşârî mana)	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Edat, zamir, vs/

وَ	أَعْنَابٍ	وَ	فَجَّرْنَا	فِيهَا	مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾	لِيَأْكُلُوا
ve	üzüm bağları		akıttık	içlerinde	kaynaklar	yesinler diye
Ve	Hünnap	Ve	Fecr, fâcir, fücûr	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun, aynen	Edat, zamir, vs / Küllenmek (İşârî mana)

مِنْ ثَمَرِهِ	وَ	مَا	عَمِلَتْهُ	أَيْدِيهِمْ	أَ	فَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾
mahsûlünden	ve		ma'mûlâtından	kendi ellerinin	mi?	hâlâ şükretmeyecekler
Edat, zamir, vs / Semere, müsmir, istismar / Edat, zamir, vs	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal / Edat, zamir, vs	Yed(-i beyza) Yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Şükür, şâkir, şükran, teşekkür, müteşekkir, Şükrü, meşkur

سُبْحَانَ	الَّذِي	خَلَقَ	الْأَزْوَاجَ	كُلَّهَا	مِمَّا	تُنْبِتُ
Tenzîh o subhâna		o yaratan	bütün o çiftleri	hepsini	-nden	bitirdikleri-
Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Zevc, zevce, izdivac	Küllün, külliyen, külliye, külliyât/ Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Nebat, nebati, münbit

33-35. ondan yeyip duruyorlar ve onda cennetler [bostanlar, bağlar ve bahçeler] yaptık; hurma bahçeleri, üzüm bağları (ve daha neler) neler... içlerinde kaynaklar akıttık yesinler diye mahsûlünden ve kendi ellerinin ma'mûlâtından [o mahsûlerden yaptıkları şıradan, pekmezden vesâireden] (veyâ hâlbuki onları/o mahsûlleri elleri/kendileri yapmamıştır). (Bütün bunlara rağmen) hâlâ şükretmeyecekler mi? 36. Tenzîh o yaratan subhâna [her türlü noksanlıktan münezzeh ve yüce olan ki, yarattı] bütün o çiftleri(n) hepsini;

الْأَرْضُ	وَ	مِنْ أَنْفُسِهِمْ	وَ	مِمَّا	لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾	وَ
arzın	ve	kendi nefslerinden	ve	neler nelerden	daha bilemeyecekleri...	
Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Ve	Edat, zamir, vs / Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Ve

آَيَةٌ	لَهُمُ	اللَّيْلُ	نَسْلَخُ	مِنْهُ	النَّهَارَ	فَإِذَا
bir âyet de	onlara	gece	soyarız	Ondan	gündüzü	bir de bakarlar ki
Âyet	Edat, zamir, vs	Leyla		Edat, zamir, vs	Nehir	Edat, zamir, vs

هُمْ	مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾	وَ	الشَّمْسُ	تَجْرِي	لِمُسْتَقَرٍّ	لَهَا
	karanlığa dalmışlardır.		Güneş de	cereyân ediyor	bir mustakarr için	kendisine mahsûs
Edat, zamir, vs	Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Ve	Şems, şemsiye	Cereyan, câri, câriye, macera, mecrâ, icra	Edat, zamir, vs / Karar, ikrâr, takrîr, istikrâr, karargah, mukarrer	Edat, zamir, vs

قَدَّرْنَاهُ	الْقَمَرَ	وَ	الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾	الْعَزِيزِ	تَقْدِيرُ	ذَلِكَ
ona miktârlar biçmişizdir	Aya da		Alîm'in	o Azîz-i	takdîridir	O işte
Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir / Edat, zamir, vs	Kamer, kamerî, kumar, kumru	Ve	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Azîz, izzet, Muazzez	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Fezleke

36. arzın [yerin] bitirdiklerinden ve (erkek-dişi) kendi nefslerinden ve daha bilemeyecekleri neler nelerden... 37. (Allâh'ın sınırsız kudretine) bir âyet [delîl/alâmet] de onlara gece: Ondan gündüzü soyarız, bir de bakarlar ki karanlığa dalmışlardır. 38-39. Güneş de (onlar için Allâh'ın sınırsız kudretinin bir alâmetidir/delîlidir: O da) kendisine mahsûs bir mustakarr [son/durak] için cereyân ediyor. O işte, o Azîz-i Alîm'in [kudretlinin-bilenin] takdîridir [bir ölçüye göre te'sîs ettiği düzenidir]. Ay(d)a da (onlar için Allâh'ın sınırsız kudretine bir alâmet vardır):

مَنَازِلَ	حَتَّى	عَادَ	كَالْعُرْجُونِ	الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾	لَا الشَّمْسُ	يَنْبَغِي
Menzil menzil	nihâyet	dönmüş	urcûn gibi olmuştur	eski	Ne güneş	yaraşır
İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Hattâ	Âdet, âid, âidat, âidiyet, (alel)ade, âdi, avdet (etmek), (fevkal)ade, (harikul)ade, iâde, itiyat, mutat, miat, muayede	Edat, zamir, vs / Mirâc	Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Şems, şemsiye	Arapça Kelimeler Sözlüğü

لَهَا	أَنْ تُدْرِكَ	الْقَمَرَ	وَ	لَا	اللَّيْلُ	سَابِقُ
kendine	çatması	aya			ne de gece	geçer
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İdrak, müdrik, tedârik	Kamer, kamerî, kumar, kumru	Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Leyla	Müsâbaka, sâbık, sâbıka, esbak (önceki, geçmiş), mesbuk

النَّهَارِ	وَ	كُلٌّ	فِي فَلَكٍ	يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾	وَ	آيَةٌ
gündüzü		her biri	birer felekte	yüzerler		bir âyet de
Nehir	Ve	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	(Mama)fi(h) / Felek, eflâk (felekler), felaket, filika	Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Ve	Âyet

لَهُمْ	أَنَّا حَمَلْنَا	ذُرِّيَّتَهُمْ	فِي الْفُلْكِ	الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾	وَ	خَلَقْنَا
onlara	taşımamız	zürriyyetlerini	o gemide	dolu	ve	yaratmamızdır
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel	Zerre, zürriyet / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h) / Felek, eflâk (felekler), felaket, filika	Şahane (işârî mâna), şahin (İşârî mâna)	Ve	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık

39-40. Menzil menzil ona miktârlar biçmişizdir, nihâyet dönmüş eski urcûn [eğri salkım çöpü] gibi olmuştur. Ne güneş(in) kendine aya çatması yaraşır, ne de gece gündüzü geçer; her biri birer felekte [yörüngede] yüzerler. 41. (Allâh'ın sınırsız kudretine) bir âyet [alâmet] de onlara o dolu gemide zürriyyetlerini taşımamız

لَهُمْ	مِنْ مِثْلِهِ	مَا	يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾	وَ	إِنْ نَشَأْ	نُغْرِقْهُمْ
kendilerine	misilliden	şeyler	binecekleri		Dilersek	onları ğark da ederiz
Edat, zamir, vs	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal misilleme / Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Merkeb, rikâp, mürekkeb, terkîb, irtikap	Ve	İn(şaallah) / Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi	Gark olma, istiğrak, müstağrak / Edat, zamir, vs

فَلَا	صَرِيخَ	لَهُمْ	وَ	لَا هُمْ	يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾	إِلَّا
o vakit ne	feryâdcı vardır	onlara		ne de	onlar kurtarılırlar	ancak
Edat, zamir, vs / La(ubali)	[redacted]	Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Edat, zamir, vs	[redacted]	İllâ(ki)

رَحْمَةً	مِنَّا	وَ	مَتَاعًا	إِلَى	حِينٍ ﴿٤٤﴾	وَ إِذَا
bir rahmet	tarafımızdan	ve	yaşatmak için	kadar	başka bir zamâna	Hâl böyle iken
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs	Ve	Metâ, metâlanmak, emtia, muta (nikahı), temettü, matah	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Haynune	Edat, zamir, vs

قِيلَ	لَهُمُ	اتَّقُوا	مَا بَيْنَ	أَيْدِيكُمْ	وَ	مَا
Denildiği zamân	onlara	Gözetip korunun ki	-kini	Önünüzde-	ve	-kini
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Takva, müttakî, takiye, vikaye	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Yed(-i beyza) Yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

42. ve kendilerine o misilliden [onun gibi] (denizde, gölde, nehir ve karada) binecekleri şeyler yaratmamızdır. 43-45. Dilersek onları [o zürriyyetleri] ğark da ederiz [suda boğarız da], o vakit ne onlara feryâdcı (yâhûd feryâda yetişen) vardır, ne de onlar kurtarılırlar, ancak tarafımızdan bir rahmet [lütf u ihsân/ni'met] ve bir zamâna kadar yaşatmak [faydalandırmak] için (olması) başka. Hâl böyle iken onlara, "Önünüzdekini ve arkanızdakini gözetip [küfr ü şirkten vazgeçip îmân ve sâlih amel ile dünyâ ve Âhiret azâbından] korunun ki

خَلْفَكُمْ	لَعَلَّ	كُمْ	تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾	وَ	مَا تَأْتِيهِمْ	مِنْ آيَةٍ
Arkanızda-			Rahmete şâyân olasınız		Kendilerine gelse	herhangi bir âyet de
Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âyet

مِنْ آيَاتِ	رَبِّهِمْ	إِلَّا	كَانُوا	عَنْهَا	مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾	وَ
âyetlerinden	Rabb'lerinin	mutlaka	-geldiler	ondan	yüzçevire-	
Edat, zamir, vs / Âyet	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	İllâ(ki)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Ve

إِذَا	قِيلَ	لَهُمْ	أَنْفِقُوا	مِمَّا	رَزَقَكُمُ	اللَّهُ
zamân da	denildiği	onlara	hayra sarfedin	şeylerden	size merzûk kıldığı	Allah'ın
Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	İnfak etmek, münâfik, nafaka, nifak	Edat, zamir, vs	Rızık, Rezzak, erzak / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

قَالَ	الَّذِينَ	كَفَرُوا	لِلَّذِينَ	آمَنُوا	أَ	نُطْعِمُ
şöyle dediler	o	küfredenler	için	îmân edenler	miyiz	Biz hiç yedirir
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Taâm

45-46. rahmete [lütf u ihsâna/ni'mete] şâyân olasınız" denildiği zamân (aldırmazlar; âfâkî ve tekvînî âyetlerden sonra), kendilerine Rabb'lerinin âyetlerinden herhangi bir âyet de gelse, mutlaka ondan yüzçeviregeldiler. 47. "Allâh'ın size merzûk kıldığı [rızk olarak verdiği] şeylerden hayra sarfedin [(fakîrlere-miskînlere) infâk edin/harcayın]!" denildiği zamân da onlara, o küfredenler îmân edenler için şöyle dediler: "Biz hiç yedirir miyiz

إِلَّا	أَنْتُمْ	إِنْ	أَطْعَمَهُ	اللَّهُ	لَوْ يَشَاءُ	مَنْ
nesiniz	siz	değil de	ona yiyeceğini verirdi	Allah	dilese	o kişiye ki
İllâ(ki)	Edat, zamir, vs	İn(şaallah)	Taâm / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	(Ve)lev / Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs

الْوَعْدُ	هَذَا	مَتَى	يَقُولُونَ	وَ	﴿٤٧﴾ مُّبِينٍ	فِي ضَلَالٍ
va'd	bu	Ne zamân	diyorlar	ve	apaçık	bir dalâl içinde
Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Hâzâ (efendi)	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	(Mama)fi(h) / Dalâlet

وَاحِدَةً	صَيْحَةً	إِلَّا	مَا يَنْظُرُونَ	﴿٤٨﴾ صَادِقِينَ	كُنْتُمْ	إِنْ
tek	bir sayhaya	Başka değil	bakıyorlar	Doğruy-		-sanız
Vahdet, Vâhid, vahdaniyet tevhid, muvahhid, ittihat, müttehit	Sayha	İllâ(ki)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı)nazar, nazire	Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)

تَوْصِيَةً	يَسْتَطِيعُونَ	فَلَا	﴿٤٩﴾ يَخِصِّمُونَ	هُمْ	وَ	تَأْخُذُهُمْ
bir tavsiyeye bile	kâdir olamazlar	o zamân	çekişip dururlarken	onlar		kendilerini yakalayıverir
Vasiyet, vâsi, tavsiye	Tâat, itaat, muti	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Hasım, husûmet	Edat, zamir, vs	Ve	Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs

47. o kişiye ki, Allâh dilese ona yiyeceğini verirdi, siz apaçık bir dalâl(et/şaşkınlık) içinde değil de nesiniz!?" 48. Ve (sonra da alaylı alaylı), "Ne zamân (gerçekleşecek) bu (Kıyâmet'in kopacağı ve ölülerin diriltileceği) va'd(i, iddiânızda) doğruysanız (söyleyin bakalım)!?" diyorlar. 49-50. Başka değil, tek bir sayhaya [sansıntıyla gelen gümbürtüye] bakıyorlar, bir sayha ki onlar çekişip dururlarken kendilerini yakalayıverir, o zamân bir tavsiyeye [hiçbir işleri hakkında tek kelime vasiyyet etmeye] bile kâdir olamazlar,

وَ	لَا	إِلَى أَهْلِهِمْ	يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾	وَ	نُفِخَ	فِي الصُّورِ
	değillerdir	âilelerine de	dönecek	Bir de	üfürülmüştür	sûr
Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli / Edat, zamir, vs	Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Ve	Nefha	(Mama)fi(h) / Sûret, surat, tasvir, tasavvur, Sûr

فَإِذَا	هُمْ	مِنَ الْأَجْدَاثِ	إِلَى رَبِّهِمْ	يَنسِلُونَ ﴿٥١﴾	قَالُوا	يَا وَيْلَنَا
ne baksınlar		kabirlerinden	Rabb'lerine doğru	akın ediyorlardır	derler	Eyvâh başımıza gelenlere
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs /	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Nesil, tenâsül	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ey / Veyl olsun / Edat, zamir, vs

مَنْ	بَعَثَنَا	مِنْ مَرْقَدِنَا	هَذَا	مَا	وَعَدَ	الرَّحْمَنُ
Kim	kaldırdı bizi	uyuduğumuz yerden	Bu işte		va'd buyurduğu	o Rahmân'ın
Edat, zamir, vs	Ba's (günü, partisi), meb'us /Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs /	Hâzâ (efendi)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

وَصَدَقَ	الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾	إِنْ	كَانَتْ	إِلَّا	صَيْحَةً	وَاحِدَةً
doğruymuş	o gönderilen resûller	Başka değil	olmuş	sâde	sayha	bir tek
Ve / Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	İn(şaallah)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İllâ(ki)	Sayha	Vahdet, Vâhid, vahdaniyet tevhid, muvahhid, ittihat, müttehit

50. âilelerine de dönecek değillerdir. 51. Bir de sûr üfürülmüştür [kalk borusu çalınmıştır], ne baksınlar; kabirlerinden (kalkıp çıkmış) Rabb'lerine doğru akın ediyorlardır. 52. "Eyvâh başımıza gelenler(den ötürü biz)e!" derler, "Kim kaldırdı bizi uyuduğumuz yerden?"(Ardından da hakîkati anlar ve derler ki:) "Bu işte, o Rahmân'ın va'd buyurduğu (şeydir: diriliş günü'dür); doğruymuş o gönderilen(ler)/resûller." 53. Başka değil, sâde(ce) bir tek sayha olmuş [toplan borusu çalınmış],

لَا تُظْلَمُ	فَالْيَوْمَ	مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾	لَدَيْنَا	جَمِيعٌ	هُمْ	فَإِذَا
zulmedilmez	Artık bugün	İhzâr edilmişlerdir	huzûrumuza	toplanmış	hepsi	derhal
La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Edat, zamir, vs / Yevmiye, eyyâm	Hazır, hazirun, hazret, huzur, müstahzar, hazar, ihzar	Edat, zamir, vs	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

كُنْتُمْ	مَا	إِلَّا	لَا تُجْزَوْنَ	وَ	شَيْئًا	نَفْسٌ
		ancak	cezâsını çekeceksiniz		zerrece	hiç kimseye
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	İllâ(ki)	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Ceza, cizye, mücâzat, tecziye	Ve	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi

فَاكِهُونَ ﴿٥٥﴾	فِي شُغُلٍ	الْيَوْمَ	الْجَنَّةِ	أَصْحَابَ	إِنَّ	تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾
zevketmektedirler	bir şuğl içinde	bugün	cennet	ashâb-ı	Cidden	yaptıklarınızın
Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Meşgul, meşgale, meşguliyet, işgal, iştigal	Yevmiye, eyyâm	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe	Edat, zamir, vs	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal

مُتَّكِئُونَ ﴿٥٦﴾	الْأَرَائِكِ	عَلَى	فِي ظِلَالٍ	أَزْوَاجُهُمْ	وَ	هُمْ
kurulmuşlardır.	erîkeler	üzerine	gölgelerde	zevceleri	ve	kendileri
Arapça Kelimeler Sözlüğü		Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	(Mama)fi(h) / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Zevc, zevce, izdivac / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs

53. derhal hepsi toplanmış huzûrumuza ihzâr [yaka-paça sevk] edilmişlerdir. 54. (O gün onlara,) "Artık bugün hiç kimseye zerrece zulmedilmez, ancak yaptıklarınızın cezâsını çekeceksiniz [karşılığını göreceksiniz-alacaksınız]" (denilir). 55-56. Cidden ashâb-ı cennet [cennetlikler/cennetin sâkinleri] bugün bir şuğl [sa'âdet/sefâ] içinde zevketmektedirler, kendileri ve zevce/[eş]leri gölgelerde/gölgeler altında erîke/[döşek-kalın minder]ler üzerine kurulmuşlardır.

سَلَامٌ	٥٧ مَّا يَدَّعُونَ	لَهُمْ	وَ	فَاكِهَةٌ	فِيهَا	لَهُمْ
bir selâm	ne iddiâ ederlerse	onlara orada var	hem	bir meyve	orada	Onlara var
Selîm, sâlim, selâm, selamlık, selâmet, İslâm, Müslüman, teslim, teslimat, istislam, süllem (merdiven, basamak), Süleyman	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	Edat, zamir, vs	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

أَيُّهَا	الْيَوْمَ	امْتَازُوا	وَ	٥٨ رَّحِيمٍ	مِنْ رَبٍّ	قَوْلًا
ey	bugün	Haydin ayrılın	ve	rahîm	bir Rabb'ten	bir kelâm
Ey	Yevmiye, eyyâm	Mümtaz, temyiz, mümeyyiz, imtiyaz, temâyüz, mütemâyiz, temiz	Ve	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

آدَمَ	بَنِي	يَا	إِلَيْكُمْ	لَمْ أَعْهَدْ	أَ	٥٩ الْمُجْرِمُونَ
Âdem	oğulları	Ey	size	And vermedim	mi	mücrimler
Âdem	İbni (Haldun), Benî (Âdem), Benî (İsrâil); bina, bünye, mebni	Ey	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ahdetmek, ahid, taahhüd etmek, müteahhid, uhde(sinden gelmek) muâhede, (veli) ahd, mahut	Edat, zamir, vs	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm

٦٠ مُّبِينٌ	عَدُوٌّ	لَكُمْ	إِنَّهُ	الشَّيْطَانَ	لَا تَعْبُدُوا	أَنْ
açık	bir düşmândır	size	o	Şeytâna	Kulluk etmeyin	diye
Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Adavet, âdi, âzâ, taaddi, maada	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Şeytan	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Edat, zamir, vs

57-60. Onlara orada bir meyve var, hem onlara orada ne iddiâ eder/[ister]lerse var, bir selâm(et/esenlik), rahîm [çok merhametli] bir Rabb'ten bir kelâm. Ve (Allâh o cehennemliklere buyurur ki:) "Haydin ayrılın bugün ey (günâhkâr) mücrim/[suçlu]ler! And vermedim mi size, 'Ey Âdemoğulları! Şeytâna kulluk [ibâdet/ittibâ-itâ'at] etmeyin, o size açık bir düşmândır' diye;

وَ	أَنِ اعْبُدُونِي	هَذَا	صِرَاطٌ	مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾	وَ	لَقَدْ
ve	Bana kulluk edin diye	budur	yol	doğru	Böyle iken	celâlime karşı
Ve	Edat, zamir, vs / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide / Edat, zamir, vs	Hâzâ (efendi)	Sırat	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Ve	Edat, zamir, vs

أَضَلَّ	مِنكُمْ	جِبِلًّا	كَثِيرًا	أَ	فَلَمْ	تَكُونُوا
O yoldan çıkardı	içinizden	cibilletleri	birçok	muydu	yok	Ya o vakit
Dalâlet	Edat, zamir, vs	Cibilliyet, Cebel-i Târık	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾	هَذِهِ	جَهَنَّمُ الَّتِي	كُنتُمْ	تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾	اصْلَوْهَا	الْيَوْمَ
sizin akıllarınız	Bu işte	cehennem	O ki	va'dolunur dururdunuz	yaslanın ona bakalım	bugün
Akıl, mâkul, âkil, ukela	Edat, zamir, vs	Cehennem (uçurum) / Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Salât, salavat, musallâ / Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm

بِمَا	كُنتُمْ	تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾	الْيَوْمَ	نَخْتِمُ	عَلَى	أَفْوَاهِهِمْ
için		küfr ettiğiniz	Bugün	mühürleriz de		ağızlarını
Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Yevmiye, eyyâm	Hatim, Hatem(u'l Enbiyâ), (hüsn-ü) hâtime, hitâm	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	/ Edat, zamir, vs

61-64. ve 'Bana kulluk [ibâdet/itâ'at] edin, doğru yol budur' diye?! Böyle iken, celâlime karşı o (şeytân) içinizden birçok cibillet/[cemâ'at]leri yoldan çıkardı. Ya o vakit sizin akıllarınız yok muydu [akletmeniz gerekmez miydi]?! Bu işte, o cehennem ki, va'dolunur dururdunuz, bugün yasların ona bakalım küfr [inkâr] ettiğiniz için." 65. Bugün ağızlarını mühürleriz de,

وَ	تُكَلِّمُنَا	أَيْدِيهِمْ	وَ	تَشْهَدُ	أَرْجُلُهُمْ	بِمَا
	Bize söyler	elleri	ve	şehâdet eyler	ayakları	neler
Ve	Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekellim, kilim / Edat, zamir, vs	Yed(-i beyza) Yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Ve	Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	(Devlet) ricâli, irtical / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

كَانُوا	يَكْسِبُونَ ٦٥	وَ	لَوْ	نَشَاءُ	لَطَمَسْنَا	عَلَى
	kesbediyorlardı	Hem	-sek	dile-	silme kör ediverirdik de	üzerinden
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Kesb, iktisâb, mükteseb(at)	Ve	(Ve)lev	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs /	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

أَعْيُنِهِمْ	فَاسْتَبَقُوا	الصِّرَاطَ	فَأَنَّى	يُبْصِرُونَ ٦٦	وَ	لَوْ
gözlerini	dökülürlerdi	yola	Fakat nereden	görecekler	Daha	-sek
Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun, aynen / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Müsâbaka, sâbık, sâbıka, esbak (önceki, geçmiş), mesbuk	Sırat	Edat, zamir, vs	Basîret, Basra	Ve	(Ve)lev

نَشَاءُ	لَمَسَخْنَاهُمْ	عَلَى	مَكَانَتِهِمْ	فَمَا	اسْتَطَاعُوا	مُضِيًّا
dile-	Kendilerini meshediverirdik de		oldukları yerde	Ne	gidebilirlerdi	ileri
Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs /	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Tâat, itaat, muti	Mâzi, imza

65. Bize elleri söyler ve ayakları şehâdet eyler; neler kesbediyor/[yapıyor]lardı. 66. Hem dilesek gözlerini, üzerinden silme kör ediverirdik de yola dökülürlerdi (veyâ gözlerini dalâletten hidâyete çevirirdik de, doğru yola girmek için birbiriyle yarışırlardı), fakat (o kadar ilâhî âyetleri görmeyen basîretsiz kâfirler, bunu/böyle yapacağımızı) nereden gör(üp idrâk ed)ecekler!? 67. Daha dilesek, kendilerini oldukları yerde meshediverirdik [kılıklarını değiştirip donduruverirdik] de ne ileri gidebilirlerdi, ne (geri) dönebilirlerdi.

فِي الْخَلْقِ	نُنَكِّسْهُ	نُعَمِّرْهُ	مَنْ	وَ	لَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾	وَ
hilkatte	onu tersine çeviriyoruz	ömrünü uzatıyorsak	her kimin	Bununla berâber	dönebilirlerdi	ne
(Mama)fi(h) / Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Nüks (etmek) / Edat, zamir, vs	Ma'mur, ömür, umre, umran, tâmir, îmar, imaret, mimar, hamarat, Amr, Muammer, Ömer / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Ve

وَ	الشِّعْرَ	عَلَّمْنَاهُ	مَا	وَ	لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٩﴾	أَفَ
da	şiir	Biz o'na öğret-	-medik		akıllanmayacaklar	Hâlâ da
Ve	Şuur, şair, şiir, şiâr	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Akıl, mâkul, âkil, ukela	Edat, zamir, vs

ذِكْرٌ	إِلَّا	هُوَ	إِنْ	لَهُ	يَنْبَغِي	مَا
bir zikr	sâde	O		o'na	Yaraş-	-maz
Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	İllâ(ki)	Hüviyet	İn(şaallah)	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

حَيًّا	كَانَ	مَنْ	لِيُنْذِرَ	مُبِينٌ ﴿٧٠﴾	قُرْآنٌ	وَ
hayâtı	olanı		Uyandırmak için	parlak	bir kur'ândır	ve
Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Nezir, inzâr	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ	Ve

68. Bununla berâber, her kimin (canını gençken almayıp da) ömrünü uzatıyorsak, hilkatte [yaratılış i'tibâriyle] onu tersine çeviriyoruz; (yâni, bidâyettekinin, gençliğin aksine olarak günden güne kuvvetten düşürüp za'fını ve zayıflığını artırıyor, ölüme doğru götürüyoruz). Hâlâ da akıllan(ıp doğru yolu tut) mayacaklar mı? 69-70. Biz o'na [Muhammed'e] şiir öğretmedik, -o'na yaraşmaz da- o sâde(ce) bir zikr [hatırlatma-öğüd] ve parlak bir kur'ân/[hitâbe]dır, (kalbinde) hayât (ışığ)ı olan(ları/akıl ve duygusu bulunanları/öğüd verildiğinde dinleyenleri, uyarıldığında uyananları)ı (gafletten) uyandırmak,

وَ	أَ	الْكَافِرِينَ ٧٠	عَلَى	الْقَوْلُ	يَحِقَّ	وَ
	mi	nankörler-	-e de	O söz	hakk olmak	
Ve	Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Ve

أَيْدِينَا	عَمِلَتْ	مِمَّا	لَهُمْ	خَلَقْنَا	أَنَّا	لَمْ يَرَوْا
ellerimizin	yaptıklarından		onlar için	yaratmışız da	Biz	Şunu da görmediler
Yed(-i beyza) Yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat

لَهُمْ	ذَلَّلْنَاهَا	وَ	مَالِكُونَ ٧١	لَهَا	فَهُمْ	أَنْعَامًا
kendilerine var	onları zebûn etmişiz de	ve	mâlik bulunuyorlar	onlara		birtakım yumuşak hayvânlar
Edat, zamir, vs	Zelil, zillet, zül / Edat, zamir, vs	Ve	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim

لَهُمْ	وَ	يَأْكُلُونَ ٧٢	مِنْهَا	وَ	رَكُوبُهُمْ	فَمِنْهَا
var	daha	yiyorlar	onlardan	hem de	binitleri	hem onlardan
Edat, zamir, vs	Ve	Küllenmek (İşârî mana)	Edat, zamir, vs	Ve	Merkeb, rikâp, mürekkeb, terkîb, irtikap / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

70. nankörlere [kâfirler üzerine] de o (azâb) söz(ü) hakk [vâcib/gerekli] olmak için. 71-73. Şunu da görmediler mi (o ğâfiller ki, uyanmıyorlar), Biz onlar için ellerimizin yaptıklarından [Bizden başka kimsenin yapamayacağı/tek başına yaptığımız-onları var etmede kimsenin Bize katılmadığı] birtakım {en'âm}/yumuşak (başlı/evcil) hayvânlar yaratmışız da, onlara mâlik [sâhib-hâkim] bulunuyorlar ve onları kendilerine zebûn etmişiz [boyun eğdirmişiz] de; hem onlardan binitleri var, hem de onlardan yiyorlar,

فِيهَا	مَنَافِعُ	وَ	مَشَارِبُ	أَ	فَ	لَا يَشْكُرُونَ ٧٣
Onlarda	birçok menfaatleri	ve	türlü içecekleri de	mi	hâlâ	şükretmeyecekler
(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Nafi, intifâ, menfaat	Ve	Şarab, şurub, şerbet, meşrubat, meşreb, maşrapa, çorba	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Şükür, şâkir, şükran, teşekkür, müteşekkir, Şükrü, meşkur

وَ	اتَّخَذُوا	مِنْ	دُونِ	اللَّهِ	آلِهَةً	لَعَلَّهُمْ
güyâ	Tuttular da edindiler	-'tan	başka	Allah-	birtakım ilâhlar	güyâ
Ve	Ahize, muâheze, ittihaz	Edat, zamir, vs	Dîvân (şiir), tedvin	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs

يُنصَرُونَ ٧٤	لَا يَسْتَطِيعُونَ	نَصْرَهُمْ	وَ	هُمْ	لَهُمْ	جُنْدٌ
yardım olunacaklar	Onların güçleri yetmez	onlara yardıma	ise	onlar	onlar için	askerler
Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Tâat, itaat, muti	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik/ Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Cunta (İşârî mana), Cüneyt

مُحْضَرُونَ ٧٥	فَ	لَا يَحْزُنْكَ	قَوْلُهُمْ	إِنَّا	نَعْلَمُ	مَا
hazırlanan	O hâlde	seni mahzûn etmesin	onların lakırdıları	Biz	biliriz	
Hazır, hazirun, hazret, huzur, müstahzar, hazar, ihzar	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Hazin, hüzün, hazan, mahzun / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

73. onlarda daha birçok menfaatleri ve türlü içecekleri de var. (O hâlde) hâlâ şükretmeyecekler mi? 74-75. Tuttular da Allâh'tan başka [Allâh'ın dûnundan/berisinden] birtakım ilâhlar edindiler, güyâ yardım olunacaklar. Onların onlara yardıma güçleri yetmez, onlar ise onlar için hazırlanan askerler. 76. O hâlde onların lakırdıları seni mahzûn etmesin [üzmesin], Biz onların içlerini de biliriz, dışlarını da.

لَمْ	وَ	أَ	يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾	مَا	وَ	يُسِرُّونَ
-medi		Mi	dışlarını da			onların içlerini de
Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	Alenî, ilân	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ve	Sır, esrar, sürur, mesrur, meserret, Serrâ

فَإِذَا	نُطْفَةٍ	مِنْ	خَلَقْنَاهُ	أَنَّا	الْإِنْسَانُ	يَرَ
şimdi kesildi	bir nutfe-	-den	Onu yarattık da	Biz	o insân	Gör-
Edat, zamir, vs	Nutfe	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat

مَثَلًا	لَنَا	ضَرَبَ	وَ	مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾	خَصِيمٌ	هُوَ
bir de mesel	Bize	fırlattı		çeneli	bir çekişken	o
Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Edat, zamir, vs	Darb, darbe, darb(-ı mesel), darphane, ızdırab, muzdarip, mızrap	Ve	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Hasım, husûmet	Hüviyet

الْعِظَامَ	يُحْيِي	مَنْ	قَالَ	خَلْقَهُ	نَسِيَ	وَ
o kemikleri	diriltir	kim	dedi	Yaratılışını	unutarak	
Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs	Nisyan	Ve

77-78. Gör(üp bil)medi mi o (kâfir-müşrik) insân, Biz onu bir nutfeden [basit/hakîr bir damla sudan/meniden] yarattık da, şimdi o çeneli bir çekişken kesildi. Yaratılışını unutarak Bize bir de mesel fırlattı [darbetti]: "Kim diriltir o kemikleri, onlar çürümüşken?" dedi.

أَوَّلَ	أَنْشَأَهَا	الَّذِي	يُحْيِيهَا	قُلْ	رَمِيمٌ ٧٨	وَهِيَ
ilk	Onları inşâ	eden	diriltir	De ki	çürümüşken	ve onlar
Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ / Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale		Ve / (Mâ)hiyet

الَّذِي	عَلِيمٌ ٧٩	خَلْقٍ	بِكُلِّ	هُوَ	وَ	مَرَّةٍ
O ki	bilir	halkı	her	O	ve	def'a
Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Hüviyet	Ve	İstimrar, murûr(-u zaman), mırra (kahve)

أَنْتُمْ	فَإِذَا	نَارًا	الْأَخْضَرِ	مِنَ الشَّجَرِ	لَكُمْ	جَعَلَ
siz	şimdi	bir ateş	yeşil	ağaçtan	size	yaptı da
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Hızır, Hıdrellez	Edat, zamir, vs / Şecere, meşcere	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

خَلَقَ	الَّذِي	لَيْسَ	وَ	أَ	تُوقِدُونَ ٨٠	مِنْهُ
Ya yaratan		değil		midir	tutuşturup duruyorsunuz	ondan
Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	Yakıt (işârî)	Edat, zamir, vs

79-80. De ki: "Onları ilk def'a inşâ eden diriltir ve O her (türlü) halkı [yaratmayı] bilir. O ki size yeşil ağaçtan bir ateş [tutuşturucu] yaptı da, şimdi siz ondan (ateş) tutuşturup duruyorsunuz." 81. Ya gökleri ve yeri yaratan, onlar gibisini [onların mislini/kendilerini aynen] (diriltmeye, yeniden)

السَّمَاوَاتِ	وَ	الْأَرْضَ	بِقَادِرٍ	عَلَى	أَنْ يَخْلُقَ	مِثْلَهُمْ
gökleri	Ve	yeri	kâdir	-ya	yaratma-	onlar gibisini
Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve	Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık

بَلَى	وَ	هُوَ	الْخَلَّاقُ	الْعَلِيمُ ٨١	إِنَّمَا	أَمْرُهُ
Elbette kâdir		O	hallâk	alîm		O'nun emri
(Kâlû)belâ	Ve	Hüviyet	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak / Edat, zamir, vs

إِذَا	أَرَادَ	شَيْئًا	أَنْ يَقُولَ	لَهُ	كُنْ	فَيَكُونُ ٨٢
	murâd edince	bir şeyi	demektir	Ona sâde	Ol	o oluverir
Edat, zamir, vs	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

فَسُبْحَانَ	الَّذِي	بِيَدِهِ	مَلَكُوتُ	كُلِّ	شَيْءٍ	وَ إِلَيْهِ	تُرْجَعُونَ ٨٣
Artık tesbîh edilmez mi subhâna	öyle	yedinde bulunan	melekûtu	her	şeyin	O'na	hep de döndürülüp götürüleceksiniz
Edat, zamir, vs / Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Yed(-i beyza), yed(-i emin)	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükle (Devleti)	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Ve / İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent

81-82. yaratmaya kâdir değil midir?! Elbette kâdir, (çünkü) hallâk [yaratan] O, alîm [her şeyi bilen] O, (dolayısıyla) O'nun emri bir şeyi(n olmasını) murâd edince ona, sâde(ce) "Ol!" demektir, o (da hemen) olu(ş sürecine giri) verir. 83. Artık tesbîh edilmez [her türlü noksânlıktan tenzîh edilip yüceltilmez] mi öyle her şeyin melekûtu [tam bir hâkimiyetle hükümrânlığı ve saltanatın esrâr-ı idâresi] yedin/[elin]de bulunan subhâna [her noksânlıktan münezzeh olana]; hep de döndürülüp (yargı için) O'na götürüleceksiniz.

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

11. ÂYET: اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَاَجْرٍ كَرِيمٍ gereğince mağfiret müjdesine ve kerîm ecre ulaşıncaya kadar işittiğimiz öğütleri hatırlayıp bize verilen tavsiyelere uyalım.

12. ÂYET: وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَاٰثَارَهُمْ gereğince mescit yapımına yardım etmek, müslüman olmayanları İslâm'a davet etmek, bilmeyene öğretmek gibi ölümümüzden sonra izleri kalacak amelleri, önem verip yapalım.

12. ÂYET:

اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَاٰثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ فِى اِمَامٍ مُبِينٍ

gereğince adımlarımızın sayısı kadar sevap kazanmak için mescide yürüyerek gidelim.

20. ÂYET: وَجَاءَ مِنْ اَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعٰى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ gereğince namazlarından gafil olanlara namazı eda etmelerini tavsiye edelim.

20. ÂYET: قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ gereğince hakkı tebliğ ederek veya münkiri inkâr ederek Allah'tan af dileyelim.

21. ÂYET: اِتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ اَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ gereğince sâlihlerden birine yardım edelim ve destek olalım. Onun çalışmalarını ve faziletlerini açıklayıp çevremize yayalım.

31. ÂYET: اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ اَنَّهُمْ اِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ gereğince Kur'ân'daki peygamber kıssalarını okuyup onların Âd ve Semûd gibi kavimleriyle olan münasebetleri üzerinde düşünelim.

35. ÂYET: لِيَاْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهٖ وَمَا عَمِلَتْهُ اَيْدِيهِمْ اَفَلَا يَشْكُرُونَ gereğince yediğimiz gıdaların bize ulaşıncaya kadar geçirdiği safhaları düşünelim ve bu sayısız nimetler için Allah'a şükredelim.

37. ÂYET: وَاٰيَةٌ لَهُمُ الَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ gereğince sabahları;

اَللّٰهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَ بِكَ نَحْيَا وَ بِكَ نَمُوتُ وَ إِلَيْكَ النُّشُرُ [*Allah'ım! Seninle sabahlar, Seninle akşamlarız, Seninle yaşar, Seninle ölürüz. Haşr sadece Sana'dır*]. Akşamları;

اللهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا وَ بِكَ أَصْبَحْنَا ، وَ بِكَ نَحْيَا وَ بِكَ نَمُوتُ وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ [*Allah'ım! Seninle sabahlar, Seninle akşamlarız, Seninle yaşar, Seninle ölürüz. Dönüş sadece Sana'dır* şeklinde dua edelim.

41-42. ÂYETLER:

وَآيَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا لَهُم مِّن مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ

gereğince icad edilmiş nakil vasıtaları olmasaydı ne kadar sıkıntı çekeceğimizi düşünerek Allah Teâlâ'nın bizim emrimize amade kıldığı bu nimetler için O'na şükredelim.

43-44. ÂYETLER:

وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ

gereğince اللهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَ بِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ [*Allah'ım! Senin cezalandırmandan affına, hoşnutsuzluğundan rızana sığınırım*] sözleriyle Allah'a yönelip O'ndan yardım isteyelim.

47. ÂYET: وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا اَنُطْعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ اَطْعَمَهُ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِى ضَلَالٍ مُبِينٍ gereğince malımızdan fakir veya miskin birine sadaka verelim.

55. ÂYET: اِنَّ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِى شُغُلٍ فَاكِهُونَ gereğince اللهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ [*Allah'ım! Senden tükenmeyen nimet istiyorum*] diye dua edelim.

65. ÂYET: اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ gereğince namaza yürüyerek gitmek, yoldan insanlara eziyet verecek bir şeyi kaldırmak gibi müslümana yakışacak sâlih ameller yapalım.

68. ÂYET: وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِى الْخَلْقِ اَفَلَا يَعْقِلُونَ gereğince

اللهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ أَوْ أَنْ يَتَخَبَّطَنِي الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ [*Allah'ım! Ömrümün sonundaki, yaşlılığa ulaştığımdaki zorluklardan ve ölüm anında şeytanın musallat olmasından sana sığınırım*] şeklinde dua edelim.

71-72-73. ÂYETLER:

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ

gereğince Allah Teâlâ'nın bize yemek, içmek, giymek ve binmek için verdiği nimetlere şükredelim.

75. ÂYET: لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ gereğince

اللهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَ لَا اَقَلَّ مِنْ ذَلِكَ [*Allah'ım! Beni göz açıp kapayana kadar, hatta daha kısa bir an bile nefsime bırakma*] ve

اللهُمَّ أَعِنِّي وَ لَا تَعِنْ عَلَيَّ، وَانْصُرْنِي وِ لَا تَنْصُرْ عَلَيَّ، وَاهْدِنِي وَ يَسِّرْ الْهُدَى لِي *Allah'ım! Bana destek ol. Beni desteksiz bırakma. Allah'ım bana yardım et. Beni yardımsız bırakma. Beni doğru yola ilet ve hidayet üzere yaşamamı sağla*] diye dua edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

7. ÂYET: لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

Üzerlerine azap hak olanları uyarmak fayda vermez.

9. ÂYET: وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ اَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ

Zalimin zulmünden korktuğumuzda bu âyeti okuyalım.

20. ÂYET: قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ

Rasûllere tâbi olup onların izinden gidilmelidir.

21. ÂYET: اِتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ اَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ

Hidayete davet için bir karşılık istenmemelidir. Bu, amelin kabul sebeplerindendir.

26-27. ÂYETLER:

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ

İnsanların azaba duçar olmayıp doğru yola ulaşmaları için onlara yakın olmalı, muhabbet göstermelidir. Bu, Rabbanî davet yapanların en önemli özelliğidir.

29. ÂYET: اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ خَامِدُونَ

Allah Teâlâ, kendisine asi olanları şiddetle cezalandıracağını açıklamıştır. Onları tek bir sayha ile helak edecektir.

32. ÂYET: وَاِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ

Bütün mahlukatın Allah Teâlâ'nın önünde hazır bulunduğu anı daima hatırımızda tutalım.

33. ÂYET: وَاٰيَةٌ لَهُمُ الْاَرْضُ الْمَيْتَةُ اَحْيَيْنَاهَا وَاَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَاْكُلُونَ

Allah Teâlâ'nın yeryüzünde, gök yüzünde ve gezegenlerde yarattığı mahlukatı ve sonuçlarını düşünüp tefekkür edelim.

41. ÂYET: وَاٰيَةٌ لَهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ

Nûh (a.s) zamanında insanların zayıf olanlarının nesillerini devam ettirebilmek için bir gemiye ihtiyaçları vardı.

44. ÂYET: اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِينٍ

Kul, dünya ve Âhiret azabından Allah'ın rahmeti olmadıkça asla kurtulamaz.

53. ÂYET: وَمَا تَاْتِيهِمْ مِنْ اٰيَةٍ مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

Âyet ve nasihatleri kalpten kabul edip, onlarla amel edelim.

56. ÂYET:

اِنَّ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فى شُغُلٍ فَاكِهُونَ هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ فى ظِلَالٍ عَلَى الْاَرَائِكِ مُتَّكِؤُنَ

Cennet ehli dünyadaki taatlarına karşılık olarak Âhirette nimetler içinde bulunacaktır.

69-70. ÂYETLER:

لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْاٰنٌ مُبِينٌ

Allah'ın (c.c) kitabındaki âyetler tertil üzere düşünülerek okunmalıdır. Onun feyzi kalplere canlılık verir.

69. ÂYET: وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِى لَهُ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْاٰنٌ مُبِينٌ

Kur'ân'dan uzaklaştıracak derecede şarkı ve şiirle meşgul olmayalım.

71. ÂYET: اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ

Kudretimizin sınırlarını anlamak için yaratılışımızın aslını düşünelim.

74-75. ÂYETLER:

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾

Her türlü ihtiyaç için bir olan Allah'a yönelelim.

78-79. ÂYETLER:

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

Kur'ân'da sabit olan konularda düşmanca ve sıkıntı verecek tartışmalara girmeyelim.

44. DUHÂN SÛRESİ

MEKKİ, 59 ÂYET

Adını, 10. âyetinde geçen *duhân* [*duman*] kelimesinden alan sûrede; Kur'ân'ın beşer sözü olmayıp ilâhî bir vahy olduğu, Allah'tan başka ilâh olmadığı, müşriklerin körü-körüne atalarını taklîd ettikleri, kâinâtın boş yere/amaçsız olarak yaratılmadığı, Âhiret'in/ölümden sonra diriliş ve hesâbın kaçınılmazlığı üzerinde durulmakta, Âhiret'i inkâr etmenin ahlâkî çöküntüye sebebiyet verdiğine dikkat çekilmektedir.

سورة الدخان

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

حم ١	وَالْكِتَابِ	الْمُبِينِ ٢	إِنَّا	أَنزَلْنَاهُ	فِي	لَيْلَةٍ
Hâ-Mîm	Hem kitâb-ı hakkı için	mübîn	el-Hakk Biz	onu indirdik	-de	gece-
Mukattaa harfleri	Ve / Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Edat, zamir, vs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Leyla

مُّبَارَكَةٍ	إِنَّا	كُنَّا	مُنذِرِينَ ٣	فِيهَا	يُفْرَقُ	كُلُّ
bir mübârek	çünkü Biz	-duk	nezîr gönderiyor-	bir gece ki onda	ayırd edilir	her
Bereket, tebrik, teberrük, mübârek	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Nezir, inzâr	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Fark, fırka, firâk, ferik, firkat, fârika, tefrika, müteferrik, Faruk, Furkan	Küllün, külliyen, külliye, külliyât

1. Hâ-Mîm. 2. Hem kitâb-ı mübîn [açık ve hakîkati apaçık gösteren kitâb] hakkı için.3. el-Hakk [hakîkaten] Biz onu, bir mübârek [hayrı-faydası çok olan bir] gecede; (kadr gecesinde) indir(meye başla)dik; çünkü Biz nezîr [uyarıcı/peygamber] gönderiyorduk. 4. (Hem de öyle mübârek) bir gece ki, her hikmetli [hakîm: muhkem/sağlam] emr [iş] onda ayırdedilir,

أَمْرٍ	حَكِيمٍ ٤	أَمْرًا	مِّنْ	عِندِنَا	إِنَّا	كُنَّا
emr	hikmetli	emr		tarafımızdan	çünkü Biz	-duk
Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Edat, zamir, vs	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

مُرْسِلِينَ ٥	رَحْمَةً	مِّن رَّبِّكَ	إِنَّهُ	هُوَ	السَّمِيعُ	الْعَلِيمُ ٦
resûl gönderiyor-	Bir rahmet olarak	Rabbinden	Hakîkat	O	öyle semî	öyle alîmdir
Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Hüviyet	Semâ (töreni)	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

رَبُّ	السَّمَاوَاتِ	وَ	الْأَرْضِ	وَ	مَا	بَيْنَهُمَا
O rabbidir	göklerin	ve	yerin	ve	bütün	aralarındakilerin
Rab, erbab, Rabbani	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve	Arz, arâzî, ardiye	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs

إِنْ	كُنْتُمْ	مُّوقِنِينَ ٧	لَا	إِلَٰهَ	إِلَّا	هُوَ
-sanız	ol-	ehl-i yakîn	yoktur	tanrı	başka	O'ndan
İn(şaallah)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Yakin	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İllâ(ki)	Hüviyet

5-7. tarafımızdan emr [iş]; çünkü Biz resûl gönderiyorduk, Rabbinden bir rahmet [lütuf/ni'met] olarak. Hakîkat(en) O öyle semî [işiten], öyle alîm/[bilen]dir. O, göklerin ve yerin ve bütün aralarındakilerin rabbidir, ehl-i yakîn olsanız (bunu anlardınız). 8. O'ndan başka tanrı yoktur,

يُحْيِي	وَ	يُمِيتُ	رَبُّكُمْ	وَ	رَبُّ	آبَائِكُمُ
hem diriltir		hem öldürür	hem sizin Rabbiniz		hem de Rabbi	atalarınızın
Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Ve	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	Rab, erbab, Rabbani	Baba, ebeveyn/ Edat, zamir, vs

الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾	بَلْ	هُمْ	فِي	شَكٍّ	يَلْعَبُونَ ﴿٩﴾	فَارْتَقِبْ
evvelki	Fakat	onlar	içinde	şekk	oynuyorlar	O hâlde gözet
Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Şek, şüphe, meşkuk	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Rakip, rekabet, murakıb, murakabe

يَوْمَ	تَأْتِي	السَّمَاءُ	بِدُخَانٍ	مُّبِينٍ ﴿١٠﴾	يَغْشَى	النَّاسَ
günü	geleceği	O semânın	bir duman ile	açık	saracaktır	nâsı
Yevmiye, eyyâm	İtâ, âti, atiye, teâti, muta'	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Bi(lakis), bi(lâbedel) /	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Nas

هَذَا	عَذَابٌ	أَلِيمٌ ﴿١١﴾	رَبَّنَا	اكْشِفْ	عَنَّا	الْعَذَابَ
Bu	Bir azâbtır	elîm	Rabbenâ diyecekler	aç	bizden	bu azâbı
Hâzâ (efendi)	Azâb, muzip	Elem, elîm	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Keşif, kâşif, keşşaf, istikşaf, inkişâf	Edat, zamir, vs	Azâb, muzip

إِنَّا	مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾	أَنَّىٰ	لَهُمُ	الذِّكْرَىٰ	وَ	قَدْ
çünkü biz	mü'minleriz	nerede	onlara	düşünmek, ibret almak		
Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Ve	Edat, zamir, vs

8. (O) hem diriltir, hem öldürür; hem sizin Rabbiniz, hem de evvelki atalarınızın Rabbi. 9. Fakat onlar şekk [şübhe] içinde oy(alanıp eğle)nuyorlar. 10-12. O hâlde gözet(leyip bekle), o semânın [göğün] açık bir duman ile geleceği günü, ki nâsı [insânları] saracaktır; bu bir elîm [çok acı] azâbtır. (O vakit,) "Rabbenâ [Rabbimiz]! Bizden bu azâbı (kaldırıp) aç, çünkü biz mü'minler (olacağ)iz" diyecekler. 13. Onlara düşünmek, ibret almak nerede?!

وَ	عَنْهُ	تَوَلَّوْا	ثُمَّ	مُّبِينٌ ﴿١٣﴾	رَسُولٌ	جَاءَهُمْ
	o'ndan	döndüler	sonra	apaçık anlatan	Bir resûl	Kendilerine geldi de
Ve	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs

قَلِيلًا	الْعَذَابِ	كَاشِفُو	إِنَّا	مَّجْنُونٌ ﴿١٤﴾	مُعَلَّمٌ	قَالُوا
biraz	o azâbı	açacağız	Biz	bir mecnûn	Öğretilmiş	dediler
İstiklâl, kıllet, müstakil, kule, kaylûle	Azâb, muzip	Keşif, kâşif, keşşaf, istikşaf, inkişâf	Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

إِنَّا	الْكُبْرَىٰ	الْبَطْشَةَ	نَبْطِشُ	يَوْمَ	عَائِدُونَ ﴿١٥﴾	إِنَّكُمْ
her hâldeBiz	büyük	satvetle	sıkıvereceğimiz	ammâ o gün	döneceksiniz	fakat siz yine
Edat, zamir, vs	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra			Yevmiye, eyyâm	Âdet, âid, âidat, âidiyet, (alel)ade, âdi, avdet (etmek), (fevkal)ade, (harikul)ade, îâde, itiyat, mutat, miat, muayede	Edat, zamir, vs

فِرْعَوْنَ	قَوْمَ	قَبْلَهُمْ	فَتَنَّا	لَقَدْ	وَ	مُنتَقِمُونَ ﴿١٦﴾
Fir'avn'ın	kavmini	onlardan evvel	fitneye düşürdük	Celâlim hakkı için		intikâm alacağız
Firavun	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	Fitne, fettân, meftûn	Edat, zamir, vs	Ve	İntikam

13-14. Kendilerine (hakîkati) apaçık anlatan bir resûl geldi de, sonra o'ndan (yüzçevirip) döndüler, (kâh) "Öğretilmiş" dediler, (kâh) "bir mecnûn" [cinnlenmiş/cinnin te'sîri altına girmiş] dediler. 15-16. Biz o azâbı biraz (kaldırıp) açacağız, fakat siz yine (îmân etme va'dinizden) döneceksiniz; ammâ o büyük satvetle sıkıvereceğimiz [benzersiz/ta'rîfe sığmaz bir şekilde tutup yakalayacağımız] gün her hâlde [mutlaka] Biz intikâm alacağız. 17. Celâlim hakkı için [andolsun ki], onlardan evvel Fir'avn'ın kavmini fitneye düşürdük [imtihân ettik/azâba uğrattık],

وَ	جَاءَهُمْ	رَسُولٌ	كَرِيمٌ ﴿١٧﴾	أَنْ أَدُّوا	إِلَيَّ	عِبَادَ
	onlara da gelmişti	bir resûl	kerîm	şöyle diye: teslîm edin	bana	kullarını
Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Edat, zamir, vs / Edâ etme	İlâ(nihâyet), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide

اللَّهِ	إِنِّي	لَكُمْ	رَسُولٌ	أَمِينٌ ﴿١٨﴾	وَ	أَن
Allah'ın	çünkü ben	size	bir resûlüm	emîn	ve	
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve	Edat, zamir, vs

لَا تَعْلُوا	عَلَى	اللَّهِ	إِنِّي	آتِيكُم	بِسُلْطَانٍ	مُّبِينٍ ﴿١٩﴾
başkaldırmayın	karşı	Allah'a	çünkü ben	size geliyorum	bir burhân ile	açık
La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Sultan, sulta, saltanat, selâtin, tasallut, musallat, salata	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel

وَ	إِنِّي	عُذْتُ	بِرَبِّي	وَ	رَبِّكُمْ	أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾
ve	haberiniz olsun ki ben	sığınmışımdır	Rabbim	ve	Rabbinize	sizin beni recminizden
Ve	Edat, zamir, vs	İstiâze	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Recm / Edat, zamir, vs

17-20. onlara da kerîm [çok değerli] bir resûl (olan Mûsâ) gelmişti şöyle diye: "Allâh'ın kulları/[İsrâîloğulları] nı bana teslîm edin; çünkü ben size (gönderilmiş) emîn [güvenilir] bir resûlüm. Ve Allâh'a karşı başkaldırmayın [yücelik taslamayın]; çünkü ben size açık bir burhân [delîl] ile geliyorum ve haberiniz olsun ki ben, sizin beni recminiz/[taşlayıp öldürmeniz]den (veyâ "yalancı-sihrbâz" gibi suçlama ve hakâretlerinizden) Rabbim ve Rabbinize sığınmışımdır,

وَ	إِن	لَّمْ تُؤْمِنُوا	لِي	فَاعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾	فَدَعَا	رَبَّهُ
	onun için eğer	îmân etmezseniz	bana	bâri benden çekilin	Sonra du'â etti dedi	Rabbine
Ve	İn(şaallah)	Edat, zamir, vs / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Azletmek, uzlet, azil, ma'zul, Mu'tezile / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

أَنَّ	هَٰؤُلَاءِ	قَوْمٌ	مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾	فَأَسْرِ	بِعِبَادِي	لَيْلًا
	bak bunlar	kavm	mücrim	"Hemen" buyurdu yürüt	kullarımı	geceleyin
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	Edat, zamir, vs / Esra (gece yürüyüşü)	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide / Edat, zamir, vs	Leyla

إِنَّكُم	مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾	وَ	اتْرُكِ	الْبَحْرَ	رَهْوًا	إِنَّهُمْ
çünkü siz	ta'kîb olunacaksınız	ve	bırak	denizi	açık	çünkü onlar
Edat, zamir, vs	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Ve	Terk, tereke, metrûk, mütareke	Bahriye, Bahreyn, buhran	Rahvan (Farsça)	Edat, zamir, vs

جُندٌ	مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾	كَمْ	تَرَكُوا	مِن جَنَّاتٍ	وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾	وَ
ordu hâlinde gelip	ğark olunacaklar	Neler	terketmişlerdi	ne cennetler	ne kaynaklar	
Cunta (İşârî mana), Cüneyt	Gark olma, istiğrak, müstağrak	Kemiyet	Terk, tereke, metrûk, mütareke	Edat, zamir, vs / Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Ve / Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun	Ve

21. onun için eğer bana îmân etmezseniz [mâdem ki bana îmân etmediniz], bâri ben(im yolumun üzerin)den çekilin!" 22. Sonra Rabbine du'â etti: "Bak bunlar (günâha batmış) mücrim [suçlu] bir kavm" dedi. 23-24. (Allâh,) "Hemen" buyurdu, "kullarımı geceleyin yürüt -çünkü siz (Fir'avn ve askerleri tarafından) ta'kîb olunacaksınız- ve (siz geçtikten sonra, asân ile vurmayarak) denizi açık bırak (veyâ rehven terket: hızlıca/çabucak geçterket), çünkü onlar ordu hâlinde gelip ğarkolunacaklar [suda boğulacaklar]." 25. Neler (neler) terketmişlerdi; ne cennet/[bostan-bahçe]ler, ne kaynak/[pınar]lar,

كَانُوا	نَعْمَةٍ	وَ	كَرِيمٍ ٢٦	مَقَامٍ	وَ	زُرُوعٍ
	ne ni'met ve refâh	ve	kerîm	ne makâm		ne çiftlikler
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim	Ve	Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Ve	Ziraat, zirâî, mezra'

آخَرِينَ ٢٨	قَوْمًا	أَوْرَثْنَاهَا	وَ	كَذَٰلِكَ	فَاكِهِينَ ٢٧	فِيهَا
başka	bir kavme	hep onları mirâs kıldık	ve	Evet öyle	zevk sürdükleri	içinde
Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Vâris, verâset, mîras, muris, tevarüs, verese / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs / Fezleke	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

وَ	الْأَرْضُ	وَ	السَّمَاءُ	عَلَيْهِمُ	بَكَتْ	فَمَا
	ne yer		ne gök	üzerlerine	ağladı	Binnetîce
Ve	Arz, arâzî, ardiye	Ve	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs		Edat, zamir, vs / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

إِسْرَائِيلَ	بَنِي	نَجَّيْنَا	لَقَدْ	وَ	مُنظَرِينَ ٢٩	مَا كَانُوا
İsrâîl'i	Benî	kurtarmıştık	Celâlim hakkı için		imhâl olundular	ne de
İsrail	İbni (Haldun), Benî (Âdem), Benî (İsrâil); bina, bünye, mebni	Necât, münâcaat, Necâti	Edat, zamir, vs	Ve	Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı)nazar, nazire	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

26-27. ne çiftlikler-(ekinler), ne kerîm [güzel] makâm(lar/menziller-meskenler) ve içinde zevk sürdükleri ne ni'met ve refâh(lar)... 28-29. Evet öyle (oldu) ve hep onları başka bir kavme mirâs kıldık. Binnetîce [netîcede] (Fir'avn ve ordusu helâk oldu diye) ne gök ağladı üzerlerine, ne yer [ne varlıklarına önem verildi, helâkleri umursandı], ne de imhâl olundular [onlara mühlet verildi]. 30. Celâlim hakkı için, (Biz) Benî İsrâîl'i [İsrâiloğulları'nı] kurtarmıştık o ihânetli [zelîl edici/hor-hakîr kılıcı] azâbtan;

مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾	مِن	فِرْعَوْنَ	إِنَّهُ	كَانَ	عَالِيًا
azâbtan	-dan	Fir'avn-	çünkü o	idi	üstün
Edat, zamir, vs / Azâb, muzip	Edat, zamir, vs	Firavun	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾	وَ	لَقَدِ	اخْتَرْنَاهُمْ	عَلَىٰ	عِلْمٍ
-den	ve	şânım hakkı için	Biz onları ihtiyâr eylemiştik	üzere	bir ilm
Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş) / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

عَلَى	الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾	وَ	آتَيْنَاهُم	مِّنَ الْآيَاتِ	مَا	فِيهِ
karşı	âlemîne	ve	onlara vermiştik ki	âyetlerden	öylesini	onda vardı
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Ve	İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âyet	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

بَلَاءٌ	مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾	إِنَّ	هَٰؤُلَاءِ	لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾	إِنْ	هِيَ
bir ni'met ile imtihân	açık	Fakat	şu berikiler	diyorlar ki	yok	
Belâ, iptilâ, müptelâ, laubâli	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İn(şaallah)	(mâ)hiyet

31-34. Fir'avn(ın ağır azâbın)dan, çünkü o (katl ve cinâyette) üstün müsrif/[aşırı giden]lerden idi ve şânım hakkı için, Biz onları bir ilm üzere [ne durumda olacaklarını bildiğimiz için veyâ içlerinden sapacak olanları bilmekle berâber] âlemîne [diğer insânlara] karşı ihtiyâr eylemiş/[seçmiş]tik ve onlara âyetlerden öylesini vermiştik ki, on(lar)da açık bir ni'met ile imtihân vardı. Fakat şu beriki (Mekkeli müşrik)ler diyorlar ki:

إِلَّا	مَوْتَتَنَا	الْأُولَىٰ	وَ	مَا نَحْنُ	بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾	فَأْتُوا
	Ölümümüzden ilerisi	ilk	ve	Biz değiliz	yeniden neşrolunacak	haydi getirin
illâ(ki)	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat / Edat, zamir, vs	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Neşretmek, haşır neşir olmak, neşriyat, intişar, menşur	Edat, zamir, vs / İtâ, âti, atiye, teâti, muta'

بِآبَائِنَا	إِن	كُنتُمْ	صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾	أَهُمْ	خَيْرٌ	أَمْ
babalarımızı		-ysanız	doğru-	Ya onlar mı	hayrlı	yoksa
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Baba, ebeveyn / Edat, zamir, vs	İn(şaallah)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Edat, zamir, vs

قَوْمُ	تُبَّعٍ	وَ	الَّذِينَ	مِن قَبْلِهِمْ	أَهْلَكْنَاهُمْ	إِنَّهُمْ
kavmi	Tubba'ın	ve		onlardan evvelkiler mi	Hep onları helâk ettik	çünkü
Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Ve	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	Helâk olmak, tehlike, istihlak, müstehlik / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

كَانُوا	مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾	وَ مَا	خَلَقْنَا	السَّمَاوَاتِ	وَالْأَرْضَ	وَ مَا
idiler	mücrim	ve	Biz yaratmadık	o göklerle	yeri	
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	Ve / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve / Arz, arâzî, ardiye	Ve / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

35. "(Dünyâdaki) ilk ölümümüzden ilerisi-(ötesi) yok [bir kere öldük mü iş biter]. 36-37. ve biz (aslâ) yeniden neşrolunacak [diriltilecek] değiliz; haydi (diriltip) getirin babalarımızı (da, öteki dünyânın varlığına şehâdet etsinler; eğer ölümden sonra diriliş iddiânızda) doğruysanız." 37. Ya onlar mı hayrlı [kuvvetli ve şevketli], yoksa (Yemen hükümdârı) Tubba'ın kavmi ve onlardan evvelkiler mi?! Hep onları helâk ettik, çünkü (günâha batmış) mücrim [suçlu] idiler. 38. Ve Biz o göklerle yeri ve aralarındakileri oyunculuk (yapa)l(ım d)a (eğlenelim diye) yaratmadık,

بَيْنَهُمَا	لَاعِبِينَ ﴿٣٨﴾	مَا خَلَقْنَاهُمَا	إِلَّا	بِالْحَقِّ	وَ	لَٰكِنَّ
aralarındakileri	oyunculukla	İkisini de yarattık	ancak	hakk sebebiyle	ve	lâkin
Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs	illâ(ki)	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Ve	lakin

أَكْثَرَهُمْ	لَايَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾	إِنَّ	يَوْمَ	الْفَصْلِ	مِيقَاتُهُمْ	أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾
pek çokları	bilmezler	Haberiniz olsun ki	Günü	o Fasl	mîkâtıdır	hepinizin
Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm	Fasıl, fâsıla, tafsilât, mufassal, mafsal, Faysal	Vakit, muvakkat, muvakkit, mevkute / Edat, zamir, vs	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia

يَوْمَ	لَايُغْنِي	مَوْلًى	عَن	مَّوْلًى	شَيْئًا	وَ
o gün ki	defedemez	yâr	-dan	yâr-	birşey	ve
Yevmiye, eyyâm	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Ganî, gınâ gelmek, istiğna, müstağni olmak, teganni, muganni	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Ve

إِنَّهُ	اللَّهُ	مَن رَّحِمَ	إِلَّا	يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾	هُمْ	لَا
Çünkü O	Allah'ın	Rahmetiyle yarlığadığı başka	ancak	yardım da olun-	-lar	-maz
Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs / Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	illâ(ki)	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni)

39. ikisini de ancak hakk sebebiyle [bir gâye için] yarattık ve lâkin (onların/müşriklerin) pek çokları (veyâ hiç biri bu hakîkati) bilmezler. 40-42. Haberiniz olsun ki o Fasl [hükm ve ayrım] Günü (olan Kıyâmet), hepinizin mîkâtı/[buluşma zamânı]dır, o gün ki yâr yârdan birşey defedemez ve bir taraftan yardım da olunmazlar, ancak Allâh'ın rahmetiyle yarlığadığı [rahmet/lütf u ihsân ettiği] başka; çünkü O öyle azîz [mağlûb olmaz bir gâlib], öyle rahîmdir [rahmeti/lütf u ihsânı sürekli olandır].

طَعَامُ	الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾	شَجَرَتَ	إِنَّ	الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾	الْعَزِيزُ	هُوَ
yemeğidir	o zakkûm	ağacı	Şübhesiz	öyle rahîmdir	öyle azîz	
Taâm	Zakkum, zıkkım	Şecere, meşcere	Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Azîz, izzet, Muazzez	Hüviyet

الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾	كَغَلْيِ	الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾	فِي	يَغْلِي	كَالْمُهْلِ	الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾
hamîm	kaynar gibi	karınları-	-nda	kaynar	pota gibi	çok vebâl yüklenenin
Hamam, humma	Edat, zamir, vs / Galeyan, kalyon	Batın, bâtınî, battaniye, badana	(Mama)fi(h)	Galeyan, kalyon	Edat, zamir, vs / Mühlet, mehil	Arapça Kelimeler Sözlüğü

صُبُّوا	ثُمَّ	الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾	سَوَاءِ	إِلَىٰ	فَاعْتِلُوهُ	خُذُوهُ
dökün	sonra da	cehennemin	ortasına		yaka-paça doğru sürükleyin	Tutun onu da
	Edat, zamir, vs	Cehennem	Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Edat, zamir, vs/	Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs

أَنتَ	إِنَّكَ	ذُقْ	الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾	مِنْ عَذَابِ	رَأْسِهِ	فَوْقَ
	çünkü sen	tat bakalım deyin	hamîm	azâbından	başının	üstüne
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	zevk	Hamam, humma	Edat, zamir, vs / Azâb, muzip	Reis, riyaset / Edat, zamir, vs	Fevkalade, fevkinde, fevka(lbeşer), Fâik

43-46. Şübhesiz (cehennemin dibinde biten ve son derece acı olup iğrenç kokan) o zakkûm ağacı, çok vebâl yüklenenin [aşırı günâhkârların/günâha gömülmüşlerin] yemeğidir, pota gibi karınlarında kaynar, (tıpkı) hamîm [sıcak su] kaynar gibi. 47-49. (Cehennemin görevlilerine şöyle emir verilir:) "Tutun onu da yaka-paça doğru cehennemin [cahîmin: alevli ateşin] ortasına sürükleyin, sonra da başının üstüne hamîm [kaynar su] azâbından dökün (ve 'Yaptıklarının karşılığı olarak azâbı) tat bakalım'; deyin 'çünkü sen azîzdin [azîzsin: kendisine kimsenin zarar veremeyeceği güçlü-şerefli bir kimsesin], kerîmdin [kerîmsin: çok değerli-üstün bir kişisin]!

الْعَزِيزُ	الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾	إِنَّ	هَٰذَا	مَا	كُنتُم	بِهِ
azîzdin	kerîmdin		İşte bu	O	edip durduğunuz	
Azîz, izzet, Muazzez	Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Edat, zamir, vs	Hâzâ (efendi)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾	إِنَّ	الْمُتَّقِينَ	فِي	مَقَامٍ	أَمِينٍ ﴿٥١﴾	فِي
sizin şekk ve mücâdele	Elbette	muttakîler		bir makâmda	emîn	
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Takva, müttakî, takiye, vikaye	(Mama) fi(h)	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	(Mama)fi(h)

جَنَّاتٍ	وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾	يَلْبَسُونَ	مِن سُندُسٍ	وَ	إِسْتَبْرَقٍ	مُّتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾
cennetlerde	pınar başlarında	elbiseler giyerek	sündüs	ve	istebraktan	karşı karşıya
Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Ve / Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun	Libas, elbise, iltibas	Edat, zamir, vs / Sündüs (Parlak renkli, çiçekli, nakışlı dokunmuş ipek kumaş)	Ve	Berk, berrak, Burak	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil

كَذَٰلِكَ	وَ	زَوَّجْنَاهُم	بِحُورٍ	عِينٍ ﴿٥٤﴾	يَدْعُونَ	فِيهَا
Evet böyle		Hem onlarıtezvîc de etmişizdir	hûrilerle	iri gözlü	çağırır getirtirler	orada
Edat, zamir, vs / Fezleke	Ve	Zevc, zevce, izdivac / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hûrî, havârî, muhavere, mihver	Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun	Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

50. İşte o [azâb] sizin şekk [şübhe] ve mücâdele edip durduğunuz bu."51-53. Elbette muttakîler [Allâh'ın emir ve nehiylerine ri'âyet ederek kötülüklerden korunan kadın ve erkekler] (korku, hüzün gibi her türlü olumsuzluktan) emîn bir makâmda [güvenli bir yerde/meskende]; cennetlerde pınar başlarında, sündüs [ince ipek(ten)] ve istebraktan [kalın ipekten] elbiseler giyerek karşı karşıya...54. Evet böyle! Hem onları, iri gözlü hûrilerle (veyâ o muttakî erkek ve kadınları, engin rûhlu saff ve temiz eşlerle) tezvîc de etmişiz/[eşleştirmişiz]dir. 55. (Onlar) orada [cennette] emniyetler içinde her türlü yemişi [meyveyi] çağırır getirtirler,

إِلَّا	الْمَوْتَ	فِيهَا	لَا يَذُوقُونَ	آمِنِينَ ٥٥	فَاكِهَةٍ	بِكُلِّ
başka	ölüm	orada	tatmazlar	emniyetler içinde	yemişi	her türlü
illâ(ki)	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Zevk	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Küllün, külliyen, külliye, külliyât

فَضْلًا	الْجَحِيمِ ٥٦	عَذَابَ	وَقَاهُمْ	وَ	الْأُولَىٰ	الْمَوْتَةَ
hepsi bir fazl olarak	o cahîm	azâbından	Korumuştur da onları		ilk	ölümden
Fâdıl, fazilet, fazla, fuzuli, efdal, fodul, Fazıl, Fazilet, (Hılfu'l) Fudûl (Faziletlilerin yemini/ anlaşması)	Cehennem	Azâb, muzip	Takva, müttakî, takiye, vikaye / Edat, zamir, vs	Ve	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat

يَسَّرْنَاهُ	فَإِنَّمَا	الْعَظِيمُ ٥٧	الْفَوْزُ	هُوَ	ذَٰلِكَ	مِّن رَّبِّكَ
Biz onu müyesser kıldık	sâde	azîm	fevz-i		İşte budur ancak	Rabbinden
Yüsrâ, müyesser, Yesari / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Fevzi, faiz	Hüviyet	Fezleke	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

مُّرْتَقِبُونَ ٥٩	إِنَّهُم	فَارْتَقِبْ	يَتَذَكَّرُونَ ٥٨	لَعَلَّهُمْ	بِلِسَانِكَ
gözetiyorlar	çünkü onlar	O hâlde gözet	iyi düşünsünler	gerek ki	senin dilinle
Rakip, rekabet, murakıb, murakabe	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rakip, rekabet, murakıb, murakabe	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Lisan / Edat, zamir, vs

56-57. orada (dünyadaki) ilk ölüm(lerin)den başka ölüm(ü) tatmazlar. Korumuştur da (Allâh) onları o cahîm [çok alevli ateşin/cehennemin] azâbından. (Bunların) hepsi Rabbinden bir fazl [lütuf ve ihsân] olarak (kendilerine verilmiştir). İşte budur ancak fevz-i azîm [büyük başarı/umduğuna nâil olmak]. 58. (Ey Resûl!) Biz onu [vahyi/Kur'ân'ı] sâde(ce) senin dilinle (indirmek sûretiyle) müyesser kıldık [kolaylaştırdık], gerek ki iyi düşünsünler [tezekkür etsinler/hatırlayıp öğüd alsınlar]. 59. O hâlde gözet(leyip bekle başlarına ne geleceğini), çünkü onlar (o'nun istikbâli ne olacak diye) gözet(leyip bekl)iyorlar.

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

8. ÂYET: لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ gereğince sabah uykudan uyanınca أَلْحَمْدُ لِلهِ الَّذِى أَحيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنِى وَ إِلَيْهِ النُّشُور / *Öldürdükten sonra beni dirilten ve dönüşün kendisine olduğu Allah'a hamd olsun* diyelim.

12. ÂYET: رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ gereğince Allah'ın mübtela olanlara indirdiği azabı bizden kaldırması için dua edelim.

14. ÂYET: ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ gereğince Peygamber Efendimize selâm ve salât edelim.

20. ÂYET: وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ gereğince düşmanlık, eziyet görme gibi korktuğumuz durumlarda Allah'a sığınmalıyız.

22. ÂYET: فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاء قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ gereğince müminlere yaptığı eziyet ve düşmanlıkta aşırı giden kafirler için Allah'a dua edelim.

29. Âyet: فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاء وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ gereğince bizi kimsenin görmediği yerlerde iki rekat namaz kılalım.

40. ÂYET: إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ gereğince fasıl günü bize merhamet etmesi için Allah'a dua edelim.

43-44. ÂYETLER: إِنَّ شَجَرَةَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ gereğince

اللهم إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وُ مَا قَرَّبَ إِلَيْهِ مِنَ الْقَوْلِ وَ الْعَمَلِ / *Allahım, Nâr'dan ve ona yaklaştıracak söz ve fiilden sana sığınırım* diye dua edelim.

51. ÂYET: إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ gereğince Cennet ve pınarlarda emîn makamda olanlardan olmak için Allah'a dua edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI:

3-4. ÂYETLER:

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣﴾ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾

Kur'ân'ın o gece indirilmiş olması ve rızıkların taksim edilmesi Kadir gecesinin faziletlerindendir. O geceyi kıyâm, zikir, dua ve Kurân tilâvetiyle ihyâ etmekte ve önem vermekte hırslı olmalıyız.

13. ÂYET: أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ

Rabbimizden bir öğüt geldiği zaman Allah bizim gözlerimizi kör etmesin diye büyüklenmeden boyun eğmeliyiz.

16. ÂYET: يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ

Allahu Teâlâ'nın ihmal etmediğini sadece mühlet verdiğini asla unutmamalıyız.

29. Âyet: فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاء وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ

Müminin arkasından salih amellerinin yok olması dolayısıyla yer gök ağlar. Onlar gibi olmak için salih ameller yapmalıyız.

37. ÂYET: أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ /

Zalimleri helâk eden Allah'ın kudretini hiç aklımızdan çıkarmayalım ve Milletlerin helâk sebepleri konusunda uyanık olalım.

47-48-49. ÂYETLER:

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاء الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾

Kafirlerin kıyamet gününde karşılaşacağı azab ve rezilliğin şiddetini unutmayalım.

57. ÂYET: فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Bir mümine verilen nimetlerin hepsi sadece Allah'u Teâlâ'nın fazlındandır.

58. ÂYET: فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Hatırlatma ve ikaz Kur'ân'ın geliş sebeplerindendir.

48. FETH SÛRESİ

MEDENİ, 29 ÂYET

Medîne'de değil, hicretten sonra nâzil olmuş ma'nâsına Medenî olan ve adını, ilk âyetindeki *feth*'e [açık ve kesin başarı'ya] yapılan atıftan alan bu sûrede, Hudeybiye barış andlaşması'yla birlikte gerçekleşen ve gerçekleşecek olan fethten [başarıdan/nusret ve zaferden] bahsedilmektedir.

سورة الفتح

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

إِنَّا	فَتَحْنَا	لَكَ	فَتْحًا	مُبِينًا ①	لِيَغْفِرَ	لَكَ
el Hakk biz	açtık	sana	bir feth-i	mübin	mağfiret buyurup	sana
Edat, zamir, vs	Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah	Edat, zamir, vs	Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Edat, zamir, vs / Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Edat, zamir, vs

اللَّهُ	مَا	تَقَدَّمَ	مِنْ	ذَنْبِكَ	وَمَا	تَأَخَّرَ
Allah	-ni	geçmişi-	-den	senin zenbin-	ve	geleceğini
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	Edat, zamir, vs	Müznib, Zennûbe / Edat, zamir, vs	Ve / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî

1-2. el-Hakk [doğrusu] Biz sana (Hudeybiye andlaşmasıyla) bir feth-i mübîn [açık ve kesin bir başarı(nın önünü)] açtık; ki Allâh senin zenbinden geçmişini ve geleceğini mağfiret buyurup [kâfir ve müşriklerin sana isnâd ettikleri ve edecekleri zenblerden: ithâmlardan, hatâ ve kusûrlardan seni temize çıkarıp],

وَيَنْصُرَكَ	مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾	صِرَاطًا	وَيَهْدِيَكَ	عَلَيْكَ	نِعْمَتَهُ	وَيُتِمَّ
Ve seni nazirsiz bir mazhariyetle kılacak	dosdoğru	bir caddeye	ve seni çıkaracak	üzerindeki	nimetini	tamamlayacak
Ve / Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik / Edat, zamir, vs	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Sırat	Ve / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim / Edat, zamir, vs	Ve / Tamam, tüm, itmam, mütemmim

السَّكِينَةَ	أَنْزَلَ	الَّذِي	هُوَ	عَزِيزًا ﴿٣﴾	نَصْرًا	اللَّهُ
o sekineti	indirdi	O'dur ki	O	muazzez	mansur	Allah
Sukûnet, sekîne, sâkin, mesken, meskûn, miskîn, teskîn, müsekkin, iskân	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Edat, zamir, vs	Hüviyet	Azîz, izzet, Muazzez	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

إِيمَانِهِمْ	مَعَ	إِيمَانًا	لِيَزْدَادُوا	الْمُؤْمِنِينَ	قُلُوبِ	فِي
îmanları	üstüne	îman	artırsınlar diye	mü'minlerin	kalpleri-	-ne
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman / Edat, zamir, vs	Maiyyet, maa(lesef)	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs / Ziyâde, zâit, müstezâd, tezyit, müzâyede, mezat, Yezit	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan)	(Mama) fi(h)

عَلِيمًا	اللَّهُ	وَكَانَ	وَالْأَرْضِ	السَّمَاوَاتِ	جُنُودُ	وَلِلَّهِ
bir Alîm	Allah	ve bulunuyor	ve yerin	bütün o göklerin	orduları	Öyle ya Allah'ındır
Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ve / Arz, arâzî, ardiye	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Cunta (İşârî mana), Cüneyt	Ve / Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

2-3. üzerindeki ni'metini tamâmlayacak ve seni dosdoğru bir caddeye çıkaracak [sırât-ı mutakîme hidâyet edecek: dosdoğru yol üzere ilerlemeni devâm ettirecek] ve nazîr/[benzer]siz bir muzafferiyetle seni mansûr [gâlib/yardıma mazhâr] ve muazzez kılacak. 4. O odur ki mü'minlerin kalblerine o sekîneti indirdi [huzûru, sükûnu ve sebâtı lütf u ihsân etti], îmânları üstüne îmân artırsınlar diye. Öyle ya, Allâh'ındır bütün o göklerin ve yerin orduları ve Allâh bir alîm [dâimâ bilen], hakîm [her işi hikmet olan]

حَكِيمًا ٤	لِيُدْخِلَ	الْمُؤْمِنِينَ	وَالْمُؤْمِنَاتِ	جَنَّاتٍ	تَجْرِي	مِنْ
Hakîm	koymak	mü'minleri	ve mü'mineleri	Cennetlere	akar	-dan
Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Edat, zamir, vs / Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Cereyan, câri, câriye, macera, mecrâ, icra	Edat, zamir, vs

تَحْتِهَا	الْأَنْهَارُ	خَالِدِينَ	فِيهَا	وَيُكَفِّرَ	عَنْهُمْ	سَيِّئَاتِهِمْ
altı(ndan)	ırmaklar	Ebediyyen kalmak üzere	içinde	ve keffaretleyip örtmek için ki	taraflarından	kabahatlerini
Taht / Edat, zamir, vs	Nehir	Muhalled, Hâlid,	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Ve / Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Su-i (zan), sui(kast) / Edat, zamir, vs

وَكَانَ	ذَٰلِكَ	عِنْدَ	اللَّهِ	فَوْزًا	عَظِيمًا ٥	وَيُعَذِّبَ
Bulunuyor	bu	yanında	Allah	bir fevz-i	azim	Ta'zib etmek için
Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Fezleke	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Fevzi, faiz	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Ve / Azâb, muzip

الْمُنَافِقِينَ	وَالْمُنَافِقَاتِ	وَالْمُشْرِكِينَ	وَالْمُشْرِكَاتِ	الظَّانِّينَ	بِاللَّهِ	ظَنَّ
münafıkları	ve münafıkaları	ve müşrikleri	ve müşrikeleri	edenleri	Allah'a	zan
İnfak etmek, münâfık, nafaka, nifak	Ve / İnfak etmek, münâfık, nafaka, nifak	Ve / İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Ve / İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Zan, (sûi)zan, (hüsnü) zan, maznûn	Bi(lakis), bi(lâbedel) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Zan, (sûi)zan, (hüsnü)zan, maznûn

5. (Kalblerine huzûr, sükûn ve sebât lütf u ihsân ederek mü'minleri Hudeybiye barışı'na yanaştırıp büyük fütûhâta hazırlaması;) mü'min (erkek)leri ve mü'mine/[mü'min kadın]leri ebediyyen içinde kalmak üzere altından ırmaklar akar cennetlere koymak ve kabâhatlerini taraflarından keffâretleyip örtmek için, ki Allâh yanında bu, bir fevz-i azîm [büyük bir başarı/murâd] bulunuyor. 6. Ve (yine, kalblerine) o (huzûru, sükûnu ve sebâtı indirerek mü'minleri Hudeybiye barışı'na yanaştırıp büyük fütûhâta hazırlaması, -Allâh'ın, Muhammed'e ve o'na tâbi olanlara yardım etmeyeceğini zannederek-), Allâh'a sû-i zann eden münâfık (adam)ları ve münâfık (k)a(dın)ları ve müşrik (erkek)leri ve müşrike/[müşrik kadın]leri,

عَلَيْهِمْ	اللَّهُ	وَغَضِبَ	السَّوْءِ	دَائِرَةُ	عَلَيْهِمْ	السَّوْءِ
onlara	Allah	gazab etmiş	kötülük	o Girdabı	başlarına dönesileri	sû-i
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve / Gazap, gudûbet	Su-i (zan), sui(kast)	Daru'n (Nedve), devre, devriye, dâir, dâire, diyâr, dâr(ülaceze), devir, devran, müdür, müdüriyet, idare, medâr, tedvir	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Su-i (zan), sui(kast)

وَلِلَّهِ	مَصِيرًا ٦	وَسَاءَتْ	جَهَنَّمَ	لَهُمْ	وَأَعَدَّ	وَلَعَنَهُمْ
Allah'ındır evet	ona gidiş de	ne fenadır	Cehennemi	kendilerine	ve hazırlamıştır	lanet etmiş
Ve / Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve / Su-i (zan), sui(kast)	Cehennem (uçurum)	Edat, zamir, vs	Ve / Adet, iddet, müteaddid, isti'dad, idadi (lise), tadat	Ve / Lânet, lâin, melânet, nalet, telin, melûn / Edat, zamir, vs

حَكِيمًا ٧	عَزِيزًا	اللَّهُ	وَكَانَ	وَالْأَرْضِ	السَّمَاوَاتِ	جُنُودُ
Hakîm	bir Azîz	Allah	ve bulunuyor	ve yerin	göklerin	Bütün orduları
Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Azîz, izzet, Muazzez	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ve / Arz, arâzî, ardiye	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Cunta (İşârî mana), Cüneyt

بِاللَّهِ	لِتُؤْمِنُوا	وَنَذِيرًا ٨	وَمُبَشِّرًا	شَاهِدًا	أَرْسَلْنَاكَ	إِنَّا
Allah'a	İman edesiniz de	hem bir nezîr	hem bir mübeşşir	bir şahit	Biz seni gönderdik	El Hakk
Bi(lakis), bi(lâbedel) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve / Nezir, inzâr	Ve / Beşer, beşerî, beşeriyet, tebşîr, mübâşir, Büşra	Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

6. o kötülük girdâbı başlarına dönesi(ce)leri ta'zîb etmek [azâblandırmak] için, ki Allâh onlara ğazab etmiş, la'net etmiş [rahmetinden tardetmiş] ve kendilerine cehennemi hazırlamıştır, ona gidiş de ne fenâdır [o/cehennem kötü bir gidiş yeridir]! 7. Allâh'ındır evet o göklerin ve yerin bütün orduları ve Allâh bir azîz [yenilmez bir kudret sâhibi], hakîm [hikmet sâhibi] bulunuyor. 8. el-Hakk [doğrusu], Biz seni hem (Allâh'ın tek ilâh olduğuna) bir şâhid (olarak) gönderdik, hem bir mübeşşir [müjdeci], hem bir nezîr [uyarıcı] (olarak) ki,

وَرَسُولِهِ	وَتُعَزِّرُوهُ	وَتُوَقِّرُوهُ	وَتُسَبِّحُوهُ	بُكْرَةً	وَأَصِيلًا ۝٩	إِنَّ
ve Rasûlüne	bunu takviye	ve O'nu tevkir edip	O'na tesbih edesiniz	sabah	akşam	Her hâlde
Ve / Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	Ve / Ta'zir, azar (işârî) / Edat, zamir, vs	Ve / Vakar, vakûr / Edat, zamir, vs	Ve / Tesbih, tesbihât, Subhânallah / Edat, zamir, vs	Bekâr, bâkir, bekâret, makara, Bekir	Ve / Asıl, asil, usûl, anasıl, nasıl, aslî, asla, asalet	Edat, zamir, vs

الَّذِينَ	يُبَايِعُونَكَ	إِنَّمَا	يُبَايِعُونَ	اللَّهَ	يَدُ	اللَّهِ
	sana biat edenler	Mahzâ	biat ederler	Allah'a	eli	Allah'ın
Edat, zamir, vs	Bâyi', biat, mübayaa / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Bâyi', biat, mübayaa	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Yed(-i beyza), yed(-i emin)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

فَوْقَ	أَيْدِيهِمْ	فَمَنْ	نَكَثَ	فَإِنَّمَا	يَنْكُثُ	عَلَى
üstündedir	Onların elinin	Her kim	cayarsa	Onun için	cayar	aleyhine
Fevkalade, fevkinde, fevka(lbeşer), Fâik	Yed(-i beyza), yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs		Edat, zamir, vs		Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

نَفْسِهِ	وَمَنْ	أَوْفَى	بِمَا	عَاهَدَ	عَلَيْهُ	اللَّهَ
kendi	her kim de	ifa ederse	şeyi	ahid verdiği		Allah'a
Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Ve / Edat, zamir, vs	Vefâ, vefât, müteveffâ, îfâ	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ahdetmek, ahid, taahhüd etmek, müteahhid, uhde(sinden gelmek) muâhede, (veli)ahd, mahut	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

9. (siz ey insânlar) Allâh'a ve (O'nun) Resûlü'ne îmân edesiniz de, bunu [Resûl'ü] takviye (veyâ O'na/Allâh'ın dînine yardım) ve O'nu tevkîr edip [büyükleyip] O'na sabâh-akşam tesbîh edesiniz [O'nu sürekli tenzîh edip yüceltesiniz]. 10. (Ey Muhammed!) Her hâlde [şübhesiz] sana bî'at edenler, mahzâ [sırf] Allâh'a bî'at ederler, Allâh'ın eli onların elinin üstündedir, onun için her kim (sözünden) cayarsa sırf kendi aleyhine cayar, her kim de Allâh'a ahid [söz] verdiği şeyi îfâ ederse [yerine getirirse], O da ona yarın bir ecr-i azîm [büyük bir mükâfât: cennet] verecektir.

مِنَ	الْمُخَلَّفُونَ	لَكَ	سَيَقُولُ	عَظِيمًا ⑩	أَجْرًا	فَسَيُؤْتِيهِ
-den	geri bırakılanlar	Sana	yakında diyecek	azim	bir ecr-i	O da ona yarın verecektir
Edat, zamir, vs	Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Ecir, ücret, icar, müstecir	Edat, zamir, vs / İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs

يَقُولُونَ	لَنَا	فَاسْتَغْفِرْ	وَأَهْلُونَا	أَمْوَالُنَا	شَغَلَتْنَا	الْأَعْرَابِ
söyleyecekler	bize	onun için istiğfar ediver	ve ailelerimiz	mallarımız	bizleri oyaladı	o Arâbîler
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Ve / Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli / Edat, zamir, vs	Mal, maval, emvâl, mâli, maliye, maliyet / Edat, zamir, vs	Meşgul, meşgale, meşguliyet, işgal, iştigal / Edat, zamir, vs	Arap, Arapça, irab, araba

فَمَنْ	قُلْ	قُلُوبِهِمْ	فِي	لَيْسَ	مَا	بِأَلْسِنَتِهِمْ
şimdi kim	De ki	kalpleri-	-nde	olmayan	şeyi	ağızlarıyla
Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Lisan / Edat, zamir, vs

أَرَادَ	إِنْ	شَيْئًا	اللَّهِ	مِنَ	لَكُمْ	يَمْلِكُ
irade buyurur	eğer	bir şeye	Allah	-dan	hakkınızda	Malik olabilir
İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	İn(şaallah)	Şey, eşya, (in) şa(allah)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)

11. Yakında diyecek sana o A'râbî/[bedevî]lerden (-Hudeybiye seferine katılmak istemedikleri için-) geri bırakılanlar ki: "Bizleri mallarımız ve âilelerimiz oyaladı, onun için bize istiğfâr ediver [bağışlanma dileyiver]!"(Böylece) kalblerinde olmayan şeyi ağızlarıyla söyleyecekler. -De ki: "Şimdi hakkınızda Allâh'tan kim bir şeye mâlik olabilir;

بَلْ	نَفْعًا	بِكُمْ	أَرَادَ	أَوْ	ضَرًّا	بِكُمْ
doğrusu	bir menfaat	size	İrade buyururs a	yahud	Bir zarar	size
Edat, zamir, vs	Nafi, intifâ, menfaat	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Edat, zamir, vs	Zarar, muzır, zaruri, zaruret, mazarrat	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

ظَنَنْتُمْ	بَلْ	خَبِيرًا ﴿١١﴾	تَعْمَلُونَ	بِمَا	اللَّهُ	كَانَ
zannettiniz	Doğrusu siz	habir	ne yapıyor-	-duğunuza	Allah	bulunuyor
Zan, (sûi)zan, (hüsnü)zan, maznûn	Edat, zamir, vs	Haber, ihbar, muhbir, muhâbir, muhâbere, istihbârat	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, istî'mâl, suistimal	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

أَهْلِيهِمْ	إِلَى	وَالْمُؤْمِنُونَ	الرَّسُولُ	يَنْقَلِبَ	لَنْ	أَنْ
aileleri-	-ne	ve mü'minler	peygamber	dönemeyecekler	ebeden	
Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli / Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Ve / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan)	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

ظَنَّ	وَظَنَنْتُمْ	قُلُوبِكُمْ	فِي	ذَٰلِكَ	وَزُيِّنَ	أَبَدًا
zanna	düştünüz de	kalbleriniz-	-de	bu	ve allandı-pullandı	ebeden
Zan, (sûi)zan, (hüsnü)zan, maznûn	Ve / Zan, (sûi) zan, (hüsnü) zan, maznûn	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Fezleke	Ve / Zinet, tezyin, Müzeyyen	Ebedî, (ilel) ebed

11. eğer size bir zarar (vermeyi) irâde buyurur yâhûd bir menfaat (sağlamayı) irâde buyurursa?!" 12. Doğrusu Allâh, ne yapıyor (ol)duğunuza habîr [vâkıf] bulunuyor. Doğrusu siz, (sefere çıkan) Peygamber(in) ve mü'minler(in) ebeden [aslâ/hiçbir zamân] âilelerine dönemeyecekler(ini) zannettiniz ve bu (zann), kalblerinizde allandı-pullandı (da size hoş göründü). Kötü zanna düştünüz de, düşkün [bûr: (Allâh indinde) helâk olmuş/helâkı hakk eden] bir kavm oldunuz a!

يُؤْمِنْ	لَمْ	وَمَنْ	بُورًا ﴿١٢﴾	قَوْمًا	وَكُنْتُمْ	السَّوْءِ
inan-	-mazsa	Her kim	düşkün	bir kavm	oldunuz a!	kötü
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Ve / Edat, zamir, vs		Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Su-i (zan), sui(kast)

وَلِلَّهِ	سَعِيرًا ﴿١٣﴾	لِلْكَافِرِينَ	أَعْتَدْنَا	فَإِنَّا	وَرَسُولِهِ	بِاللَّهِ
ve Allah'ındır	bir çılgın ateş	Kâfirler için	Biz hazırlamışızdır	bilsin ki	ve Rasûlüne	Allah'a
Ve / Edat, zamir, vs /İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Adet, iddet, müteaddid, isti'dad, idadi (lise), tadat	Edat, zamir, vs	Ve / Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

وَيُعَذِّبُ	يَشَاءُ	لِمَنْ	يَغْفِرُ	وَالْأَرْضِ	السَّمَاوَاتِ	مُلْكُ
ve azab eyler	diler	kimine	mağfiret buyurur	ve yerin	hep o göklerin	mülkü
Ve / Azâb, muzip	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Ve / Arz, arâzî, ardiye	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük, Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)

سَيَقُولُ	رَحِيمًا ﴿١٤﴾	غَفُورًا	اللَّهُ	وَكَانَ	يَشَاءُ	مَنْ
yakında diyecekler ki	Rahim	bir ğafur	Allah	bulunuyor	diler	kimine
Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs

13. Her kim Allâh'a ve (O'nun) Resûlü'ne inanmaz/[îmân etmez]sa bilsin ki, Biz kâfirler için (özel/acâib-korkunç) bir çılgın [alevli/alevi şiddetli] ateş hazırlamışızdır. 14. Ve Allâh'ındır hep o göklerin, yerin mülkü [egemenliği/hükümrânlığı]; kimine diler mağfiret buyurur, kimine de diler azâb eyler ve Allâh bir ğafûr [bağışlayıcı], rahîm [rahmeti/lütf u ihsânı sürekli] bulunuyor.

الْمُخَلَّفُونَ	إِذَا	انْطَلَقْتُمْ	إِلَى	مَغَانِمَ	لِتَأْخُذُوهَا	ذَرُونَا
o geri bırakılanlar	vakit	sizler koştuğunuz	-e	ganimetler-	onları almak için	bırakın bizi
Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa	Edat, zamir, vs	Talak, mutlak (kayıtsız), ıtlak	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Ganimet	Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs

نَتَّبِعْكُمْ	يُرِيدُونَ	أَنْ	يُبَدِّلُوا	كَلَامَ	اللَّهِ	قُلْ
Arkanızdan gelelim	isteyecekler	-mek	tebdil et-	kelâmını	Allah'ın	De ki
Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba / Edat, zamir, vs	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	Edat, zamir, vs	Bedel, tebdîl, mübâdele, aptal (abdal), budala	Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekellim, kilim	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

لَنْ	تَتَّبِعُونَا	كَذَلِكُمْ	قَالَ	اللَّهُ	مِنْ	قَبْلُ
asla	siz bizim arkamızdan gelmeyeceksiniz	Hakkınızda böyle	buyurdu	Allah	bundan	evvel
Edat, zamir, vs	Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Fezleke	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(l vuku), mütekabil

فَسَيَقُولُونَ	بَلْ	تَحْسُدُونَنَا	بَلْ	كَانُوا	لَا يَفْقَهُونَ	إِلَّا
Ona da diyecekler ki	Hayır	Bizi kıskanıyorsunuz	Hayır	-dırlar	anlayışları az, anlamaz-	
Edat, zamir, vs / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Hased, hasûd / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Fıkıh, fakîh	İllâ(ki)

15. Yakında diyecek(ler) ki o geri bırakılan (bedevî)lar -sizler birtakım ganîmetlere koştuğunuz vakit onları almak için-, "Bırakın bizi arkanızdan gelelim." (-Bu şekilde) Allâh'ın kelâmını [De ki: "Artık siz benimle berâber aslâ çıkamayacaksınız" (Tevbe/83) buyruğundaki hükmünü] tebdîl etmek [değiştirmek/tersine çevirmek/hükmsüz bırakmak] isteyecekler.-De ki: "Siz bizim arkamızdan aslâ gelmeyeceksiniz, hakkınızda bundan evvel Allâh böyle buyurdu." Ona (karşılık) da diyecekler ki: "Hâyır (Allâh öyle buyumadı, siz), bizi(m ganîmete ortak olmamızı istemiyor, ganîmeti) kıskanıyorsunuz." Hâyır (söylediklerinizdoğru değil; onlar, hakîkati) ince(den inceye) anlamaz (adamlar)dırlar, anlayışları az (olduğundan böyle diyorlar).

قَلِيلًا ﴿١٥﴾	قُلْ	لِلْمُخَلَّفِينَ	مِنَ	الْأَعْرَابِ	سَتُدْعَوْنَ	إِلَى
İnce	De ki	Geri bırakılan	-e	Arâbî'ler-	çağırılacaksınız	-e
İstiklâl, kıllet, müstakil, kule, kaylûle	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs / Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa	Edat, zamir, vs	Arap, Arapça, irab, araba	Edat, zamir, vs / Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	İlâ(nihâye), ilel(ebed)

قَوْمٍ	أُولِي	بَأْسٍ	شَدِيدٍ	تُقَاتِلُونَهُمْ	أَوْ	يُسْلِمُونَ
bir kavm-	ehli	Harb	şiddetli	Onlara muhârebe edersiniz	yahud	Müslüman olurlar
Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Beis	Şiddet, şedîd, şedde	Katl, kâtil, maktûl, katliam, kıtal, mukatele / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Selîm, sâlim, selâm, selamlık, selâmet, İslâm, Müslüman, teslim, teslimat, istislam, süllem (merdiven, basamak), Süleyman

فَإِنْ	تُطِيعُوا	يُؤْتِكُمُ	اللَّهُ	أَجْرًا	حَسَنًا	وَإِنْ
eğer	İtaat ederseniz	o vakit size verir	Allah	Bir ecr	güzel	ve eğer
Edat, zamir, vs / İn(şaallah)	Tâat, itaat, muti	İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ecir, ücret, icar, müstecir	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Ve / İn(şaallah)

تَتَوَلَّوْا	كَمَا	تَوَلَّيْتُمْ	مِنْ	قَبْلُ	يُعَذِّبْكُمْ	عَذَابًا
aksine giderseniz	gibi	yaptığınız	bundan	evvel	Sizi ta'zib eyler	bir azab ile
Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet, eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet, eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(lvuku), mütekabil	Azâb, muzip / Edat, zamir, vs	Azâb, muzip

16. De ki o (Hudeybiye'den) geri bırakılan A'rabî/[bedevî]lere: "Siz ileride şiddetli harb ehli bir kavme (karşı savaşmaya) çağırılacaksınız, -(ya) onlar(I)a muhârebe [mukâtele] edersiniz yâhûd müslümân olurlar [teslîm olup boyun eğerler]- eğer itâ'at ederseniz, o vakit Allâh size güzel bir ecr [mükâfât] verir ve eğer bundan evvel yaptığınız gibi aksine giderseniz, sizi elîm [çok acı] bir azâb ile ta'zîb eyler [azâblandırır]."

عَلَى	وَلَا	حَرَجٌ	الْأَعْمَى	عَلَى	لَيْسَ	أَلِيمًا ١٦
-a da	yok	harec	a'mâ-	-ya	yok	elîm
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Ve / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Âmâ, muammâ	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs	Elem, elîm

وَمَنْ	حَرَجٌ	الْمَرِيضِ	عَلَى	وَلَا	حَرَجٌ	الْأَعْرَجِ
bunula beraber her kim	harec	hasta-	-ya da	yok	harec	aksak-
Ve / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Maraz, emrâz	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Ve / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Mirâc

مِنْ	تَجْرِي	جَنَّاتٍ	يُدْخِلْهُ	وَرَسُولَهُ	اللَّهَ	يُطِعِ
-dan	akan	Cennetler'e	onu kor	ve Rasûlüne	Allah'a	İtaat eylerse
Edat, zamir, vs	Cereyan, câri, câriye, macera, mecrâ, icra	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl / Edat, zamir, vs	Ve / Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Tâat, itaat, muti

أَلِيمًا ١٧	عَذَابًا	يُعَذِّبْهُ	يَتَوَلَّ	وَمَنْ	الْأَنْهَارُ	تَحْتِهَا
elîm	bir azab ile	onu da ta'zib eyler	aksine giderse	ve her kim	ırmaklar	Altı(n)-
Elem, elîm	Azâb, muzip	Azâb, muzip / Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet, eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Ve / Edat, zamir, vs	Nehir	Taht / Edat, zamir, vs

17. A'mâya (Hudeybiye'den ve diğer seferlerden geri kalması/sefere katılmaması dolayısıyla) harec [zorlama-mecbûriyet] yok, aksağa [topala] da harec yok, hastaya da harec yok, bununla berâber, (kör, topal ve hasta olanlardan) her kim Allâh'a ve (O'nun) Resûlü'ne itâ'at (edip savaşa iştirâk) eylerse, (Allâh) onu, altından ırmaklar akan cennetlere kor ve her kim (de ma'zeretsiz olarak savaşa katılmayıp) aksine giderse, onu da elîm [çok acı] bir azâb ile ta'zîb eyler [azâblandırır].

يُبَايِعُونَكَ	إِذْ	الْمُؤْمِنِينَ	عَنِ	اللَّهُ	رَضِيَ	لَقَدْ
Sana biat eder-	-lerken	o Mü'minler-	-den	Allah	Razı oldu	hakîkaten
Bâyi', biat, mübayaa / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Razı, rıza, murtaza, Rıdvan	Edat, zamir, vs

فَأَنْزَلَ	قُلُوبِهِمْ	فِي	مَا	فَعَلِمَ	الشَّجَرَةِ	تَحْتَ
indirdi	kalpleri-	-nde	-kini	ki bildi de	Ağacın	altında
Edat, zamir, vs / İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Şecere, meşcere	Taht

كَثِيرَةً	وَمَغَانِمَ	قَرِيبًا ﴿١٨﴾	فَتْحًا	وَأَثَابَهُمْ	عَلَيْهِمْ	السَّكِينَةَ
birçok da	ganimetleri	yakın	bir fethi	ve kendilerine sevab verdi	üzerlerine	o sekineti
Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	Ve / Ganimet	Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kırba	Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah	Ve / Sevap, esvâb, mesâbe / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Sukûnet, sekîne, sâkin, mesken, meskûn, miskîn, teskîn, müsekkin, iskân

اللَّهُ	وَعَدَكُمْ	حَكِيمًا ﴿١٩﴾	عَزِيزًا	اللَّهُ	وَكَانَ	يَأْخُذُونَهَا
Allah	Size vaad buyurdu	Hakîm	bir Azîz	Allah	ve bulunuyor	ki onları alacaklar
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Vaad etmek, vaid, mîad, vade / Edat, zamir, vs	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Azîz, izzet, Muazzez	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs

18-19. Hakîkaten Allâh o mü'minlerden râzı oldu, ağacın altında sana bî'at ederlerken, ki kalblerindeki (îmâ)nı, (ihlâsı, müşriklerin fiillerine karşı teessür ve heyecanlarını) bildi de üzerlerine o sekîneti [huzûru, sükûnu ve sebâtı] indirdi (de sulha yanaştırdı) ve kendilerine bir yakın fethi [başarıyı: Hayber'in fethini veyâ Hecr arâzisini] sevâb [mükâfât] (olarak) verdi, birçok da ganîmetleri, ki onları alacaklar. Ve Allâh bir azîz [yenilmez kudret sâhibi], hakîm [hikmetli] bulunuyor.

وَكَفَّ	هَٰذِهِ	لَكُمْ	فَعَجَّلَ	تَأْخُذُونَهَا	كَثِيرَةً	مَغَانِمَ
ve çekti ki	bunu	size	şimdilik Peşin verdi	onları alacaksınız	birçok	ganimetler
Ve / (Terazi) kefesi, kâffe, kepçe	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âcil, acele, muaccel	Ahize, muâheze, ittihaz / Edat, zamir, vs	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	Ganimet

وَيَهْدِيَكُمْ	لِلْمُؤْمِنِينَ	آيَةً	وَلِتَكُونَ	عَنْكُمْ	النَّاسِ	أَيْدِيَ
ve sizi çıkarsın	mü'minlere	bir ayet	olsun	sizden	o nasın	ellerini
Ve / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Âyet	Ve / Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Nas	Yed(-i beyza), yed(-i emin)

قَدْ	عَلَيْهَا	تَقْدِرُوا	لَمْ	وَأُخْرَىٰ	مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾	صِرَاطًا
fakat	ona	eliniz ermedi	henüz	bir diğerini daha ki	doğru	bir caddeye
Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	Edat, zamir, vs	Ve / Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Sırat

كُلِّ	عَلَىٰ	اللَّهُ	وَكَانَ	بِهَا	اللَّهُ	أَحَاطَ
her	-e	Allah	daha da bulunuyor	onu	Allah	ihâta buyurmuştur
Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İhâta, ihtiyat, ihtiyaten, muhit, hayıt

20. Size Allâh birçok ganîmetler va'd buyurdu, onları alacaksınız. Şimdilik bunu size peşin verdi ve sizden o nâsın [insânların: Mekkeli müşriklerin veyâ Hayberlilerin müttefiki olan Esed ve Gatafan kabîlelerinin] ellerini çekti ki, mü'minlere (ilerde va'dedilen feth/başarı ve ganîmetlerin tahakkuk edeceğine) bir âyet [delîl] olsun ve sizi doğru bir caddeye çıkarsın. 21. (Ganîmetin) bir diğerini daha (va'detti) ki, ona henüz eliniz ermedi, fakat Allâh onu ihâta buyurmuştur [zaferinizi takdîr etmiş, sizin için saklamıştır-hazırlamıştır], daha da Allâh her şeye kadîr [güç yetiren] bulunuyor.

لَوَلَّوُا	كَفَرُوا	الَّذِينَ	قَاتَلَكُمُ	وَلَوْ	قَدِيرًا ﴿٢١﴾	شَيْءٍ
mutlak döneceklerdi	küfredenler	O	Sizinle çarpışa idiler	eğer	Kadîr	şey-
Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Katl, kâtil, maktûl, katliam, kıtal, mukatele / Edat, zamir, vs	Ve / (Ve) lev	Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	Şey, eşya, (in) şa(allah)

سُنَّةَ	نَصِيرًا ﴿٢٢﴾	وَلَا	وَلِيًّا	لَا يَجِدُونَ	ثُمَّ	الْأَدْبَارَ
sünneti	bir nasir	ne de	ne bir velî	bulabileceklerdi	sonra da	arkalarını
Sünnet, sünnî	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik	Ve / La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	Edat, zamir, vs	Tedbir, dübür, tedebbür, müdebbir, mendebur (mine'd dübür)

لِسُنَّةِ	تَجِدَ	وَلَنْ	مِنْ قَبْلُ	قَدْ خَلَتْ	الَّتِي	اللَّهِ
sünnetine	bula-	-mazsın	öteden beri	Cereyân edegelen		Allah'ın
Edat, zamir, vs / Sünnet, sünnî	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud	Ve / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil	Edat, zamir, vs / Halvet, helâ, hâlî, tahliye	Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

عَنْكُمْ	أَيْدِيَهُمْ	كَفَّ	الَّذِي	وَهُوَ	تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾	اللَّهِ
sizden	onların ellerini	çekti	-dur ki	ve O	bir tebdîl de	Allah'ın
Edat, zamir, vs	Yed(-i beyza), yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	(Terazi) kefesi, kâffe, kepçe	Edat, zamir, vs	Ve / Hüviyet	Bedel, tebdîl, mübâdele, aptal (abdal), budala	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

22-23. Eğer o küfredenler sizinle çarpış(s)a idiler, mutlak(a) arkalarını dön(üp firâr ed)eceklerdi, sonra da ne bir velî [dost-himâyeci] bulabileceklerdi, ne de bir nasîr [yardım edici]; (zîrâ) Allâh'ın öteden beri cereyân edegelen sünneti [âdeti/toplumsal yasası] (böyledir). Allâh'ın o sünnetin(d)e bir tebdîl [değişiklik] de bulamazsın. 24. Ve O'dur ki; (Hudeybiye günü) onların [Mekke müşriklerinin] ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çekti

وَأَيْدِيَكُمْ	عَنْهُمْ	بِبَطْنِ	مَكَّةَ	مِنْ بَعْدِ	أَنْ	أَظْفَرَكُمْ
sizin ellerinizi de	onlardan	deresinde	Mekke	-ken		Size zafer vermiş-
Ve / Yed(-i beyza), yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Batın, bâtınî, battaniye, badana	Mekke	Edat, zamir, vs / Ebat, buut, (mâ)bad, (amma)bad	Edat, zamir, vs	Zafer, muzaffer / Edat, zamir, vs

عَلَيْهِمْ	وَكَانَ	اللَّهُ	بِمَا	تَعْمَلُونَ	بَصِيرًا ﴿٢٤﴾	هُمُ
onlara karşı	hem bulunuyor	Allah	her ne	yaparsanız	Basîr	onlar
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Basîret, Basra	Edat, zamir, vs

الَّذِينَ	كَفَرُوا	وَصَدُّوكُمْ	عَنِ	الْمَسْجِدِ	الْحَرَامِ	وَالْهَدْيَ
kimselerdir	küfredip de	sizi men eden	-dan	Mescidi	Haram-	ve hediyyeleri
Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Ve / Sâded(e gelmek) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Secde, mescid, seccade, Sâcit	Haram, mahrum, Harem, hürmet, ihram, mahrem, ihtiram, muhterem, Muharrem, Harâmi	Ve / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi

مَعْكُوفًا	أَنْ يَبْلُغَ	مَحِلَّهُ	وَلَوْلَا رِجَالٌ	مُؤْمِنُونَ	وَنِسَاءٌ	مُؤْمِنَاتٌ
durdurulmakta bulunan	varmaktan	mahalline	eğer olmasa idi birtakım erkekler	Mü'min	ve kadınları	Mü'mine
Âkif, i'tikâf	Edat, zamir, vs / Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, tebliğ, mübalağa	Helâl, mahal, mahalle, mahallî, halletmek, tahlil, ihtilal, hulle, hulûl (konma, varma), münhal, inhilal, Halil / Edat, zamir, vs	Ve / Edat, zamir, vs / (Devlet) ricâli, irtical	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve / (Hayrun) nisa, Nisâiyye	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman

24. Ve O'dur ki; (Hudeybiye günü) onların [Mekke müşriklerinin] ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çekti Mekke deresinde [toprakları içinde] onlara karşı size zafer vermişken, hem Allâh her ne yaparsanız basîr [gören/âşinâ] bulunuyor. 25. Onlar, o küfredip de sizi Mescid-i Harâm'dan ve durdurulmakta bulunan hediyye/[kurbânlık]leri mahâlline [yerine/Mina'ya] varmaktan meneden kimselerdir, (o bakımdan azâb ve cezâya lâyıktılar). Eğer kendilerini bilmediğiniz birtakım mü'min erkekler ve mü'mine(leri/mü'min) kadınları

مَعَرَّةٌ	مِنْهُمْ	فَتُصِيبَكُمْ	تَطَئُوهُمْ	أَنْ	تَعْلَمُوهُمْ	لَمْ
şeyn (leke)		gelecek	çiğneyip de		kendilerini bil-	-mediğiniz
Ar, arsız (utanmaz)	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İsabet, musîbet, tasvip / Edat, zamir, vs	/ Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

مَنْ	رَحْمَتِهِ	فِي	اللَّهُ	لِيُدْخِلَ	عِلْمٍ	بِغَيْرِ
-ni	rahmeti-	-ne	Allah	koyacağı için	bil-	-meyerek
Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs / Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Bi(lakis), bilâ(bedel) / Gayrı, gayret, mugayir, gayûr, tağyir

مِنْهُمْ	كَفَرُوا	الَّذِينَ	لَعَذَّبْنَا	تَزَيَّلُوا	لَوْ	يَشَاءُ
içlerinden	küfredenleri	o	elbette duçar ederdik	onlar çekilebilselerdi	eğer	dilediği-
Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Azâb, muzip	Zail olmak, zevâl, izale, zavallı	(Ve)lev	Şey, eşya, (in) şa(allah)

فِي	كَفَرُوا	الَّذِينَ	جَعَلَ	إِذْ	أَلِيمًا ﴿٢٥﴾	عَذَابًا
-de	küfredenler	O	Kaynattığı	sıra ki	elîm	bir azaba
(Mama)fi(h)	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Elem, elîm	Azâb, muzip

25. bilmeyerek çiğneyip de, şânınıza o yüzden şeyn [leke] gelecek olmasa idi (Allâh onlarla savaşmanıza mâni olmazdı. Bir de) Allâh (zamânı geldiğinde) dilediğini rahmetine koyacağı için (savaşmanızı engelledi). Eğer o (inana)nlar (sizin tarafınıza) çekil(ip geç)ebilselerdi, elbette içlerinden o küfredenleri (sizin elinizle) elîm [çok acı] bir azâba dûçâr ederdik. 26. O küfredenler

سَكِينَتَهُ	اللَّهُ	فَأَنْزَلَ	الْجَاهِلِيَّةِ	حَمِيَّةَ	الْحَمِيَّةَ	قُلُوبِهِمُ
Sekinetini	Allah	o vakit indirdi	cahiliyye	hamiyyetini	o hamiyyeti	kalpleri-
Sukûnet, sekîne, sâkin, mesken, meskûn, miskîn, teskîn, müsekkin, iskân / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs / İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Câhil, cühelâ, cehâlet, meçhul, tecâhül(ü arif)	Himâye, hâmi, Hamiyet	Himâye, hâmi, Hamiyet	Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan) / Edat, zamir, vs

التَّقْوَى	كَلِمَةَ	وَأَلْزَمَهُمْ	الْمُؤْمِنِينَ	وَعَلَى	رَسُولِهِ	عَلَى
takvayı	kelime-i	ve onlara ilzam buyurdu	mü'minlerin	ve	Rasûlünün	üzerine
Takva, müttakî, takiye, vikaye	Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekellim, kilim	Ve / Lâzım, lüzum, mülâzım, elzem, ilzam, istilzam, iltizam, levâzım, malzeme / Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve / Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

بِكُلِّ	اللَّهُ	وَكَانَ	وَأَهْلَهَا	بِهَا	أَحَقَّ	وَكَانُوا
her	Allah	evet bulunuyor	ehil	ona	ehakku	Onlar da idiler
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ve / Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Ve / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

الرُّؤْيَا	رَسُولَهُ	اللَّهُ	صَدَقَ	لَقَدْ	عَلِيمًا ﴿٢٦﴾	شَيْءٍ
o rüyayı	Rasûlüne	Allah	hakkıyla sâdık gösterdi	Şanına kasem olsun ki	Alîm	şeye
Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Şey, eşya, (in) şa(allah)

26. kalblerinde o hamiyyeti; câhiliyye hamiyyetini [hakkı kabûl etmeye ve ona itâ'ate mâni olan gayreti/aşırı öfkeyi] kaynattığı sıra ki, o vakit Allâh, Resûlü'nün ve mü'minlerin üzerine sekînetini [güven, huzûr ve sükûnet] indirdi ve onlara kelime-i takvâyı [sebât ve ahde vefâyı veyâ kelime-i tevhîdi-kelime-i şehâdeti] ilzâm buyurdu, onlar da ona ehakk u ehil [müstahakk/lâyık ve uygun] idiler. Evet, Allâh her şeye alîm [vâkıf] bulunuyor. 27. Şânına kasem [yemîn] olsun ki, Allâh hakîkaten Resûlü'ne o rü'yâyı hakkiyle sâdık gösterdi [hakk olarak yâhûd îmânında sâbit olanlarla olmayanları ayırdetmek gibi hakk bir sebeb ve hikmetle doğru gösterdi yâhûd doğru çıkardı, yalan çıkarmadı];

اللَّهُ	شَاءَ	إِنْ	الْحَرَامَ	الْمَسْجِدَ	لَتَدْخُلُنَّ	بِالْحَقِّ
Allah	şâ	in	Haram'a	Mescidi	sûret-i kat'iyyede gireceksiniz	hakikaten
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	İn(şaallah)	Haram, mahrum, Harem, hürmet, ihram, mahrem, ihtiram, muhterem, Muharrem, Harâmi	Secde, mescid, seccade, Sâcit	Edat, zamir, vs / Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak

فَعَلِمَ	تَخَافُونَ	لَا	وَمُقَصِّرِينَ	رُءُوسَكُمْ	مُحَلِّقِينَ	آمِنِينَ
fakat bildi de	korkunuz	olmayarak	ve kırkarak	başlarınızı	Kazıtarak	Emniyetler içinde
Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Havf (Korkanın kendi zayıflığı) ve reca hali	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Ve / Kusur, taksir, kasır (köşk)	Reis, riyaset / Edat, zamir, vs	Halka	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman

ذَٰلِكَ	دُونِ	مِنْ	فَجَعَلَ	تَعْلَمُوا	لَمْ	مَا
ondan	önce		yaptı	bil-	-mediğiniz	şeyleri
Fezleke	Dîvân (şiir), tedvin	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

بِالْهُدَىٰ	رَسُولَهُ	أَرْسَلَ	الَّذِي	هُوَ	قَرِيبًا (IV)	فَتْحًا
hidâyet rehberi	Rasûlünü	gönderdi	O'dur ki	o	yakın	bir feth
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye / Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Edat, zamir, vs	Hüviyet	Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kırba	Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah

27. şânına kasem [yemîn] olsun ki, inşâallâh Mescid-i Harâm'a emniyetler içinde, başlarınızı kazıtarak ve(yâ) kırkarak, korkunuz olmayarak sûret-i kat'iyyede [kesinlikle] gireceksiniz. Fakat (Allâh) sizin bilmediğiniz şeyleri bildi de, ondan önce yakın bir feth [açık ve kesin bir başarı] yaptı. 28. O odur ki Resûlü'nü hidâyet (yâni, doğru yola) rehber(l)i(k) ve hakk dîni ile gönderdi,

وَكَفَى	كُلِّهِ	الدِّينِ	عَلَى	لِيُظْهِرَهُ	الْحَقِّ	وَدِينِ
-da yeter	her	dinin	üstüne	çıkarmak için	Hakk	ve dini ile
Ve / Kâfî, kifâyet, iktifâ etmek, mükafat	Küllün, külliyen, külliye, külliyât / Edat, zamir, vs	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs / Zâhir olmak, tezâhür, zuhûr, zevahir, izhâr etmek, mazhar (olmak), müzaharet, zuhrevi / Edat, zamir, vs	Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Ve / Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn

مَعَهُ	وَالَّذِينَ	اللَّهِ	رَسُولُ	مُحَمَّدٌ	شَهِيدًا ٢٨	بِاللَّهِ
O'nun maiyyetinde-	-kiler ise	-llahdır	Rasûlü-	Muhammed	şahit olarak-	Allah
Maiyyet, maa(lesef) / Edat, zamir, vs	Ve / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Hamd, hamdele, Ahmed, Mahmud, Muhammed, Hamit	Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	Bi(lakis), bi(lâbedel) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

رُكَّعًا	تَرَاهُمْ	بَيْنَهُمْ	رُحَمَاءُ	الْكُفَّارِ	عَلَى	أَشِدَّاءُ
rükû,	Onları görürsün	kendi aralarında	gayet merhametlidirler	Küffâr'a	karşı	çok çetin
Rükû, rekat	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel/ Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Şiddet, şedîd, şedde

سِيمَاهُمْ	وَرِضْوَانًا	اللَّهِ	مِنَ	فَضْلًا	يَبْتَغُونَ	سُجَّدًا
simaları	- rıdvan	Allah	-dan	fazl-u-	isterler	sücud ederek
Sîma / Edat, zamir, vs	Ve / Razı, rıza, murtaza, Rıdvan	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	Fâdıl, fazilet, fazla, fuzuli, efdal, fodul, Fazıl, Fazilet, (Hılfu'l) Fudûl (Faziletlilerin yemini/ anlaşması)	Arapça Kelimelr Sözlüğü	Secde, mescid, seccade, Sâcit

28. onu her dînin üstüne çıkarmak için; şâhid olarak da Allâh yeter. 29. Muhammed resûlullâhtır [Allâh'ın Resûlü'dür]; o'nun maiyyetin/[berâberin]dekiler ise küffâra karşı çok çetin, kendi aralarında gâyet merhametlidirler. Onları görürsün; cemâ'atle rükû [boyun eğerek], sücûd [inkıyâd] ederek Allâh'tan fazl u rıdvân [sevâb ve rızâ] isterler.

مَثَلُهُمْ	ذَٰلِكَ	السُّجُودِ	أَثَرِ	مِنْ	وُجُوهِهِمْ	فِي
onların meselleri	bu	secde	eserin-	-den	yüzleri-	-ndedir
Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal / Edat, zamir, vs	Fezleke	Secde, mescid, seccade, Sâcit	Eser, tesir, müessir, teessür, müteessir	Edat, zamir, vs	Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)

أَخْرَجَ	كَزَرْعٍ	الْإِنْجِيلِ	فِي	وَمَثَلُهُمْ	التَّوْرَاةِ	فِي
çıkarmış	bir ekin gibidir ki	İncil-	-deki	meselleri de	Tevrat-	-taki
Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Edat, zamir, vs / Ziraat, zirâî, mezra'	İncil	(Mama) fi(h)	Ve / Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal / Edat, zamir, vs	Tevrat	(Mama)fi(h)

يُعْجِبُ	سُوقِهِ	عَلَى	فَاسْتَوَى	فَاسْتَغْلَظَ	فَآزَرَهُ	شَطْأَهُ
hoşuna gidiyor	sakları	üzerinde	derken bir düze istikâmet almış	derken kalınlaşmış	derken onu kuvvetlendirmiş	filizini
Acaip, acaba, taaccüb, ucûbe	Sevketmek, sâik, insiyak, siyak / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs / Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	Edat, zamir, vs / Galiz	Edat, zamir, vs/	/ Edat, zamir, vs

الَّذِينَ	اللَّهُ	وَعَدَ	الْكُفَّارَ	بِهِمُ	لِيَغِيظَ	الزُّرَّاعَ
	Allah	vaad buyurdu	Kâfirlere	onlarla	ğayz vermek için	zürrâın
Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Vaad etmek, vaid, mîad, vade	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Gayz	Ziraat, zirâî, mezra'

29. Sîmâ/[alâmet-nişân]ları secde(nin/inkıyâdın) eserinden [te'sîrinden] yüzlerindedir. Bu (zikrolunan), onların Tevrât'taki meselleri. İncîl'deki meselleri de bir ekin gibidir ki; filizini çıkarmış, derken onu kuvvetlendirmiş, derken kalınlaşmış, derken sâk/[sap]ları üzerinde bir düze istikâmet almış, zürrâın [çiftçilerin] hoşuna gidiyor.Onlarl/[sahâbîler]la kâfirlere ğayz [öfke] vermek için (Allâh kendilerini böyle yetiştirmiştir. Bununla birlikte),

عَظِيمًا ﴿٢٩﴾	وَ أَجْرًا	مَغْفِرَةً	مِنْهُم	الصَّالِحَاتِ	وَعَمِلُوا	آمَنُوا
azim	hem de bir ecr-i	hem bir mağfiret	onlardan	Salih salih	ameller yapanlara	îman edip
Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Edat, zamir, vs / Ecir, ücret, icar, müstecir	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Edat, zamir, vs	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Ve / Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

9. ÂYET: لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا gereğince Hz. Muhammed'e (s.a) salât u selâm getirelim. Zira bu, Peygamber'e olan saygımızı ifade eder.

Yine bu âyet gereğince Peygamberimizin sünnetlerinden birini, meselâ misvak kullanmayı uygulayalım. Onun yolunu yüceltmeye hazırlanalım.

وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا gereğince sabah ve akşam zikirlerinden ve tesbihattan kendimize bir vird edinelim.

10. ÂYET:

وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَى نَفْسِهِ

gereğince Allah'a karşı ahdimizi yerine getirmek için namazlara devam edelim.

11. ÂYET: شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا gereğince az da olsa sadaka tasadduk edelim. Akrabalardan ihtiyacı olanlara yardım etmek ibadettir.

16. ÂYET: وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا gereğince

اللهُمَّ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ [*Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım! Benim kalbimi Senin dinin üzere sabit kıl*] diye dua edelim.

18. ÂYET: لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ gereğince Peygamberimize gönderilen mesajın faziletlerini daha iyi anlamak için sahabenin hayatını okuyalım.

---

29. o (i)n(kârcı)lardan îmân edip de sâlih sâlih ameller yapanlara Allâh hem bir mağfiret [bağışlanma/korunma-olumsuzluklardan berî kılınma] va'd buyurdu, hem de bir ecr-i azîm [çok büyük bir mükâfât].

18. ÂYET: فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ gereğince

اللَّهُمَّ اصلِحْ لِي قَلْبِي [*Allah'ım! Kalbimi ıslah et*] diye dua edelim.

26. ÂYET: فَأَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ gereğince

اللَّهُمَّ أَنْزِلْ السَّكِينَةَ عَلَى قَلْبِي [*Allah'ım! Kalbime sukûnet indir*] diye dua edelim.

26. ÂYET: إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ gereğince Müslüman kardeşlerimize aramızda soy bağı ya da başka bir bağ olmasa bile sırf din kardeşliği dolayısıyla Allah için yardım edelim.

27. ÂYET: لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ gereğince gelecekle ilgili haberler verildiğinde إِنْشَاءَ الله [*Allah dilerse*] sözünü dilimizden eksik etmemeye alışalım.

29. ÂYET: مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ gereğince iş arkadaşımıza ve kardeşimize tebessüm edelim, selamla karşılayalım. Bunu yaparak onlara sevgimizi ve merhametimizi gösterelim.

29. ÂYET:

تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ

gereğince her gün rükû ve secde etmeye hazır olalım, bu anları bekleyelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

1. ÂYET: إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا

Allah Teâlâ Hudeybiye Antlaşması'nda Müslümanları imtihan etmiştir.

6. ÂYET:

وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ

Allah Teâlâ hakkında hüsn-i zan besleyelim. Çünkü O, kulunun zannı gibidir.

9. ÂYET: لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

Peygamberimizin şemâilini zikretmek, O'na salât getirmek ve sünnetine tâbi olmak o'nu yüceltmektir.

10. ÂYET:

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ

Yüce Allah'a ve insanlara verdiğimiz sözleri hatırlayıp yerine getirmeye çalışalım.

12. ÂYET: وَظَنَنتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًا بُورًا

Her konuda Rabbimize güzel zan besleyelim. Allah hakkında kötü zan beslemek münafıkların sıfatlarındandır.

16. ÂYET:

فَإِن تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Her kim Allah'ın emirlerine itaat ederse, dünya hayatındaki işleri ona kolay gelir.

17. ÂYET:

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ

Allah rahmetini ve kolaylığını kuluna hazırlar.

18. ÂYET:

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ السَّكِينَةَ

Allah, rızasına biat eden sahabe ve ailesini üstün kılmış ve onlardan razı olarak kalplerini temizlemiştir. Her kim onlara beddua eder ve lanetlerse Kur'ân'ı yalanlamış demektir.

25. ÂYET:

وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاء مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَؤُوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ

Allah katında mü'min kanının haram oluşunu hiç unutmayalım. Allah, aralarında müminlerin de bulunması sebebiyle Mekke ehline azabı menetmiştir.

26. ÂYET: فَأَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ

Allah Teâlâ sahabeye (r.a) ikramda bulunmuştur. Bunu hiç unutmayarak onlara saygı besleyelim.

27. ÂYET: فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا

Allah hikmeti gereği bazı hayırları geciktirir.

29. ÂYET: مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ

Rasûlullah'a (s.a) tâbi olanlar kendi aralarında merhametli, kâfirlere karşı şiddetlidirler.

55. RAHMÂN SÛRESİ

MEKKÎ, 78 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *Rahmân* [*rahmeti/ni'meti bol/nâmütenâhî olan*] lâfzından alan (*-Arusu'l-Qur'ân* ismi de verilen-) sûrede; Kur'ân'ın indirilmesinin Allah'ın insânlara bir rahmeti [ni'meti/lütf u ihsânı] olduğu, kâinâtın nizâmının Allah tarafından te'sîs edildiği, kimsenin müdâhalesinin sözkonusu olmadığı; kâinâttaki her şeyin fânî olup varlığını idâme için Allah'a muhtâc bulunduğu; hiç kimsenin Kıyâmet [kalkım/kalkış] Günü'ndeki sorgu ve hesâbtan kaçıp kurtulamayacağı vurgulanmaktadır.

سورة الرحمن

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

١ الرَّحْمَنُ	عَلَّمَ	٢ الْقُرْآنَ	خَلَقَ	٣ الْإِنسَانَ	عَلَّمَهُ	٤ الْبَيَانَ
Rahmân	öğretti	Kur'ân'ı	yarattı	insanı	belletti ona	güzel beyânı
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kârî, kurrâ	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel

الشَّمْسُ	وَ	٥ بِحُسْبَانٍ	وَ	النَّجْمُ	وَ
Güneş	ve	hesâblı		çemen	ve
Şems, şemsiye	Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	Ve	Necm(eddin), Necmi, Necmiye, nücum, müneccim	Ve
Şems, şemsiye	Ve	Kamer, kamerî, kumar, kumru	Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	Ve

1-2. Rahmân [rahmeti/ni'meti bol/nâmütenâhî olan] öğretti Kur'ân'ı. 3-4. Yarattı insânı, belletti ona o güzel beyânı [kendini, vicdânındaki ve içindeki duygu ve idrâkleri başkalarına ifâde edip aktarmayı]. 5-6. Güneş ve ay hesâblı (olarak cereyân eder), çemen [necm: bitkiler veyâ yıldızlar] ve ağaç(lar Allâh'ın irâdesine) secdedân [boyun eğerler].

وَضَعَ	وَ	رَفَعَهَا	السَّمَاءَ	وَ	يَسْجُدَانِ ٦	الشَّجَرُ
vâz eyleyip		ona irtifâ verdi	Bak şu güzel semâya		secdedân	ağaçlar
Mevzû, mevzî, tevâzu, mütevâzi, vaziyet, mavzuat	Ve	Ref, irtifa, terfi' / Edat, zamir, vs	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve	Secde, mescid, seccade, Sâcit	Şecere, meşcere

أَقِيمُوا	وَ	الْمِيزَانِ ٨	فِي	تَطْغَوْا	أَلَّا	الْمِيزَانَ ٧
doğru tutun	ve	mîzân-	-da	taş-	-mayın	mîzânı
Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Ve	Vezin, mîzan, mevzun, muvazene, vezne	(Mama)fi(h)	Tâğut	Edat, zamir, vs	Vezin, mîzan, mevzun, muvazene, vezne

الْأَرْضَ	وَ	الْمِيزَانَ ٩	لَا تُخْسِرُوا	وَ	بِالْقِسْطِ	الْوَزْنَ
Arza	da	mîzânı	aksatmayın		Adâletle de	tartıyı
Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Ve	Vezin, mîzan, mevzun, muvazene, vezne	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Hasar, hüsran	Ve	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Taksit	Vezin, mîzan, mevzun, muvazene, vezne

ذَاتُ	النَّخْلُ	وَ	فَاكِهَةٌ	فِيهَا	لِلْأَنَامِ ١٠	وَضَعَهَا
duran	nahl-ı benâm	ve	bir meyva	onda	berâ-yı enam için	tevâzû verdi
Zât, zaten, zatü(rree), zatül(cenp)		Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs /	Mevzû, mevzî, tevâzu, mütevâzi, vaziyet, mavzuat / Edat, zamir, vs

7-9. Bak şu güzel semâya [göğe], verdi ona irtifâ [yükseklik], vaz'eyleyip mîzânı [koydu denge ve adâlet qânûnunu] ki, taşmayın mîzânda [ölçü ve tartıda] ve doğru tutun adâletle tartıyı da, aksatmayın mîzânı [eksiltmeyin terâziyi/ölçüyü-tartıyı]! 10-11. Arza da bir tevâzu verdi [yeri de serip döşedi] berâ-yı enam [tüm mahlûkât (için)], onda bir meyva ve ekmâmiyle duran nahl-ı benâm [tomurcuklarıyla hurma ağacı]

الْأَكْمَامِ ﴿١١﴾	وَ	الْحَبُّ	ذُو	الْعَصْفِ	وَ	الرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾
ekmâmiyle	ve	taneler	-li	çim-	ve	o hoş-bû reyhân
	Ve	Habbe, hap, hububat, muhabbet, müstehap, muhib, mahbup, habib, ahbap	Zât, zaten, zatü(rree), zatül(cenp)		Ve	Ruh, rûhî, ruhânî, ervâh (ruhlar), rahat, reyhan, râyiha, terâvîh, müsterih, istirahat

فَبِأَيِّ	آلَاءِ	رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾	خَلَقَ	الْإِنسَانَ	مِن صَلْصَالٍ
Şimdi hangi	eltâfına	Rabbinizin	yalan dersiniz?	yarattı	insanı	bir salsaldan
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs /

فَبِأَيِّ	مِن نَّارٍ ﴿١٥﴾	مِن مَّارِجٍ	الْجَانَّ	خَلَقَ	وَ	كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾
Şimdi hangi	ateşten	bir mâric	o cânn'ı	yarattı		fağfur gibi
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Edat, zamir, vs / Meriç (nehri), mercan	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Ve	Edat, zamir, vs / İftihar, müftehir, Fahri

رَبُّ	وَ	الْمَشْرِقَيْنِ	رَبُّ	تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
Rabbi	hem	hem iki meşrıkın	Rabbi	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına
Rab, erbab, Rabbani	Ve	Şark, işrak, maşrık, müsteşrik	Rab, erbab, Rabbani	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

12. ve o çimli tâneler [buğday ve arpa gibi hubûbât] ve o hoş-bû reyhân [güzel kokulu bitkiler (yarattı)]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 14-16. Fağfur [çömlek] gibi (pişmiş) bir salsâl/[kupkuru çamur]dan insânı yarattı, bir mâric ateşten [hâlis ateşten-dumansız sâfi alevden veyâ karışık dumanlı ateşten] de o cânn'ı [cinni/İblîs'i] yarattı. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 17. Hem iki meşrıkın [doğunun] rabbi, hem iki mağribin [batının] rabbi.

الْبَحْرَيْنِ	مَرَجَ	تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾
iki deryâyı	salmış	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	iki mağribin
Bahriye, Bahreyn, buhran	Meriç (nehri), mercan	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Garb, garîb, gariban, garâbet, gurabâ, gurbet, mağrip, gurûb (güneşin batışı)

رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾	بَرْزَخٌ	بَيْنَهُمَا	يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾
Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	bağyeylemezler bir an	bir berzâh	beynlerinde	demâdem çatışırlar
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Berzah	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Telakki etmek, mülakat

فَبِأَيِّ	الْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾	وَ	اللُّؤْلُؤُ	مِنْهُمَا	يَخْرُجُ	تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾
Şimdi hangi	mercân	ile	inci	onlardan	çıkar	yalan dersiniz?
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Meriç (nehri), mercan	Ve		Edat, zamir, vs	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

الْمُنشَآتُ	الْجَوَارِ	لَهُ	وَ	تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
münşeât-ı	akıp giden	O'nun	hem	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına
Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi	Civâr, mücâvir	Edat, zamir, vs	Ve	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

18. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 19-23. Salmış iki deryâyı [büyük su kütlesini] demâdem (birbirine kavuşmak için) çatışırlar, beyn/[ara]lerinde bir berzâh [engel/kara], bağyeylemez/[karışmaz]ler bir ân. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' [ni'metini inkâr ile nankörlük edersiniz]?!Çıkar onlardan inci ile mercân. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 24. Hem O'nun denizde akıp (yüzerek) giden

فِي	الْبَحْرِ	كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٤﴾	فَبِأَيِّ	آلَاءِ	رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾
-de	deniz	alem-nişan	Şimdi hangi	eltâfına	Rabbinizin	yalan dersiniz?
(Mama)fi(h)	Bahriye, Bahreyn, buhran	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

كُلُّ	مَنْ	عَلَيْهَا	فَانٍ ﴿٢٦﴾	وَ	يَبْقَىٰ	وَجْهُ
Her-	-kes	üzerindeki	fânî		bâkî	yüzü
Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Fâni, fena, ifna	Ve	Bekâ, bâki, bakiye	Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe

رَبِّكَ	ذُو	الْجَلَالِ	وَ	الْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾	فَبِأَيِّ	آلَاءِ
o Rabbinin	zu'l-	-celâli	ve'l-	-ikrâm	Şimdi hangi	eltâfına
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Zât, zaten, zatü(rree), zatül(cenp)	Celâl, Celîl, iclâl, mecelle	Ve	Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾	يَسْأَلُهُ	مَنْ	فِي	السَّمَاوَاتِ	وَ
Rabbinizin	yalan dersiniz?	Ondan dilenir	olan	-de	gökler-	hem
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve

24-25. giden o münşeât-ı alem-nişân [inşâ olunmuş veyâ açılmış yelkenleri dağlar gibi yüksek gemiler]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' [ni'metini inkâr ile nankörlük edersiniz]?! 26-28. (Onun/yerin) üzerindeki herkes (ve her şey) fânî {kullü men 'aleyhâ fân}, bâkî o Rabbinin yüzü [rızâsı] (için yapılan sâlih ameller), o zu'l-celâli ve'l-ikrâm [celâl-azamet ve ikrâm sâhibi].Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 29-30. O'ndan dilenir göklerde, hem yerde olan;

فَبِأَيِّ	شَأْنٍ ﴿٢٩﴾	فِي	هُوَ	يَوْمٍ	كُلَّ	الْأَرْضِ
Şimdi hangi	şe'n	fî	huve	yevmin	külle	yerde
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Şân	(Mama)fi(h)	Hüviyet	Yevmiye, eyyâm	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza

الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾	أَيُّهَ	لَكُمْ	سَنَفْرُغُ	تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
sekelân	ey	size	Yarın kalacağız	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına
Sakil, sıklet, sakaleyn	Ey	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Fer'i, füru', fürûat, teferruât	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

الْجِنِّ	مَعْشَرَ	يَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ
cinn	mâşeri	Ey	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi
Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Aşîret, muâşeret, aşûre, öşür, aşar, maşeri, işret	Ey	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

السَّمَاوَاتِ	مِنْ أَقْطَارِ	أَن تَنفُذُوا	اسْتَطَعْتُمْ	إِنِ	الْإِنسِ	وَ
semâdan	aktâr-ı	geçin	Gücünüz yeter-	-se	insin	ve
Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Edat, zamir, vs / Katar, katran, katre, kitre, kutur	Edat, zamir, vs / Nâfiz, infaz, menfez, nüfûz etmek, tenfiz	Tâat, itaat	İn(şaallah)	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Ve

فَبِأَيِّ	بِسُلْطَانٍ ﴿٣٣﴾	إِلَّا	لَا تَنفُذُونَ	فَانفُذُوا	الْأَرْضِ	وَ
Şimdi hangi	fermân	olmazsa	geçemezsiniz	gidin	arzdan	ve
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Sultan, sulta, saltanat, selâtin, tasallut, musallat, salata	İlla(ki)	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Nâfiz, infaz, menfez, nüfûz etmek, tenfiz	Edat, zamir, vs / Nâfiz, infaz, menfez, nüfûz etmek, tenfiz	Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Ve

29-30. kulle yevmin huve fi şe'n [O her ân bir iştedir]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 31-32. Yarın size kalacağız [sizin hesâbınıza bakacağız] ey sekalân [şeytânî topluluk].Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?!33. Ey cinn ve insin mâşeri [şeytânî topluluk]! Gücünüz yeterse (ölümden veyâ azâbtan kurtulmak için) geçin-gidin aktâr-ı arz ve semâdan [gökler ve yerin ötelerine], geçemezsiniz olmazsa fermân (yâni, öyle bir kuvvetiniz yoktur).

آلَاءِ	رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾	يُرْسَلُ	عَلَيْكُمَا	شُوَاظٌ	مِّن نَّارٍ
eltâfına	Rabbinizin	yalan dersiniz?	salınır	üstünüze	bir yalın	ateşten
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs		Edat, zamir, vs / Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir

رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾	فَلَا	نُحَاسٌ	وَ
Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	kurtula-	-mazsınız	bir zehir duman	
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ) la(yâni)		Ve

كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾	وَرْدَةً	فَكَانَتْ	السَّمَاءُ	انشَقَّتِ	فَإِذَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾
yağ gibi eriyen, kızaran, yanan	bir gül	oluverdi mi	Gök	bir yarılıp		yalan dersiniz?
Edat, zamir, vs / Müdahene, müdâna	Vârid olmak, vâridat, vird, evrâd, irat, vürut	Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Şakak, müştak, meşakkat, iştikak, şık (seçenek)	Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

عَن ذَنبِهِ	لَا يُسْأَلُ	فَيَوْمَئِذٍ	تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ
cürmünden	sorulmaz	O gün	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi
Edat, zamir, vs / Müznib, Zennûbe / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele	Edat, zamir, vs / Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

34. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! (Geçmeye kalkışırsanız,) salınır üstünüze ateşten bir yalın (alev), bir zehir(li) duman, (ölümden veyâ azâbtan) kurtulamazsınız deseniz de el-aman. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 37-38. Gök bir yarılıp oluverdimi (kırmızı) bir gül (gibi ateşin bir hâlde kızaran), yağ gibi eriyen, kızaran yanan.Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! O gün (mücrim olup olmadığı anlaşılmak üzere) sorul(maya lüzûm duyul)maz cürmün/[suçun]den artık ne bir insân(a), ne de bir cânn(a) [cinne]; (çünkü yüce Rabb herkesin amelini eksiksiz zabt ve tesbit etmiştir).

رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	جَانٌّ ٣٩	لَا	وَ	إِنسٌ
Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	bir cânna	ne	de	artık ne bir insân
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Ve	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise

وَ	بِالنَّوَاصِي	فَيُؤْخَذُ	بِسِيمَاهُمْ	الْمُجْرِمُونَ	يُعْرَفُ	تُكَذِّبَانِ ٤٠
	perçemleriyle	tutulur	sîmâlarından	mücrimler	Tanınır da	yalan dersiniz?
Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) /	Edat, zamir, vs / Ahize, muâheze, ittihaz	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Sîma / Edat, zamir, vs	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	Ârif, mâruf, maarif, Arafat, Arafe, Arâf, irfan, târif, tarife, itiraf, örf, mârifet	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

جَهَنَّمُ	هَٰذِهِ	تُكَذِّبَانِ ٤٢	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	الْأَقْدَامِ ٤١
cehennem	İşte bu	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	ayaklarından
Cehennem (uçurum)	Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm

وَ	بَيْنَهَا	يَطُوفُونَ	الْمُجْرِمُونَ ٤٣	بِهَا	يُكَذِّبُ	الَّتِي
	arasında	pûyân olacaklar	mücrimlerin		Yalan dedikleri	
Ve	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Tâife, tavaf, tûfan, tayfa	Cürüm, cürm-ü (meşhud), cereme, cirm, mücrîm	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Edat, zamir, vs

39-40. O gün (mücrim olup olmadığı anlaşılmak üzere) sorul(maya ihtiyâc duyul)maz cürmün/[suçun]den artık ne bir insân(a), ne de bir cânn(a) [cinne]; (çünkü yüce Rabb herkesin amelini eksiksiz zabt ve tesbît etmiştir). Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 41-42. Tanınır da (günâhkâr) mücrim/[suçlu]ler sîmâ/[alâmet]larından, tutulur perçemleriyle ayaklarından... 43. İşte bu, (günâha gömülmüş) mücrim/[suçlu]lerin 'yalan' dedikleri [yalanladıkları] cehennem Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?!

تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	آنٍ ﴿٤٤﴾	حَمِيمٍ	بَيْنَ
yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	kızgın	bir hamîmin	
Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Teennî	Hamam, humma	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel

فَبِأَيِّ	جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾	رَبِّهِ	مَقَامَ	خَافَ	لِمَنْ	وَ
Şimdi hangi	iki cennet	Rabbinin	makâmından	korkan	Kimseye var	ve
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Havf (Korkanın kendi zayıflığı) ve reca hali	Edat, zamir, vs	Ve

آلَاءِ	فَبِأَيِّ	أَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾	ذَوَاتَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
eltâfına	Şimdi hangi	envâ-ı bostan	Her birinde var	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Fen, fünun, Efnân	Zât, zaten, zatü(rree),zatül(cenp)	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

آلَاءِ	فَبِأَيِّ	تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾	عَيْنَانِ	فِيهِمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾	رَبِّكُمَا
eltâfına	Şimdi hangi	revân	iki kaynak	Onlarda olur	yalan dersiniz?	Rabbinizin
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Cereyan, câri, câriye, macera, mecrâ, icra	Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun, aynen	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

43-45. İşte bu, (günâha gömülmüş) mücrim/[suçlu]lerin 'yalan' dedikleri [yalanladıkları] cehennem, olacaklar bununla [cehennemle] bir kızgın hamîmin [suyun] arasında pûyan [gidip gelen/dönüp dolaşan]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 46-47. Rabbinin makâmından [azametinden/murâkabesinden: gözcü ve muhâfız oluşundan veyâ huzûruna çıkıp hesâb vermekten] kork(arak küfr ü küfrândan sakınıp îmân ve şükr ile itâ'at için ta'zîm ve saygı duy)an kimseye iki cennet (var) râygân [ihsân olarak]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' [ni'metini inkâr ile nankörlük edersiniz]?! 48-49. Var her birinde envâ-ı bostân [türlü türlü bostanlar-bahçeler], envâ-ı ağsân [türlü türlü renklerle/tonlarla bezenmiş]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 50. Onlarda iki kaynak olur revân [akan].

رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾	فِيهِمَا	مِن	كُلِّ	فَاكِهَةٍ	زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾
Rabbinizin	yalan dersiniz?	Onlarda	-den	her	meyve-	Çifte çifte hân
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Zevc, zevce, izdivac

فَبِأَيِّ	آلَاءِ	رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾	مُتَّكِئِينَ	عَلَىٰ	فُرُشٍ
Şimdi hangi	eltâfına	Rabbinizin	yalan dersiniz?	dayanmışlar	-a ki	Öyle mefrûşât-
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Faraş, mefrûşat

فَبِأَيِّ	دَانٍ ﴿٥٤﴾	الْجَنَّتَيْنِ	جَنَى	وَ	مِنْ إِسْتَبْرَقٍ	بَطَائِنُهَا
Şimdi hangi	yakından	her iki cennetin	derimi de		istebraktan	astarları
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûnî	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinn	Câni, cinayet	Ve	Edat, zamir, vs / Berk, berrak, Burak	Batın, bâtınî, battaniye, badana / Edat, zamir, vs

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ	الطَّرْفِ	قَاصِرَاتُ	فِيهِنَّ	تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
dokunmamıştır onlara	- tarf	qâsırâtu't-	O cennetlerde	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına
Edat, zamir, vs/	Taraf, etraf, turfanda (sebze, meyve)	Kusur, taksir, kasır (köşk)	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

51. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 52-53. Onlarda her meyve (cinsin)den çifte çifte hân [iki tür bulunur]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 54-55. Dayanmışlar öyle mefrûşâta [döşeme takımlarına] kim astarları istebrak/[kalın ipek kumaş]tan, her iki cennetin (meyvelerinin) derimi [toplanışı] de yakından, (öyle ki, her vaziyette zahmetsizce alınıverecek derecede yakın). Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?!

آلَاءِ	فَبِأَيِّ	جَانٌّ ٥٦	لَا	وَ	قَبْلَهُمْ	إِنسٌ
eltâfina	Şimdi hangi	cânn			onlardan evvel	insü
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Ve	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise

فَبِأَيِّ	الْمَرْجَانُ ٥٨	وَ	الْيَاقُوتُ	كَأَنَّهُنَّ	تُكَذِّبَانِ ٥٧	رَبِّكُمَا
Şimdi hangi	mercân	u	yâkut	Sanırsın onları	yalan dersiniz?	Rabbinizin
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Meriç (nehri), mercan	Ve	Yakût	Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

إِلَّا	الْإِحْسَانِ	جَزَاءُ	هَلْ	تُكَذِّبَانِ ٥٩	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
	ihsânın	cezâsı	elbette	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfina
İlla(ki)	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Ceza, cizye, mücâzat, tecziye	Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

مِن دُونِهِمَا	وَ	تُكَذِّبَانِ ٦١	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	الْإِحْسَانُ ٦٠
Ötelerinden de		yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfina	Şimdi hangi	ihsân olacaktır
Edat, zamir, vs / Dîvân (şiir), tedvin / Edat, zamir, vs	Ve	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin

56-57. O cennetlerde öyle (edeb ve hayâ timsâli eşler): qâsırâtu't-tarf [bakışlarını kısan/eşlerinden başkasına bakmayan veyâ bakışı kendisine cezbeden, bir bakanı başkasına bakmak istemeyecek derecede kendisine bağlayan] (öyle güzel) dilberler (var) ki, dokunmamıştır onlara, onlardan evvel ins ü cânn [hiç kimse]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 58-59. Sanırsın onları yâkut u mercân. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' [nı'metini inkâr ile nankörlük edersiniz]?! 60-61. (Dünyâda yapılan) ihsânın [îmân ve sâlih amelin] cezâsı [karşılığı], (Âhiret'te) elbette ihsân [cennet] (olacaktır). Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?!

فَبِأَيِّ	مُدْهَامَّتَانِ ﴿٦٤﴾	تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾
Şimdi hangi	Yağız yeşil, ne dilsitân	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	diğer cennetân
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs		Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî

فَبِأَيِّ	نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾	عَيْنَانِ	فِيهِمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
Şimdi hangi	püsküren	çifte şadravân	bunlarda	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs		Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene,aynen müteayyin, taayyun, aynen	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

نَخْلٌ	وَ	فَاكِهَةٌ	فِيهِمَا	تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ
bir başka hurma		Bir meyve	bunlarda	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına
	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

فِيهِنَّ	تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾	رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	رُمَّانٌ ﴿٦٨﴾	وَ
Bunların içinde	yalan dersiniz?	Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	bir başka rummân	
(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs		Ve

62-63. Ötelerinden de diğer cennetân [iki cennet]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 64-65. Yağız [koyu] yeşil, ne dilsitân [meftûn eden]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 66-67. Bunlarda püsküren çifte şadravan ['aynân: iki göz/iki pınar-kaynak]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 68-69. Bunlarda bir meyve,bir başka hurma, bir başka rummân [nar]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?!

خَيْرَاتٌ	حِسَانٌ ٧٠	فَبِأَيِّ	آلَاءِ	رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ٧١	حُورٌ
hayırlı	Dilber hûbân	Şimdi hangi	eltâfına	Rabbinizin	yalan dersiniz?	hûriyân
Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Hûrî, havârî, muhavere, mihver

مَّقْصُورَاتٌ	فِي	الْخِيَامِ ٧٢	فَبِأَيِّ	آلَاءِ	رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ٧٣
Mestûr, mahsûs	-de	cibinlikler-	Şimdi hangi	eltâfına	Rabbinizin	yalan dersiniz?
Kusur, taksir, kasır (köşk)	(Mama)fi(h)		Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

لَمْ	يَطْمِثْهُنَّ	إِنسٌ	قَبْلَهُمْ	وَ	لَا	جَانٌّ ٧٤
-mıştır	onlara dokunma-	ins	onlardan evvel	ü		cânn
Edat, zamir, vs	/ Edat, zamir, vs	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî

فَبِأَيِّ	آلَاءِ	رَبِّكُمَا	تُكَذِّبَانِ ٧٥	مُتَّكِئِينَ	عَلَىٰ	رَفْرَفٍ
Şimdi hangi	eltâfına	Rabbinizin	yalan dersiniz?	şâdân kurulmuşlar	üzere	refref
Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	

70-71. (Bütün bu cennetlerin) içlerinde dilber, hayrlı hûbân [güzeller]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 72-73. Cibinlik/[hayme] lerde mestûr [örtülü, saklı], mahsûs hûriyân [hûriler: gözünün beyazı aşırı beyaz, karası aşırı kara olan âhu gözlüler]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 74-75. Dokunmamıştır onlara, onlardan evvel ins ü cânn [hiç kimse]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?!

رَبِّكُمَا	آلَاءِ	فَبِأَيِّ	حِسَانٍ ﴿٧٦﴾	عَبْقَرِيٍّ	وَ	خُضْرٍ
Rabbinizin	eltâfına	Şimdi hangi	güzel	abkarîler	ve	yeşil
Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin		Ve	Hızır, Hıdrellez

الْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾	وَ	الْجَلَالِ	ذِي	رَبِّكَ	اسْمُ	تَبَارَكَ	تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾
ikrâm	ve	O'nun o celâl		Rabbinin	adı	Yüce, çok yüce	yalan dersiniz?
Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Ve	Celâl, Celîl, iclâl, mecelle	Zât, zaten, zatü(rree), zatül(cenp)	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Bereket, tebrik, teberrük, mübârek	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

1-2. ÂYETLER: (عَلَّمَ الْقُرْآنَ) (الرَّحْمَنُ) gereğince bize Kur'ân-ı Kerîm'i öğrettiği için Allah'a hamd edelim.

6. ÂYET: وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ gereğince Allah'ın sadece bize bahşettiği yüce nimetleri hatırlayalım, sonra Allah'a hamd edelim.

26. ÂYET: كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ gereğince vefat etmiş son beş akrabamızı hatırlayıp onlar için Allah'tan rahmet isteyelim.

29. ÂYET: كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ âyetinin manasınca Allah Teâlâ'nın azametini anlamaya çalışalım.

39. ÂYET: فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْأَلُ عَن ذَنبِهِ إِنسٌ وَلَا جَانٌّ gereğince işlediğimiz bir günahı düşünüp onun affı için bir sadaka verelim. Umulur ki, Allah bu sadakayla o günahı bağışlar.

76-77. Kurulmuşlar yeşil refref [güzel döşeme ve yastıklarla döşenmiş mükemmel oturaklar] ve güzel abkarîler [muhteşem/hârikulâde nefis sergiler/halılar] üzere şâdân [keyifli, neş'eli-sevinçli]. Şimdi Rabbinizin hangi eltâfı/[lütufları]na dersiniz 'yalan' (veyâ Rabbinizin kudretinin hangi hârikulâde/şaşırtıcı hâllerini/fiillerini yalanlarsınız)?! 78. Yüce, çok yüce [tebârek: hayrı çok/bol ve sürekli] Rabbinin adı, O'nun o celâl [kendisinden daha üstün ve daha azametli hiçbir şeyin olmadığı celâl ve azamet], O'nun o ikrâm [şânına yakışmayan şeylerden mükerremlik/münezzehlik veyâ türlü türlü lütufkârlık].

43. ÂYET: هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ gereğince cehennem hakkında bildiğimiz bir konudan bahsedelim, cehennemin korkunçluğunu ve bizim bunu tasdikimizi anlatan bir makale yazalım.

46. ÂYET: وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ gereğince Yüce Allah'tan korktuğumuza delâlet eden güzel bir amel yapalım.

60. ÂYET: هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ gereğince biri bize iyilik yaptığında ona جَزَاكَ اللهُ خَيرًا [*Allah sana hayır olarak karşılığını versin*] demeyi unutmayalım ve mümkünse ona bir hediye verelim. Bu, bizim için güzel bir sadakadır.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

4. ÂYET: عَلَّمَهُ الْبَيَانَ

Kur'ân-ı Kerîm'in fesâhat ve beyan güzelliğini öğrenelim.

7. ÂYET: وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ

Semâvât ve arz O'nun adaletiyle kâimdir. Mizan da bu adalet vesilelerinden biridir.

13. ÂYET: فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Allah Teâlâ'nın çok sayıdaki nimetine şükredelim.

29. ÂYET: يَسْأَلُهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

Mahlukatın hepsi Allah Teâlâ'ya muhtaçtır.

29. ÂYET: كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

Yüce Allah'tan korkmanın ve haşyetin önemi üzerinde duralım.

37. ÂYET: فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ

Kıyamet gününün dehşetini kendimize sürekli olarak hatırlatalım.

43. ÂYET: هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ

Cehennem azabından Allah'a sığınalım.

46. ÂYET: وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ

Allah Teâlâ'dan korkmanın önemini hiç aklımızdan çıkarmayalım.

60-61. ÂYETLER: (هَلْ جَزَاء الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَا) (فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ)

Allah rahmet ve keremiyle kuluna ihsanda bulunur.

56. VÂKI'A SÛRESİ

MEKKİ, 96 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *vâqı'a* kelimesinden alan sûre; tevhîde/vahdâniyyete [Allah'tan başka ilâh olmadığına/Allah'ın tek ilâh olduğuna], Âhiret'e [ölümden sonra dirilişe, hesâba: yapılan işlerden ötürü mükâfât ve cezâya] ve müşriklerin Kur'ân hakkındaki şübhe ve i'tirâzlarını redde tahsîs edilmiştir.

سورة الواقعة

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

إِذَا	وَقَعَتِ	الْوَاقِعَةُ ١	لَيْسَ	لِوَقْعَتِهَا	كَاذِبَةٌ ٢	خَافِضَةٌ
mu	Koptu	o vâkı'a bir	olmaz	vak'asına	yalan diyen dil	indirir
Edat, zamir, vs	Vakâ, vâkıa, vâki, (emri)vâki, mevki, vuku, vukuat, ika	Vakâ, vâkıa, vâki, (emri)vâki mevki, vuku, vukuat, ika	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Vakâ, vâkıa, vâki, (emri)vâki, mevki, vuku, vukuat, ika / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	

إِذَا	رُجَّتِ	الْأَرْضُ	رَجًّا ٤	وَبُسَّتِ	الْجِبَالُ
zaman	sarsıldığı	Yer	bir sarsılış	serpildiği	dağlar
Edat, zamir, vs		Arz, arâzî, ardiye		Ve /	Cibilliyet, Cebel-i Târık

بَسًّا ٥	فَكَانَتْ	هَبَاءً	مُنْبَثًّا ٦	وَ	كُنتُمْ	أَزْوَاجًا
bir serpiliş	Hepsi olduğu	Ber-hevâbirhebâ	dağılıp		Siz de olduğunuz	sınıf
	Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Heba olmak		Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Zevc, zevce, izdivac

1-3. Koptumu o vâkı'a bir, olmaz vak'asına 'yalan' diyen [vak'asını/vukû'unu yalanlayan] dil, (ba'zılarını alçaltıp) indirir, (ba'zılarını) bindir(ip yükselt)ir. 4-7. Yer bir sarsılış sarsıldığı, dağlar bir serpiliş serpildiği, hepsi dağılıp ber-hevâ bir hebâ olduğu, siz de üç sınıf olduğunuz zamân; ki,

ثَلَاثَةً ﴿٧﴾	فَأَصْحَابُ	الْمَيْمَنَةِ	مَا	أَصْحَابُ	الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾	وَ
üç	ashâb-ı	meymene	ne	ashâb-ı	meymene	
Sülüs, teslis, salise, sülasi, Salı (üçüncü gün)	Edat, zamir, vs / Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	Ve

أَصْحَابُ	الْمَشْأَمَةِ	مَا	أَصْحَابُ	الْمَشْأَمَةِ ﴿٩﴾	وَ	السَّابِقُونَ
ashâb-ı	meş'eme	ne	ashâb-ı	meş'eme		sâbikûn
Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Şom, meşûm	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Şom, meşûm	Ve	Müsâbaka, sâbık, sâbıka, esbak (önceki, geçmiş), mesbuk

السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾	أُولَئِكَ	الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾	فِي	جَنَّاتِ	النَّعِيمِ ﴿١٢﴾	ثُلَّةٌ
ileride	işte o sâbikûn	mukarrebûn	-nde	cennetleri-	na'îm	birçokları
Müsâbaka, sâbık, sâbıka, esbak (önceki, geçmiş), mesbuk	Edat, zamir, vs	Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kırba	(Mama) fi(h)	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim	

مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾	وَ	قَلِيلٌ	مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾	عَلَىٰ	سُرُرٍ	مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾
evvelînden		Birazı da	âhirînden	üzerinde	tahtlar	murassa
Edat, zamir, vs / Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Ve	İstiklâl, kıllet, müstakil, kule, kaylûle	Edat, zamir, vs / Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Sır, esrar, sürur, mesrur, meserret, Serrâ	

8. Sağda ashâb-ı meymene [ihtirâm mevkiinde bulunan yüksek haysiyyet sâhibleri], (ki) ne (hayrlı ve mutludur) ashâb-ı meymene! 9. Solda ashâb-ı meş'eme [alçak mevkide bulunan değersiz kimseler], (ki) ne (hayrsız ve mutsuzdur) ashâb-ı meş'eme! 10-14. İleride sâbikûn [hayr yarışında öne geçenler]. İşte o sâbikûn (var ya), onlar na'îm [ni'met] cennetlerinde mukarrebûn [Allâh'a en yakın olanlar], (ki onların) bir çok(ları) evvelîn/[önceki ümmetler]den, biraz(ı) da âhirîn/[sonrakiler-ümmet-i Muhammed]den (veyâ çoğu ashâbın ilklerinden/fethten önce îmân edenlerden, azı da onların peşisıra giden sonrakilerden). 15. (Onlar) murassa [mücevherlerle işlenmiş veyâ birbirine yakın dizilmiş tertîbli-muntazam] tahtlar üstünde

مُّتَّكِـِٔينَ	عَلَيْهَا	مُتَقَابِلِينَ ﴿١٦﴾	يَطُوفُ	عَلَيْهِمْ	وِلْدَانٌ	مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾
kurulmuşlar		Karşı karşıya	pırlanırlar	etraflarında	evladlar	muhalled
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(lvuku), mütekabil	Tâife, tavaf, tûfan, tayfa	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Veled, evlat, vâlide, mevlût, velâdet, tevellüd, mütevellit, milat, Yelda	Muhalled, Hâlid

بِأَكْوَابٍ	وَ	أَبَارِيقَ	وَ	كَأْسٍ	مِّن مَّعِينٍ ﴿١٨﴾	لَّا يُصَدَّعُونَ
küpler	ve	ibriklerle	ve	bir piyale	ma'înden	Ne başları ağrıtılır
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Küp	Ve	İbrik	Ve	Kâse (İşâri mâna)	Edat, zamir, vs / Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun	La(ubâli), (mâ)la(yâni) /

عَنْهَا	وَ	لَا يُنزِفُونَ ﴿١٩﴾	وَ	فَاكِهَةٍ	مِّمَّا	يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾
ondan	ne de	zevâle erer		meyveler	-nden	beğendikleri-
Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) /	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)

وَ	لَحْمِ	طَيْرٍ	مِّمَّا	يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾	وَ	حُورٌ
	etleri	kuş	-nden	istedikleri-		hûr-i
Ve	Lahm(acun) (etli hamur), lehim	Tayyâre	Edat, zamir, vs	Şehvet, iştah	Ve	Hûrî, havârî, muhavere, mihver

16. karşı-karşıya kurulmuşlar. 17-21. Pırlanırlar [fırıl fırıl dönerler] (onların) etrâflarında muhalled [ölümsüz] evlâdlar, küp/[sürâhi]ler ve ibriklerle ma'înden bir piyâle [kaynağından akan içecekten dolu bir kadehle], ne başları ağrıtılır ondan (veyâ ne cem'iyyetleriperîşân edilir, lezzetleri kesilir), ne de (içkileri tükenip) erer zevâle (veyâ ne de içtiklerinden sarhoş olurlar. Onlara) meyve(ler var): beğendiklerinden, kuş et(ler)i (var): istediklerinden. 22. (Onlara) hûr-i îyn [hârikulâde gözlere sâhib engin rûhlu, saff ve temiz eşler] (var),

عِينٌ ٢٢	كَأَمْثَالِ	اللُّؤْلُؤِ	الْمَكْنُونِ ٢٣	جَزَاءً	بِمَا	كَانُوا
				mükâfât için		
Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun, aynen	Edat, zamir, vs / Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	inci	saklı	Ceza, cizye, mücâzat, tecziye	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun
îyn	timsâlleri gibi		Arapça Kelimeler Sözlüğü			

يَعْمَلُونَ ٢٤	لَا يَسْمَعُونَ	فِيهَا	لَغْوًا	وَ	لَا تَأْثِيمًا ٢٥	إِلَّا
işledikleri amellere	ne işitirler	orada	bir boş lâf	ne de	bir te'sîm	ancak
Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Semâ (töreni)	(Mama) fi(h) / Edat, zamir, vs	İlga (etmek), laga luga, lugat, lağv etmek	Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Arapça Kelimeler Sözlüğü	İllâ(ki)

قِيلًا	سَلَامًا	سَلَامًا ٢٦	وَ	أَصْحَابُ	الْيَمِينِ	مَا
Bir kelâm	selâmen	selâm	ise	Ashâb-ı	yemîn	nedir
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Selîm, sâlim, selâm, selamlık, selâmet, İslâm, Müslüman, teslim, teslimat, istislam, süllem (merdiven, basamak), Süleyman	Selîm, sâlim, selâm, selamlık, selâmet, İslâm, Müslüman, teslim, teslimat, istislam, süllem (merdiven, basamak), Süleyman	Ve	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

أَصْحَابُ	الْيَمِينِ ٢٧	فِي	سِدْرٍ	مَّخْضُودٍ ٢٨	وَ	طَلْحٍ
ashâb-ı	yemîn		kirazlar	dal-bastı		muzlar
Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	(Mama) fi(h)	Sedir Ağacı		Ve	Talha (zamk ağacı)

23. saklı [korunmuş/korunan] inci timsâlleri gibi. 24-26. (Bütün bunlar,) işledikleri amellere mükâfât için. Ne bir boş lâf işitirler orada, ne de bir te'sîm [günâhanisbet/günâha yöneltici çağrı], ancak bir kelâm: selâmen selâm [alabildiğine güven, huzûr ve esenlik]. 27. Ashâb-ı yemîn [amel defterleri sağ taraflarından verilenler veyâ ahdine vefâkâr hayrlı bahtiyârlar] ise, ne(dir) ashâb-ı yemîn(in mükâfâtı)? 28-33. (Onlar) l-bastı kirazlar, sıvama [meyvesi aşağıdan yukarıya istifli/tarak dişleri gibi birbiri üzerine dizili] muzlar (veyâ muza benzeyen ağaçlar) içinde,

مَّنضُودٍ ٢٩	وَ	ظِلّ	مَّمْدُودٍ ٣٠	وَ	مَاءٍ	مَّسْكُوبٍ ٣١
sıvama		birsâye	memdûd		bir su	çağlayan
	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Müddet, meded, imdat, istimdad, mütemadi, temdit, maddi, maddiyat, madde	Ve	Mayi (sulu)	

وَ	فَاكِهَةٍ	كَثِيرَةٍ ٣٢	لَّا مَقْطُوعَةٍ	وَ	لَا مَمْنُوعَةٍ ٣٣	وَ
	meyve	birçok	Ne eksilir	ne de	men edilir	
Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / (Mesafe) kat etmek, maktu', kat'i, kıta, makta, inkıta, ikta, mukataa	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Mâni olmak, men etmek, mania, memnû, imtinâ etmek, mümteni	Ve

فُرُشٍ	مَّرْفُوعَةٍ ٣٤	إِنَّا	أَنشَأْنَاهُنَّ	إِنشَاءً ٣٥	فَجَعَلْنَاهُنَّ	أَبْكَارًا ٣٦
döşek	yüksek	Biz	Onları inşâ etmişizdir	Yeniden inşâ ile	kılmışızdır	ebkâr-ı
Faraş, mefrûşat	Ref, irtifa, terfi'	Edat, zamir, vs	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi / Edat, zamir, vs	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Bekâr, bâkir, bekâret, makara, Bekir

عُرُبًا	أَتْرَابًا ٣٧	لِّأَصْحَابِ	الْيَمِينِ ٣٨	ثُلَّةٌ	مِّنَ الْأَوَّلِينَ ٣٩	وَ
şeydâ	Bir yaşıt	ashâb-ı	yemîn	birçokları	evvelînden	
Arap, Arapça, irab, araba	Türbe, türap, türabi,	Edat, zamir, vs / Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen		Edat, zamir, vs / Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Ve

ثُلَّةٌ	مِّنَ الْآخِرِينَ ٤٠	وَ	أَصْحَابُ	الشِّمَالِ	مَا	أَصْحَابُ
Birçoğu da	sonrakilerden		ashâb-ı	şimâl	nedir	ashâb-ı
	Edat, zamir, vs / Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Ve	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Şimâl, şemâil, şâmil, şümul, teşmil, müştemilat	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe

30. memdûd bir sâye [uzanmış/değişiklik göstermeyen latîf bir gölge], (hiç kesilmeksizin akıp) çağlayan bir su, birçok meyve; (ki dünyâ meyveleri gibi) ne eksilir, ne (almak-yemek isteyenlerden) menedilir. 34-40. (Onlar orada) yüksek döşek/[kadri yüce eş]ler(e sâhib olacaklar. Doğrusu) Biz (inşâ) etmişizdir de onları yeniden inşâ, kılmışızdır bir yaşıt ebkâr-ı şeydâ [eşlerini çok seven/eşlerine düşkün bâkireler veyâ cilveli işvekâr bâkireler veyâ tatlı dilli bâkireler] ashâb-ı yemîn [amel defterleri sağ taraflarından verilenler veyâ ahdine vefâkâr hayırlı bahtiyârlar] için. (Onların/ashâb-ı yemînin) bir çok(ları) evvelîn/[önceki ümmetler]den, bir çok(ları da) âhirîn/[sonrakiler-ümmet-i Muhammed]den (veyâashâb-ı yemînin bir çoğu sahâbenin ilklerinden/fethten önce îmân edenlerden, bir çoğu da onların peşisıra giden sonrakilerden). 41. Ashâb-ı şimâl [amel defterleri sol taraflarından verilenler veyâhayrsız bedbaht kimseler] ise, ne(dir) ashâb-ı şimâl(in cezâsı)?

الشِّمَالِ ٤١	فِي	سَمُومٍ	وَ	حَمِيمٍ ٤٢	وَ	ظِلٍّ
şimâl	içinde	bir semûm	ve	hamîm		bir zıll-i
Şimâl, şemâil, şâmil, şümul, teşmil, müştemilat	(Mama)fi(h)	Sam (yeli)	Ve	Hamam, humma	Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü

مِّن يَحْمُومٍ ٤٣	لَّا بَارِدٍ	وَ	لَا كَرِيمٍ ٤٤	إِنَّهُمْ	كَانُوا	قَبْلَ
mağmûm	ne serin	de	ne kerîm	Çünkü onlar	idiler	evvel
Edat, zamir, vs / Hamam, humma	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Bürudet (soğukluk), berdelacuz (kışın sonundaki en soğuk beş gün), (kaside-i) bürde, gabardin (işârî)	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(lvuku), mütekabil

ذَٰلِكَ	مُتْرَفِينَ ٤٥	وَ	كَانُوا	يُصِرُّونَ	عَلَى	الْحِنثِ
bundan	mütrefîn		ediyorlardı	ısrar	-e	cinayet-
Fezleke		Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Israr, sürre (alayı)	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	

الْعَظِيمِ ٤٦	وَ	كَانُوا	يَقُولُونَ	أَ	ئِذَا	مِتْنَا
büyük		-dı ki	Diyorlar-	mi	vakit	öldüğümüz
Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat

وَ	كُنَّا	تُرَابًا	وَ	عِظَامًا	أَ	إِنَّا
	olduğumuz	bir toprak		bir yığın kemik	mi	cidden biz mutlak(a)
Ve	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Türbe, türap, türabi	Ve	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

41. Ashâb-ı şimâl [amel defterleri sol taraflarından verilenler veyâhayrsız bedbaht kimseler] ise, ne(dir) ashâb-ı şimâl(in cezâsı)? 42-44. (Onlar,) bir semûm [içe işleyen bir harâret] ve hamîm [kızgın su] ve zifirden bir zıll-i mağmûm [kömür gibi kapkara, sisli-boğucu bir gölge] içinde (olacaklar, ki o) ne serin, ne de kerîm [faydalı]. 45-47. (Bu duruma düşmelerinin sebebine gelince:) Çünkü onlar bundan evvel mütrefîn/keyiflerine düşkün şımarık müsrifîn [haddi aşmış kimseler] idiler ve büyük cinâyet(t)e [hınsı'l-'azîm/şirk üzerinde] ısrâr ediyorlardı ve diyorlardı ki: "Öldüğümüz ve bir toprak, bir yığın kemik olduğumuz vakit mi, cidden biz mi mutlak(a) ba'solunacak/[diriltilecek]mişiz,

إِنَّ	قُلْ	الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾	آبَاؤُنَا	وَ	أَ	لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾
muhakkak	De ki:	evvelki	atalarımız	da	mı?	ba'solunacak mışız
Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Baba, ebeveyn / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ba's (günü, partisi), meb'us

يَوْمٍ	مِيقَاتِ	إِلَىٰ	لَمَجْمُوعُونَ	الْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾	وَ	الْأَوَّلِينَ
bir günün	mîkât-	-ında	Lâ-büdd cem' olunacaklar	âhirîn	ve	bütün evvelîn
Yevmiye, eyyâm	Vakit, muvakkat, muvakkit, mevkute	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Edat, zamir, vs / Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Ve	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet

لَآكِلُونَ	الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾	الضَّالُّونَ	أَيُّهَا	إِنَّكُمْ	ثُمَّ	مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾
Lâ-büdd yersiniz de	münkirler	sapkın	Ey	Siz	sonra	ma'lûm
Edat, zamir, vs / Küllenmek (İşârî mana)	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	dalâlet	Ey	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

عَلَيْهِ	فَشَارِبُونَ	الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾	مِنْهَا	فَمَالِئُونَ	مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾	مِن شَجَرٍ
üstüne	içersiniz de	karınızı	ondan	Doldurursunuz da	zakkûmdan	bir ağaçtan
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Şarab, şurub, şerbet, meşrubat, meşreb, maşrapa, çorba	Batın, bâtınî, battaniye, badana	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Zakkum, zıkkım	Edat, zamir, vs / Şecere, meşcere

48. ya evvelki atalarımız da mı?!" 49-54. De ki: "Muhakkak bütün evvelîn [öncekiler] ve âhirîn [sonrakiler] lâ-büdd [mutlaka] cem' olunacak/[bir araya toplanılacak]lar; mîkâtın(d)a [buluşma zamânında] ma'lûm bir günün [Kıyâmet/kalkım Günü'nün]. Sonra, siz ey sapkın münkirler! Lâ-büdd [mutlaka] yersiniz de bir ağaçtan; (cehennemin dibinde biten ve son derece acı olup iğrenç kokan) zakkûmdan, (hem de) doldurursunuz da karınlarınızı ondan, içersiniz de üstüne o hamîm/[kızgın su]den, (hem de öyle bir) içersiniz (ki, tıpkı)

يَوْمَ	نُزُلُهُمْ	هَٰذَا	الْهِيمِ ﴿٥٥﴾	شُرْبَ	فَشَارِبُونَ	مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾
günü	onların konuklukları	İşte bu	huyâm illetine tutulmuş, kanmak bilmez develer	gibi	içersiniz ki	o hamîmden
Yevmiye, eyyâm	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat / Edat, zamir, vs	Hâzâ (efendi)		Şarab, şurub, şerbet, meşrubat, meşreb, maşrapa, çorba	Edat, zamir, vs / Şarab, şurub, şerbet, meşrubat, meşreb, maşrapa, çorba	Edat, zamir, vs / Hamam, humma

مَّا	أَ فَرَأَيْتُم	تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾	فَلَوْلَا	خَلَقْنَاكُمْ	نَحْنُ	الدِّينِ ﴿٥٦﴾
	Şimdi gördünüz mü?	Tasdîk et-	-meyecek misiniz hâlâ	yarattık sizi	Biz	O Dîn
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık/ Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn

الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾	نَحْنُ	أَمْ	تَخْلُقُونَهُ	أَنتُمْ	أَ	تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾
yaratan	Biz miyiz	yoksa	yaratıyorsunuz onu	siz	mi	döktüğünüz meniyi
Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Temennî etmek, meni, istimna

نَحْنُ	مَا	وَ	الْمَوْتَ	بَيْنَكُمُ	قَدَّرْنَا	نَحْنُ
Bizim		ve	ölümü	aranızda		Biz
Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Ve	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Edat, zamir, vs

55. hüyâm [susuzluk] illetine tutulmuş, kanmak-bilmez develer gibi!" 56. İşte bu [cehennemin dibinde biten ve son derece acı olup iğrenç kokan zakkûm ağacı ve kızgın su], onların konukluklan [ilk ikrâmları] o Dîn Günü {cezâ günü}! 57. Biz yarattık sizi, hâlâ tasdîk etmeyecek misiniz? 58-59. Şimdi gördünüz mü o (rahme) döktüğünüz meniyi, siz mi yaratıyorsunuz on(dan çocuğ)u, yoksa Biz miyiz yaratan?! 60. Biz takdîr ettik aranızda o ölümü ve Bizim önümüze geçilmez [kimse Bizden kurtulamaz veyâ ölümden kaçamaz veyâ vaktini değiştiremez].

فِي	نُنشِئَكُمْ	وَ	أَمْثَالَكُمْ	أَن نُّبَدِّلَ	عَلَىٰ	بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
-de	size inşâ etmek	ve	kılıklarınızı	değiştirmek	üzereyiz	önümüze geçilmez
(Mama)fi(h)	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi / Edat, zamir, vs	Ve	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Bedel, tebdîl, mübâdele, aptal (abdal), budala	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Müsâbaka, sâbık, sâbıka, esbak (önceki, geçmiş), mesbuk

الْأُولَىٰ	النَّشْأَةَ	عَلِمْتُمُ	لَقَدْ	وَ	لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾	مَا
ilk	neş'eti	biliyorsunuz	herhalde		bilemeyeceğiniz	bir şekil-
Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

أَ	تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾	مَّا	فَرَأَيْتُم	أَ	تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾	فَلَوْلَا
mi?	ektiğiniz tohumu		Şimdi gördünüz	mü	düşünsenize	O hâlde
Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Edat, zamir, vs	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Edat, zamir, vs

نَشَاءُ	لَوْ	الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾	نَحْنُ	أَمْ	تَزْرَعُونَهُ	أَنتُمْ
dilesek		bitiren	Biz	miyiz yoksa	bitiriyorsunuz onu	siz
Şey, eşya, (in) şa(allah)	(Ve)lev	Ziraat, zirâî, mezra'	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ziraat, zirâî, mezra' / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

بَلْ	لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾	إِنَّا	تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾	فَظَلْتُمْ	حُطَامًا	لَجَعَلْنَاهُ
Dahadoğrusu	çok ziyândayız.	Herhalde biz	geveler dururdunuz	sürekli	bir çöpe	elbet onları çevirirdik de
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs/	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Özel İsimler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs

61. Kılıklarınızı değiştirmek ve sizi bilemeyeceğiniz bir neş'ette [şekilde] inşâ etmek üzereyiz. 62. Her hâlde [elbette] ilk neş'eti [siz hiçbir şey değilken, sizi ilk olarak bir nutfeden/bir damla sudan, sonra bir ilişip yapışan-tutunan pıhtıdan, sonra bir çiğnem etten yaratttığımızı] biliyorsunuz, o hâlde (Allâh'ın sizi ölümden sonra diriltmeye de kâdir olduğunu) düşünsenize! 63-67. Şimdi gördünüz mü o (toprağa) ektiğiniz tohumu, siz mi bitiriyorsunuz onu, yoksa Biz miyiz bitiren?! Dilesek onları [bitkileri] elbet bir çöpe çeviriver(ir)dik de, (sürekli) şöyle geveler dururdunuz: "Her hâlde [şübhesiz] biz çok ziyândayız,

نَحْنُ	مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾	أَ	فَرَأَيْتُمُ	الْمَاءَ	الَّذِي	تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾
	büsbütün mahrûmuz.	mü?	Şimdi gördünüz	o suyu		içtiğiniz
Edat, zamir, vs	Haram, mahrum, Harem, hürmet, ihram, mahrem, ihtiram, muhterem, Muharrem, Harâmi	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Mayi (sulu)	Edat, zamir, vs	Şarab, şurub, şerbet, meşrubat, meşreb, maşrapa, çorba

أَ	أَنتُمْ	أَنزَلْتُمُوهُ	مِنَ الْمُزْنِ	أَمْ	نَحْنُ	الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾
mi?	siz	indiriyorsunuz onu	buluttan	yoksa miyiz	Biz	indiren
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs /	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat

لَوْ	نَشَاءُ	جَعَلْنَاهُ	أُجَاجًا	فَلَوْلَا	تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾	أَ
(Ve)lev	dilesek	onu ediverirdik	bir çorak	O halde	şükretsenize!	mü?
	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs		Edat, zamir, vs	Şükür, şâkir, şükran, teşekkür, müteşekkir, Şükrü, meşkur	Edat, zamir, vs

فَرَأَيْتُمُ	النَّارَ	الَّتِي	تُورُونَ ﴿٧١﴾	أَ	أَنتُمْ	أَنشَأْتُمْ
Bir de gördünüz	ateşi		çaktığınız	mi?	Siz	inşâ ettiniz
Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Edat, zamir, vs	Verâlı olmak, tevriye, mavera	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi

شَجَرَتَهَا	أَمْ	نَحْنُ	الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾	نَحْنُ	جَعَلْنَاهَا	تَذْكِرَةً
onun ağacını	yoksa miyiz	Biz	inşâ eden	Biz	Onu hem kıldık	bir muhtıra
Şecere, meşcere / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere

67. daha doğrusu büsbütün mahrûmuz." 68-70. Şimdi gördünüz mü o içtiğiniz suyu, siz mi indiriyorsunuz onu buluttan, yoksa Biz miyiz indiren?! Dilesek onu acı bir çorak ediverirdik (de içemezdiniz), o hâlde (Allâh'ın buluttan, içebileceğiniz tatlı-hoş su indirme ni'metine) şükretsenize! 71-72. Bir de gördünüz mü o (birbirine sürtüp) çak(maksûretiyle çıkar)dığınız (çıngıyı ve onunla yaktığınız) ateşi, siz mi inşâ ettiniz onun ağacını, yoksa Biz miyiz inşâ eden?! 73. Biz onu [ateşi-ateşi tutuşturan ağacı/çıngıyı] hem (geçim sebeblerinin kendisine bağlandığı bir numûne ve cehennem azâbının ateşini andırıp düşündürecek)

الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾	رَبِّكَ	بِاسْمِ	فَسَبِّحْ	لِّلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾	مَتَاعًا	وَ
azîm	Rabbine	ismiyle	O hâlde tesbîh et	muhtâçlar için	bir istifâde	hem de
Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Edat, zamir, vs / Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Edat, zamir, vs / Kavi, kuva, kuvve, kuvvet, takviye, mukavva	Metâ, metâlanmak, emtia, muta (nikahı), temettü, matah	Ve

لَقَسَمٌ	إِنَّهُ	وَ	النُّجُومِ ﴿٧٥﴾	بِمَوَاقِعِ	أُقْسِمُ	فَلَا
bir kasemdir ki	filhakîka	ve	o nücûmun	mevkiîlerine	Kasem ederim ki	Artık yok
Edat, zamir, vs / Kasem, kısım, kısmet, taksim, aksam, hısım, Kasım (ayı)	Edat, zamir, vs	Ve	Necm(eddin), Necmi, Necmiye, nücum, müneccim	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Vakâ, vâkıa, vâki, (emri)vâki, mevki, vuku, vukuat, ika	Kasem, kısım, kısmet, taksim, aksam, hısım, Kasım (ayı)	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)

فِي	كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾	لَقُرْآنٌ	إِنَّهُ	عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾	تَعْلَمُونَ	لَوْ
-ta ki	Kerîm'dir	o bir Kur'ân-ı	hakîkaten	çokbüyük	bilseniz	
(Mama)fi(h)	Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Edat, zamir, vs / Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ	Edat, zamir, vs	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	(Ve)lev

مِّن رَّبِّ	تَنزِيلٌ	الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾	إِلَّا	لَّا يَمَسُّهُ	مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾	كِتَابٍ
rabbu'l-	indirilmedir.	tertemiz temizlenmiş olanlardan	başkası	El süremez ona	mahfûz tutulur	Öyle bir kitap-
Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Tahâret, Tâhir	illâ(ki)	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Temas etmek / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne

73. bir muhtıra [hatırlatıcı] kıldık, hem de bir istifâde; (özellikle) alandaki [çölde konup göçer olarak yaşayan] muhtâçlar için. 74. O hâlde tesbîh et Rabbine azîm ismiyle [azîm/azametli Rabbinin ismini şânına lâyık olmayan vasflardan tenzîh edip yücelt]! 75-80. Artık (başka söze lüzûm) yok, (iş öyle zannettikleri gibi değil;) o nücûmun [Kur'ân'ın parça parça inen kısımlarının] mevkiilerine kasem [yemîn] ederim –ve filhakîka [gerçekten] o, bilseniz çok büyük bir kasem/[yemîn]dir– ki, hakîkaten o bir kur'ân-ı kerîmdir [çok değerli/faydalı-hayrı çok bir hitâbedir]; öyle bir kitâbta ki, mahfûz [saklı/koruma altında] tutulur, (dolayısıyla cinnlerin-şeytânların onu indirmesi şöyle dursun, ona yaklaşmaları ve onu işitmeleri bile mümkün değildir, zîrâ) ona tertemiz temizlenmiş olan (melek)lardan başkası el süremez, rabbu'l-âlemînden [göklerin, yerin ve o ikisi arasındakilerin; doğunun, batının ve o ikisi arasındakilerin rabbinden] indirilmedir.

وَ	مُدْهِنُونَ ٨١	أَنتُم	الْحَدِيثِ	فَبِهَٰذَا	أَ	الْعَالَمِينَ ٨٠
ve	yağ süreceksiniz	siz	kelâma	Şimdi bu	mı?	âlemînden
Ve	Müdahene, müdâna	Edat, zamir, vs	Hadîs, hâdise, ihdas, havâdis, muhaddis	Edat, zamir, vs / Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Hâzâ(efendi)	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

بَلَغَتِ	إِذَا	فَلَوْلَا	تُكَذِّبُونَ ٨٢	أَنَّكُمْ	رِزْقَكُمْ	تَجْعَلُونَ
geldiği	vakit	O hâlde haydisenize	tekzîbiniz		rızkınızı	kılacaksınız
Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Edat, zamir, vs	Rızık, Rezzak, erzak / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü

نَحْنُ	وَ	تَنظُرُونَ ٨٤	حِينَئِذٍ	أَنتُمْ	وَ	الْحُلْقُومَ ٨٣
Biz		bakar durursunuz	o vakit	siz	ki	hulkuma
Edat, zamir, vs	Ve	Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı)nazar, nazire	Haynune / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ve	Halka

إِنْ	فَلَوْلَا	لَّا تُبْصِرُونَ ٨٥	وَلَٰكِن	مِنكُمْ	إِلَيْهِ	أَقْرَبُ
-seniz	Evet haydisenize	görmezsiniz	ve lâkin	sizden	ona	yakınızdır
İn(şaallah)	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Basîret, Basra	Ve / Lâkin	Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ile(lebed) / Edat, zamir, vs	Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kurba

صَادِقِينَ ٨٧	كُنتُمْ	إِنْ	تَرْجِعُونَهَا	مَدِينِينَ ٨٦	غَيْرَ	كُنتُمْ
da'vânızda doğru		iseniz	geri çevirsenize	Dîne boyun eğ-	-meyecek-	
Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)	Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent) / Edat, zamir, vs	Medine, medeni, medeniyet	Gayrı, gayret, mugayir, gayûr, tağyir	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

81-82. Şimdi bu kelâma siz yağ mı süreceksiniz [sözü/Kur'ân'ı inkâr mı edeceksininveyâ küçümseyip hürmetsizlik mi edeceksiniz] ve rızkınızı [(ondan) nasîbinizi] tekzîbi/[yalanlama]niz mi kılacaksınız? 83-87. O hâlde haydisenize, can hulkuma [boğaza] geldiği vakit, -ki siz (yâni, ölmek üzere olan kişinin yanındakiler/yakınları) o vakit (elinizden hiçbir şey gelmeksizin çâresizlik içinde) bakar durursunuz, Biz ise ona sizden yakınızdır ve lâkin görmezsiniz- evet haydisenize, dîne boyun eğmeyecek/cezâ çekmeyecekseniz onu [boğaza dayanan ölümü] geri çevir(ip tükenen hayâtı geri döndür)senize, da'vâ/[iddiâ]nızda doğru iseniz!

رَيْحَانٌ	وَ	فَرَوْحٌ	مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾	كَانَ	إِن	فَأَمَّا
reyhân	u	artık bir ravh	mukarrebînden		ise	Ammâ
Ruh, rûhî, ruhâni, ervâh (ruhlar), rahat, reyhan, râyiha, terâvîh, müsterih, istirahat	Ve	Edat, zamir, vs / Ruh, rûhî, ruhâni, ervâh (ruhlar), rahat, reyhan, râyiha, terâvîh, müsterih, istirahat	Edat, zamir, vs / Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kırba	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)	Edat, zamir, vs / Ama

كَانَ	إِن	أَمَّا	وَ	نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾	جَنَّتُ	وَ
	ise	ammâ	ve	na'îm	bir cennet-i	ve
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)	Ama	Ve	Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Ve

وَ	الْيَمِينِ ﴿٩١﴾	مِنْ أَصْحَابِ	لَّكَ	فَسَلَامٌ	الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾	مِنْ أَصْحَابِ
ve	yemînden	ashâb-ı	sana	artık selâm	yemînden	ashâb-ı
Ve	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	Edat, zamir, vs / Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Selîm, sâlim, selâm, selamlık, selâmet, İslâm, Müslüman, teslim, teslimat, istislam, süllem (merdiven, basamak), Süleyman	Yemin, meymenet(siz), Eymen, Yemen	Edat, zamir, vs / Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet, musâhib, musâhabe

مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾	فَنُزُلٌ	الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾	مِنَ الْمُكَذِّبِينَ	كَانَ	إِن	أَمَّا
hamîmden	Herhâlde konukluğu	sapkınlardan	tekzîb eden		ise	ammâ
Edat, zamir, vs / Hamam, humma	Edat, zamir, vs / İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Dalâlet	Edat, zamir, vs / Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)	Ama

88-89. (Her can ölümü tadacaktır.) Ammâ o (ölen kişi) mukarrebînden [Allâh'a yakın kimselerden] ise,artık (o, öteki hayâtta) bir ravh u reyhân [rahatlık-ferahlık içinde dâimî bir hayât] ve bir cennet-i na'îm [ni'met ve sa'âdet cenneti] (içinde olacaktır). 90-91. Ve ammâ (vefât eden o kimse) ashâb-ı yemînden [amel defteri sağından verilen hayrlı/bahtiyâr kimselerden] ise, artık selâm [esenlik] sana ashâb-ı yemînden (veyâ ashâb-ı yemîne esenlik vardır). 92. Ve ammâ o (ölen kişi) tekzîb eden [yalanlayan] sapkınlardan ise,

حَقُّ	لَهُوَ	هَٰذَا	إِنَّ	جَحِيمِ ٩٤	تَصْلِيَةُ	وَ
hakka'l	hakîkat	budur	İşte	cahîmdir	yaslanacağı	ve
Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Edat, zamir, vs / Hüviyet	Hâzâ(efendi)	Edat, zamir, vs	Cehennem	Salât, salavat, musallâ	Ve

الْعَظِيمِ ٩٦	رَبِّكَ	بِاسْمِ	فَسَبِّحْ	الْيَقِينِ ٩٥
azîm	Rabbine	ismiyle	Haydi tesbîh et	-yakîn
Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Edat, zamir, vs / Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Yakin

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

3. ÂYET: خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ gereğince Allah Teâlâ'dan Âhirette yüce dereceler isteyelim.

10. ÂYET: وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ gereğince her gün beş vakit namazı kılmak için mescide girenlerin ya da kardeşlerimizden önce ana-babamızın elini, yüzünü-gözünü öpenlerin ilki olalım.

20-21. ÂYETLER: وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ (وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ gereğince cennetin her türlü meyve ve etini elde etmek için et ve meyvelerden fakirlere tasadduk edelim.

27. ÂYET: وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ gereğince amel defteri sağından verilenlerden [ashâb-ı yemîn] olmak için Allah'a dua edelim.

45. ÂYET: إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ gereğince her gün refah içinde yaşadığımız hayattaki nimetlerin birinden vazgeçelim.

93-94. her hâlde [şübhesiz] konukluğu hamîm [kızgın su] ve yaslanacağı cahîmdir [çok alevli ateştir/cehennemdir]. 95. İşte budur [bu anlatılanlar], hakîkat(en) hakka'l-yakîn [yakînin zirvesi]. 96. Haydi tesbîh [tenzîh ve takdîs] et Rabbine azîm ismiyle [azîm/azametli Rabbinin ismini]!

63. ÂYET: أَفَرَأَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ gereğince yemek yediğimizde, yemek hazırlanıp bize ulaşıncaya kadarki aşamaları gözümüzden geçirip verdiği nimetlerden dolayı Allah'a hamd edelim.

68. ÂYET: أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ gereğince içtiğimiz her şey için Allah'a hamd edelim.

74. ÂYET: فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ gereğince rukû ettiğimizde ilk olarak;

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ [*Büyük Rabbim (her türlü kusurdan) münezzehtir*] diyelim.

77. ÂYET: إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ gereğince mescitlerimizdeki rafları düzenleyip üzerindeki tozları temizleyerek Allah Teâlâ'nın kitabına saygı gösterelim ve yüceltelim.

79. ÂYET: لَّا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ gereğince Kur'ân-ı Kerîm okumadan önce abdest alalım.

83-84. ÂYETLER: (وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ) (فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ) gereğince hastaları, gasilhaneleri ve kabristanlıkları ziyaret edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

3. ÂYET: خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ

Kıyamet günü korkularının azametini hiç unutmayalım.

10. ÂYET: وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ

Hayırlı fiilleri dolayısıyla hayır için yarışanlar [öncüler] faziletlidir.

10-11. ÂYETLER: وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾ أُولَٰئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾

Amellerin karşılığı amel cinsindendir.

20-21. ÂYETLER: (وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ) (وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ)

İtaat ehlinin dünyadaki amelleri ve sabırlarının karşılığı olarak Allah'ın hazırladığı ikramların yüceliğini hiç aklımızdan çıkarmayalım.

37. ÂYET: عُرُبًا أَتْرَابًا Aile kurumunun devam sebeplerinden biri de eşlerin birbirine karşı sevecen davranmasıdır.

45. ÂYET: إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ Amel defteri solundan verilenlerin sıfatlarından uzak duralım ve bunlardan Allah'a sığınalım.

54-55. ÂYETLER: (فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ) (فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ)
Cehennem ateşinin ve içindeki bedenî ve nefsî azabların şiddetini hep aklımızda tutalım.

57. ÂYET: نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ
Bize vermiş olduğu nimetler, rızık ve tedbir konusunda bizi diğer mahlukata üstün kılması dolayısıyla Allah Teâlâ'ya kulluğumuzu itiraf edelim.

73. ÂYET: نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِّلْمُقْوِينَ Dünyadaki ateş kullara menfaat sağlar. Bize Âhiret ateşini hatırlatması da bu menfaatlerden biridir.

81. ÂYET: أَفَبِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَنتُم مُّدْهِنُونَ Açıkça inkâr etmelerine ve vahyi yalanlamalarına rağmen Allah düşmanlarına karşı yumuşak davranmak bir inkar şeklidir.

88-89. ÂYETLER: فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّةُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾
Allah'a yaklaştırılanların mükafatının büyüklüğünü hiç aklımızdan çıkarmayalım.

59. HAŞR SÛRESİ
21-24. ÂYETLER

MEDENÎ, 24 ÂYET

Adını, 2. âyetinde geçen *haşr* [bir cemâ'ati, yerlerinden çıkarıp iz'âc ederek/ta'cîz ve tedirgin edip bunaltarak harbe ve emsâline zorlamak] ifâdesinden alan (*-Benî Nadîr* de denen-) sûrenin büyük bir kısmı, İslâm cemâ'ati ile yehûdî Benî Nadîr [Nadîroğulları] kabîlesi arasındaki çekişmeyi ve bu kabîlenin Medîne'den sürgün edilmesini konu almakta, ardından da savaş ganîmetlerinin taksîm şekli hakkındaki hükmlerin beyânına geçilmektedir.

سورة الحشر			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

لَوْ أَنزَلْنَا	هَٰذَا	الْقُرْآنَ	عَلَىٰ
Biz indirseydik	bu	Kur'ân'ı	üzerine
(Ve)lev / İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Hâzâ (efendi)	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

جَبَلٍ	لَرَأَيْتَهُ	خَاشِعًا	مُّتَصَدِّعًا	مِّنْ خَشْيَةِ	اللَّهِ	وَ
bir dağın	her hâlde sen onu görürdün	başını eğmiş	çatlamış	korkusundan	Allah'ın	işte
Cibilliyet, Cebel-i Târık	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs	Huşû		Edat, zamir, vs / Haşyet (Muhatabın azametiyle)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve

21. Biz bu Kur'ân'ı bir dağın üzerine indirseydik, her hâlde [şübhesiz] sen onu Allâh'ın korkusundan [haşyetinden] başını eğmiş, çatlamış görürdün.

هُوَ	يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾	لَعَلَّهُمْ	لِلنَّاسِ	نَضْرِبُهَا	الْأَمْثَالُ	تِلْكَ
O	tefekkür ederler	gerek ki	insânlar için	Biz onları yapıyoruz	temsîller yok mu	O
Hüviyet	Fikir, tefekkür, efkâr, mütefekkir, mefkure, Fikret	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Nas	Darb, darbe, darb(-ı mesel), darphane, ızdırab, muzdarip, mızrap / Edat, zamir, vs	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Edat, zamir, vs

الْغَيْبِ	عَالِمُ	هُوَ	إِلَّا	لَا إِلَٰهَ	الَّذِي	اللَّهُ
ğaybı da	bilir	O	O'ndan başka	tanrı yok		öyle Allah ki
Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Hüviyet	İllâ(ki)	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

اللَّهُ	هُوَ	الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾	الرَّحْمَٰنُ	هُوَ	الشَّهَادَةِ	وَ
öyle Allah	O	rahîmdir	rahmândır	O	şehâdeti	de
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Hüviyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Hüviyet	Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	Ve

السَّلَامُ	الْقُدُّوسُ	الْمَلِكُ	هُوَ	إِلَّا	لَا إِلَٰهَ	الَّذِي
selâm	kuddûs	Öyle melik ki		O'ndan başka	tanrı yok	-ki
Selîm, sâlim, selâm, selamlık, selâmet, İslâm, Müslüman, teslim, teslimat, istislam, süllem (merdiven, basamak), Süleyman	Kutsal, Kudüs, Mukaddes, takdîs	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Hüviyet	İllâ(ki)	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs

21. O temsîller yok mu, işte Biz onları insânlar için yapıyoruz, gerek ki tefekkür eder/[düşünür]ler. 22. O öyle Allâh ki, O'ndan başka tanrı yok; ğaybı [hazırda olmayanı] da bilir, şehâdeti [hazırda olanı] de, O rahmândır [rahmeti/lütf u ihsânı bol/nâmütenâhî olandır], rahîmdir [rahmeti/lütf u ihsânı sürekli olandır]. 23. O öyle Allâh ki, O'ndan başka tapılacak (ilâh) yok. Öyle melik {pâdişah} ki; kuddûs [mukaddes], selâm [esenlik kaynağı],

الْمُؤْمِنُ	الْمُهَيْمِنُ	الْعَزِيزُ	الْجَبَّارُ	الْمُتَكَبِّرُ	سُبْحَانَ	اللَّهِ
îmân ve emniyet veren	gözeten-koruyan	azîz	cebbâr	mütekebbir	Tenzîh	o Allah'a
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman		Azîz, izzet, Muazzez	Cebir, cebbâr, cebren, icbar, mücbir, mecbur, ceberrut	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra	Tesbih, tesbihât, Subhânallah	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

عَمَّا	يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾	هُوَ	اللَّهُ	الْخَالِقُ	الْبَارِئُ	الْمُصَوِّرُ
-nden	müşriklerin şirki-	O	öyle Allah ki	hâlık	bâri	musavvir
Edat, zamir, vs	İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Hüviyet	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Berî, beraat, ibra(name), istibrâ, Müberra	Sûret, surat, tasvir, tasavvur, Sûr

لَهُ	الْأَسْمَاءُ	الْحُسْنَىٰ	يُسَبِّحُ	لَهُ	مَا	فِي السَّمَاوَاتِ
O'nun	isimler	O en güzel	tesbîh	O'na		bütün göklerdeki
Edat, zamir, vs	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	(Mama)fi(h) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye

وَ	الْأَرْضِ	وَ	هُوَ	الْعَزِيزُ	الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾
ve	yerdeki		O	öyle azîz	öyle hakîmdir.
Ve	Arz, arâzî, ardiye	Ve	Hüviyet	Azîz, izzet, Muazzez	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem

23. îmân ve emniyet veren/mü'min, gözeten-koruyan/müheymin, azîz [mağlûb olmaz bir gâlib], cebbâr [eksikleri tamâmlayan, ihtiyâcları gideren, işleri düzelten, dilediğini yapmaya ve yaptırmaya kâdir olan], mütekebbir [ululuk ve azamet Kendisinin hakkı olan]. Tenzîh o Allâh'a [münezzeh ve yücedir Allâh], müşriklerin şirkinden [ortak koşmalarından]. 24. O öyle Allâh ki; hâlık [her şeyi takdîr ve îcâd ederek yaratan], bâri [yaratıklarını temiz ve sağlam bir nizâm üzere seçip tesviye ve tekâmül ettirerek birbirinden farklı vasf ve husûsiyyetler ile ayırd ettiren], musavvir [mahlûkâtın sûret ve keyfiyyetlerini takdîr edip dilediği şekilde îcâd ve tasvîr eden]. O en güzel isim/[vasf/nitelik]ler {esmâ-i husnâ} O'nun; bütün göklerdeki ve yerdeki(ler, dilleri veyâ lisân-ı hâlleriyle) O'na tesbîh [O'nu tenzîh ve takdîs] eder; (çünkü) O öyle azîz [mağlûb olmaz bir gâlib], öyle hakîm/[hikmetli]dir.

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

22. ÂYET:

هُوَ اللّٰهُ الَّذِى لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَلْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

gereğince Allah Teâlâ'ya bu sûredeki güzel isimleriyle dua edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

21. ÂYET:

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ

Kur'ân okunurken huşu içinde olmaya gayret edelim.

62. CUM'Â SÛRESİ

MEDENİ, 11 ÂYET

Adını, Cum'â günü namaz için nidâ edildiğinde alış-verişi bırakıp Cum'â namazını îfâ etmeyi emreden 9-10. âyetlerinden alan sûrenin evveli, Allah'ı tesbîh [tenzîh ve takdîs], risâlet-i Muhammediyye'nin Arab ve ğayrılarına şâmil pek büyük bir lütuf ve ni'met-i ilâhiyye olduğunu beyân ile ta'zîm [büyültmek/yüceltmek]; ortası, yehûdîlere tevbih [azarlamak]; sonu da mü'minleri Cum'â namazına teşvîktir.

سورةالجمعة

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

يُسَبِّحُ	لِلَّهِ	مَا	فِي	السَّمَاوَاتِ	وَ	مَا
tesbîh eder	Allah için		-deki	gökler-	ve	
Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	(Mama)fi(h)	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

فِي	الْأَرْضِ	الْمَلِكِ	الْقُدُّوسِ	الْعَزِيزِ	الْحَكِيمِ ١	هُوَ
-deki	yer-	O öyle melik ki	lekesiz/kuddûs	hem azîz	hem hakîm	O'dur
(Mama) fi(h)	Arz, arâzî, ardiye	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Kutsal, Kudüs, Mukaddes, takdîs	Azîz, izzet, Muazzez	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Hüviyet

1. (Dilleri veyâ lisân-ı hâlleriyle) tesbîh [tenzîh ve takdîs] eder Allâh için göklerdeki ve yerdeki(ler). O öyle lekesiz/kuddûs melik [hükümdâr] ki, hem azîz [mağlûb olmaz bir gâlib], hem hakîm [hikmetli].

الَّذِي	بَعَثَ	فِي	الْأُمِّيِّينَ	رَسُولًا	مِّنْهُمْ	يَتْلُو
ki	gönderdi	içinde	ümmîler	bir resûl	kendilerinden	okuyor
Edat, zamir, vs	Ba's (günü, partisi), meb'us	(Mama)fi(h)	Ümmî, ümmet, İmam, imâme	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Edat, zamir, vs	Tâli (yol), tilâvet (secdesi)

عَلَيْهِمْ	آيَاتِهِ	وَ	يُزَكِّيهِمْ	وَ	يُعَلِّمُهُمُ	الْكِتَابَ
üzerlerine	O'nun âyetlerini	ve	onları temize çıkarıp parlatıyor		kendilerine öğretiyor	kitâb
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Âyet / Edat, zamir, vs	Ve	Zekat, tezkiye / Edat, zamir, vs	Ve	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm / Edat, zamir, vs	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne

وَ	الْحِكْمَةَ	وَ	إِن	كَانُوا	مِن	قَبْلُ
ve	hikmet		hâlbuki	idiler		bundan evvel
Ve	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Ve	İn(şaallah)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi) kable(l vuku), mütekabil

لَفِي	ضَلَالٍ	مُّبِينٍ ﴿٢﴾	وَ	آخَرِينَ	مِنْهُمْ	لَمَّا
içinde	bir dalâl	açık	ve	daha başkalarına	onlardan	
Edat, zamir, vs / (Mama)fi(h)	Dalâlet	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Ve	Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

2-3. O'dur ki ümmîler [ilâhî bir kitâb'a ve onun bilgisine sâhib olmayanlar/Arablar] içinde, kendileri (gibi insân cinsi)nden bir resûl gönderdi, üzerlerine O'nun âyetlerini okuyor ve onları temize çıkarıp parlatıyor [ıslâh ederek Allâh'ı birlemelerini sağlıyor], kendilerine kitâb(ı) ve hikmet(i) öğretiyor -hâlbuki bundan evvel açık bir dalâl(et) içinde idiler- ve (o Resûlü) daha onlardan başkalarına (da gönderdi),

يَلْحَقُوا	بِهِمْ	وَ	هُوَ	الْعَزِيزُ	الْحَكِيمُ ﴿٣﴾	ذٰلِكَ
ki henüz lâhık olmadılar	onlara		O	öyle azîz	öyle hakîm	İşte o
İlhak olmak, mülhak, Lâhika	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Ve	Hüviyet	Azîz, izzet, Muazzez	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Fezleke

فَضْلُ	اللَّهِ	يُؤْتِيهِ	مَن	يَشَاءُ	وَ	اللَّهُ
fazlıdır	Allah'ın	onu verir		dilediğine		Allah
Fâdıl, fazilet, fazla, fuzuli, efdal, fodul, Fazıl, Fazilet, (Hılfu'l) Fudûl (Faziletlilerin yemini/anlaşması)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Ve	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

ذُو	الْفَضْلِ	الْعَظِيمِ ﴿٤﴾	مَثَلُ	الَّذِينَ	حُمِّلُوا	التَّوْرَاةَ
sâhibidir	fazl	çok büyük	meseli	kişilerin	Kendilerine yükletilen	Tevrât
zât, zaten, zatü(rre), zatül(cenp)	Fâdıl, fazilet, fazla, fuzuli, efdal, fodul, Fazıl, Fazilet, (Hılfu'l) Fudûl (Faziletlilerin yemini/anlaşması)	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Edat, zamir, vs	Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel	Tevrat

ثُمَّ	لَمْ	يَحْمِلُوهَا	كَمَثَلِ	الْحِمَارِ	يَحْمِلُ
sonra		onu hâmil olmayan	hâline benzer	eşeğin	kitâb taşıyan
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Hamra, muhammara, (hilâl-i) ahmer, Hümeyra	Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel

3. ki (onlar) henüz onlara [Nebî'nin ashâbına] lâhık olmadı/[katılmadı]lar. O öyle azîz [mağûb edilmez bir gâlib], öyle hakîm [hikmetli]. 4. İşte o (risâlet/nübüvvet), Allâh'ın fazlı/[lütf u ihsânı]dır, onu dilediğine verir ve Allâh çok büyük fazl [lütf u ihsân] sâhibidir. 5. Kendilerine Tevrât yükletilen, sonra onu hâmil olmayan [tatbîk etmeyen/içindeki hükmlere göre amel etmeyen] kişilerin meseli [tuhaf/acâib durumu], cildlerle kitâb taşıyan eşeğin (tuhaf/acâib) hâline benzer.

أَسْفَارًا	بِئْسَ	مَثَلُ	الْقَوْمِ	الَّذِينَ	كَذَّبُوا	بِآيَاتِ
cildlerle	ne çirkin	meseli.	kavmin		tekzîb eden	âyetlerini
Sefer, sefir, sefâret, safari, misafir, sofra	Beis	Misil, misâl, emsâl, masal, meselâ, mümessil, temsîl, temessül, mümasil, timsal	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Âyet

اللَّهِ	وَ	اللَّهُ	لَا	يَهْدِي	الْقَوْمَ	الظَّالِمِينَ ۝٥
Allah'ın		Allah		doğru yola çıkarmaz	gürûhunu	zâlimler
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim

قُلْ	يَاأَيُّهَا	الَّذِينَ	هَادُوا	إِن	زَعَمْتُمْ	أَنَّكُمْ
De ki	Ey	O	yehûdî olanlar	-sanız	zu'm ediyor-	Siz bulunduğunuzu
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ey	Edat, zamir, vs	Yahudiler	İn(şaallah)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs

أَوْلِيَاءُ	لِلَّهِ	مِن	دُونِ	النَّاسِ	فَ	تَمَنَّوُا
dostları	Allah'ın		başka olarak	Sâir insânlardan	haydin	temenni edin
Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	Dîvân (şiir), tedvin	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs	Temennî etmek, meni, istimna

5. Allâh'ın âyetlerini tekzîb eden [yalanlayan] kavmin meseli [tuhaf durumu/hayret verici hâli] ne çirkin. Allâh zâlimler gürûhunu doğru yola çıkarmaz. 6. De ki: "Ey o yehûdî olanlar! Siz, -sâir [öteki] insânlardan başka olarak- Allâh'ın dostları [evliyâsı] bulunduğunuzu zu'm [zann ve iddiâ] ediyorsanız, haydin ölmeyi temenni edin,

أَبَدًا	لَا يَتَمَنَّوْنَهُ	وَ	صَادِقِينَ ٦	كُنتُمْ	إِن	الْمَوْتَ
ebeden	onu temenni edemezler	Hâlbuki	Sâdıklar-	-sanız	eğer	ölmeyi
Ebedî, (ilel) ebed	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Temennî etmek, meni, istimna / Edat, zamir, vs	Ve	Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat

بِالظَّالِمِينَ ٧	عَلِيمٌ	اللَّهُ	وَ	أَيْدِيهِمْ	قَدَّمَتْ	بِمَا
zâlimleri	bilir	Allah		ellerinin	takdîm ettiği	günâhlar yüzünden
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Zulüm, zâlim, mazlûm, zulmet, mezâlim	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve	Yed(-i beyza), yed(-i emin) / Edat, zamir, vs	Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

فَ	مِنْهُ	تَفِرُّونَ	الَّذِي	الْمَوْتَ	إِنَّ	قُلْ
		kaçıp durduğunuz	o	ölüm	Haberiniz olsun	De ki
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Firar, firârî	Edat, zamir, vs	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale

الْغَيْبِ	عَالِمِ	إِلَىٰ	تُرَدُّونَ	ثُمَّ	مُلَاقِيكُمْ	إِنَّهُ
bütün ğayb	bilen-	-e	iâde olunacaksınız da	sonra o	gelip size çatacak	muhakkak
Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Red, radde, irtidat, istirdat, tereddüt, mürted, müstereddit	Edat, zamir, vs	Telakki etmek, mülakat / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

6. eğer {da'vânızda/(iddiânızda)} sâdık/[doğru]larsanız öyle yapın!" 7. Hâlbuki, ellerinin takdîm ettiği [işlediği] günâhlar yüzünden onu ebed(iyy)en [aslâ/hiçbir zamân] temenni edemezler. Allâh (günâhlara gömülüp küfre saplanmış) zâlimleri bilir. 8. De ki: "Haberiniz olsun, o kaçıp [tiksinip] durduğunuz ölüm muhakkak gelip size (gelip) çatacak, sonra o bütün ğayb ve şehâdeti bilen (Allâh)e iâde olunacaksınız da,

تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾	كُنتُمْ	بِمَا	فَيُنَبِّئُكُم	الشَّهَادَةِ	وَ
yaptığınızı		neler	O size haber verecektir	şehâdeti	ve
Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Nebî, nebevî, enbiya, nübüvvet / Edat, zamir, vs	Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	Ve

مِن	لِلصَّلَاةِ	نُودِيَ	إِذَا	آمَنُوا	الَّذِينَ	يَاأَيُّهَا
	namaz için	nidâ olunduğu-	-nda	îmân edenler	o bütün	Ey
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Salât, salavat, musallâ	Nidâ, münadi, (Dâru'n) Nedve	Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Ey

وَ	اللَّهِ	ذِكْرِ	إِلَىٰ	فَاسْعَوْا	الْجُمُعَةِ	يَوْمِ
ve	Allah'ın	zikrine		hemen koşun	Cum'â	günü
Ve	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Edat, zamir, vs / Say, mesâi	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Yevmiye, eyyâm

كُنتُمْ	إِن	لَكُمْ	خَيْرٌ	ذَٰلِكُمْ	الْبَيْعَ	ذَرُوا
-seniz	eğer	sizin için	daha hayırlıdır	o	alımı-satımı	bırakın
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İn(şaallah)	Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Fezleke	Bâyi', biat, mübayaa	Arapça Kelimeler Sözlüğü

8. O size neler yaptığınızı (-karşılığını gösterip tattırmak sûretiyle-) haber verecektir." 9. Ey o bütün îmân edenler! Cum'â günü namaz için nidâ olunduğunda, hemen Allâh'ın zikrine koşun ve alımı-satımı bırakın; o sizin için daha hayırlıdır eğer bilirseniz.

الْأَرْضِ	فِي	فَانتَشِرُوا	الصَّلَاةُ	قُضِيَتِ	فَإِذَا	تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾
yeryüzü-	-nde	Dağılın da	namaz	Kılındı mı	Sonra da	bilir-
Arz, arâzî, ardiye	(Mama)fi(h)	Edat, zamir, vs / Neşretmek, haşır neşir olmak, neşriyat, intişar, menşur	Salât, salavat, musallâ	Kaza, kadı, iktizâ, muktezâ, kaziye, takaza	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

اذْكُرُوا	وَ	اللَّهِ	فَضْلِ	مِن	ابْتَغُوا	وَ
zikredin	ve	Allah'ın	fazlından		nasîb arayın	
Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Ve	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Fâdıl, fazilet, fazla, fuzuli, efdal, fodul, Fazıl, Fazilet, (Hılfu'l) Fudûl (Faziletlilerin yemini/anlaşması)	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve

رَأَوْا	إِذَا	وَ	تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾	لَّعَلَّكُمْ	كَثِيرًا	اللَّهَ
gördükleri-	-nde	Böyle iken	felâh bulabilesiniz	ki	çok	Allah'ı
Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Edat, zamir, vs	Ve	İflah, felâh	Edat, zamir, vs	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

تَرَكُوكَ	وَ	إِلَيْهَا	انفَضُّوا	لَهْوًا	أَوْ	تِجَارَةً
Seni bıraktılar	da	ona	fırladılar	eğlenti	veyâ	bir ticâret
Terk, tereke, metrûk, mütareke / Edat, zamir, vs	Ve	İlâ(nihâye), ilel(ebed), ile(lebed) / Edat, zamir, vs		Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Tâcir, ticâret, tüccâr

10. Sonra da namaz kılındı mı yeryüzünde dağılın da [dağılabilir], Allâh'ın fazlından nasîb arayın [arayabilirsiniz] ve Allâh'ı çok zikredin [hatırınızdan hiç çıkarmayın] ki felâh bulabilesiniz [murâda erebilesiniz/umduğunuza nâil olabilesiniz]. 11. Böyle iken, bir ticâret [kazanç fırsatı] veyâ eğlenti gördüklerinde, ona fırladılar da seni (minberde hutbe îrâd ederken) ayakta bıraktılar.

قَائِمًا	قُلْ	مَا	عِندَ	اللَّهِ	خَيْرٌ	مِّنَ
ayakta	De ki		yanındaki	Allah'ın	hayırlıdır	-den
Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Edat, zamir, vs

اللَّهْوِ	وَ	مِنَ	التِّجَارَةِ	وَ	اللَّهُ	خَيْرُ	الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾
eğlenti-	-de	-ten	ticâret-	ve	Allah	en hayırlısıdır	rızk verenlerin
Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve	Edat, zamir, vs	Tâcir, ticâret, tüccâr	Ve	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Rızık, Rezzak, erzak

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

1. ÂYET: يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ gereğince Allah'a Kuddûs, Azîz, Hakîm isimleri ile dua edelim ve imanımızı etkileyen Allah'ın isimlerini öğrenelim.

8. ÂYET:

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

gereğince kendimizden başka kimsenin görmediği gizli bir amel yapalım ve hüsn-ü hâtime için Allah'a dua edelim.

11. De ki: "Allâh'ın yanındaki; eğlentiden de, ticâretten de hayrlıdır ve Allâh rızk verenlerin en hayrlısıdır."

10. ÂYET: وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ gereğince Allah Teâlâ'yı tesbih ve tahlîl (Lâ ilâhe illallah) zikirlerini çoğaltalım.

11. ÂYET:

وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ

gereğince müezzin ezanı okuduğu zaman elimizdeki herşeyi bırakıp hemen dosdoğru mescide yönelelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

2. ÂYET:

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Tebliğci açısından insanları terbiye etme konusunda Kur'ân ve Sünnet ilminin ve bunlarla amelin önemli olduğunu unutmayalım.

Yine bu âyet dolayısıyla nefsimizi temizlemeye önem verelim.

5. ÂYET: مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا

İlmi ile amel etmeyen kimsenin ne kadar kötü bir durumda olduğunu hiç unutmayalım.

10. AYET: وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Allah'ı çok zikretmek kurtuluş yoludur.

67. MÜLK SÛRESİ

MEKKÎ, 30 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *mülk* [*hükümrânlık/egemenlik*] kelimesinden alan (-*Tebâreke, Mâni'a, Munciye, Mücâdele, Vâqıye* ve *Menna'a* da denilen-) sûrede, insânın bilgisinin sınırlı olduğu, dolayısıyla vahyî rehberliğe muhtâc bulunduğu vurgulanmaktadır.

سورة الملك

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

تَبَارَكَ	الَّذِي	بِيَدِهِ	الْمُلْكُ	وَهُوَ	عَلَى	كُلِّ
Ne yücedir	O ki	O'nun elinde	mülk	ve O	-e	her
Bereket, tebrik, teberrük, mübârek	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Yed(-i beyza) Yed-i Emin / Edat, zamir, vs	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Ve / Hüviyet	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Küllün, külliyen, külliye, külliyât

شَيْءٍ	قَدِيرٌ ۝١	الَّذِي	خَلَقَ	الْمَوْتَ	وَالْحَيَاةَ	لِيَبْلُوَكُمْ
şey-	kadîrdir	O ki	Takdîr edip yarattı	ölümü	ve diri mi	Sizi imtihâna çekip
Şey, eşya, (in) şa(allah)	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	Ve / Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Edat, zamir, vs / Belâ, iptilâ, müptelâ, laubâli / Edat, zamir, vs

1-2. Ne yücedir O ki, mülk [hükümrânlık] O'nun elinde ve O her şeye kadîr/[güç yetiren]dir; O ki, ölümü ve dirimi [hayâtı] takdîr edip yarattı; sizi imtihâna çekip şunu bildirmek [ortaya çıkarmak] için ki:

الَّذِي	الْغَفُورُ ٢	الْعَزِيزُ	وَهُوَ	عَمَلًا	أَحْسَنُ	أَيُّكُمْ
O ki	öyle Gafûr	öyle Azîz	Hem O	amelce	daha güzel	hanginiz
Edat, zamir, vs	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Azîz, izzet, Muazzez	Ve / Hüviyet	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Edat, zamir, vs

فِي	تَرَى	مَا	طِبَاقًا	سَمَاوَاتٍ	سَبْعَ	خَلَقَ
-ğında	göre-	-mezsin	birbiriyle mutâbık	semâ	yedi	yaratmış
(Mama)fi(h)	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Tabak, tabaka, tıpkı, mutâbakat, mutâbık, tatbik, intibak	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık

هَلْ	الْبَصَرَ	فَارْجِعِ	تَفَاوُتٍ	مِنْ	الرَّحْمَنِ	خَلْقِ
misin?	gözü	Haydi çevir	nizamsızlık	hiçbir	O Rahmân'ın	yarattı-
Edat, zamir, vs	Basîret, Basra	Edat, zamir, vs / Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Fevt (geçip gitme, kaçma, ölüm)	Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık

كَرَّتَيْنِ	الْبَصَرَ	ارْجِعِ	ثُمَّ	فُطُورٍ ٣	مِنْ	تَرَى
tekrâr tekrâr	gözü	çevir	Yine sonra	çatlak, bir kusur	hiçbir	görebilir
Kere, kerrât, tekrar, mükerrer, tekerrür	Basîret, Basra	Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Edat, zamir, vs	Fıtrat, iftar, fitre	Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat

2. hanginiz (îmân edip) amelce daha güzel (davranacaksınız). Hem O öyle azîz [yenilmez kudret sâhibi], öyle ğafûr [bağışlayıcı]. 3. 3. O ki yedi semâ [gök] yaratmış birbiriyle mutâbık [uyumlu], göremezsin o Rahmân'ın [rahmeti/lütf u ihsânı bol olanın] yarattığında hiçbir nizâmsızlık; haydi çevir gözü(nü bak), görebilir misin hiçbir çatlak, (hiç)bir kusûr?! 4. Sonra yine çevir gözü(nü)

يَنْقَلِبْ	إِلَيْكَ	الْبَصَرُ	خَاسِئًا	وَهُوَ	حَسِيرٌ ﴿٤﴾	وَلَقَدْ
döner	sana	o göz	bîtâb	olarak	zelîl ve hakîr	Celâlim hakkı için
Kalp, kalıp, inkılap, munkalip, kalibre, maklube (yemeği), kulp, kalp(azan)	İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Basîret, Basra		Ve / Hüviyet	Hasret	Ve / Edat, zamir, vs

زَيَّنَّا	السَّمَاءَ	الدُّنْيَا	بِمَصَابِيحَ	وَجَعَلْنَاهَا	رُجُومًا	لِلشَّيَاطِينِ
Biz donattık	semâyı	o dünyâ	takım takım kandillerle	yaptık	rucûm	şeytânlar için
Zinet, tezyin, Müzeyyen	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Dünya, dünyevî, ednâ	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Sabah, Sabahat	Ve / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Recm	Edat, zamir, vs / Şeytan

وَأَعْتَدْنَا	لَهُمْ	عَذَابَ	السَّعِيرِ ﴿٥﴾	وَلِلَّذِينَ	كَفَرُوا	بِرَبِّهِمْ
Hem hazırladık ki	onlar için	azâbını	o çılgın ateş	için de vardır	küfredenler	kendilerinin Rabbine
Ve / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Azâb, muzip	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve / Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

عَذَابُ	جَهَنَّمَ	وَبِئْسَ	الْمَصِيرُ ﴿٦﴾	إِذَا	أُلْقُوا	فِيهَا
azâbı	cehennem	ne fenâ âkıbettir	Ona gidiş	vakit	Atıldıkları	içine
Azâb, muzip	Cehennem (uçurum)	Ve / Beis	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Telakki etmek, mülakat	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs

4. tekrâr tekrâr (bak), sana döner o göz bîtâb [bitkin/mecâlsiz/yorgun] olarak zelîl ve hakîr. 5-6. Celâlim hakkı için, Biz o dünyâ semâyı [en yakın göğü] takım takım kandillerle donattık ve onları [o kandilleri] (insân) şeytânlar(ı olan kâhinler/müneccimler) için {rucûm}/atmalar [tahmîn vâsıtaları/ğayb taşlamaları] yaptık, hem onlar için o çılgın ateş(in) azâbını hazırladık {ki azâb-ı sa'îr}. Kendilerinin Rabbine küfredenler için de, cehennem azâbı vardır. Ona gidiş de ne fenâ âkıbettir [O/cehennem ne kötü gidiş yeridir]!

سَمِعُوا	لَهَا	شَهِيقًا	وَهِيَ	تَفُورُ ٧	تَكَادُ	تَمَيَّزُ
işitirler ki	onun	öyle bir hıçkırışını		feveran ediyordur	Hemen hemen	patlayacak
Semâ (töreni)	Edat, zamir, vs	Şahika (dağ tepesi)	Ve / (Mâ)hiyet	Fevrî, feveran	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Mümtaz, temyiz, mümeyyiz, imtiyaz, temâyüz, mütemâyiz, temiz

مِنَ	الْغَيْظِ	كُلَّمَا	أُلْقِيَ	فِيهَا	فَوْجٌ	سَأَلَهُمْ
-den	öfke-	her defasında	atıldıkça	içine	bir alay	sorarlar
Edat, zamir, vs	gayz	Edat, zamir, vs	Telakki etmek, mülakat	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Fevc	Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele / Edat, zamir, vs

خَزَنَتُهَا	أَلَمْ	يَأْتِكُمْ	نَذِيرٌ ٨	قَالُوا	بَلَى	قَدْ
Onun bekçileri	-medi mi?	size gel-	gocundurucu bir peygamber	derler	evet	doğrusu
Hazine, hazne, mahzen / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	Nezir, inzâr	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	(Kâlû)belâ	Edat, zamir, vs

جَاءَنَا	نَذِيرٌ	فَكَذَّبْنَا	وَقُلْنَا	مَا	نَزَّلَ	اللَّهُ
bize geldi	gocundurucu bir peygamber	fakat biz ona inanmadık	ve	-medi	indir-	Allah
Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Nezir, inzâr	Edat, zamir, vs / Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

7-8. (O kâfirler cehennemin) içine atıldıkları vakit onun öyle bir hıçkırışını [homurtusunu/fokurtusunu] işitirler ki, feverân ediyor/[kaynıyor]dur, hemen hemen öfkeden patlayacak gibi bir hâle gelir. İçine, (kâfirlerden) bir alay atıldıkca, her def'asında onlara onun bekcileri, "Size gocundurucu [uyarıcı] bir peygamber {bir nezîr} gelmedi mi?" diye sorarlar. 9. (Onlar da cevâben,) "Evet, doğrusu bize gocundurucu [uyarıcı] bir peygamber {bir nezîr} geldi, fakat biz ona inanmadık [onu ve getirdiklerini yalanladık] ve

ضَلَالٍ	فِي	إِلَّا	أَنْتُمْ	إِنْ	شَيْءٍ	مِنْ
bir dalâl	içindesiniz	ancak	siz	başka değil	şey	hiçbir
Dalâlet	(Mama)fi(h)	İllâ(ki)	Edat, zamir, vs	İn(şaallah)	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Edat, zamir, vs

نَعْقِلُ	أَوْ	نَسْمَعُ	كُنَّا	لَوْ	وَقَالُوا	كَبِيرٍ ٩
akleder	veyâ	biz işitir	olsa-	-ydık	ve derler	büyük
Akıl, mâkul, âkil, ukela	Edat, zamir, vs	Semâ (töreni)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	(Ve)lev	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra

بِذَنْبِهِمْ	فَاعْتَرَفُوا	السَّعِيرِ ١٠	أَصْحَابِ	فِي	كُنَّا	مَا
günâhlarını	İşte i'tirâf ettiler	bu saîr ateşin	ashâbı	içinde	ol-	-mazdık
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Müznib, Zennûbe / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ârif, mâruf, maarif, Arafat, Arafe, Arâf, irfan, târif, tarife, itiraf, örf, mârifet	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe	(Mama)fi(h)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

يَخْشَوْنَ	الَّذِينَ	إِنَّ	السَّعِيرِ ١١	لِأَصْحَابِ	فَسُحْقًا
Saygı besleyenler	o yok mu	çünkü muhakkak ki	saîr	ashâb-ı	kahrolsun o hâlde
Haşyet (Muhatabın azametiyle)	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe	Edat, zamir, vs / İshak

9. 'Allâh hiçbir şey indirmedi, siz başka değil/ancak büyük bir dalâl(et/sapkınlık) içindesiniz' diye tekzîb ettik [yalanladık]" derler [dediler/diyecekler].10. Ve (ardından da), "Biz işitir [hakîkate kulak verir/hakîkati kabûl eder] veyâ akleder olsaydık, bu sa'îr [çılgın/çok alevli ateşin] ashâbı [mahkûmları] içinde bulunmazdık" derler [dediler/diyecekler]. 11. İşte günâhlarını i'tirâf ettiler. Kahrolsun [Allâh'ın rahmetinden uzak olsun] o hâlde ashâb-ı sa'îr [çılgın/alevli ateşin mahkûmları/cehennemlikler].

وَأَسِرُّوا	كَبِيرٌ ﴿١٢﴾	وَأَجْرٌ	مَغْفِرَةٌ	لَهُمْ	بِالْغَيْبِ	رَبَّهُمْ
İster sırr tutun	büyük	ve bir ecr	mağfiret	onlar içindir	ğıyâbda	Rablerine
Ve / Sır, esrar, sürur, mesrur, meserret, Serrâ	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra	Ve / Ecir, ücret, icar, müstecir	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Gayb, gıybet, gıyaben, kayıp, gaybûbet, gâib	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

بِذَاتِ	عَلِيمٌ	إِنَّهُ	بِهِ	اجْهَرُوا	أَوِ	قَوْلَكُمْ
bütün künhünü	bilir	çünkü O		açığa vurun	ister	sözünüzü
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Zât, zaten, zatü(rree), zatül(cenp)	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâ bedel) /Edat, zamir, vs	Cehren, cehrî	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale / Edat, zamir, vs

اللَّطِيفُ	وَهُوَ	خَلَقَ	مَنْ	يَعْلَمُ	أَلَا	الصُّدُورِ ﴿١٣﴾
lâtîf	O öyle	yaratan	ki O	Bil-	-mez mi ?	sînelerin
Lütûf, latif, letâfet, taltif, lütfen, Abdullâtif, Lütfü, Latife	Ve / Hüviyet	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Sadr, sudûr, masdar, müsâdere, sadr(-ı âzam), sedir

ذَلُولًا	الْأَرْضَ	لَكُمُ	جَعَلَ	الَّذِي	هُوَ	الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾
zelûl	arzı	size	kıldı	ki	o	habîr
Zelil, zillet, zül	Arz, arâzî, ardiye	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs	Hüviyet	Haber, ihbar, muhbir, muhâbir, muhâbere, istihbârat

12. Çünkü (onların lâyıkı budur. Buna mukâbil), o Rabb'lerine ğıyâbta [kalblerinin derinliklerinden] saygı besleyenler yok mu, muhakkak ki mağfiret ve büyük bir ecr [mükâfât] onlar içindir. 13. Sözünüzü ister sırr (olarak) tutun, ister açığa vurun (farketmez); çünkü O bütün sînelerin künhünü [göğüslerin özünü] bilir. 14. Bilmez mi (hiç) O (zât/kimse ki,) yaratan [yarattı], ki O öyle latîf [gizliliklere nüfûz eden], öyle habîr [her şeyden haberdâr]. 15. O hâlık/[yaratıcı]tır ki O, size arzı [yeri] zelûl [münkâd] [yaşamanıza/kullanımınıza-istifâdenize elverişli] kıldı.

وَإِلَيْهِ	رِزْقِهِ	مِنْ	وَكُلُوا	مَنَاكِبِهَا	فِي	فَامْشُوا
O'nadır fakat nihâyet	rızkı-	-ndan	yiyin	omuzlar-	-ında	Haydin yürüyün de
Ve / İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs	Rızık, Rezzak, erzak / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Ve / Küllenmek (İşârî mana)	/ Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Edat, zamir, vs / Temâşâ, Meşşâîler (Aristocular)

يَخْسِفَ	أَنْ	السَّمَاءِ	فِي	مَنْ	ءَأَمِنْتُمْ	النُّشُورُ ﴿١٥﴾
göçürüver-mesinden	-mesinden?!	o semâ-	-daki-	-nden	Emin misiniz?	nüşûr
	Edat, zamir, vs	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	(Mama)fi(h)	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Neşretmek, haşır neşir olmak, neşriyat, intişar, menşur

أَمِنْتُمْ	أَمْ	تَمُورُ ﴿١٦﴾	هِيَ	فَإِذَا	الْأَرْضَ	بِكُمُ
emin	Yoksa misiniz?	çalkalanıyordur	o arz	O vakit bakarsınız ki	arzı	sizinle
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs		(Mâ)hiyet	Edat, zamir, vs	Arz, arâzî, ardiye	Bi(lakis), bi(lâ bedel) /Edat, zamir, vs

حَاصِبًا	عَلَيْكُمْ	يُرْسِلَ	أَنْ	السَّمَاءِ	فِي	مَنْ
mermiler	üzerinize	gönderiver-	-mesinden?!	Semâ-	-daki-	O -nden
	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Edat, zamir, vs	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	(Mama)fi(h)	Edat, zamir, vs

15. (Öyleyse) haydin o arzın omuzlarında yürüyün de, (O'nun, yâni) o yaratan latîf-i habîr'in rızkından yeyin! O'nadır fakat nihâyet nüşûr [gidiş]. 16. Emîn misiniz o semâdakinden [yüceler yücesinden]: (O'nun,) sizinle (birlikte) arzı [yeri] göçürüvermesinden?! O vakit bakarsınız ki o arz [yer] çalkalanıyordur. 17. Yoksa emîn misiniz o semâdakinden [yüceler yücesinden]: (O'nun,) üzerinize bir mermiler [taşlar] yağdırıcı gönderivermesinden?! O vakit bilirsiniz ki nasılmış inzârım [uyarı ve îkâzımın netîcesi olan azâbım]!?

فَسَتَعْلَمُونَ	كَيْفَ	نَذِيرِ ﴿١٧﴾	وَلَقَدْ	كَذَّبَ	الَّذِينَ	مِنْ
O vakit bilirsiniz ki	nasılmış	inzârım	Filhakîka	Tekzîb ettiler		
Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Keyif, keyfî	Nezir, inzâr	Ve / Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

قَبْلِهِمْ	فَكَيْفَ	كَانَ	نَكِيرِ ﴿١٨﴾	أَوَلَمْ	يَرَوْا	إِلَى
Onlardan evvelkiler de	Fakat nasıl	oldu?	inkârım	-mazlar mı?	Bak-	-a
Kabul, makbul, kâbil, kâbiliyet, kabala, kıble, kabile, mukâbil, mâkabl, mukâbele, ikbal, tekâbul, istikbâl, müstakbel, (hissi)kable(lvuku), mütekabil / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Keyif, keyfî	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	İnkar etmek, münker, münkir, nekire / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ve/ Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	İlâ(nihâye), ilel(ebed)

الطَّيْرِ	فَوْقَهُمْ	صَافَّاتٍ	وَيَقْبِضْنَ	مَا	يُمْسِكُهُنَّ	إِلَّا
uçan kuşlar-	üstlerinde	Kanat süzerlerken	ve yumarken		onları tutan	ancak
Tayyâre	Fevka(lbeşer), fevka(lade), fâik, fevkinde / Edat, zamir, vs	Saf (sıra)	Ve / Kabza, kabzetmek, kabız, kabzı(mal), makbuz	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mis, misk, misket, imsak, Müge / Edat, zamir, vs	İllâ(ki)

الرَّحْمَنُ	إِنَّهُ	بِكُلِّ	شَيْءٍ	بَصِيرٌ ﴿١٩﴾	أَمَّنْ	هَذَا
Rahmândır	Şübhesiz ki O	her	şeyi	görür	Yoksa kimdir?	şu
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Şey, eşya, (in) şa(allah)	Basîret, Basra	Edat, zamir, vs	Hâzâ (efendi)

18. Filhakîka [hakîkat şu ki], onlardan evvelkiler de tekzîb etti/[yalanladı]ler, fakat nasıl oldu inkârım [indirdiğim azâb ile tepkim ve reddim]!? 19. Bakmazlar mı ki üstlerinde uçan kuşlara, kanat süzerlerken ve yumarlarken? Rahmân'dır [rahmeti/lütf u ihsânı bol olandır] ancak onları tutan. Şübhesiz ki O her şeyi görür.

الَّذِي	هُوَ	جُنْدٌ	لَكُمْ	يَنْصُرُكُمْ	مِنْ	دُونِ
ki	o	ordularınız	sizin	sizi kurtaracak	-nden	berisi-
Edat, zamir, vs	Hüviyet	Cunta (İşârî mana), Cüneyt	Edat, zamir, vs	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Dîvân (şiir), tedvin

الرَّحْمَنِ	إِنِ	الْكَافِرُونَ	إِلَّا	فِي	غُرُورٍ ﴿٢٠﴾	أَمَّنْ
Rahmân'ın	başka değil	kâfirler	sade	içindedirler	Bir gurûr	Yoksa kimdir
Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	İn(şaallah)	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	İllâ(ki)	(Mama)fi(h)	Gurûr, mağrûr	Edat, zamir, vs

هَذَا	الَّذِي	يَرْزُقُكُمْ	إِنْ	أَمْسَكَ	رِزْقَهُ	بَلْ
şu	o	sizlere rızık verecek	-se	keser-	rızkınızı	Hayır
Hâzâ (efendi)	Edat, zamir, vs	Rızık, Rezzak, erzak / Edat, zamir, vs	İn(şaallah)	Mis, misk, misket, imsak, Müge	Rızık, Rezzak, erzak / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

لَجُّوا	فِي	عُتُوٍّ	وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾	أَفَمَنْ	يَمْشِي	مُكِبًّا
dalmışlar	içine	azgınlık	ve bir ürküntü	imdi	giden mi	kapanarak
	(Mama)fi(h)	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve / Nefer, nefret, menfur	Edat, zamir, vs	Temâşâ, Meşşâîler (Aristocular)	Kebap

عَلَى	وَجْهِهِ	أَهْدَى	أَمَّنْ	يَمْشِي	سَوِيًّا	عَلَى
-üstü	yüz-	daha doğru	yoksa	giden mi?	düpedüz	üzerinde
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe / Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Edat, zamir, vs	Temâşâ, Meşşâîler (Aristocular)	Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

20. Yoksa kimdir o Rahmân'ın berisinden şu sizin ordularınız ki, sizi kurtaracak [size (O'nun azâbına karşı) yardım edecek]?! (O) kâfirler başka değil, sâde(ce) bir gurûr [aldanış] içindedirler. 21. Yoksa kimdir şu sizlere rızk verecek; O, rızkınızı [rızkını: rızka sebeb olan yağmuru] keserse?! Hâyır [buna rağmen], bir ürküntü ve azgınlık içinde inâda dalmışlar. 22. İmdi, yüzüstü kapanarak (sürüne sürüne) giden mi daha doğru [hidâyette], yoksa dosdoğru bir cadde üzerinde düpedüz giden mi?! Düşünmeli bir.

صِرَاطٍ	مُسْتَقِيمٍ ٢٢	قُلْ	هُوَ	الَّذِي	أَنْشَأَكُمْ	وَجَعَلَ
bir cadde-	dosdoğru	De ki:	O'dur ancak		Sizi inşâ eyleyen	veren
Sırat	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hüviyet	Edat, zamir, vs	Neş'et etmek, inşâ, menşe, nâşi / Edat, zamir, vs	Ve / Arapça Kelimeler Sözlüğü

لَكُمُ	السَّمْعَ	وَالْأَبْصَارَ	وَالْأَفْئِدَةَ	قَلِيلًا	مَا	تَشْكُرُونَ ٢٣
size	dinleyecek kulak	görecek gözler	Duyacak gönüller	Pek az		Şükrediyorsunuz.
Edat, zamir, vs	Semâ (töreni)	Ve / Basîret, Basra	Ve / Fuad, fayda, ifade, müfit, istifade, müstefit	İstiklâl, kıllet, müstakil, kule	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Şükür, şâkir, şükran, teşekkür, müteşekkir, Şükrü, meşkur

قُلْ	هُوَ	الَّذِي	ذَرَأَكُمْ	فِي	الْأَرْضِ	وَإِلَيْهِ
De ki:	O'dur		sizi zürriyyet hâlinde yaratıp yayan	-da	Arz-	Nihâyet de hep toplanıp O'na
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hüviyet	Edat, zamir, vs	Zirve / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Arz, arâzî, ardiye	Ve / İlâ(nihâye), ilel(ebed) / Edat, zamir, vs

تُحْشَرُونَ ٢٤	وَيَقُولُونَ	مَتَى	هَذَا	الْوَعْدُ	إِنْ	كُنْتُمْ
haşrolunacaksınız	Böyle iken diyorlar ki:	Ne zaman?	bu	va'd	eğer	iseniz
Haşrolmak, mahşer, haşere, haşerat	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Edat, zamir, vs	Hâzâ (efendi)	Vaad etmek, vaid, mîad, vade	İn(şaallah)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

23. De ki: "O'dur ancak sizi inşâ eyleyen ve size (öğüdleri) dinleyecek kulak(lar, Allâh'ın ilm ve kudretinin eserlerini) görecek gözler, (düşünüp ibret almanız için) du(yup anla)yacak gönüller veren [yapan/ihdâs eden]. Fakat sizler pek az şükrediyorsunuz (veyâ hiç şükretmiyorsunuz)." 24. De ki: "O'dur sizi arz/[yer]da zürriyyet hâlinde yaratıp yayan. Nihâyet de hep toplanıp O'n(un huzûrund)a haşrolunacak/[bir araya gelecek]sınız." 25. Böyle iken diyorlar ki: "Ne zamân (gerçekleşecek) bu (toplanma) va'd(i), eğer (iddiânızda) sâdık/[doğruy]sanız (söyleyin bakalım)?"

وَإِنَّمَا	اللَّهِ	عِنْدَ	الْعِلْمُ	إِنَّمَا	قُلْ	صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾
sâdece	Allah'ın	indindedir	O ilm	sâde	De ki:	sadık
Ve / Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi)	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı

سِيئَتْ	زُلْفَةً	رَأَوْهُ	فَلَمَّا	مُبِينٌ ﴿٢٦﴾	نَذِيرٌ	أَنَا
kötüleşiverdi	yakından	Onu gördüklerinde	Derken vakti gelip de	açık anlatan	Bir nezîrim	Ben
Su-i (zan), sui(kast)	Zülüf	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Nezir, inzâr	Enâniyet

كُنْتُمْ	الَّذِي	هَذَا	وَقِيلَ	كَفَرُوا	الَّذِينَ	وُجُوهُ
Sizin durduğunuz		İşte o budur	ve denildi ki	küfredenlerin	O	yüzleri
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Hâzâ (efendi)	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vsF	Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe

اللَّهُ	أَهْلَكَنِيَ	إِنْ	أَرَأَيْتُمْ	قُلْ	تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾	بِهِ
Allah	Beni helâk	etse	Gördünüz mü?	De ki:	da'vet edip	
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Helâk olmak, tehlike, istihlak, müstehlik / Edat, zamir, vs	İn(şaallah)	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

26. De ki: "O(nunla ilgili) ilm ancak Allâh'ın indinde/[yanında]dir, ben sâde(ce) açık anlatan bir nezîr/{gocundurucu bir peygamber}im." 27. Derken vakti gelip de onu [toplanma va'dinin gerçekleştiğini ve azâbı] yakından gördüklerinde, o küfredenlerin yüzleri kötüleşiverdi ve denildi ki: "İşte o sizin ("Hani nerede, gelsin de görelim" diye) kendilerinize da'vet edip durduğunuz budur." 28. De ki: "Gördünüz mü [düşünüp de söyleyin/haber verin bakalım]: Allâh beni ve berâberimdekileri helâk etse

الْكَافِرِينَ	يُجِيرُ	فَمَنْ	رَحِمَنَا	أَوْ	مَعِيَ	وَمَنْ
kâfirleri	kurtaracak	iki takdirde de kimdir?	bize merhamet buyursa	yâhûd	berâberimde-	ve -kileri
Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Civâr, mücâvir	Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum/ Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Maiyyet, maa(lesef) / Edat, zamir, vs	Ve / Edat, zamir, vs

آمَنَّا	الرَّحْمَنُ	هُوَ	قُلْ	أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾	عَذَابٍ	مِنْ
İşte biz îmân ettik	Rahmân	O öyle	De ki:	elîm	bir azâb-	-dan
Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Hüviyet	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Elem, elîm	Azâb, muzip	Edat, zamir, vs

فِي	هُوَ	مَنْ	فَسَتَعْلَمُونَ	تَوَكَّلْنَا	وَعَلَيْهِ	بِهِ
içinde bulunan	o	Kim?	İleride sizler de bileceksiniz ki,	dayanmaktayız	ve O'na	O'na
(Mama)fi(h)	Hüviyet	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Vekîl, vekâlet, vükelâ, tevekkül, mütevekkil	Ve / Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

مَاؤُكُمْ	أَصْبَحَ	إِنْ	أَرَأَيْتُمْ	قُلْ	مُبِينٍ ﴿٢٩﴾	ضَلَالٍ
suyunuz	Sabaha kadar	-sa	Gördünüz mü?	De ki:	açık	bir dalâl
Mayi (Sulu) / Edat, zamir, vs	Sabah, Sabahat	İn(şaallah)	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Dalâlet

مَعِينٍ ﴿٣٠﴾	بِمَاءٍ	يَأْتِيكُمْ	فَمَنْ	غَوْرًا
revân	bir âb-ı	size getirecek	kim	batakalır-
Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Mayi (sulu)	İtâ, âti, atiye, teâti / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mağara

28. yâhûd bize merhamet buyursa, iki takdîrde de kâfirleri elîm [çok acı] bir azâbtan kurtaracak kimdir?!" 29. De ki: "O öyle rahmân [rahmeti/ni'meti bol olan], işte biz O'na îmân ettik ve (sâdece) O'na (güvenip) dayanmaktayız. İleride sizler de bileceksiniz ki, o açık bir dalâl(et/sapıklık) içinde bulunan kim?!" 30. De ki: "Gördünüz mü [düşünüp de söyleyin/haber verin bakalım], sabâha kadar suyunuz (çekilip yerin dibine) batakalırsa, size bir âb-ı revân [su] getirecek kim?!"

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

2. ÂYET: لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا gereğince اللهُمَّ اجْعَلْ عَمَلِي خَالِصًا صَوْبًا [*Allah'ım! Amelimi ihlaslı doğru kıl*] diye dua edelim ve yaptığımız her amelin sünnete uygun olması için çalışıp Allah yoluna vakfedelim.

5. ÂYET: وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِّلشَّيَاطِينِ gereğince Allah'ın yıldızları yaratmasını düşünelim ve mahlukatın aklını çelmek için kulak hırsızlığı yapan şeytanları engellediği için Allah'a hamd edelim.

12. ÂYET: إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ gereğince

اللهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ فِي الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ [*Allah'ım! Gaybda ve şehadette Senden haşyet duymak istiyorum*] diye dua edelim.

15. ÂYET:

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

gereğince Allah Teâlâ'nın yeryüzünü nasıl üzerinde yürümeye ve yaşamaya müsait bir şekilde yarattığını düşünelim, sonrasında O'nun bu nimetlerine karşılık şükredelim.

19. ÂYET:

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ

gereğince kuşların düşmeden uçuşlarını düşünerek Allah Teâlâ'nın kudretini fark edelim ve sonra

سُبْحَانَ مَنْ أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى [*Yarattığı her şeyi veren sonra da hidayet eden her türlü noksanlıktan münezzehtir*] diyelim.

23. ÂYET:

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

gereğince اللهُمَّ مَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَ أَبْصَارِنَا وَ قُوَّتِنَا [*Allah'ım! Bizi kulaklarımızla, gözlerimizle ve gücümüzle faydalandır*] diyerek Allah'a şükredelim.

30. ÂYET: قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَاءٍ مَّعِينٍ gereğince yağmur yağdırması için Allah'a dua edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

1. ÂYET: تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Her gece Mülk sûresi'ni okumaya çalışalım ve teşvik edelim.

3. ÂYET:

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَاوُتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِن فُطُورٍ

Allah'ın (c.a) yarattığı her şeyin yüceliğini düşünelim.

9. ÂYET:

قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ

Allah'ın, peygamberlere muhalefet eden kimselere verdiği azabı düşünelim.

22. ÂYET:

أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Hak ile batıl yol aynı değildir.

25. ÂYET:

أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Mü'min kıyamet gününün ne zaman geleceğini düşünmekle değil, o güne hazırlanmakla sorumludur.

26. ÂYET: قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

İlim sadece Allah'a aittir.

75. KIYÂMET SÛRESİ

MEKKİ, 40 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *qıyâmet* [kalkım/kalkış] kelimesinden alan (-*Lâ Uqsimu* ismi de verilen-) sûrenin, 16-19. âyetlerden oluşan ara bölüm dışında hemen tamâmı, adına uygun olarak Kıyâmet ve Âhiret [ölümden sonra diriliş ve hesâb/cezâ ve mükâfât] konularına tahsîs edilmiştir.

سورة القيامة

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

لَا أُقْسِمُ	بِيَوْمِ	الْقِيَامَةِ ١	وَ	لَا أُقْسِمُ	بِالنَّفْسِ	اللَّوَّامَةِ ٢
Yo!.. Kasem ederim	Günü'ne	o Kalkım	Yine	yo!.. Kasem ederim	cana	o pişmân
La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Kasem, kısım, kısmet, taksim, aksam, hısım, Kasım (ayı)	Bi(lakis), Bi(lâbedel) /Yevmiye, eyyâm	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Kasem, kısım, kısmet, taksim, aksam, hısım, Kasım (ayı)	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi	Levm etmek

أَيَحْسَبُ	الْإِنسَانُ	أَلَّن نَّجْمَعَ	عِظَامَهُ ٣	بَلَىٰ	قَادِرِينَ	عَلَىٰ
Sanır mı ki	insan	derleyemeyiz	kemiklerini	Evet derleriz	kadir olarak	-ye bile
Edat, zamir, vs / Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs / Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi / Edat, zamir, vs	(Kâlû)belâ	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

1-2. Yo!.. Kasem [yemîn] ederim (ölülerin diriltileceği) o Kalkım Günü'ne {yevm-i qıyâme'ye} (ki, siz öldükten sonra muhakkak diriltileceksiniz). Yine yo!.. Kasem [yemîn] ederim o pişmân(lık içinde kendini kınayan) cana {nefs-i levvâme'ye} (ki, siz ölümden sonra diriltilip hesâba çekileceksiniz). 3-4. (Kâfir-müşrik) insân sanır mı ki, derleyemeyiz (çürüyüp dağılan) kemiklerini?! Evet derleriz kâdir olarak tesviyeye bile parmaklarını.

أَن نُّسَوِّيَ	بَنَانَهُ ٤	بَلْ	يُرِيدُ	الْإِنسَانُ	لِيَفْجُرَ	أَمَامَهُ ٥
tesviye-	parmaklarını	Fakat	ister	insân	fücûr etmesini	önünde
Edat, zamir, vs / Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	/ Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	İrâde, murâd, mürid, Rüveyda	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs / Fecr, fâcir, fücûr	İmam, imâme, ümmî, ümmet / Edat, zamir, vs

يَسْأَلُ	أَيَّانَ	يَوْمُ	الْقِيَامَةِ ٦	فَإِذَا	بَرِقَ	الْبَصَرُ ٧
sorar	Ne zamân diye	Günü	o Kıyâmet	Ne vakit ki	şimşek çakar	o göz
Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele	Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs	Berk, berrak, Burak	Basîret, Basra

وَخَسَفَ	الْقَمَرُ ٨	وَ	جُمِعَ	الشَّمْسُ	وَ	الْقَمَرُ ٩
ve tutulur	ay	ve	toplanır	güneş	ve	ay
Ve /	Kamer, kamerî, kumar, kumru	Ve	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Şems, şemsiye	Ve	Kamer, kamerî, kumar, kumru

يَقُولُ	الْإِنسَانُ	يَوْمَئِذٍ	أَيْنَ	الْمَفَرُّ ١٠	كَلَّا	لَا
der	o insân	o gün	Nereye	kaçmalı	Hâyır, hâyır	Yok
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Firar, firârî	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni)

وَزَرَ ١١	إِلَىٰ	رَبِّكَ	يَوْمَئِذٍ	الْمُسْتَقَرُّ ١٢	يُنَبَّأُ	الْإِنسَانُ
bir siper	ancak	Rabbinedir	o gün	karâr	Ayıtılır	insân
Vezir, vezaret, vüzera	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Karar, ikrâr, takrîr, istikrâr, karargah, mukarrer	Nebî, nebevî, enbiya, nübüvvet	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise

5-6. Fakat (kâfir-müşrik) insân, ister: önünde [ilelebet] (fısk u) fücûr [Allâh'a isyânda cür'etkârlık ve aşırı günâhlar] (ile Rabbine karşı terbiyesizlik) etmesini [etmeyi]; (onun için alaylı alaylı) sorar: "Ne zamân" diye, "o Kıyâmet [kalkım/kalkış] Günü?" 7-10. Ne vakit ki o göz şimşek çakar [dehşet ve şaşkınlık içinde her şeyin hakîkatini bütün çıplaklığıyla görüp anlar] ve ay tutulur [kararır görünmez olur] ve güneş ve ay toplanır (bir araya gelir de mevcûd düzen sona erer), der o (kâfir-müşrik) insân o gün: "Nereye kaçmalı" {eyne'l-meferr}? 11-12. Hâyır, hâyır! Yok (sığınacak/koruyacak) bir siper, Rabbinedir ancak o gün karâr.

يَوْمَئِذٍ	بِمَا	قَدَّمَ	وَ	أَخَّرَ ﴿١٣﴾	بَلِ	الْإِنسَانُ
o gün	yaptıkları ile	mukaddem		muahhar	Doğrusu	insân
Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kadîm, kudemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm	Ve	Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Edat, zamir, vs	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise

عَلَىٰ	نَفْسِهِ	بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾	وَ	لَوْ أَلْقَىٰ	مَعَاذِيرَهُ ﴿١٥﴾	لَا تُحَرِّكْ
karşı	kendine	bir basîrettir	de	dökse ortaya	ma'zeretlerini	Depretme
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Nefes, nefis, enfes, nefâset, nefsâni, teneffüs, nüfus, enfusi / Edat, zamir, vs	Basîret, Basra	Ve	(Ve)lev / Telakki etmek, mülakat	Özür, mazur, mazeret, itizar, taazzür, Azra / Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) /Hareket, hareke, harekât, tahrik, müteharrik

بِهِ	لِسَانَكَ	لِتَعْجَلَ	بِهِ ﴿١٦﴾	إِنَّ	عَلَيْنَا	جَمْعَهُ
ona	dilini	ivedinden	onu	çünkü	Bize âiddir	onun cem'i
Bi(lakis), bi(lâ bedel) / Edat, zamir, vs	Lisan / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âcil, acele, muaccel	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia / Edat, zamir, vs

وَ	قُرْآنَهُ ﴿١٧﴾	فَإِذَا	قَرَأْنَاهُ	فَاتَّبِعْ	قُرْآنَهُ ﴿١٨﴾	ثُمَّ
ve	kur'ânı	o vakit	Biz onu okuduk mu	ta'kîb et	o kur'ânı	sonra
Ve	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Tâbî, tebaa, tâbiîyet, ittiba	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

13-15. Ayıtılır [haberlendirilir] (kâfir) insân o gün, yaptıkları ile: mukaddem [önceki] (ve) muahhar [sonraki]. Doğrusu insân kendine karşı bir basîrettir [şâhiddir/organları, aleyhine şâhidlik edecektir], dökse de ortaya ma'zeretlerini. 16-17. -(Ey kâfir insân!) Depretme ona dilini ivedin/[acelen]den onu, çünkü Bize âiddir onun cem'i [toplanması] ve kur'ânı [okuması/okutulması].- 18. -(Onun için,) Biz onu okuduk mu, o vakit ta'kîb et o kur'ânı [onun okunuşunu],

إِنَّ	عَلَيْنَا	بَيَانَهُ ﴿١٩﴾	كَلَّا	بَلْ	تُحِبُّونَ	الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾
	Bize âiddir yine	onun beyânı	Hâyır, hâyır		Siz seviyorsunuz	peşini
Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir,	Habbe, hap, hububat, muhabbet, müstehap, muhib, mahbup, habib, ahbap	Âcil, acele, muaccel

وَ	تَذَرُونَ	الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾	وُجُوهٌ	يَوْمَئِذٍ	نَاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾	إِلَىٰ
ve	bırakıyorsunuz	Âhiret'i	Nice yüzler	o gün	ışılar-parlar	
Ve	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs		İlâ(nihâye), ilel(ebed)

رَبِّهَا	نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾	وَ	وُجُوهٌ	يَوْمَئِذٍ	بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾	تَظُنُّ
Rabbine	nâzır	de	nice yüzler	o gün	ekşir-pusarır	anlar ki
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı)nazar, nazire	Ve	Vecîh, veche, teveccüh, tevcîh, cihet, müteveccih, muvacehe	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Bâsur	Zan, (sûi)zan, (hüsnü)zan, maznûn

أَن يُفْعَلَ	بِهَا	فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾	كَلَّا	إِذَا	بَلَغَتِ	التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾
yapılır	kendilerine	bel-kıran	Hâyır, hâyır!	Ne zamân ki	o can dayanır	köprücüklere
Edat, zamir, vs / Fiil, fail, efal, meful, faal, faaliyet, infial	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Fakir, fukara, fıkra, Zulfikar	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Bulûğ, bâliğ, meblağ, beliğ, belâğat, teblîğ, mübalağa	

19. sonra Bize âiddir yine onun beyânı [bildirilmesi/i'lân edilmesi/ortaya konulması].- 20-21. Hâyır, hâyır (ey kâfirler)! Siz peşini [dünyâyı] seviyorsunuz ve Âhiret'i (umursamayıp) bırakıyorsunuz. 22-25. Nice yüzler o gün (-îmân ve itâ'atleri sebebiyle-) ışılar-parlar, Rabbine nâzır [Rabb'lerinin ni'met ve ikrâmlarını umup beklerler]; nice yüzler de o gün (-küfr ve isyânları sebebiyle-) ekşir-pusarır, anlar ki kendilerine bel-kıran yapılır. 26-30. Hâyır, hâyır! Ne zamân ki o can, köprücüklere dayanır

أَنَّهُ	ظَنَّ	وَ	٢٧ رَاقٍ	مَنْ	قِيلَ	وَ
o dem	sezer	ve	bir okuyacak	Kim var	denilir	ve
Edat, zamir, vs	Zan, (sûi)zan, (hüsnü)zan, maznûn	Ve	Terakkî, rukye, Rukiye	Edat, zamir, vs	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ve

رَبِّكَ	إِلَىٰ	٢٩ بِالسَّاقِ	السَّاقُ	الْتَفَّتِ	وَ	٢٨ الْفِرَاقُ
Rabbin-	-edir	bacağa	bacak	dolaşır	ve	temâme'l-firâk
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Sevketmek, sâik, insiyak, siyak	Sevketmek, sâik, insiyak, siyak		Ve	Fark, firka, firâk, ferik, firkat, fârika, tefrika, müteferrik, Faruk, Furkan

لَٰكِن	وَ	٣١ لَا صَلَّىٰ	وَ	فَلَا صَدَّقَ	٣٠ الْمَسَاقُ	يَوْمَئِذٍ
lâkin	ve	ne namaz kıldı		Fakat o ne sadaka verdi	yalnız mesâk	o gün
Lakin	Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Salât, salavat, musallâ	Ve	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Sadaka, sadık, sadâkat, tasdik, tasadduk, Sıtkı	Sevketmek, sâik, insiyak, siyak	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs

أَهْلِهِ	إِلَىٰ	ذَهَبَ	ثُمَّ	٣٣ تَوَلَّىٰ	وَ	كَذَّبَ
ehli-	-ne	gitti	sonra da	döndü	ve	yalan dedi
Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli / Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Mezheb, tezhip, müzehhip, zehap	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Ve	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

27. ve denilir: "Kim var bir okuyacak?" ve (kendi de) sezer o dem: temâme'l-firâk [tam ayrılık] ve dolaşır el-ayak, bacağa-bacak, Rabbinedir o gün yalnız mesâk [sevk]. 31-33. Fakat o ne sadaka verdi [lâ saddaqa: tasdîk etmedi/ne tasdîk etti], ne namaz kıldı [lâ sallâ: salât etmedi/ne salât etti: ne huşû duyup yöneldi/ teveccüh ve iltica etti] ve lâkin 'yalan' dedi [kezzebe: yalanladı] ve döndü [tevallâ: tevelli etti/yüz çevirdi], sonra da gerneşe gerneşe ehline [âilesine veyâ kendi inanç ve anlayışında olanların yanına] gitti.

يَتَمَطَّىٰ ﴿٣٣﴾	أَوْلَىٰ	لَكَ	فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾	ثُمَّ	أَوْلَىٰ	لَكَ
gerneşe gerneşe	o belâ	sana	o belâ	evet	gerektir gerek,	sana
	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs / Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht,velinimet	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs

فَأَوْلَىٰ ﴿٣٥﴾	أَ	يَحْسَبُ	الْإِنسَانُ	أَن يُتْرَكَ	سُدًى ﴿٣٦﴾	أَ
o belâ	mı	Sanır	insân	bırakıla	mühmel	miydi
Edat, zamir, vs / Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Edat, zamir, vs	Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs / Terk, tereke, metrûk, mütareke		Edat, zamir, vs

لَمْ يَكُ	نُطْفَةً	مِن مَّنِيٍّ	يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾	ثُمَّ	كَانَ	عَلَقَةً
değil	bir nutfe	meniden	dökülen	sonra	oldu	bir aleka
Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Nutfe	Edat, zamir, vs / Temennî etmek, meni, istimna	Temennî etmek, meni, istimna	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Alâka, muallak, taalluk, müteallık, talik

فَ	خَلَقَ	فَ	سَوَّىٰ ﴿٣٨﴾	فَ	جَعَلَ	مِنْهُ
derken	biçimine koydu	derken	tesviye etti de		yaptı	ondan da
Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Edat, zamir, vs	Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs

34-35. Gerektir [yakındır/lâyıktır] sana o belâ gerek, evet gerektir sana o belâ gerek (oh olsun). 36. Sanır mı (o kâfir-müşrik) insân: (emre ve nehye muhâtab kılınmayıp) mühmel [kendi keyfine] bırakıla(cak)?! 37-39. (O, bir vakit) değil miydi bir nutfe [bir damla su]; dökülen meniden, sonra bir aleka [ilişip yapışan-tutunan bir pıhtı] oldu, derken (Allâh onu) biçimine koydu [halqetti: takdîr etti/yarattı], derken tesviye etti [düzenledi] de yaptı.

الزَّوْجَيْنِ	الذَّكَرَ	وَ	الْأُنثَىٰ ﴿٣٩﴾	أَ	لَيْسَ	ذَٰلِكَ
iki eşi	erkek	ve	dişi	mi	değil	o
Zevc, zevce, izdivac	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Ve	Müennes	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Fezleke

بِقَادِرٍ	عَلَىٰ	أَن يُحْيِيَ	الْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾
kâdir	-ye	diriltme-	ölüleri
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs / Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

2. ÂYET: وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ gereğince yaptıklarımız sebebiyle pişmanlık duymadan önce kendimizi kontrol edelim.

13. ÂYET: يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ gereğince اللهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَ مَا أَخَّرْتُ [*Allah'ım! Önceden yaptıklarım ve ileride yapacaklarım dolayısıyla beni bağışla*] diye dua edelim.

20-21. ÂYET: (كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ) (وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ) gereğince Allah'a;

اللهُمَّ لَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّي وَ لَا مَبْلَغَ عِلْمِي [*Allah'ım! İlmimin ve hüznümün en büyük gayesi dünya olmasın*] diye dua edelim.

28. ÂYET: وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ gereğince bu dünyadan ayrılık vaktimiz geldiğinde en güzel son olması için Allah'a dua edelim.

39. ondan da iki eşi: erkek ve dişi(yi). 40. O [bütün bunları yapan Allâh], ölüleri diriltmeye kâdir değil mi?!

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

2. ÂYET: وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ

Kendi kendimizi hesaba çekmek çok önemlidir.

22-23. ÂYETLER: (وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ)(إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ) gereğince Kıyamet günü Allah'a (azze ve celle) yönelen mü'min zümrelerin içinde olmak için çalışalım.

78. NEBE' SÛRESİ

MEKKÎ, 40 ÂYET

Adını, 2. âyetinde geçen *nebe'i'l-azîm* [*büyük/önemli haber*] ifâdesinden alan (-*'Amme* ismi de verilen-) sûre, ölümden sonra diriliş ve hesâb [cezâ ve mükâfât] konusuna tahsîs edilmiştir.

سورة النبأ

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

عَمَّ	يَتَسَاءَلُونَ ١	عَنِ	النَّبَإِ	الْعَظِيمِ ٢	الَّذِي	هُمْ
neyden	soruşturuyorlar?	-den	nübüvvet haberi	büyük	ki	onlar
Amma	Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele	Edat, zamir, vs	Nebî, nebevî, enbiya, nübüvvet	Azamet, azîmet, azîm, tâzim, muazzam, azamî, Azmi	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

فِيهِ	مُخْتَلِفُونَ ٣	كَلَّا	سَيَعْلَمُونَ ٤	ثُمَّ	كَلَّا	سَيَعْلَمُونَ ٥
onda	ihtilafa düşüyorlar	hayır	ileride bilecekler	ileride	hayır	ileride bilecekler
(Mama)fih / Edat, zamir, vs	Halîfe, halef, muhtelif, muhâlif, muhalefet, hilâfet, hilaf, ihtilaf, kalfa	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

1-3. (O müşrikler) ne(y)den [ne hakkında] (birbirlerine) soru(p konu)şuyorlar? O büyük-(önemli haber-den, yâni) nübüvvet haberinden [Muhammed'in nübüvvetinden ve bilhassa Kur'ân ve onun ihbâr ettiği Kıyâmet'ten-ölümden sonra dirilişten]; ki onlar on(un vukûu hakkın)da ihtilâfa düşüyorlar. 4. Hâyır, (hâyır, ihtilâfa/muhâlefete gerek yok; mes'ele onların dedikleri gibi değil)! İleride (o haberin doğru olduğunu) bilecekler. 5. Hâyır, hâyır, (ihtilâfa gerek yok; mes'ele onların dedikleri gibi değil)! İleride (o haberin doğru olduğunu) bilecekler.

أَلَمْ	نَجْعَلِ	الْأَرْضَ	مِهَادًا ٦	وَالْجِبَالَ	أَوْتَادًا ٧	وَخَلَقْنَاكُمْ
değil mi	biz yaptık	arzı	bir döşek	ve dağları	birer kazık	ve sizleri yarattık
Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Arazi, arz	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Ve / Cibilliyet, Cebel-i Târık		Ve / Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık / Edat, zamir, vs

أَزْوَاجًا ٨	وَجَعَلْنَا	نَوْمَكُمْ	سُبَاتًا ٩	وَجَعَلْنَا	اللَّيْلَ	لِبَاسًا ١٠
çift çift	ve yaptık	uykunuzu	bir dinlenme	ve yaptık	geceyi	Bir libas
Zevc, zevce, izdivac	Ve / Arapça Kelimeler Sözlüğü	/ Edat, zamir, vs	Sebt (günü), abat	Ve / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Leyla	Libas, elbise, iltibas

وَجَعَلْنَا	النَّهَارَ	مَعَاشًا ١١	وَبَنَيْنَا	فَوْقَكُمْ	سَبْعًا	شِدَادًا ١٢
ve yaptık	gündüzü	meâş	ve bina çattık	üstünüze	yedi	sağlam
Ve / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Nehir	Maîşet, maaş, iâşe, ayyaş	Ve / İbni (Haldun), Benî (Âdem), Benî (İsrâil); bina, bünye, mebni	Fevkalade, fevkinde, fevka(lbeşer), F Fâik /Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Şiddet, şedîd, şedde

وَجَعَلْنَا	سِرَاجًا	وَهَّاجًا ١٣	وَأَنْزَلْنَا	مِنَ	الْمُعْصِرَاتِ	مَاءً
ve astık	kandil	şâşaalı parıl parıl	ve indirdik.	-dan	o mu'sıralar	bir su
Ve / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Sirâc		Ve / İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül tenzil, tenzilat	Edat, zamir, vs	Asır, muâsır, usâre (özsuyu), unsur, anâsır	Mayi (sulu)

6-7. Değil mi ki Biz arzı [yeri] bir döşek yaptık ve dağları birer kazık?! 8-11. Ve sizleri çift çift [erkek ve dişi olarak] yarattık ve uykunuzu bir sübât [dinlenme/sükûnet] yaptık ve geceyi bir libâs [örtü] yaptık ve gündüzü bir meâş [hayât ve geçim için çalışma vakti] yaptık. 12-13. Ve üstünüze yedi sağlam binâ [semâ/gök] çattık ve içlerine şâşaalı parıl parıl bir kandil astık. 14. Ve o mu'sıralardan [sıkıştırılmış bulutlardan] şarıl şarıl bir su indirdik;

ثَجَّاجًا ١٤	لِنُخْرِجَ	بِهِ	حَبًّا	وَنَبَاتًا ١٥	وَجَنَّاتٍ	أَلْفَافًا ١٦
Şarıl şarıl	çıkaralım diye	onunla	tâneler	ve otlar	ve bağlar-bahçeler	sarmaş dolaş
	Edat, zamir, vs / Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Habbe, hap, hububat, muhabbet, müstehap, muhib, mahbup, habib, ahbap	Ve / Nebât, nebâti, münbit	Ve / Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	

يُنفَخُ	يَوْمَ	مِيقَاتًا ١٧	كَانَ	الْفَصْلِ	يَوْمَ	إِنَّ
üfürülür	O gün ki	bir mîkât	olmuştur	Fasl	O gün	Şübhesiz ki
Nefha	Yevmiye, eyyâm	Vakit, muvakkat, muvakkit, mevkute	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinât, yekun	Fasıl, fâsıla, tafsilât, mufassal, mafsal, Faysal	Yevmiye, eyyâm	Edat, zamir, vs

فَكَانَتْ	السَّمَاءُ	وَفُتِحَتِ	أَفْوَاجًا ١٨	فَتَأْتُونَ	الصُّورِ	فِي
olmuştur	Semâ da	açılmış	fevcâ fevc	derken gelirsiniz	sûr	
Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinât, yekun	Semâ, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve / Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah	Fevc	Edat, zamir, vs / İtâ, âti, atiye, teâti, muta'	Sûret, surat, tasvîr, tasavvur, Sûr	(Mama)fih

جَهَنَّمَ	إِنَّ	سَرَابًا ٢٠	فَكَانَتْ	الْجِبَالُ	وَسُيِّرَتِ	أَبْوَابًا ١٩
cehennem	Şüphesiz ki	serâb	olmuştur	dağlar	ve yürütülmüş	ebvâb
Cehennem (uçurum)	Edat, zamir, vs	Serap	Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinât, yekun	Cibilliyet, Cebel-i Târık	Ve / Seyir, mesîre, seyyar, seyran, sîret, siyer	Bab

15-16. çıkaralım diye onunla tâneler ve otlar ve sarmaş-dolaş bağlar-bahçeler. 17-20. Şübhesiz ki o Fasl [hükm ve ayrım] Günü, bir mîkât [buluşma vakti] olmuştur, o gün ki sûr üfürülür [kalk borusu çalınır]; derken (uykudan uyanır gibi kabirlerden kalkar) gelirsiniz fevcâ fevc [bölük bölük] (ve o sırada) semâ [gök] da açılmış, olmuştur ebvâb [kapı kapı] ve dağlar (da) yürütül(üp yerle-bir edil)müş, olmuştur serâb!

أَحْقَابًا ٢٣	فِيهَا	لَابِثِينَ	مَآبًا ٢٢	لِلطَّاغِينَ	مِرْصَادًا ٢١	كَانَتْ
devirlerce	içinde	kalacaklar	bir meâb!	azgınlar için	mirsâd	olmuştur
Heybe	(Mama)fih / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs / Tâğut	Rasathane, Mirsad	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinât, yekun

إِلَّا	شَرَابًا ٢٤	وَلَا	بَرْدًا	فِيهَا	يَذُوقُنَ	لَا
ancak	bir şarâb	ne de	bir serinlik	orada	tadacaklar	ne
İllâ(ki)	Şarab, şurub, şerbet, meşrubat, meşreb, maşrapa, çorba	Ve / La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Bürudet (soğukluk) berdelacuz (kışın sonundaki en soğuk beş gün), (kaside-i) bürde, gabardin (işârî)	(Mama)fih / Edat, zamir, vs	Zevk	La(ubâli), (mâ) la(yâni)

إِنَّهُمْ	٢٦	وِفَاقًا	جَزَاءً	٢٥	وَغَسَّاقًا	حَمِيمًا
çünkü onlar		ber-vech-i vifâk	bir ceza ki		ve bir gassâq	bir hamîm
Edat, zamir, vs		Muvâfakat, muvâfık, muvaffak, tevâfuk, ittifak, müttefik, tevfik	Ceza, cizye, mücâzat, tecziye		Ve /	Hamam, humma

كِذَّابًا ٢٨	بِآيَاتِنَا	وَكَذَّبُوا	حِسَابًا ٢٧	لَا يَرْجُونَ	كَانُوا
kesilmişlerdi kezzâb	ayetlerimizi	tekzîb ede ede	hiç bir hesâb	ummazlardı	
Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Âyet / Edat, zamir, vs	Ve / Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader) hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Rica, Recai	Mekân, tekvîn, tekevvünkâinât, yekun

21-22. Şübhesiz ki cehennem, olmuştur mirsâd [pusuya yatıp azgınları gözetleyen], azgınlar için (dönüp varılacak) bir meâb [yer]! 23-26. (Sonsuza kadar deverân eden) devirlerce (veyâ bir darlık ve kıtlık içinde oldukları hâlde onun) içinde kalacak (ve aslâ çıkamayacak on)lar, ne bir serinlik tadacaklar, ne de bir şarâb [içecek], ancak bir hamîm [kızgın su] ve bir ğassâq [irin ya da içilemeycek kadar soğuk ve çirkin kokulu içecek]; bir cezâ ki ber-vech-i vifâk [tam uygun]! 27-28. Çünkü ummazlardı onlar hiçbir hesâb, âyetlerimizi tekzîb ede ede [yalanlaya yalanlaya] kesilmişlerdi kezzâb [aşırı yalancı];

وَكُلَّ	شَيْءٍ	أَحْصَيْنَاهُ	كِتَابًا ٢٩	فَذُوقُوا	فَلَنْ	نَزِيدَكُمْ
her	şeyi ise	Biz ihsâ etmiş geçirmişiz	bir kitâba	Artık tadınız	yapacak değiliz	Size artırmaktan
Ve / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Şey, eşya	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Edat, zamir, vs / Zevk	Edat, zamir, vs	Ziyâde, zâit, müstezâd, tezyit, müzâyede, mezat, Yezit / Edat, zamir, vs

إِلَّا	عَذَابًا ٣٠	إِنَّ	لِلْمُتَّقِينَ	مَفَازًا ٣١	حَدَائِقَ	وَأَعْنَابًا ٣٢
başka bir şey	azap	Şüphesiz ki	korunanlara var	halâs ve kâm	hadîkalar	üzümler
İllâ(ki)	Azâb, muzip	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Takvâ, müttakî, takiye, vikaye	Fevzi, faiz		Ve / Hünnap

وَكَوَاعِبَ	أَتْرَابًا ٣٣	وَكَأْسًا	دِهَاقًا ٣٤	لَا	يَسْمَعُونَ	فِيهَا
turunç sîneli	yaşıtlar	ve bir kadeh	dolgun	Ne	işitirler	orada
Ve / Kâbe, mikap	Türbe, türap, türabi	Ve / Kâse (İşâri mâna)		La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Semâ (töreni)	(Mama)fih / Edat, zamir, vs

لَغْوًا	وَلَا	كِذَّابًا ٣٥	جَزَاءً	مِنْ	رَبِّكَ	عَطَاءً
boş bir laf	ne de	bir tekzîb	Bir karşılık ki	-den	Rabbin-	atâ
İlga (etmek), laga luga, lugat, lağv etmek	Ve / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Ceza, cizye, mücâzat, tecziye	Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Âtâ

حِسَابًا ٣٦	رَبِّ	السَّمَاوَاتِ	وَالْأَرْضِ	وَمَا	بَيْنَهُمَا	الرَّحْمَنِ
yeter mi yeter	O, Rabbi	göklerin	Ve yerin	ve bütün	aralarındakilerin	Rahmân!
Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader) hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	Rab, erbab, Rabbani	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Ve /Arz, araz, aruz, ârızî, maruz, maruzât, târiz, itiraz, muâraza, muârız, taarruz, arıza, ırz, arzuhal, maraza	Ve / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel / Edat, zamir, vs	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

29. her şeyi ise Biz ihsâ etmiş [sayıp zabtetmiş] bir kitâba [levh-i mahfûza] geçirmişiz. 30. (Ve onlara şöyle diyeceğiz:) "Artık (yaptıklarınızın karşılığını) tadınız, artık size azâb artırmaktan başka birşey yapacak değiliz." 31-34. Şübhesiz ki (Allâh'ın emir ve nehiylerine ri'âyetle kötülükten) korunanlara halâs [kurtuluş] ve kâm [murâdlarına erme] var, hadîka/[etrâfı çevrili bahçe ve bostan]lar var, (bağlar) üzümler var ve turunç sîneli yaşıt (kız)lar var (veyâ korunan erkek ve kadınlara, göz alıcı/çarpıcı/muhteşem-fevkalâde uyumlu aynı yaşta eşler var) ve bir dolgun peymâne [kadeh] var. 35-36. Orada ne boş bir lâf işitirler, ne de bir tekzîb [yalanlama], (yalnızca) bir karşılık ki Rabbinden atâ [ihsân], -yeter mi yeter- o göklerin ve yerin ve bütün aralarındakilerin rabbi Rahmân(dan: rahmeti/lütf u ihsânı bol olandan)!

الرُّوحُ	يَقُومُ	يَوْمَ	خِطَابًا ٣٧	مِنْهُ	يَمْلِكُونَ	لَا
rûh	kıyâma duracak	o gün, ki	bir hitâba	O'ndan	mâlik	olamazlar
Ruh, rûhî, ruhâni, ervâh (ruhlar), rahat, reyhan, râyiha, terâvîh, müsterih, istirahat	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Yevmiye, eyyâm	Hitap, hitâbet, hatip, hutbe, muhatab	Edat, zamir, vs	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük, Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	La(ubâli), (mâ) la(yâni)

أَذِنَ	مَنْ	إِلَّا	يَتَكَلَّمُونَ	لَا	صَفًّا	وَالْمَلَائِكَةُ
izin vermiş	o kimseden	başka ki	bir kelime söyleyemezler,		saff saff	ve melâike
İzin, ezan, müezzin, mezun, mezuniyet	Edat, zamir, vs	İllâ(ki)	Kelime, kelâm, mükâleme, tekellüm, mütekelli kilim	La(ubâli), (mâ) la(yâni)	Saf (sıra)	Ve / Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük, Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)

الْحَقُّ	الْيَوْمُ	ذَٰلِكَ	صَوَابًا ٣٨	وَقَالَ	الرَّحْمَٰنُ	لَهُ
hakktır	gün ki	o	savâbı	O da söylemiştir	o Rahmân	ona
Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak	Yevmiye, eyyâm	Fezleke	İsabet, musîbet, tasvip	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Edat, zamir, vs

إِنَّا	مَآبًا ٣٩	رَبِّهِ	إِلَىٰ	اتَّخَذَ	شَاءَ	فَمَنْ
Çünkü Biz	varacak bir yüz	Rabbine		edinsin	O halde dileyen	
Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	İlâ(nihâyet), ilel(ebed)	Ahize, muâheze, ittihaz	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	Edat, zamir, vs

37-38. (Ve) bir hitâba mâlik olamazlar O'ndan [O'nun huzûrunda hiç kimse konuşamaz]; o gün, ki kıyâma duracak (o) rûh ve melâike saff saff, bir kelime söyleyemezler, o kimseden başka ki o Rahmân ona izin vermiş, o da savâbı [doğruyu] söylemiştir. 39. O gün ki hakktır [vukûbulması muhakkaktır], o hâlde dileyen Rabbine varacak bir yüz edinsin [îmân ve itâ'at ile Rabbinin nezdinde makâm ve mevki edinecek bir yol tutsun].

مَا	الْمَرْءُ	يَنْظُرُ	يَوْمَ	قَرِيبًا	عَذَابًا	أَنْذَرْنَاكُمْ
ne	kişi	bakacak	o gün ki	yakın	bir azâbı	size ihtâr ettik
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Mer'i, murûet, mürüvvet	Nazar, nâzır, nazarî, nazariyye, intizar, müntazır, manzara, münazara, nezaret, mütenazır, (sarfı) nazar, nazire	Yevmiye, eyyâm	Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kırba	Azap, muzip	Nezir, inzâr / Edat, zamir, vs

تُرَابًا	كُنْتُ	يَا لَيْتَنِي	الْكَافِرُ	وَيَقُولُ	يَدَاهُ	قَدَّمَتْ
bir toprak	olaydım	Ah ne olaydı	kâfir	ve diyecek ki	ellerinin	takdîm ettiğine
Türbe, türap, türabi	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Ey / Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Ve / Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Yed(-i beyza) Yed(i-emin) / Edat, zamir, vs	Kadîm, kıdemâ, kıdem, kademe, takdîm, mukaddime, kudüm, mukaddem, takaddüm

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

10-11. ÂYETLER: (وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا) (وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا) gereğince akşam erken uyuyalım ve bu iki nimeti [uyumayı ve bu işi erken yapmayı] unutmayalım.

21. ÂYET: إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا gereğince cehennemin azabından üç kere Allah'a sığınalım.

29. ÂYET: وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا gereğince işlemiş olduğumuz günahları hatırlayalım ve Allah'tan bağışlanma dileyelim.

31. ÂYET: إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا gereğince her gün oruç tutmak, Allah Teâlâ'nın cezasından korkarak ve O'ndan utanarak bir günahı terk etmek, sadaka vermek, insanlara iyilik etmek, bir müslümanı mutlu etmek gibi takvamıza delâlet eden üç amel yapalım.

40. Çünkü Biz size yakın bir azâbı ihtâr ettik [Biz doğrusu sizi yakın bir azâba karşı uyardık]; o gün ki kişi, ellerinin ne takdîm ettiğine [dünyâda yapıp ettiklerine] bakacak ve diyecek ki kâfir: "Ah nolaydı, ben bir turâb [toprak] olaydım."

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

6-7. ÂYETLER: (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا) (وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا)

Allah Teâlâ'nın yarattığı bunca nimet, O'na şükrü artırmamızı gerektirir.

23.-24. ÂYET: لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾

Cehennem ehli Allah'ın sözünü işitmesine rağmen hâlâ cennetin soğuğunun ve içeceklerinin kendilerine ulaşacağını ümit eder.

27-28-29. ÂYETLER:

إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾

Günahların çoğalmasına paralel olarak gaflete düşme artar veya hesab gününün varlığına îmân azalıp kaybolur.

31. ÂYET: إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا

Takvanın faziletini ve Allah'ın takva ehli için hazırladığı nimetin büyüklüğünü hep aklımızda tutalım.

38. ÂYET:

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا

Allah Teâlâ'ya hak ettiği şekilde ta'zim [saygı] gösterelim.

40. ÂYET:

إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَابًا

Kıyamet günü ve bütün alametleri yaklaşmıştır.

87. A'LÂ SÛRESİ

MEKKÎ, 19 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *a'lâ* [*yüce*] sözcüğünden alan (-*Sebbih* ismi de verilen-) bu sûre, bir önceki sûrenin [Târık sûresi'nin] sonundaki Resûlullâh'ın (s.a) gâlib olacağı va'dinin tasrîh ve tahakkukunu te'yîd etmek üzere evvel-emirde Rabbinin a'lâ [yüce] ismiyle te'mînât vererek şükrân vazîfesinin îfâsı siyâkında O'nu tesbîh [her türlü noksânlıktan tenzîh] etmeye Ve yüceltmeye da'vet ile başlamakta ve bunun bayram yapılmaya lâyık bir müjde olduğuna işâretle berâber, Âhiret'in daha hayrlı ve daha bekâlı olduğunu ve dolayısıyla hakîkî bayramın asıl o vakit olacağını anlatmaktadır.

سورة الأعلى

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

سَبِّحِ	اسْمَ	رَبِّكَ	الْأَعْلَى ۝١	الَّذِي	خَلَقَ
tesbih et	ismine	rabbinin	Âla	O Rabbin ki	yarattı
Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık

فَسَوَّىٰ ۝٢	وَ	الَّذِي	قَدَّرَ	فَهَدَى ۝٣
de düzenine koydu		O Rabbin ki	takdir etti	de hidayet buyurdu
Edat, zamir, vs / Seviye, tesviye etmek, müsavi, istiva, (mâ)siva, seyyanen	Ve	Edat, zamir, vs	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Edat, zamir, vs / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi

1. Tesbîh [tenzîh ve takdîs] et Rabbinin a'lâ [yüceler yücesi] ismine! 2. O Rabbin ki, yarattı da düzenine koydu [muhtelif sûretler/şekiller içinde düzenine koyup düzgünleştirdi]; 3. O Rabbin ki, takdîr etti [(yarattığı her mahlûk için) bir ölçü koydu] de hidâyet buyurdu [yaratılış gâyesine yöneltti].

وَ الَّذِي	أَخْرَجَ	الْمَرْعَىٰ ٤	فَجَعَلَهُ	غُثَاءً	أَحْوَىٰ ٥
O Rabbin ki	çıkardı	O mer'a yı	sonra da onu çevirdi	bir sel kusuğuna	karamsı
Ve / Edat, zamir, vs	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Riâyet, mera, reâya	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Hâvi, ihtiva, muhteva, muhteviyat

سَنُقْرِئُكَ	فَلَا تَنسَىٰ ٦	إِلَّا	مَا	شَاءَ	اللَّهُ
Bundan böyle sana Kur'ân okutacağız da	unutmayacaksın	başka		dilediği	Allah'ın
Edat, zamir, vs / Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Nisyan	İllâ (ki)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Şey, eşya, (in) şa(allah), (mâ) şa(allah)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

إِنَّهُ	يَعْلَمُ	الْجَهْرَ	وَ	مَا	يَخْفَىٰ ٧	وَ
çünkü O	bilir	açığı da			gizliyi de	ve
Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Cehren, cehrî	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	İhfa, hafiye, mahfi, hafi (zikir)	Ve

نُيَسِّرُكَ	لِلْيُسْرَىٰ ٨	فَذَكِّرْ	إِن	نَّفَعَتِ	الذِّكْرَىٰ ٩	سَيَذَّكَّرُ
seni muvaffak kılacağız	en kolay yola	onun için öğüd ver	-se	fayda verir-	öğüd	öğüd alacaktır
Yüsrâ, müyesser, Yesari / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Yüsrâ, müyesser, Yesari	Edat, zamir, vs/ Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	İn(şaallah)	Nafi, intifâ, menfaat	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Edat, zamir, vs / Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere

4-5. O Rabbin ki, o mer'ayı [otlağı] çıkardı, sonra da onu karamsı bir sel kusuğuna çevirdi. 6-7. Bundan böyle sana Kur'ân okutacağız da unutmayacaksın -yalnız Allâh'ın dilediği başka-, çünkü O açığı da bilir, gizliyi de! 8. Ve seni (dîn ve şerî'atten) en kolay yola muvaffak kılacağız (veyâ sana en kolayı kolaylaştıracağız/kolayın en kolayını-benzersiz kolayı kolaylaştıracağız). 9. Onun için öğüd ver [hatırlat] -öğüd [hatırlatma] fayda verirse; (ki herkes için olmasa bile faydası olacak).

مَن	يَخْشَىٰ ﴿١٠﴾	وَ	يَتَجَنَّبُهَا	الْأَشْقَى ﴿١١﴾	الَّذِي	يَصْلَى
kimse	saygısı olan		ondan kaçınacaktır	pek bedbaht olan	o ki	yaslanacaktır
Edat, zamir, vs	Haşyet (Muhatabın azametiyle)	Ve	Cünüb, cenup, cânip, (zâtül) cenb, cenâbet, ecnebî, içtinab, Cenâb / Edat, zamir, vs	Şakî (haydut), eşkiya	Edat, zamir, vs	Salât, salavat, musallâ

النَّارَ	الْكُبْرَىٰ ﴿١٢﴾	ثُمَّ	لَا يَمُوتُ	فِيهَا	وَ	لَا يَحْيَىٰ ﴿١٣﴾
ateşe	en büyük	sonra	ne ölecek	onda		ne hayât bulacaktır
Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Kibir, kibar, tekbîr, ekâbir, tekebbür, Kübra	Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Mevt, mevtâ, meyyit, (hayat) memat	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ

قَدْ	أَفْلَحَ	مَن	تَزَكَّىٰ ﴿١٤﴾	وَ	ذَكَرَ	اسْمَ
Doğrusu	felâh buldu	kimse	tezekkî eden	ve	anıp	ismini
Edat, zamir, vs	İflah, felâh	Edat, zamir, vs	Zekat, tezkiye	Ve	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere	Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye

رَبِّهِ	فَصَلَّىٰ ﴿١٥﴾	بَلْ	تُؤْثِرُونَ	الْحَيَاةَ	الدُّنْيَا ﴿١٦﴾
Rabbinin	namaz kılan	Fakat	tercîh ediyorsunuz	hayât'ı	dünyâ
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Salât, salavat, musallâ	Edat, zamir, vs	Eser, tesir, müessir, teessür, müteessir	Hayat, hayy, hayvan, ihya, Havva, hayâ	Dünya, dünyevî, ednâ

10-13. (Allâh'a) saygısı olan [huşû duyan] öğüd alacaktır, pek bedbaht [sapkın ve azgın] olan da ondan kaçınacaktır; o ki en büyük [benzersiz/ta'rîfe sığmaz] ateşe yaslanacak/[girip yanacak-kızaracak]tır, sonra ne öl(üp kurtul)ecek onda, ne (hoş yaşayıp) hayât bulacaktır. 14-15. Doğrusu felâh buldu [âhirette umduğuna nâil olacak] (dünyâda) tezekkî eden [arınan] ve Rabbinin ismini anıp da namaz kılan [huşû duyup O'na yönelen/teveccüh ve iltică eden]. 16. Fakat siz dünyâ [süflî/yakın-şimdiki] hayât'ı(n lezzet ve zevklerini) tercîh ediyorsunuz,

هَـٰذَا	إِنَّ	أَبْقَىٰ ﴿١٧﴾	وَ	خَيْرٌ	الْآخِرَةُ	وَ
bu	Haberiniz olsun ki	daha bekâlıdır	ve	daha hayrlı	Âhiret	hâlbuki
Hâzâ (efendi)	Edat, zamir, vs	Bekâ, bâki, bakiye	Ve	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Ve

مُوسَىٰ ﴿١٩﴾	وَ	إِبْرَاهِيمَ	صُحُفِ	الْأُولَىٰ ﴿١٨﴾	الصُّحُفِ	لَفِي
Mûsâ'nın	ve	İbrâhîm'in	suhuflarında	evvelki	suhuflarda	vardır
Musa	Ve	İbrâhîm	Sayfa, sahaf, mushaf	Evvel, evvela, meâl, tevil, alet	Sayfa, sahaf, mushaf	Edat, zamir, vs/ (Mama)fi(h)

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

6. ÂYET: سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسَىٰ gereğince bu sûreyi sık sık okuyalım ve ezberleyelim.

9. ÂYET: فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَىٰ gereğince Allah'tan sakınarak, gönderilen elçilerden öğüt alalım.

15. ÂYET: وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ gereğince ezan okunurken müezzinin söylediklerini tekrar edelim ve ezandan sonra dua edip cemaatle birlikte namaz kılalım.

16-17. ÂYETLER: بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ gereğince sevdiğimiz dünya ziynetlerinin Âhiret nimetleri yanında değersizliğini kavrayarak, az da olsa onlardan tasadduk edelim.

17. hâlbuki Âhiret(in ni'metleri) daha hayrlı ve daha bekâlı/[devâmlı]dır. 18-19. Haberiniz olsun [elbette] ki vardır bu(nların tümü) evvelki suhuf/[sayfa]larda; İbrâhîm ve Mûsâ'nın suhuflarında.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

7. ÂYET: اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى

Kalbî amellerimize ve yalnızken yaptıklarımıza çok dikkat edelim. Çünkü Allah her şeyi bilir.

15. ÂYET: وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى

En büyük, en önemli hedef, Allah'ın zikrinin ikamesi namaz olmalı, bu konuya azami önem verilmelidir.

16-17. ÂYETLER: بَلْ تُؤْثِرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى

Allah sevmiyor diye hoşlandığımız bir şeyden sakınırsak, Allah'ın sevdiğini tercih etmiş oluruz.

93. DUHÂ SÛRESİ

MEKKÎ, 11 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *duhâ* [*kuşluk vakti/güneşin yükseldiği ve ışınlarının görüldüğü/yayıldığı gündüzün ilk vakti*] kelimesinden alan bu sûrenin amacı, başta Resûlullâh (s.a) olmak üzere, üzüntü ve sıkıntılara ma'rûz kalan mü'minleri tesellî etmektir.

سورة الضحى

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

وَ الضُّحَىٰ ١	و اللَّيْلِ	إِذَا	سَجَىٰ ٢	مَا وَدَّعَكَ
O duhâya kasem olsun ki	Ve o geceye	zamân	dindiği	Vedâ etmedi sana
Ve / Duhâ	Ve / Leyla	Edat, zamir, vs	Seciye (karakter)	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Tevdî etmek, Vedâ, elVeda, mevduat, mudi, Vedia / Edat, zamir, vs

رَبُّكَ	وَ	مَا قَلَىٰ ٣	وَ	لَلْآخِرَةُ	خَيْرٌ	لَّكَ
Rabbin	ve	darılmadı da	Ve	herhâlde sonu	daha hayrlı	senin için
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) /	Ve	Edat, zamir, vs / Âhir, Âhiret, (bil)ahare, tehir, uhrevî	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Edat, zamir, vs

1-3. O duhâya [kuşluk vaktine/güneşin yükseldiği ve ışınlarının görüldüğü gündüzün ilk vaktine] ve din(ginleşip sükûna er)diği zamân o geceye kasem [yemîn] olsun ki, vedâ etmedi Rabbin sana ve darılmadı (da)! 4. Ve her hâlde [elbette] sonu [âhiret: son/işin sonu], senin için önünden [ûlâ'dan: başlangıçtan/işin başından] daha hayrlı (olacak).

أَ	فَتَرْضَىٰ ٥	رَبُّكَ	يُعْطِيكَ	لَسَوْفَ	وَ	مِنَ الْأُولَىٰ ٤
mı?	rızâya ereceksin	Rabbin	sana atâ edecek ki	ileride	Ve	önünden
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Razı, rıza, murtaza, Rıdvan	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Âtâ / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Mesafe	Ve	Edat, zamir, vs / Evvel, evvela, meâl, tevil, alet

فَهَدَىٰ ٧	ضَالًّا	وَجَدَكَ	وَ	فَآوَىٰ ٦	يَتِيمًا	لَمْ يَجِدْكَ
yola koymadı	yol bilmez	seni bulup	Ve	barındırmadı	yetîm iken	bulup
Edat, zamir, vs / Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi	Dalâlet	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Yetim, eytam	Edat, zamir, vs / İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud / Edat, zamir, vs

فَلَا	الْيَتِيمَ	فَأَمَّا	فَأَغْنَىٰ ٨	عَائِلًا	وَجَدَكَ	وَ
-me	yetîme	Öyle ise ammâ	zengin etmedi mi	bir yoksul iken	seni bulup	Ve
Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Yetim, eytam	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ganî, gınâ gelmek, istiğna, müstağni olmak, teganni, muganni	Âile, iyal	İcad, mucit, mevcûd, vecd, vicdan, vücud / Edat, zamir, vs	Ve

وَ	تَنْهَرْ ١٠	فَلَا	السَّائِلَ	أَمَّا	وَ	تَقْهَرْ ٩
fakat	azarla-	-ma	sâili	ammâ	Ve	kahret-
Ve	Nehir	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)	Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele	Ama	Ve	Kahretmek, kahir, Kahhar, Kahire

5. Ve ileride Rabbin sana (elbette) atâ [ihsân] edecek, (hem de) öyle atâ [ihsân] edecek ki, rızâya ereceksin [râzı ve hoşnûd olacaksın]. 6. O seni bir yetîm iken bulup/seçip (itilip kakılmak, horlanmak, kırılmak ve zulm gibi yetîmliğin emârelerinden kurtarıp) barındırmadı mı?! 7. Ve seni yol bilmez [dâll: yol arayan bir yitik hâlinde şaşkın/kitâbı ve îmânı bilmez] iken bulup/seçip (verdiği vahy, indirdiği kitâb ile bilmediklerini öğreterek hidâyete iletmedi mi: hakîkati beyân edip) yola koymadı mı?! 8. Ve seni bir yoksul ['âil: darlık/ihtiyaç içinde] iken bulup/seçip zengin [ğanî] etmedi [ihtiyâctan kurtarmadı/ihtiyâcını-darlığını gidermedi] mi?! 9. Öyle ise ammâ [hâl böyle olunca], (sen de Rabbinin bunca ihsân ve ni'metlerinin şükrânesi olmak üzere sakın) yetîme kahretme [hor bakma]! 10. Ve ammâ sâili [isteyeni/ihtiyâcını arzedeni veyâ soranı] (sakın) azarlama!

فَحَدِّثْ ﴿١١﴾	رَبِّكَ	بِنِعْمَةِ	أَمَّا
anlat da anlat!	Rabbinin	ni'metini	
Edat, zamir, vs / Hadîs, hâdise, ihdas, havâdis, muhaddis	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim	Ama

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

1. ÂYET: وَالضُّحَىٰ gereğince kuşluk vaktinde iki rekat namaz kılalım.

9-10. ÂYETLER: فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ gereğince yetime ikram edelim.

11. Fakat (mutlaka) Rabbinin ni'metini [risâletini/vahyini] anlat da anlat [teblîğ et]!

94. İNŞİRÂH (ŞERH) SÛRESİ

MEKKİ, 8 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *inşirâh* [*şerhetmek/genişletmek-ferahlatmak*] kelimesinden alan ve Duhâ sûresi'nin hemen ardından nâzil olan bu sûreyi, Tâvus b. Keysân ile Ömer b. Abdulazîz (r.a) Duhâ sûresi'nin devâmı kabûl ederek, ikisini tek bir sûre saymışlar, namazda aralarını *besmele* ile ayırmadan tek rek'atta okumuşlardır.

Bunda da, -bir önceki sûrede olduğu gibi- Resûlullâh'a (s.a) ve dolayısıyla tüm mü'minlere hitâb edilmektedir.

سورة الشرح

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

أَ	لَمْ نَشْرَحْ	لَكَ	صَدْرَكَ ١	وَ	وَضَعْنَا	عَنكَ
mi?	Şerhetmedik	senin için	bağrını	Ve	indirmedik mi	senden
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Şerh, inşirah	Edat, zamir, vs	Sadr, sudûr, masdar, müsâdere, sadr(-ı âzam), sedir / Edat, zamir, vs	Ve	Mevzû, mevzî, tevâzu, mütevâzi, vaziyet, mevzuat	Edat, zamir, vs

وِزْرَكَ ٢	الَّذِي	أَنقَضَ	ظَهْرَكَ ٣	وَ	رَفَعْنَا	لَكَ
O bârını	ki	zâr etmişti	bütün zahrını	Ve	yükseltmedik mi	senin için
Vezir, vezaret, vüzera / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Enkâz, tenâkuz	Zâhir olmak, tezâhür, zuhûr, zevahir, izhâr etmek, mazhar (olmak), müzaharet, zuhrevi / Edat, zamir, vs	Ve	Ref, irtifa, terfi'	Edat, zamir, vs

1-4. Şerhet/[ferahlatıp genişlet]medik mi senin için bağrını [sadrını: göğsünü/kalbini] ve indirmedik mi senden o bâr'ını [ağır yükünü: vahy ile hidâyetten-irşâddan önce hakk yolu bulamamanın verdiği şaşkınlıktan/kitâbı-îmânı bilmemekten kaynaklanan endişe ve elemini] -ki zâr etmişti bütün zahrını [belini bükmüştü]- ve yükseltmedik mi senin için zikrini [seni rasûl seçmek ve sana vahyetmek sûretiyle dereceni-mertebeni]?!

مَعَ	إِنَّ	يُسْرًا ٥	الْعُسْرِ	مَعَ	فَإِنَّ	ذِكْرَكَ ٤
berâber	evet	bir kolaylık	zorlukla	berâber	Demek ki	zikrini
Maiyyet, maa(lesef)	Edat, zamir, vs	Yüsrâ, müyesser, Yesari	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Maiyyet, maa(lesef)	Edat, zamir, vs	Zikir, zâkir, mezkûr, tezekkür, müzâkere, tezkere / Edat, zamir, vs

إِلَىٰ	وَ	فَانصَبْ ٧	فَرَغْتَ	فَإِذَا	يُسْرًا ٦	الْعُسْرِ
-ne	Ve ancak	yine kalk yorul	boşaldın mı	O hâlde	bir kolaylık	o zorlukla
İlâ(nihâye), ilel(ebed)	Ve	Edat, zamir, vs / Nasîb, nisab (miktarı), mensub, mansıp	Fâriğ, ferâgat, ifrağ, istifrağ etmek	Edat, zamir, vs	Yüsrâ, müyesser, Yesari	Arapça Kelimeler Sözlüğü

					فَارْغَبْ ٨	رَبِّكَ
					rağbet et	Rabbi-
					Edat, zamir, vs / Rağbet, Regaip, Ragıb	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

7.-8. ÂYET: وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ٨ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ٧ gereğince boş kaldığımız vakitleri ibadetlerle dolduralım.

5-6. Demek ki zorlukla berâber bir kolaylık var, evet o zorlukla berâber bir kolaylık var. 7-8. O hâlde boşaldınmı [bir işi bitirdinmi] yine kalk yorul ve ancak Rabbine rağbet [meyl] et, hep O'na doğrul!

95. TÎN SÛRESİ

MEKKİ, 8 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *tîn* kelimesinden alan ve üç büyük peygamberin [İsâ, Mûsâ, Muhammed] zuhûr ettikleri ve vahy aldıkları yerlere kasem/yemîn ile başlayan bu sûrede; es-Sâ'at [Kıyâmet'in kopması/kâinâtın alt-üst olup son bulması], ölümden sonra diriliş/kalkış [*qıyâme*], hesâb ve karşılık [mükâfât ve cezâ] olgusu konu alınmıştır.

سورة التين

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

وَ	التِّينِ	وَ	١ الزَّيْتُونِ	وَ	طُورِ	٢ سِينِينَ
Kasem olsun	o Tîn'e	ve	o Zeytûn'e	Ve	o Tûr-u	Sînîn'e
Ve		Ve	Zeytin, zeytinyağı, zeytûnî	Ve	Tavır, Tûr Dağı, etvar, devran	

وَ	هَـٰذَا	الْبَلَدِ	٣ الْأَمِينِ	لَقَدْ	خَلَقْنَا	الْإِنسَانَ
Ve	Bu	Beled-i	Emîn'e		Biz yarattık	insânı
Ve	Hâzâ (efendi)	Belde, belediye	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise

1-3. Kasem [yemîn] olsun o Tîn'e ve o Zeytûn'e [incirlik ve zeytinlik bölgesine], Ve (yemîn olsun Mûsâ il konuştuğu) o Tûr-i Sînîn'e [Sînâ dağı'na], Ve (yemîn olsun) bu Beled-i Emîn'e [emîn beldeye/Mekke'y ki: 4-6. Biz insânı en güzel bir biçimde [kıvâmda] yarattık;

فِي	أَحْسَنِ	تَقْوِيمٍ ٤	ثُمَّ	رَدَدْنَاهُ	أَسْفَلَ	سَافِلِينَ ٥
-de	en güzel	bir biçim-	Sonra da	çevirdik kaktık	esfel-i	sâfilîne
(Mama)fi(h)	Hasenat, hüsnü (zan), hasen (hadis), Ahsen, Hasan, Hüseyin, Muhsin, İhsan, Tahsin	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Edat, zamir, vs	Red, radde, irtidat, istirdat, tereddüt, mürted, müstereddit / Edat, zamir, vs	Sefil, süflî, sefâlet	Sefil, süflî, sefâlet

إِلَّا	الَّذِينَ	آمَنُوا	وَ	عَمِلُوا	الصَّالِحَاتِ	فَلَهُمْ
Ancak başka	kimseler	îmân edip		yapan	yarar ameller	Onlar için vardır
İlla(ki)	Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Edat, zamir, vs

أَجْرٌ	غَيْرُ	مَمْنُونٍ ٦	فَمَا	يُكَذِّبُكَ	بَعْدُ	بِالدِّينِ ٧
bir ecr	-mez	Kesil-	O hâlde ne	sana tekzîb ettirir		dîni
Ecir, ücret, icar, müstecir	Gayrı, gayret, mugayir, gayûr, tağyir	Minnet etmek, memnun, memnuniyet, Mennân	Edat, zamir, vs / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân / Edat, zamir, vs	Ebat, buut, (mâ)bad, (amma) bad	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn

أَلَيْسَ	اللَّهُ	بِأَحْكَمِ	الْحَاكِمِينَ ٨
değil mi?	Allah	ahkemu'l-	hâkimîn
Edat, zamir, vs	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem	Hakem, hâkim, hâkimiyet, ahkam, hikmet, hekim, hüküm, hükümet, tahakküm, mahkum, muhkem, mahkeme, muhakeme, istihkam, müstahkem

4-6. sonra da çevirdik esfel-i sâfilîne [aşağıların aşağısına] kaktık (veyâ sefillerin en sefili yaptık); ancak îmân edip yarar [sâlih] ameller yapan kimseler başka; onlar için kesilmez bir ecr [mükâfât] vardır. 7. O hâlde (ey kâfir-müşrik insân) sana dîni [herkese yapıp ettiklerinin karşılığının verileceği hesâb gününü] ne tekzîb ettirir [yalanlatır]? 8. Allâh ahkemu'l-hâkimîn [hâkimlerin hâkimi] değil mi?!

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

6. ÂYET: إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

Îmân ve sâlih amel, kulun Allah katında saygınlığını muhafaza etmek için bir sebeptir.

8. ÂYET: أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

Dinin hükümlerini yerine getirme hususunda itaatkâr ve teslim olmak için hırslı olalım.

96. 'ALAK SÛRESİ

MEKKİ, 19 ÂYET

Adını, 2. âyetinde geçen *'alaq* [*ilişip yapışan-tutunan pıhtı*] kelimesinden alan (-*Iqra* ismi de verilen-) bu sûre, bir önceki sûrede geçen *ahsen-i taqvîm* [*en güzel/en uygun kıvâm*] ile *ahkemu'l-hâkimîn* [*hâkimler hâkimi*] olan Allah'ın dîninin icâbını tafsîl [temyîz-beyân] eylemektedir.

Âlimlerin büyük çoğunluğu, birtakım rivâyetlerden hareketle bu sûrenin 1-5. âyetlerinin, Kur'ân vahyinin başlangıcını teşkîl ettiği kanâ'atindedirler. (•Ancak, bu husûsta bir kesinlik olmadığı gibi, buna karşı çıkanlar, hattâ bunun mümkün olmadığını söyleyenler de vardır, ki bizce de bu daha uygundur. E.Ö)

سورة العلق			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

اقْرَأْ	بِاسْمِ	رَبِّكَ	الَّذِي	خَلَقَ ①	خَلَقَ	الْإِنسَانَ
Oku	ismiyle	O Rabbinin	ki	yarattı	yarattı	insanı
Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	Rab, erbab, Rabbani/ Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise

مِنْ عَلَقٍ ②	اقْرَأْ	وَ	رَبُّكَ	الْأَكْرَمُ ③	الَّذِي	عَلَّمَ
Bir 'alakdan	Oku		O Rabbindir	keremine nihâyet olmayan		öğreten
Edat, zamir, vs / Alâka, muallak, taalluk, müteallik, talik	Kıraat, kıraathâne, Kur'ân, kâri, kurrâ	Ve	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Kerîm, kerâmet, ikram, mükrim, ikramiye, Kerem, Ekrem, Mükerrem	Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm

1-2. Oku [ilet/teblîğ et-da'vet et] ismiyle o Rabbinin; ki yarattı, insânı bir 'alak/[ilişip yapışan-tutunan bir pıhtı]dan yarattı. 3-4. Oku [ilet/teblîğ et], o keremine nihâyet olmayan Rabbindir , kalemle öğreten [eşyânın hakîkatini anlayıp kavrama melekesi bahşeden] de (O'dur);

بِالْقَلَمِ ٤	عَلَّمَ	الْإِنسَانَ	مَا	لَمْ يَعْلَمْ ٥	كَلَّا	إِنَّ
kalemle	öğretti	insâna	şeyleri	bilmediği	Sakın	çünkü
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Kalem, İklim, klima (işâri mana)	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

الْإِنسَانَ	لَيَطْغَىٰ ٦	أَن	رَّآهُ	اسْتَغْنَىٰ ٧	إِنَّ	إِلَىٰ
insân	muhakkak azgınlık eder	-mekle	kendini gör-	müstağni	herhâlde	-edir
İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs / Tâğut	Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs	Ganî, gınâ gelmek, istiğna, müstağni olmak, teganni, muganni	Edat, zamir, vs	İlâ(nihâye), ilel(ebed)

رَبِّكَ	الرُّجْعَىٰ ٨	أَ	رَأَيْتَ	الَّذِي	يَنْهَىٰ ٩	عَبْدًا
Rabbin-	dönüş		Baksana	o	nehyeden	bir kulu
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Rücû, râci, ricat, irca, merci, irtica, mürteci, müracaat, tercii(bent)	Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Edat, zamir, vs	Nehy, nihâyet, intihâ, müntehâ, namütenâhi, nihâi, (ila) nihâye, menhiyat	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide

إِذَا	صَلَّىٰ ١٠	أَ	رَأَيْتَ	إِن	كَانَ	عَلَى
-nda	Namaz kıldığı-	fenâ mı?!	Baksana	-se	gider-	üzere
Edat, zamir, vs	Salât, salavat, musallâ	Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	İn(şaallah)	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali

5. O, insâna bilmediği şeyleri öğretti. 6-7. Sakın okumama(zlı)k etme [kellâ: hâyır, hâyır (Allâh'ın bahşettiği ni'metlere azgınlık ve inkârcılık ile karşılık vermekten vazgeçsin o kâfir-müşrik insân)], çünkü insân muhakkak tuğyân [azgınlık] eder, kendini müstağnî [ihtiyâcsız/kimseye eyvallâh etmez] görmekle (veyâ kendini kendine yeter saymakla). 8. Her hâlde [şübhesiz] nihâyet Rabbinedir dönüş. 9-10. Baksana o nehyedene, bir kulu [Muhammed'i] namaz kıldığında [salât ettiği vakit]! 11. Baksana, o [Muhammed] hidâyet üzere giderse

إِن	رَأَيْتَ	أَ	بِالتَّقْوَى ﴿١٢﴾	أَمَرَ	أَوْ	الْهُدَىٰ ﴿١١﴾
-se	Baksana	iyi mi?	takvâ ile	emrederse	yâhûd	hidâyet
İn(şaallah)	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Takva, müttakî, takiye, vikaye	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Edat, zamir, vs	Hidâyet, Hüdâ, hediye, ihtidâ, mühtedi, Mehdi

بِأَنَّ	يَعْلَم	لَمْ	أَ	تَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾	وَ	كَذَّبَ
her hâlde	bil-	-miyor	mu?!	Aksine gider-	ve	tekzîb eder
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Vâli, velî, evlâ, evliya, vilayet,eyalet, velayet, istilâ, Mevlâ, Mevlâna, mevâli, molla, mütevelli, veliaht, velinimet	Ve	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân

بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾	لَنَسْفَعًا	لَّمْ يَنتَهِ	لَئِن	كَلَّا	يَرَىٰ ﴿١٤﴾	اللَّهَ
o alnı	muhakkak sürükleyeceğiz elbet Biz	vazgeçmezse	celâlim hakkı için, eğer	Sakın	görüyor (ol) duğunu	Allah'ın
Bi(lakis), Bi(lâbedel) /	Edat, zamir, vs/	Edat, zamir, vs / Nehy, nihâyet, intihâ, müntehâ, namütenâhi, nihâi, (ila)nihâye, menhiyat	Edat, zamir, vs / İn(şaallah)	Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾	سَنَدْعُ	نَادِيَهُ ﴿١٧﴾	فَلْيَدْعُ	خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾	كَاذِبَةٍ	نَاصِيَةٍ
zebânîleri	Biz (de) çağıracağız	o kurultayını	O vakit çağırsın	cânî	yalancı	bir alnı
Zebânî, zebûn	Edat, zamir, vs / Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	Nidâ, münadi, (Dâru'n) Nedve / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Dua, davet, davetiye, dava, iddia, müddeî, istida	Hata	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	

12. giderse yâhûd takvâ ile emrederse fenâ mı?! 13. Baksana, (o/Muhammed) tekzîb eder [yalanlar] (ve) aksine giderse [tevellî ederse/yüz çevirirse] iyi mi?! 14. (O nehyeden kişi,) her hâl (ve durum)de Allâh'ın görüyor (ol)duğunu bilmiyor mu?! 15-16. Sakın (öyle yapmasın veyâ hâyır hâyır/hakikat onun zannettiği gibi değil), celâlim hakkı için, eğer {akıllanıp} vazgeçmezse muhakkak sürükleyeceğiz elbet Biz o alnı [şahsı]; yalancı cânî bir alnı [şahsı]. 17-18. O vakit çağırsın o (nâdiyesini, yâni) kurultayını/meclisini, Biz (de) çağıracağız zebânîleri [cehennemin zabtiyelerini].

كَلَّا	لَاتُطِعْهُ	وَ	اسْجُدْ	وَ	اقْتَرِب ﴿١٩﴾
Sakın	onu dinleme de		secde et	ve	yaklaş!
Edat, zamir, vs	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Tâat, itaat, muti / Edat, zamir, vs	Ve	Secde, mescid, seccade, Sâcit	Ve	Akraba, kurbet, kurban, takrîbi, kurbiyet, kurba

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

5. ÂYET: عَلَّمَ الْإِنسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ gereğince her gün şer'î ilim kitaplarından iki sayfa okuyalım. Yine bu âyet gereğince bize faydalı olacak ilmi bize öğretmesi ve ilmimizi artturması için Allah'a dua edelim.

15-16. ÂYETLER: (كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ) (نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ) gereğince اللهُمَّ خُذْ بِنَاصِيَتِي لِلْبِرِّ وَ التَّقْوى [*Allah'ım! Alnımdan takva ve züht için tut*] diye dua edelim.

19. ÂYET: كَلَّا لَاتُطِعْه وَ اسْجُدْ وَ اقْتَرِب şükreden, Kur'ân-ı Kerîm okuyan ve namaz kılan bir kulun ibadetinden olan secde ile Allah'a yaklaşalım.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

1. ÂYET: اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

Müslümanın hayatında okumak çok önemlidir.

19. Sakın onu dinle(yip itâ'at et)me de (Rabbine) secde [inkıyâd] et ve (böylece O'na) yaklaş!

97. KADR SÛRESİ

MEKKÎ, 5 ÂYET

Adını, ilk âyetindeki *qadr* kelimesinden alan (*-İnnâ Enzelnâhu* diye de isimlendirilen-) bu sûre, Kur'ân-ı Kerîm'in değer ve önemine tahsîs edilmiş olup evvelki sûreye münâsebeti, ondaki *secde* [*inkıyâd et/boyun eğ*] ve *iqterib* [*yaklaş*] emirlerinin ta'lîli [illeti/sebebi] siyâkında olmasıdır.

سورة القدر

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

إِنَّا	أَنزَلْنَاهُ	فِي	لَيْلَةِ	الْقَدْرِ ١	وَ	مَا
El-Hakk	Biz indirdik onu	-nde	gecesi-	kadr		ne
Edat, zamir, vs	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat / Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h)	Leyla	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

أَدْرَاكَ	مَا	لَيْلَةُ	الْقَدْرِ ٢	لَيْلَةُ	الْقَدْرِ	خَيْرٌ
bildirdi ki sana	ne	gecesi?	kadr	gecesi	kadr	hayr(ı)dır
İdrak, müdrik, tedârik / Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Leyla	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Leyla	Kader, kâdir, kudret, kadar, miktar, takdir, mukadder, iktidar, muktedir	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)

1. el-Hakk [doğrusu] Biz indir(meye başla)dik onu [vahyi/Kur'ân'ı], (Ramazân ayında bulunan) kadr [hükm] gecesi(nde-mübârek bir gecede)! 2. Ne bildirdi ki sana, ne(dir) kadr [hükm] gecesi?

مِّنْ	أَلْفٍ	شَهْرٍ ٣	تَنَزَّلُ	الْمَلَائِكَةُ	وَ	الرُّوحُ
-dan	bin	ay-	İner peyderpey	melâike	ve	rûh
Edat, zamir, vs	Elf(u selâm), elif, ülfet, te'lif, müellif, îtilaf, Elif	Teşhir etmek, şöhret, meşhur, şehir	İnzâl, menzîl, menzile, nâzil, nezle, nevazil, nüzül (felç), tenezzül, tenzil, tenzilat	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Ve	Ruh, rûhî, ruhâni, ervâh (ruhlar), rahat, reyhan, râyiha, terâvîh, müsterih, istirahat

فِيهَا	بِإِذْنِ	رَبِّهِم	مِّن	كُلِّ	أَمْرٍ ٤	سَلَامٌ
onda	izniyle	Rabb'lerinin	-den	Her	bir emr-	Bir selâmdır
(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / İzin, ezan, müezzin, mezun, mezuniyet	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Selîm, sâlim, selâm, selamlık, selâmet, İslâm, Müslüman, teslim, teslimat, istislam, süllem (merdiven, basamak), Süleyman

هِيَ	حَتَّىٰ	مَطْلَعِ	الْفَجْرِ ٥
o	Tâ kadar	atana	tan
(Mâ)hiyet	Hatta	Muttali olmak, ittilâ, mütâlaa, tulûat (doğaçlama), talih	Fecr, fâcir, fücûr

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

3-4. ÂYETLER:

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ٣ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ

Kadir gecesi ve içindeki hayırların faziletini hep aklımızda tutalım.

3-5. Bin aydan hayr(lı)dır o kadr [hükm] gecesi! İner peyderpey melâike ve rûh [Cebrâîl] onda, izniyle [emriyle] Rabb'lerinin; (hayr ile yâhûd dîn ve dünyâ ile alâkalı) her bir emr/[iş]den. Bir selâmdır [sırf selâmettir] o (gece), tâ tan atana [fecr doğana] kadar.

98. BEYYİNE SÛRESİ

MEDENİ, 8 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *beyyine* [*açık/apaçık delîl*] kelimesinden alan (-*Qayyime, Munfekkîn, Beriyye, Lem-Yekun* da denilen-) bu sûrede, ilâhî vahy ile birlikte peygamber/resûl gönderilmesinin hikmeti beyân edilmiştir.

سورة البينة

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

لَمْ يَكُنِ	الَّذِينَ	كَفَرُوا	مِنْ	أَهْلِ	الْكِتَابِ	وَ
edecek değildi	o	küfredenler	-den	Ehl-i	Kitâb	ve
Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Ve

الْمُشْرِكِينَ	مُنفَكِّينَ	حَتَّىٰ	تَأْتِيَهُمُ	الْبَيِّنَةُ ۝١	رَسُولٌ	مِّنَ اللَّهِ
müşrikler-	infikâk	kadar	kendilerine gelinceye	beyyine	bir resûl	Allah'dan
İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket		hatta	İtâ, âti, atiye, teâti, muta' / Edat, zamir, vs	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Edat, zamir, vs / İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

1-3. (Gerek) Ehl-i Kitâb(dan olsun) ve (gerekse) müşriklerden (olsun) o küfredenler, (içinde bulundukları durumdan) infikâk edecek [ayrılacak] değildi, gelinceye kadar kendilerine beyyine [apaçık delîl]; 2. Allâh'tan bir resûl,

وَ	قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾	كُتُبٌ	فِيهَا	مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾	صُحُفًا	يَتْلُو
Böyle iken	kayyime	bütün kütüb-i	Öyle ki onlarda	mutahhar	sahîfeler	okur
Ve	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Tahâret, Tâhir	Sayfa, sahaf, mushaf	Tâli (yol), tilâvet (secdesi)

مَا	مِن بَعْدِ	إِلَّا	الْكِتَابَ	أُوتُوا	الَّذِينَ	مَا تَفَرَّقَ
	sonra	ancak	kitap	verilmiş	olanlar	ayrıldılar
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs / Ebat, buut, (mâ)bad, (amma)bad,	illâ (ki)	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	İtâ, âti, atiye, teâti, muta'	Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Fark, firka, firâk, ferik, firkat, fârika, tefrika, müteferrik, Faruk, Furkan

اللَّهَ	لِيَعْبُدُوا	إِلَّا	أُمِرُوا	وَ مَا	الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾	جَاءَتْهُمُ
Allah'a	ibâdet etsinler	ancak	onlar emrolunmuşlardı	Hâlbuki	o beyyine	kendilerine geldikten
İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	illâ (ki)	Emir, âmir, memur, (nefs-i) emmare, emâre, emri(vâki), umur, umursamak	Ve / Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Beyân, beyânât, beyyinat, tebyîn, beyne'l milel	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs

الصَّلَاةَ	يُقِيمُوا	وَ	حُنَفَاءَ	الدِّينَ	لَهُ	مُخْلِصِينَ
namazı	dürüst kılsınlar	ve	Hakk-perest-muvahhid olarak	dîni	Allah için	Hâlis kılarak
Salât, salavat, musallâ	Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Ve	(Ebû) Hanife, hanif	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn	Edat, zamir, vs	Halas, halis, muhlis, hulusi (kalp), ihlas, hülâsa, mahlas

2. peyderpeymutahhar [tertemiz] sahîfeler okur [tilâvet eder], öyle ki onlarda bütün kütüb-i kayyime [doğru-sâbitkitâblar/hükmler]! 4. Böyle iken, o kitâb verilmiş olanlar, ancak geldikten sonra (-kimi îmân, kimi küfr ederek ihtilâfa düşüp veyâmuhâlefet edip-) ayrıldılar, kendilerine o beyyine [resûl Muhammed]. 5. Hâlbuki onlar ancak şununla emrolunmuşlardı: Hakk-perest-muvahhid {hanîfler} olarak dîni Allâh için hâlis kılarak, yalnız Allâh'aibâdet etsinler ve namazı dürüst kılsınlar

الْقَيِّمَةِ ۝٥	دِينُ	ذَٰلِكَ	وَ	الزَّكَاةَ	يُؤْتُوا	وَ
kayyime	dîn-i	odur	ve	zekâtı	versinler	ve
Kâim, kavim, kıvam, kıyam, kıymet, kâmet, kayme, makam, kaymakam, kayyum, ikamet, mukim, takvim, istikamet, kıyamet, mukavemet	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn	Fezleke	Ve	Zekat, tezkiye	İtâ, âti, atiye, teâti, muta'	Ve

الْمُشْرِكِينَ	وَ	الْكِتَابِ	مِنْ أَهْلِ	كَفَرُوا	الَّذِينَ	إِنَّ
gerek müşriklerden		Kitâb'tan olsun,	gerek Ehl-i	Küfredenler		muhakkak
İştirak, müşterek, şirk, müşrik, şerik, şirket	Ve	Kâtib, kitap, mektep, mektup, mektubât, kütüphâne	Edat, zamir, vs / Ehil, ehlî, ehliyet, ahâli	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

هُمْ	أُولَٰئِكَ	فِيهَا	خَالِدِينَ	جَهَنَّمَ	نَارِ	فِي
	onlardır	orada	muhalled kalacaklardır,	cehennem	ateşinde-	-dedirler
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Muhalled, Hâlid,	Cehennem (uçurum)	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	(Mama)fi(h)

عَمِلُوا	وَ	آمَنُوا	الَّذِينَ	إِنَّ	الْبَرِيَّةِ ۝٦	شَرُّ
ameller yapanlar		îmân edip		Muhakkak ki	beriyye	bütün şerru'l-
Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Ve	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Berî, beraat, ibra(name), istibrâ, Müberra	Şer, şirret, şerir

5. ve zekâtı versinler; ve odur (işte) dîn-i kayyime [doğru-hakk dîn]. 6. Küfredenler -gerek Ehl-i Kitâb'tan olsun, gerek müşriklerden- muhakkak cehennem ateşindedirler (ve) orada muhalled [sürekli] kalacaklardır, onlardır bütün şerru'l-beriyye [halkın en şerrlileri]. 7. Muhakkak ki îmân edip yarar [sâlih] ameller yapanlar (var ya),

الصَّالِحَاتِ	أُولَٰئِكَ	هُمْ	خَيْرُ	الْبَرِيَّةِ ۝٧	جَزَاؤُهُمْ	عِندَ
yarar	onlardır bütün		hayru'l-	beriyye	Onların mükâfâtı,	indinde
Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Berî, beraat, ibra(name), istibrâ, Müberra	Cüz, cüz'i, eczâ, eczane, cüz(dan) (Arapça+Farsça) / Edat, zamir, vs	İnat, muannit, anût, indinde, ind(i ilâhi)

رَبِّهِمْ	جَنَّاتُ	عَدْنٍ	تَجْرِي	مِن تَحْتِهَا	الْأَنْهَارُ	خَالِدِينَ
Rabb'leri	cennetleridir	adn	akan	altından	ırmaklar	muhalled olacaklar
Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Adn Cenneti, maden, madenî	Cereyan, câri, câriye, macera, mecrâ, icra	Edat, zamir, vs / Taht / Edat, zamir, vs	Nehir	Muhalled, Hâlid,

فِيهَا	أَبَدًا	رَّضِيَ	اللَّهُ	عَنْهُمْ	وَ	رَضُوا
içinde	ebediyen	hoşnûd	Allah	onlardan		Onlar da hoşnûd
(Mama)fi(h) / Edat, zamir, vs	Ebedî, (ilel) ebed	Razı, rıza, murtaza, Rıdvan	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Edat, zamir, vs	Ve	Razı, rıza, murtaza, Rıdvan

عَنْهُ	ذَٰلِكَ	لِمَنْ	خَشِيَ	رَبَّهُ ۝٨
O'ndan	Bu işte,	-lara	haşyet duyan-	Rabbine
Edat, zamir, vs	Fezleke	Edat, zamir, vs	haşyet (muhatabın azametiyle)	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs

7. onlardır bütün hayru'l-beriyye [halkın en hayrlıları]. 8. Onların (cezâsı: karşılığı/)mükâfâtı, Rabb'leri indinde [yanında] altından ırmaklar akar adn cennetleridir [ikâmet bahçeleridir], onlar içinde ebediyyenmuhalled olacak/[kalacak]lar; Allâh onlardan hoşnûd [râzı], onlar da O'ndan hoşnûd [râzı]. Bu işte, Rabbine haşyet [korkuyla karışık saygı] duyanlara.

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

5. ÂYET: وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاء gereğince ibadetlerde ihlaslı olmanın önemini etrafımızdakilere hatırlatalım.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

4. ÂYET: وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءتْهُمُ الْبَيِّنَةُ

Allah'ın kitabı ve Rasûlullah'ın sünneti ile ayrılıkları bırakıp tekrar birleşmeye çabalayalım.

5. ÂYET:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاء وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ

Tevhid inancından sonra hak olan Allah'a yönelerek namaz kılmak ve mahlukun hakkı olan zekatı vermek amellerin en faziletlisidir.

7. ÂYET: إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُوْلَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ

Îmân ehli ve sâlih amel işleyen kimseler mahlukatın en hayırlılarıdır.

99. ZİLZÂL SÛRESİ

MEDENİ, 8 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *zilzâl* [*zelzele/sarsıntı*] lâfzından alan (-*Zelzele* ve *İzâZulzilet* de denilen-) sûrenin konusu, es-Sâ'at [kâinâtın dengesinin alt-üst olması/Kıyâmet'in kopması] ve Kıyâme'dir [ölümden sonra kalkış/diriliş ve hesâbtır: cezâ-mükâfâttır]. O nedenle, dünyâda yapılan -zerre kadar olsa bile- her iyiliğin ya da kötülüğün Âhiret'te mutlaka görüleceği ve karşılığının verileceği vurgulanmaktadır. (Çoğunluk tarafından Medenî olduğu iddiâ edilmişse de; Mekke'de nâzil olduğuna dâir rivâyetler de vardır. Ayrıca muhtevâsı, ifâde ve uslûbu Mekkî sûrelerin husûsiyyetini taşıdığından, Mekkî olma ihtimâli çok daha yüksektir. E.Ö)

سورة الزلزلة			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

إِذَا	زُلْزِلَتِ	الْأَرْضُ	زِلْزَالَهَا ❶	وَ	أَخْرَجَتِ	الْأَرْضُ
zamân	sarsıldığı	Arz	o sarsıntıyla	Ve	çıkardığı	Arz
Edat, zamir, vs	Zelzele	Arz, arâzî, ardiye	Zelzele / Edat, zamir, vs	Ve	Harç, haraç, hariç, istihraç, ihraç, mahreç, hariciye, harcamak, hurç, harcıâlem, harcırah	Arz, arâzî, ardiye

أَثْقَالَهَا ❷	وَ	قَالَ	الْإِنسَانُ	مَا	لَهَا ❸	يَوْمَئِذٍ
ağırlıklarını	Ve	dediği	insân	n'oluyor	buna?	O gün
Sakil, sıklet, sakaleyn / Edat, zamir, vs	Ve	Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs

1-3. Arz [yeryüzü], (Sâ'at'in) o (şiddetli/misli bulunmaz-ta'rîfe sığmaz) sarsıntısıyla sarsıldığı ve arz ağırlıklarını [içinde bulunan ölüleri] çıkar(ıp fırlat)dığı ve insân (hayret, korku ve dehşet içinde), "N'oluyor buna?" dediği vakit,

تُحَدِّثُ	أَخْبَارَهَا ٤	بِأَنَّ	رَبَّكَ	أَوْحَىٰ لَهَا ٥	يَوْمَئِذٍ	يَصْدُرُ
anlatır	bütün haberlerini	çünkü	Rabbin	ona vahyeylemiştir	O gün	fırlayacaklardır
Hadîs, hâdise, ihdas, havâdis, muhaddis	Haber, ihbar, muhbir, muhâbir, muhâbere, istihbârat / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Vahiy / Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Sadr, sudûr, masdar, müsâdere, sadr(-ı âzam), sedir

النَّاسُ	أَشْتَاتًا	لِّيُرَوْا	أَعْمَالَهُمْ ٦	فَمَن	يَعْمَلْ	مِثْقَالَ
nâs	müteferrik sûrette	kendilerine gösterilmek için	amelleri	ki her kim	işlerse	miktârı
Nas	[redacted]	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Sakil, sıklet, sakaleyn

ذَرَّةٍ	خَيْرًا	يَرَهُ ٧	وَ	مَن	يَعْمَلْ	مِثْقَالَ
zerre	Bir hayr	onu görecek		her kim de	işlerse	miktârı
Zerre, zürriyet	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs	Ve	Edat, zamir, vs	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Sakil, sıklet, sakaleyn

ذَرَّةٍ	شَرًّا	يَرَهُ ٨
zerre	bir şerr	onu görecek
Zerre, zürriyet	Şer, şirret, şerir	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs

4-5. o gün (arz/yer, hâlen) bütün haberlerini anlatır, çünkü (Senin) Rabbin ona vahyeylemiştir [boyun eğdirmiştir]. 6-8. O gün nâs [insânlar] müteferrik [dağınık] sûrette (kabirlerinden) fırlayacaklardır, amelleri kendilerine gösterilmek için, ki her kim zerre miktârı bir hayr işlerse onu [işlediği hayrı] görecek, her kim de zerre miktârı bir şerr işlerse onu [işlediği şerri] görecek.

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

4. ÂYET: يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا gereğince Kıyamet günü bize şahitlik etmesi için sevdiğimiz bir yerde iki rekat namaz kılalım.

7-8. ÂYETLER: (فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ)(وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ) gereğince her gece yaptığımız iyilik ve kötülükler konusunda kendimizi hesaba çekelim. Yine bu âyetler dolayısıyla Müslüman kardeşimize tebessüm edelim ve başka insanlar tarafından yapılan eziyetleri giderelim. Bu ameller hiçbir yük getirmez ve mükafatı büyüktür.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

1. ÂYET: إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا

Kıyamet gününün dehşetinin şiddetini hayal etmeye çalışalım.

100. 'ÂDİYÂT SÛRESİ

MEKKİ, 11 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *'âdiyât* [*hızla koşmak, seğirtmek/saldırmak*] kelimesinden alan bu sûre de, yeryüzünün bir zelzelesi/sarsıntısı ma'nâsında olan ve Sâ'at'i/Kıyâmet'in kopmasını andıran savaş hareketlerini ve kuvvetlerini ihtâr ile hayr ve şerr amellerin görünüşü hengâmını bir nev'î tavzîh ve dünyâyı Âhiret'e tercîh edenleri tehdîd ve nihâyet Dîn [hesâb ve karşılık] Günü'nün bir tasvîri olmak i'tibâriyle evvelki sûrenin [Zilzâl sûresi'nin] bir benzeridir.

سورة العاديات

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

وَ	الْعَادِيَاتِ	ضَبْحًا ①	فَالْمُورِيَاتِ	قَدْحًا ②	فَالْمُغِيرَاتِ	صُبْحًا ③
Kasem eylerim ki	koşan kuvvetlere	O harıl harıl koşular	ateşler saçan	çakarak da	Ve baskın basan	sabâhleyin
Ve	Adavet, âdi, âzâ, taaddi, maada		Edat, zamir, vs / Verâlı olmak, tevriye, mavera	Kadeh	Edat, zamir, vs / Gayrı, gayret, mugayir, gayûr	Sabah, Sabahat

فَأَثَرْنَ	بِهِ	نَقْعًا ④	فَوَسَطْنَ	بِهِ	جَمْعًا ⑤	إِنَّ
derken savurup da		bir toz-duman	ortalayan		bir derneği o demde	
Edat, zamir, vs / Eser, tesir, müessir, teessür, müteessir	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs		Edat, zamir, vs / Vasat, vâsıta, vesait, tavassut, mutavassıt	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Edat, zamir, vs

1-5. O harıl harıl koşular koşan, (dolayısıyla toynaklarını) çakarak da (taşlardan) ateş/[kıvılcım]ler (çıkarıp) saçan ve sabâhleyin baskın basan, derken savurup da bir toz-duman, bir derneği o demde ortalayan [hücûm edip topluluğun ortasına dalan]

الْإِنسَانَ	لِرَبِّهِ	لَكَنُودٌ ٦	وَ	إِنَّهُ	عَلَىٰ	ذَٰلِكَ
o insân	Rabbine	pek nankördür	Ve	o kendi	-na	bu-
İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs/	Ve	Edat, zamir, vs	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Fezleke

لَشَهِيدٌ ٧	وَ	إِنَّهُ	لِحُبِّ	الْخَيْرِ	لَشَدِيدٌ ٨	أَفَلَا
şâhiddir	Ve	o	sevdiği için	serveti	katıdır ona	Fakat -meyecek mi?
Edat, zamir, vs / Şâhit, şehîd, şehâdet, müşâhit, meşhut, müşâhede, teşehhüd	Ve	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Habbe, hap, hububat, muhabbet, müstehap, muhib, mahbup, habib, ahbap	Hayır, ihtiyar, muhtâr, hayrat, istihare, muhayyer, moher (seçilmiş) (Bu kelime Arapçadan İngilizceye geçmiş)	Edat, zamir, vs / Şiddet, şedîd, şedde	Edat, zamir, vs / La(ubâli), (mâ)la(yâni)

يَعْلَمُ	إِذَا	بُعْثِرَ	مَا	فِي	الْقُبُورِ ٩	وَ
bil-	zamân	deşildiği	-ler	-deki-	o kabir-	Ve
Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs		Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	(Mama)fi(h)	Kabir, kubur, makber, kabristan	Ve

حُصِّلَ	مَا	فِي	الصُّدُورِ ١٠	إِنَّ	رَبَّهُم	بِهِم
derildiği zamân	-ler	-daki-	o sadr-	elbette	Rableri	onlara
Hâsıl olmak, husul(e gelmek), velhâsıl, tahsil, tahsildar, mahsul, istihsal, müstahsil, hasılat, havsala	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	(Mama) fi(h)	Sadr, sudûr, masdar, müsâdere, sadr(-ı âzam), sedir	Edat, zamir, vs	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Edat, zamir, vs

6-8. (atlı) kuvvetlere kasem [yemîn] eylerim ki, pek nankördür o (kâfir-müşrik) insân Rabbine ve (doğrusu) o, kendi (de kesinlikle) şâhiddir buna ve o sevdiği için serveti, katıdır-çetindir ona! 9-11. Fakat (insânlar) bilmeyecek mi (ki, Kıyâmet-Âhiret Günü gelip de) deşil(erek içi dışına getiril)diği zamân o (kabirler ve dışarı fırlatıldığı vakit) kabirlerdekiler ve deril(ip gözler önüne seril)diği zamân o sadr/[göğüs]lardakiler; (İşte) o gün o Rabb'leri onlar(ın tüm sırrların)a elbette habîr [vâkıf] (olduğunu gösterecek)dir!?

يَوْمَئِذٍ	لَّخَبِيرٌ ﴿١١﴾
o gün	habîrdir
Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Haber, ihbar, muhbir, muhâbir, muhâbere, istihbârat

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

8. ÂYET: وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ gereğince en sevdiğimiz şeylerden [mallardan] tasadduk edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

Ölümde asıl olan ani oluşudur.

3. ÂYET: فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا

Allah'ın bize bahşettiği nimetleri inkâr etmekten sakınalım.

6. ÂYET: إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ

Kalp amellerinin önemini hiç aklımızdan çıkarmayalım.

10. ÂYET: وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ

101. KÂRİ'A SÛRESİ

MEKKİ, 11 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *qâri'a* [*şiddetle çarpacak belâ/felâket*] kelimesinden alan bu sûre, Kıyâmet ve Âhiret konusuna tahsîs edilmiştir.

Önce Sâ'at'in/Kıyâmet'in dehşetli hâllerine, ardından da terâzileri/tartıları ağır basan kimselerin (yâni, mü'minlerin) mutlu sonlarıyla, terâzileri/tartıları hafif gelen kimselerin (yâni, kâfirlerin-müşriklerin) perîşân ve acıklı sonlarına atıf yapılmıştır.

سورة القارعة

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

١ الْقَارِعَةُ	مَا	٢ الْقَارِعَةُ	وَ	مَا	أَدْرَاكَ	مَا
O kâri'a	nedir	o kâri'a		ne	bildirdi ki sana	nedir
	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)		Ve	(Mâ)hiyet (Mâ) siva (Mâ)layâni	Dirayetli, (lâ) edri / Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)

٣ الْقَارِعَةُ	يَوْمَ	يَكُونُ	النَّاسُ	كَالْفَرَاشِ	٤ الْمَبْثُوثِ	وَ
o kâri'a	O gün ki	olacak	nâs	pervâneler gibi	çırpınıp yayılan	
	Yevmiye, eyyâm	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Nas	Edat, zamir, vs / Faraş, mefrûşat		Ve

1-2. O kâri'a [şiddetle çarpacak belâ/felâket], ne (dehşetli)dir o kâri'a [şiddetle çarpacak belâ/felâket]! 3. Ne bildirdi ki sana, nedir o kâri'a [şiddetle çarpacak belâ/felâket]? 4 O gün ki nâs [insânlar] çırpınıp yayılan pervâne/[kelebek]ler gibi olacak: (çil yavrusu gibi dağılacak),

تَكُونُ	الْجِبَالُ	كَالْعِهْنِ	الْمَنفُوشِ ٥	فَأَمَّا	مَن	ثَقُلَتْ
atılacaktır	dağlar da	elvân yünler gibi	didilmiş	İşte o vakit	kimse	ağır basan
Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Cibilliyet, Cebel-i Târık	Edat, zamir, vs/		Edat, zamir, vs / Ama	Edat, zamir, vs	Sakil, sıklet, sakaleyn

مَوَازِينُهُ ٦	فَهُوَ	فِي	عِيشَةٍ	رَّاضِيَةٍ ٧	وَ	أَمَّا
mîzânları	O artık	-tadır	bir hayat-	hoşnûd		fakat
Vezin, mîzan, mevzun, muvazene, vezne / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Hüviyet	(Mama)fi(h)	Maîşet, maaş, iâşe, ayyaş	Razı, rıza, murtaza, Rıdvan	Ve	Ama

خَفَّتْ	مَوَازِينُهُ ٨	فَأُمُّهُ	هَاوِيَةٌ ٩	وَ	مَا	مَنْ
hafif gelen	mîzânları	o vakit onun anası	hâviyedir	Ve	nedir	kimse
Hafif, tahfif, kavaf, istihfaf	Vezin, mîzan, mevzun, muvazene, vezne / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / İmam, imâme, ümmî, ümmet / Edat, zamir, vs	Hevâ, hava, havâi	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Edat, zamir, vs

مَا	أَدْرَاكَ
nedir	bildin mi
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Dirayetli, (lâ) edri / Edat, zamir, vs

هِيَهْ ١٠	نَارٌ	حَامِيَةٌ ١١
hâviye	bir ateş	kızışmış
Mâ(hiyet)	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Himâye, hâmi, Hamiyet

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

6. ÂYET: فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ gereğince Kıyamet günü terazimizin kefesini ağırlaştıracak sâlih amellerin sayısını arttırmaya çalışalım.

5. dağlar da didilmiş elvân [renkli] yünler gibi atılacak: (zerre zerre uçuşacak)tır. 6-7. İşte o vakit, mîzânları [terâzileri/sâlih amel tartıları] ağır basan kimse [mü'min] (var ya), o artık hoşnûd bir hayâttadır. 8-9. Fakat mîzânları [terâzileri/sâlih amel tartıları] hafif gelen kimse(ye/kâfire gelince), o vakit onun anası [sığınağı/barınağı-yerleşeceği mekân] hâviyedir. 10. Ve bildin mi hâviye nedir? 11. Kızışmış [sımsıcak-kıpkızgın/yakıp kavuran] bir ateş!

102. TEKÂSÜR SÛRESİ

MEKKÎ, 8 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *tekâsür* [*çoğaltma hırsı/mal ve evlâd çoğaltma ihtirâsı*] kelimesinden alan (-Ashâb-ı Kirâm arasında *Makbûre* ismiyle anıldığı da rivâyet edilen-) bu sûre, insânın sınır tanımaz ihtirâsına/aç gözlülüğüne ışık tutmakta olup, "Qâri'a/Kâri'a" [şiddetle çarpacak belâ/felâket] üzerine bir nasîhat ve inzâr/[uyarı]dır.

سورة التكاثر

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

أَلْهَاكُمُ	التَّكَاثُرُ ١	حَتَّىٰ	زُرْتُمُ	الْمَقَابِرَ ٢	كَلَّا	سَوْفَ
oyaladı sizleri	O çokluk kuruntusu	tâ	ziyâret edişinize kadar	kabirleri	Hayır, öyle değil	ileride
Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	Hatta	Ziyaret, mezar, müzevir, zor (Farsçadan)	Kabir, kubur, makber, kabristan	Edat, zamir, vs	mesafe

تَعْلَمُونَ ٣	ثُمَّ	كَلَّا	سَوْفَ	تَعْلَمُونَ ٤	كَلَّا	لَوْ
bileceksiniz	sonra	öyle değil	ileride	bileceksiniz	Öyle değil	-seniz
Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	mesafe	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Edat, zamir, vs	(Ve)lev

1-2. Oyaladı [oyalayıp duruyor] o çokluk kuruntusu [çoğaltma hırsı/mal ve evlâd çoğaltma ihtirâsı] sizleri, tâ (ölüp de) ziyâret edişinize [boylayışınıza] kadar kabir/[kabristanlık]leri. 3-4. (Hâyır, hâyır) öyle (yapmanız akıllıca) değil, ilerde bileceksiniz; sonra (hâyır, hâyır) öyle (yapmanız akıllıca) değil, ilerde bileceksiniz. 5. (Hâyır) öyle değil,

تَعْلَمُونَ	عِلْمَ	الْيَقِينِ ٥	لَتَرَوُنَّ	الْجَحِيمَ ٦	ثُمَّ	لَتَرَوُنَّهَا
bil-	ilme'l	yakîn	Kasem olsun çâresiz göreceksiniz	o cahîmi	sonra	Kasem olsun onu çâresiz göreceksiniz
Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Âlim, ilim, ulum, ulemâ, ilmihal, muallim, allâme, âlem, alem, alâmet, mâlum, mâlumat, tâlim, i'lâm	Yakin	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs	Cehennem	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat / Edat, zamir, vs

عَيْنَ	الْيَقِينِ ٧	ثُمَّ	لَتُسْأَلُنَّ	يَوْمَئِذٍ	عَنِ النَّعِيمِ ٨
ayne'l-	yakîn	sonra	Kasem olsun muhakkak sorulacaksınız	o gün	o na'îmden
Ayan, aynı, muayyen, tâyin, muâyene, müteayyin, taayyun, aynen	Yakin	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Sail, sual, mesul, mesuliyet, mesele / Edat, zamir, vs	Yevmiye, eyyâm / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Ni'met, in'am, Naim Cennetleri, Nâim

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

1-2. ÂYETLER: أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ ١ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ٢ gereğince Âhiret hayatını hatırlamak için kabristanlıklara gidelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

1-2. ÂYETLER: أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ ١ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ٢

Dünyevî meşgaleler dînî amellere engel olmamalıdır.

5. ilme'l-yakîn [sağlam-kesin biliş] bilseniz! 6-8. Kasem [yemîn] olsun o cahîmi [çok alevli ateşi] çâresiz göreceksiniz. Sonra kasem olsun, onu çâresiz ayne'l-yakîn [gözünüzle] göreceksiniz. Sonra kasem olsun, o gün (hakk-bâkî hayr olan) o (Âhiret'e özgü) na'îm/[ni'metler]den muhakkak sorulacaksınız.

103. 'ASR SÛRESİ

MEKKİ, 3 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *'asr* [insânı çeşitli zahmetlerle eriten, deneme ve imtihân ile sıkan-sıkıştıran, böylece de insânın hayrını ve şerrini ortaya çıkaran dehr/mutlak zamân] kelimesinden alan bu sûre, gâyet sâde ve kısa olmakla berâber, geçen sûrelerin bütün nasîhatlerini özetleyen bir cem'ıyyeti [yoğunluğu] hâizdir. Kendilerini tekâsür'ün [ihtirâs/aç gözlülük ile mal ve evlâd çoğaltmanın] iğfâl etmediği kimselerin hâllerini beyân ile, *Sonra kasem olsun, o gün (hakk-bâkî hayr olan Âhiret'e özgü) o na'îm/[ni'metler]den muhakkak sorulacaksınız* (Tekâsür/8) âyetinin tefsîrini de tazammun ettiği için ondan sonraya konmuştur.

سورة العصر

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

وَ	الْعَصْرِ ١	إِنَّ	الْإِنسَانَ	لَفِي	خُسْرٍ ٢	إِلَّا
Kasem olsun ki	'asr'a	mutlak	insân	da	bir hüsrân-	Ancak başka ki
Ve	Asır, muâsır, usâre (özsuyu), unsur, anâsır	Edat, zamir, vs	İnsan, nisa, ins, ünsiyet, munis, müennes, Enes, Enise	Edat, zamir, vs / (Mama)fi(h)	Hasar, hüsran	İlla(ki)

الَّذِينَ	آمَنُوا	وَ	عَمِلُوا	الصَّالِحَاتِ	وَ	تَوَاصَوْا
o kimseler ki	İmân edip		işlediler	sâlih amel	ve hep	vasiyyetleştiler
Edat, zamir, vs	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman	Ve	Amel, amele, âmil, mamül, mamülat, imal, müsta'mel, muâmele, ameliyat, teamül, isti'mâl, suistimal	Salih, sulh, ıslah, ıstılah, maslahat, ıslahat, salahiyet	Ve	Vasiyet, vâsi, tavsiye

1-3. Kasem [yemîn] olsun ki 'asr'a [insânı çeşitli zahmetlerle eriten, deneme ve imtihân ile sıkan-sıkıştıran, böylece de insânın hayrını ve şerrini ortaya çıkaran dehr'e/zamâna]; insân mutlak bir hüsrân/[ziyân]da, ancak o kimseler başka ki, îmân edip sâlih amel işlediler ve hep (hakk üzere olup) hakka vasiyyet/[tavsiye]leştiler

بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾	تَوَاصَوْا	وَ	بِالْحَقِّ
sabra	vasiyyetleştiler	ve	hakka
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Sabır, sabırlı, Sabri	Vasiyet, vâsi, tavsiye	Ve	Bi(lakis), bi(lâbedel) / Hak, müstehak, muhakkak, hakiki, hakikat, hakkaniyet, haklamak, hukuk, tahkik, tahakkuk, hokka, elhak (doğrusu, açıkçası), istihkak, ihkak, nâhak

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

1. ÂYET: وَالْعَصْرِ

Âhiret'in tarlası olan zaman çok önemlidir.

3. ÂYET: وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

Hakkı ve sabrı tavsiyeleşmek sâlih kardeşliğin alâmetidir.

3. ve (Allâh'ın emri gereği sabr üzere olup) sabra vasiyyet/[tavsiye]leştiler.

104. HÜMEZE SÛRESİ

MEKKÎ, 9 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *hümeze* [*onu-bunu arkasından çekiştirip ayıblaymayı huy edinen kendini beğenmiş kimse*] kelimesinden alan bu sûrede, -özellikle Kureyş'in zenginlerinde görülen- ahlâkî za'f ve düşüklüklere dikkat çekilerek; insânlarla alay eden, onları küçük düşürüp haysiyyetleriyle oynayan; bütün emelleri mal toplayıp yığmakta olan kimselerin uhrevî hüsrânları [kayıb ve ziyânları] beyân edilmektedir.

سورة الهمزة			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

وَيْلٌ	لِّكُلِّ	هُمَزَةٍ	لُّمَزَةٍ (١)	الَّذِي	جَمَعَ	مَالًا
Veyl	bütün gürûhuna	hümeze	lümeze	ona ki	toplamış	bir mal
Veyl olsun	Edat, zamir, vs / Küllün, külliyen, külliye, külliyât	Hemze, mahmuz		Edat, zamir, vs	Cem, cemaat, cemiyet, câmi, Cuma, icma, cima, mecmua, içtima, câmia	Mal, maval, emvâl, mâli, maliye, maliyet

وَ	عَدَّدَهُ (٢)	يَحْسَبُ	أَنَّ	مَالَهُ	أَخْلَدَهُ (٣)	كَلَّا
ve	onu saymaktadır	sanır		malı kendisini	muhalled kılmış	Hayır
Ve	Adet, iddet, müteaddid, isti'dad, idadi (lise), tadat / Edat, zamir, vs	Hesap, hasep (hasebiyle, hasbelkader), hasbıhal, hasip, ihtisap, mahsup, muhasebe, muhtesip, muhasip	Edat, zamir, vs	Mal, maval, emvâl, mâli, maliye, maliyet / Edat, zamir, vs	Muhalled, Hâlid / Edat, zamir, vs,	Edat, zamir, vs

1. Veyl [yazıklar/eyvâhlar olsun] bütün hümeze-lümeze gürûhuna [onu-bunu arkasından çekiştirip ayıblaymayı ve yüzüne karşı kötü kelimelerle tahkîr edip küçük düşürmeyi huy edinen kendini beğenmiş kimselere]. 2-3. (Ve yazıklar/eyvâhlar olsun) ona ki, bir mal toplamış ve onu saymaktadır, malı kendisini muhalled [ebedî] kılmış sanır.

مَا	أَدْرَاكَ	مَا	وَ	٤ الْحُطَمَةِ	فِي	لَيُنبَذَنَّ
nedir?	Bildin	mi	Ve	hutame-	-ye	Celâlim hakkı için atılacaktır o
Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Dirayetli, (lâ) edri / Edat, zamir, vs	(Mâ)hiyet (Mâ) siva (Mâ)layâni	Ve		(Mama) fi(h)	Edat, zamir, vs / Nebze / Edat, zamir, vs

عَلَى	تَطَّلِعُ	الَّتِي	٦ الْمُوقَدَةُ	اللَّهِ	نَارُ	٥ الْحُطَمَةُ
üstüne	çıkar	ki	tutuşturulmuş	Allah'ın	ateşi	Hutame
Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Muttali olmak, ittilâ, mütâlaa, tulûat (doğaçlama), talih	Edat, zamir, vs	Yakıt (işârî)	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	

٩ مُّمَدَّدَةٍ	عَمَدٍ	فِي	٨ مُّؤْصَدَةٌ	عَلَيْهِم	إِنَّهَا	٧ الْأَفْئِدَةِ
uzatılmış	sütunlar-	-da	kapatılacaktır	onlar üsrtüne	Muhakkak o	gönüller
Müddet, meded, imdat, istimdad, mütemadi, temdit, maddi, maddiyat, madde	Taammüden, i'timad, mutemet, amudi, amud(a kalkmak), umde	(Mama) fi(h)		Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Fuad, fayda, ifade, müfit, istifade, müstefit

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

1. ÂYET: وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ gereğince yaptığımız iğneleyici [alaycı] sözleri düşünelim ve Allah'tan bağışlanma dileyelim.

2. ÂYET: الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ gereğince sahip olduklarımızdan bir miktar tasadduk edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

2. ÂYET: الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ

Malın bizi Allah'a ibadetimizden alıkoymasına izin vermeyelim.

4. Hâyır (iş öyle zannettiği gibi değil, serveti onu elimizden kurtaramaz); celâlim hakkı için, (hor ve hakîr olarak) atılacaktır o {tamuya}/hutameye [her şeyi mahveden cehennem ateşine]! 5. Ve bildin mi hutame ne(dir)? 6-7. (O,) Allâh'ın tutuşturulmuş ateşi, ki çıkar gönüller üstüne. 8-9. (Muhakkak) o (ateş, salınıp) kapatılacaktır onlar(ın: o hümeze-lümeze gürûhunun/onu-bunu arkasından çekiştirip ayıblaymayı ve yüzüne karşı kötü kelimelerle tahkîr edip küçük düşürmeyi huy edinen kendini beğenmiş kimselerin) üstüne, uzatılmış sütunlarda (yâni, kapıları sıkı sıkıya kapatılacak ve açılmaması için de direklerle desteklenecek).

105. FÎL SÛRESİ

MEKKİ, 5 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *Ashâb-ı Fîl*'e [*filler eşliğinde Ka'be'yi yıkmaya gelen Ebrehe ve ordusu*'na] yapılan atıftan alan bu sûrede; Yüce Allah'ın, dünyâda dahî büyük büyük fitneleri, hîleleri, kurum ve kuruntuları hârikulâde bir sûrette bozup dağıtan kudretine meşhûd [şâhidlik edilen/görülen] bir ibret misâli olmak üzere, Ka'be'yi yıkmak için gelen Ashâb-ı Fîl'in [Ebrehe ve ordusu'nun] nasıl perîşân edildiği gösterilerek; Allah'ın, Resûlü Muhammed'e (s.a) inâyetinin, Ka'be'ye inâyetinden daha kuvvetli olduğuna ve hattâ bu hâdisenin o'nun [Muhammed'in] terbiyesinin mukaddimelerinden bulunduğuna, dolayısıyla Resûlullâh'a (s.a) hîle yapmak-tuzak kurmak isteyenlerin hîle ve tuzaklarının kendi başlarına geçirileceğine işâretle, Resûlullâh Ve mü'minlere tesellî ve takviye Verilmiş; ve Yüce Allah'ın kahredici kudretine karşı mal Ve mülkün, hiçbir hîle ve tuzağın hükmü olamayacağı anlatılmıştır.

سورة الفيل

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

أَ	لَمْ تَرَ	كَيْفَ	فَعَلَ	رَبُّكَ	بِأَصْحَابِ	الْفِيلِ ١
mi	Görmedin	nasıl	etti	Rabbin	Ashâb-ı	Fîl'e
Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Keyif, keyfî	Fiil, fail, efal, meful, faal, faaliyet, infial	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Sahip, ashâb, sahâbe, sohbet,musâhib, musâhabe	Fil

1. Görm(üş gibi bilm)edin mi (ey Peygamber veyâ ey muhâtab), nasıl etti Rabbin Ashâb-ı Fîl'e [Ka'be'yi yıkmak için fillerle gelen Ebrehe ve ordusu'na]?!

أَرْسَلَ	وَ	تَضْلِيلٍ ٢	فِي	كَيْدَهُمْ	لَمْ يَجْعَلْ	أَ
Saldı da		tadlîle	müstağrak	tedbîrlerini	Kılmadı	mı?
Rasûl, risâle, risâlet, irsaliye	Ve	Dalâlet	(Mama)fi(h)	Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü	Edat, zamir, vs

فَجَعَلَهُمْ ٤	مِّن سِجِّيلٍ	بِحِجَارَةٍ	تَرْمِيهِم	أَبَابِيلَ ٣	طَيْرًا	عَلَيْهِمْ
Derken kılıverdi onları	siccîlden	taşlar	atıyorlardı onlara	Sürü sürü	kuşlar	üzerlerine
Edat, zamir, vs / Arapça Kelimeler Sözlüğü / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Sicil, tescil, müseccel	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Hücre, Hacer(ü'l Esved), hacir, mahcur	Mermi / Edat, zamir, vs	Ebâbîl	Tayyâre	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali / Edat, zamir, vs

		مَّأْكُولٍ ٥	كَعَصْفٍ
		Hasıl	Bir yenik gibi
		Küllenmek (İşârî mana)	Edat, zamir, vs/

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

2. ÂYET: أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ gereğince iş arkadaşlarımız zorba ve azgın bir kâfir de olsa çevirdiği dolaplar onun başına geçecektir.

2. Kılmadımı (Ka'be'yi tahrîb etme düzen ve) tedbîrlerini müstağrak tadlîle [düzen ve tedbîrlerini boşa çıkarıp zâyiâtlar verdirerek mahv u perîşân etmedi mi]?! 3-5. Saldı [gönderdi] da üzerlerine sürü sürü kuşlar {(tayran) ebâbîl}, atıyorlardı onlara siccîlden [katı/sert] taşlar; derken kılıverdi onları bir yenik hasıl [ekin/ekin yaprağı] gibi.

106. KUREYŞ SÛRESİ

MEKKİ, 4 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *Qureyş* kelimesinden alan (*-li-Îlâfi Qureyş* de denilen-) ve Kureyş'i, tevhîd/vahdâniyyet ile ubûdiyyete [kulluğa] sevk amacına yönelik olan bu sûre ile Fîl sûresi'ni tek bir sûre sayanlar olmuş ise de, bu doğru değildir. Zîrâ, ayrı sûreler oldukları, fâsılalarının başkalığından bellidir.

سورة قريش

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

لِإِيلَافِ	قُرَيْشٍ ١	إِيلَافِهِمْ	رِحْلَةَ	الشِّتَاءِ	وَ	الصَّيْفِ ٢
İlâfı için	Kureyş'in	îlâfları	Sefere	kışın		yazın
Edat, zamir, vs / Elf(u selâm), elif, ülfet, te'lif, müellif, îtilaf, Elif	Kureyş, kuruş, karış	Elf(u selâm), elif, ülfet, te'lif, müellif, îtilaf, Elif / Edat, zamir, vs	Rihle, rahle, merhale, irtihal		Ve	Sayfiye

فَلْيَعْبُدُوا	رَبَّ	هَٰذَا	الْبَيْتِ ٣	الَّذِي	أَطْعَمَهُم	مِّن جُوعٍ
Hiç olmazsa onun için kulluk etsinler	Rabbine	bu	beytin	Ki,	onları doyurdu	açlıktan
Edat, zamir, vs / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Rab, erbab, Rabbani	Hâzâ (efendi)	Beytülmal, beyit, bayat	Edat, zamir, vs	Taâm / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs/

1. Îlâfı [ülfet ettirildiği/alıştırıldığı-kolaylaştırıldığı] (ve emniyetlerinin sağlandığı) için Kureyş'in, 2. Sefere îlâfları [ülfet ettirildikleri/alıştırıldıkları] yazın-kışın! 3. Hiç olmazsa onun için (şirk ve isyândan vazgeçip) kulluk [ibâdet] etsinler rabbine bu Beyt'in [Ka'be'nin]. 4. (O Beyt'in/Ka'be'nin rabbi) ki, onları açlıktan (koruyup) doyurdu

مِّنْ خَوْفٍ ٤	آمَنَهُم	وَ
korkudan	Emîn buyurdu	ve
Edat, zamir, vs / Havf (Korkanın kendi zayıflığı) ve reca hali	Emin, emânet, emniyet, îman, mümin, temin, âmin, aman / Edat, zamir, vs	Ve

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

4. ÂYET: الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ gereğince Allah'ın bize verdiği huzur, yiyecek ve içeceklerin bolluğundan dolayı Allah'a hamd edelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

3-4. ÂYETLER: (فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ)(الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ) Allahu Teâlâ ibadeti hak eden, bizi yoktan yaratan ve rızıklandıran Zât'tır.

4. ve (Ashâb-ı Fîl'i/Ebrehe ve ordusu'nu defederek) korkudan emîn buyurdu.

107. MÂ'ÛN SÛRESİ

MEKKÎ, 7 ÂYET

Adını, son âyetinde geçen *mâ'ûn* kelimesinden alan (-*Eraeyte* ve *Dîn* de denilen-) bu sûrede; Âhiret'i inkâr etmenin insânda ne gibi ahlâkî düşüklüklere/yozlaşmalara sebeb olduğu gösterilerek şu ihtâr yapılmaktadır: Dîni [herkesin yapıp ettiklerinin karşılığını göreceği hesâb: cezâ ve mükâfât günü'nü] yalanlayan kimselerin, insânın yaratıldığı ahsen-i taqvîm'den [en güzel/en uygun kıvâmdan] ne kadar aşağı düştüklerini gör anla da, dînin rûh ve kıymetini bil!

سورة الماعون

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

أَ	رَأَيْتَ	الَّذِي	يُكَذِّبُ	بِالدِّينِ ۝١	فَذَٰلِكَ	الَّذِي
mü?	Gördün		tekzîb edeni	O dîni	işte	Odur ki
Edat, zamir, vs	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Edat, zamir, vs	Kâzip, tekzîb, kezzab, Kezbân	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn	Edat, zamir, vs / Fezleke	Edat, zamir, vs

يَدُعُّ	الْيَتِيمَ ۝٢	وَ	لَا يَحُضُّ	عَلَىٰ	طَعَامِ	الْمِسْكِينِ ۝٣
iter-(kakar)	yetîmi	ve	kayırmaz	üzere	doyurmak	miskîni
	Yetim, eytam	Ve	La(ubâli), (mâ) la(yâni) /	Âla, ale(lade), âli, ulvî, ilave, istilâ, müteâl, teâli, Teâlâ, İlliyyûn, Muallâ, Ali	Taâm	Sukûnet, sekîne, sâkin, mesken, meskûn, miskîn, teskîn, müsekkin, iskân

1. Gördün mü o dîni [herkesin yapıp ettiklerinin karşılığını göreceği Hesâb Günü'nü] tekzîb edeni [yalanlayanı]? 2-3. Odur ki işte iter-(kakar) yetîmi ve kayırmaz [kimseyi sevketmez/gayretlendirmez] doyurmak üzere miskîni-(fakîri).

سَاهُونَ ٥	صَلَاتِهِمْ	عَن	هُمْ	الَّذِينَ	لِّلْمُصَلِّينَ ٤	فَوَيْلٌ
yanılmaktadırlar	namazları-	-ndan		ki	o namaz kılanlara	Fakat Veyl
Sehven, sehiv (secdesi)	Salât, salavat, musallâ / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs / Salât, salavat, musallâ	Edat, zamir, vs / Veyl olsun

الْمَاعُونَ ٧	يَمْنَعُونَ	وَ	يُرَاءُونَ ٦	هُمْ	الَّذِينَ
yardımlığı	sakınır	Ve	mürâîlik ederler	Onlar	ki,
Muavin, teavün, iane, avane (yardımcılar), muîn, Avni	Mâni olmak, men etmek, mania, memnû, imtinâ etmek, mümteni	Ve	Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

3. ÂYET: وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ gereğince miskinleri doyurması için etrafımızdakilere nasihat edelim.

6-7. ÂYETLER: (وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ) gereğince ihtiyacı olan Müslümanlara borç verelim.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

5. ÂYET: الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

Namazlarından gafil olanlar güruhundan olmamak için dikkatli olalım.

4-5. Fakat veyl [yazıklar/eyvâhlar olsun] o namaz kılanlara [musallîlere: salât eden müşriklere] ki, (onlar) namaz/[salât]larından yanılmakta/[gaflet etmekte]dırlar. 6-7. Onlar ki, mürâî/[riyâkâr]lik ederler ve (aslında en küçük bir) yardımlığı (bile) sakınır(lar) {zekâtı vermezler}.

108. KEVSER SÛRESİ

MEKKİ, 3 ÂYET

Kur'ân'ın en kısa sûresi olan ve adını, ilk âyetinde geçen *kevser* [*pek çok hayr/bol ni'met*] kelimesinden alan (-sûrenin son kelimesi olan *Ve'nhar* [*nahret*] kelimesinden hareketle *Nahr* diye de isimlendirilen-) bu sûrede, Hz. Peygamber (s.a) ve dolayısıyla mü'minler tesellî edilmektedir.

سورة الكوثر

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

إِنَّا	أَعْطَيْنَاكَ	الْكَوْثَرَ ١	فَصَلِّ	لِرَبِّكَ	وَ	انْحَرْ ٢
Biz hakîkatte	verdik sana	Kevser'i	Sen de namaz kıl	Rabbin için	ve	kurban kesiver
Edat, zamir, vs	Atâ / Edat, zamir, vs	Kesret, Kevser, küsürat, teksir, ekserî, ekseriyetle, inkisar, esre, kesre, kesir	Edat, zamir, vs / Salât, salavat, musallâ	Edat, zamir, vs / Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	İntihar, müntehir

إِنَّ	شَانِئَكَ	هُوَ	الْأَبْتَرُ ٣
Doğrusu	sana buğzedendir		ebter
Edat, zamir, vs		Hüviyet	Beter (İşârî mana)

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

3. ÂYET: إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ gereğince Peygamberimize (s.a) veya getirdiği şeylerin bir kısmına buğz etmek tehlikelidir.

1-2. Biz verdik sana hakîkatte kevser(i) [nübüvvet-risâlet ve vahy ile pek çok hayr/bol ni'met], (öyleyse) sen de Rabbin için namaz kıl [salât et: huşû ile Rabbine yönel/teveccüh ve ilticâ edip kulluk-ibâdet et] ve (nahret, yânî) kurbân kesiver (veyâ bütün mevcûdiyyetinle -devenin boynunu bıçağa teslîm ettiği gibi- kendini teslîm ederek huşû ile Rabbine yönel/teveccüh ve ilticâ edip kulluk-ibâdet et veyâ Rabbin için dayan ve göğüs ger)! 3. Doğrusu sana buğzedendir (asıl) ebter [nübüvvet-risâlet ve vahyi inkâr etmek sûretiyle hayr ve ni'metten kesik/güdük olan].

109. KÂFİRÛN SÛRESİ

MEKKÎ, 6 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *kâfirûn* [*kâfirler*] kelimesinden alan (*İbâdet* ve *İhlâs* ismi de verilen -ki ondan dolayı, *Qul: HuvAllah* ile buna *İhlâsayn* denilir-) bu sûre, Kevser sûresi'nin içerdiği ihlâs [hâlislik/sâfiyet] ile ibâdet emrinin i'lânını emretmekte ve aynı zamânda Hz. Peygamber'e (s.a) buğzeden ebterlerin [hayr ve ni'metten güdük/yoksun olanların] küfrlerine karşı da bir cevâb mevki'inde olarak onun ma'nâsını tafsîl [beyân ve temyîz] etmektedir.

سورة الكافرون

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

قُلْ	يَا أَيُّهَا	الْكَافِرُونَ ١	لَا أَعْبُدُ	مَا تَعْبُدُونَ ٢	وَ
De ki:	Ey	kâfirler!	Tapmam	o taptıklarınıza,	
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Ey	Kefere, kâfir, küfür, küffar, küfran, kefâret, tekfir	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Ve

لَا أَنْتُمْ	عَابِدُونَ	مَا أَعْبُدُ ٣	وَ	لَا أَنَا	عَابِدٌ	مَّا عَبَدتُّمْ ٤
siz de değilsiniz	tapanlardan	benim ma'bûduma	Hem	ben değilim	tapıcı	sizin taptıklarınıza,
(mâ)la(yâni), la(ubâli) / Edat, zamir, vs	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva) mâ(layâni) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Ve	La(ubâli), (mâ)la(yâni) / Enâniyet	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide

1-3. De ki: "Ey kâfirler! Tapmam [ibâdet etmem] o (Allâh'tan başka) taptık/[ibâdet ettik]larınıza, siz de tapan/[ibâdet eden]lardan değilsiniz benim ma'bûduma [ibâdet ettiğime]. 4. "Hem ben (hiç bir zamân) tapıcı [ibâdet edici] değilim sizin (Allâh'tan başka) taptık/[ibâdet ettik]larınıza,

وَ	دِينُكُمْ	لَكُمْ	مَا أَعْبُدُ ٥	عَابِدُونَ	لَا أَنتُمْ	وَ
	dîniniz	sizin	benim ma'bûduma	tapıcı	Siz değilsiniz	hem de
Ve	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	Abd, âbid, ibâdet, mâbud, mabed, ubudiyet, âbide	La(ubâli), (mâ) la(yâni) / Edat, zamir, vs	Ve

	دِينِ ٦	لِيَ
	dînim	bana
	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

1. ÂYET: قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ gereğince sabah ve akşam namazlarının sünnetinde ilk rekatta Kâfirûn, ikinci rekatta İhlâs sûresi'ni okuyalım.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

6. ÂYET: لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

Dinin temel prensiplerini yumuşatmak ve tavizler vermek tehlikelidir.

5. hem de siz (-bu hâl u tavrınızı değiştirmediğiniz sürece-) tapıcı/[ibâdet edici]lardan değilsiniz benim ma'bûduma [ibâdet ettiğime]. 6. "Size (sizin) dîniniz, bana (da benim) dînim!"

110. NASR SÛRESİ

MEDENİ, 3 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *nasr* [*yardım*] kelimesinden alan (-*İzâ Câe* ismi de verilen-) bu sûre, evvelki sûredeki ihlâs [hâlislik/sâfiyet] Ve tevhîd ile ibâdetin mükâfâtlarından olarak kevser'in [pek çok hayr'ın/bol ni'metin] dünyâda bir nev'î tezâhürü demek olan İslâm'ın feyz ü intişârını ihbâr siyâkında *Veliye dîn*'de [*bana da benim dînim* (Kâfirûn/6) ibâresinde] Hz. Peygamber'e (s.a) izâfe olunan *dîn*'den murâdın, "islâm" [Allah'a teslîmiyyet] olduğunu da beyân ederek Resûl-i Kerîm'in son vazîfelerini bildirdiği cihetle, evvelki sûrenin bir âkıbeti olmak üzere onunla mütenâsibtir.

سورة النصر			
بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

إِذَا	جَاءَ	نَصْرُ	اللَّهِ	وَ	الْفَتْحُ ❶	وَ
	Gelip de	nusreti	Allah'ın	ve	feth	
Edat, zamir, vs	Arapça Kelimeler Sözlüğü	Nâsır, ensar, nasrânî, Nusret, Mansur, Nusayrilik	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Ve	Fetih, fatih, fettah, miftah, iftitah, fetha, Fâtiha, siftah istiftah	Ve

رَأَيْتَ	النَّاسَ	يَدْخُلُونَ	فِي	دِينِ	اللَّهِ	أَفْوَاجًا ❷
gördüğün vakit	nâsı	girerlerken	-ne	dîni-	Allah(ın)	fevcâ fevc
Rüya, riyâ, rey, ru'yet, mürâî, mirat	Nas	Dâhil, müdâhil, duhûl, dahiliye, ithal, tahıl	(Mama) fi(h)	Din, Medîne, medeni, mütedeyyin, temeddün, mütemeddin, diyanet, medyun, duyûn	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Fevc

1-2. Gelip de Allâh'ın nusreti [yardımı] ve feth [ilâhî hükm/kesin başarı], gördüğün vakit nâsı [insânları] girerlerken Allâh(ın) dînine fevcâ fevc [akın akın], artık tesbîh et Rabbine [şânına lâyık olmayan vasflardan Rabbini tenzîh edip yücelt]

فَسَبِّحْ	بِحَمْدِ	رَبِّكَ	وَ	اسْتَغْفِرْهُ	إِنَّهُ	كَانَ
artık tesbîh et	hamdiyle	Rabbine	ve	O'nun mağfiretini dile	Muhakkak ki O	bulunuyor
Edat, zamir, vs / Tesbih, tesbihât, Subhânallah	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Hamd, hamdele, Ahmed, Mahmud, Muhammed, Hamit	Rab, erbab, Rabbani / Edat, zamir, vs	Ve	Mağfiret, istiğfar, miğfer, gufrân, Gaffâr / Edat, zamir, vs	Edat, zamir, vs	Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun

تَوَّابًا ﴿٣﴾
bir tevvâb
Tövbe

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

2. ÂYET: وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا gereğince kâfirlerin Allah'ın dini İslam'a girmelerine güzel vesileler bulmaları için Allah'a dua edelim.

3. ÂYET: فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا gereğince yüz kere سُبْحَانَ اللهِ وَ بِحَمْدِهِ [*Allah'ı hamd ederek O'nu noksanlıklardan tenzih ederim*] tesbihatını okuyalım, istiğfarı [Allah'tan bağışlanma dilemeyi] çoğaltalım.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

3. ÂYET: فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

İbadetleri tamamladıktan sonra Allah'tan bağışlanma dilemek ve Allah'ı tesbih etmek önemlidir.

3. hamdiyle [sevgi ve ta'zîm ile senâ ederek] ve O'nun mağfiretini [korumasını/her türlü olumsuzluktan berî kılmasını] dile! Muhakkak ki O bir tevvâb [dönüşleri kabûl edici/koruyucu] bulunuyor.

111. TEBBET SÛRESİ

MEKKİ, 5 ÂYET

Adını, ilk âyetinde geçen *tebbet* [*yuh olsun/kahr-helâk olsun*] kelimesinden alan (–ve son kelimesinden ötürü *Mesed* de denilen–) bu sûre, Resûlullâh'ın (s.a) ilettiği ilâhî mesaja karşı amcası Ebû Leheb ['Abdu'l-'Uzzâ] tarafından -sıla-yı rahmi keserek/akrabâlık bağlarını koparark- gösterilen şiddetli düşmânlıkla alâkalıdır.

سورة المسد

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

تَبَّتْ	يَدَا	أَبِي	لَهَبٍ	وَتَبَّ ١	مَا أَغْنَىٰ	عَنْهُ
Yuh oldu	iki eli	Ebû	Leheb'in	kendi de	Ne fayda verdi	ona
	Yed(-i beyza) Yed(-i emin)	Baba, ebeveyn	İltihâb (alevlenmek)	Ve /	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni) / Ganî, gınâ gelmek, istiğna, müstağni olmak, teganni, muganni	Edat, zamir, vs

مَالُهُ	وَ	مَا	كَسَبَ ٢	سَيَصْلَىٰ	نَارًا	ذَاتَ
malı		ne	kazandığı	o yaslanacak	bir ateşe	-li
Mal, maval, emvâl, mâli, maliye, maliyet / Edat, zamir, vs	Ve	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Kesb, iktisâb, mükteseb(at)	Edat, zamir, vs / Salât, salavat, musallâ	Nur, nâr, Münir, Münevver, minare, tenvir, tenevvür, nevir	Zât, zaten, zatü(rree), zatül(cenp)

1. Yuh oldu iki eli Ebû Leheb'in [kahrolsun Ebû Leheb], kendi de yuh [ve o kahrolacak]. 2. Ne malı fayda verdi-(verecek) ona, ne kazandığı (veyâ kazancı). 3. O [Ebû Leheb], bir alevli ateşe yaslanacak [atılacak],

سورة المسد

لَهَبٍ ٣	وَ	امْرَأَتُهُ	حَمَّالَةَ	الْحَطَبِ ٤	فِي	جِيدِهَا
alev-	da	karısı	bir hamalı olarak	odun	-nda	Gerdanı-
İltihâb (alevlenmek)	Ve	Mer'i, murûet, mürüvvet / Edat, zamir, vs	Hamal, hâmile, hamle, hamule, tahammül, ihtimal, muhtemel		(Mama)fi(h)	/ Edat, zamir, vs

حَبْلٌ	مِّن مَّسَدٍ ٥
Bir ip ki	fitillisinden
	Edat, zamir, vs/

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

4-5. ÂYETLER: وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ٤ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ٥

Allah'ın sâlih kullarına eziyet etmekten sakınalım.

4-5. karısı da (onunla berâber olacak ve o kadın,) odun hammalı [nemmâm/koğucu/laf getirip götüren fesâdcı] olarak gerdanında bir ip (taşıyacak), ki fitillisinden.

112. İHLÂS SÛRESİ

MEKKÎ, 4 ÂYET

Dînin ana temeli olan tevhîdi [vahdâniyyeti: Allah'tan başka ilâh olmadığı/tek ilâhın Allah olduğu hakîkatini], en hâlis/saff ve en güzel sûrette ifâde ettiği için bu sûreye *İhlâs* adının yanısıra, *Esâs* adı da Verilmiş, ayrıca *Tevhîd, Tefrîd, Tecrîd, Necât, Velâyet* ve *Ma'rifet sûresi* dahî denilmiştir.

سورة الإخلاص

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

قُلْ	هُوَ	اللَّهُ	أَحَدٌ ١	اللَّهُ	الصَّمَدُ ٢	لَمْ يَلِدْ
De ki:	O,	Allah	tek birdir.	Allah	o eksiksiz sameddir	Doğurmadı
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	Hüviyet	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Vahdet, Vâhid, vahdaniyet tevhid, muvahhid, ittihat, müttehit	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Samed	Edat, zamir, vs / Veled, evlat, vâlide, mevlût, velâdet, tevellüd, mütevellit, milat, Yelda

وَ	لَمْ يُولَدْ ٣	وَ	لَمْ يَكُن	لَّهُ	كُفُوًا	أَحَدٌ ٤
ve	doğurulmadı.		olmadı.	O'na	küfüv de	bir
Ve	Edat, zamir, vs / Veled, evlat, vâlide, mevlût, velâdet, tevellüd, mütevellit, milat, Yelda	Ve	Edat, zamir, vs / Mekân, tekvîn, tekevvün, kâinat, yekun	Edat, zamir, vs	Küfüv	Vahdet, Vâhid, vahdaniyet tevhid, muvahhid, ittihat, müttehit

1. De (ki): "O, Allâh tek bir/{ehad}dir [misli yoktur/her bakımdan eşsizdir/biriciktir: zâtında başkalık, değişiklik, fazlalık yoktur]. 2. "Allâh o eksiksiz sameddir [herşey kendisinin olan, her dileğin mercîi bulunan, hiçbir eksiği olmayan şanlı-ulu]. 3. "Doğurmadı [baba/çocuk sâhibi olmaktan münezzeh] ve doğurulmadı [doğmadı/anası-babası bulunmaktan münezzeh]. 4. "O'na bir küfüv [denk] de olmadı."

113. FELÂK SÛRESİ

MEKKİ, 5 ÂYET

Qul: E'ûzu emriyle başlayan ve adını, ilk âyetinde geçen *felâq* kelimesinden alan Felâk sûresi ile, bundan sonraki Nâs sûresi'ne *Mu'avvizeteyn,* ve İhlâs ile berâber üçüne *Mu'avvizât* denir ki "sığındırıcı sûreler" demektir. Bu sûrede, birbirlerine karşı mertebe mertebe şerri ihtivâ eyleyen eksikli mahlûk ve fânî fıtratın hükmü tavzîh edilmekte, yâni Allah'ı ihlâs ile tanımak, O'na aşağıdaki gibi iltica etmek emredilmektedir. (Aynı durum sonraki sûre için de geçerlidir.)

Birçok âlim, (-birtakım zayıf ve uydurma rivâyetlerin etkisiyle-) Felâk sûresi'nin Medenî olduğunu iddiâ etmişlerse de, Mekkî olma ihtimâli çok daha fazladır. (Hattâ, Mekke'de indiğinin kesin olduğu bile söylenebilir. E.Ö)

سورة الفلق

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

قُلْ	أَعُوذُ	بِرَبِّ	الْفَلَقِ ١	مِن شَرِّ	مَا	خَلَقَ ٢
De ki:	sığınırım	rabbine	o felâkın	Şerrinden	mâ	halâkın
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İstiâze	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani	Falaka, infilâk	Edat, zamir, vs / Şer, şirret, şerir	Mâ(şaallah), mâ(hiyet), mâ(siva), mâ(layâni)	Halk, ahlak, hilkat, Hâlik, mahluk, halayık

وَ	مِن شَرِّ	غَاسِقٍ	إِذَا	وَقَبَ ٣	وَ	مِن شَرِّ
Ve	şerrinden	bir gâsıkın	zamân	daldığı	Ve	şerrinden
Ve	Edat, zamir, vs / Şer, şirret, şerir		Edat, zamir, vs		Ve	Edat, zamir, vs / Şer, şirret, şerir

1. De ki: "Sığınırım rabbine o felâkın [şafağın-aydınlığın]: 2. "Şerrinden mâ halâkın [yaratılmış şeylerin], 3. "Ve şerrinden bir gâsıkın [karanlığın], dal/[bastır]dığı zamân,

سورة الفلق						
النَّفَّاثَاتِ	فِي	الْعُقَدِ ٤	وَ	مِن شَرِّ	حَاسِدٍ	إِذَا
Üfleyen neffâsların	-e	Ve o ukdeler-	Ve	şerrinden	bir hâsidin	zamân
	(Mama)fi(h)	Akit, akîde, akâit, îtikat, ukde	Ve	Edat, zamir, vs / Şer, şirret, şerir	Hased, hasûd	Edat, zamir, vs
حَسَدَ ٥						
hased ettiği						
Hased, hasûd						

4. "Ve o ukde/[düğüm-akid-akîde]lere üfleyen(lerin, yâni) neffâs/[erkek ve kadın üfürükcü-büyücü]ların şerrinden, 5. "Ve şerrinden bir hâsidin [hasedin/hasedcinin] hased ettiği zamân."

114. NÂS SÛRESİ

MEKKİ, 6 AYET

Adını, ilk âyetinde geçen *nâs* [*insânlar*] kelimesinden alan bu sûreyle ilgili olarak bir önceki sûrenin [*Felâk sûresi'nin*] giriş kısmına bakınız.

Birçok âlim, (-birtakım zayıf ve uydurma rivâyetlerin etkisiyle-) Nâs sûresi'nin Medenî olduğunu iddiâ etmişlerse de, Mekkî olma ihtimâli çok daha fazladır.

سورة الناس

بِسْمِ	اللَّهِ	الرَّحْمَنِ	الرَّحِيمِ
İsmi ile	Allah	Rahmân	Rahîm
Bi(lakis), bi(lâbedel) / Semâ, semâvî, isim, esmâ, müsemmâ, esâme, tesmiye	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum	Rahim, Rahman, merhamet, rahmet, istirham, merhum

قُلْ	أَعُوذُ	بِرَبِّ	النَّاسِ ١	مَلِكِ	النَّاسِ ٢	إِلَٰهِ
De ki:	sığınırım	rabbine	nâsın	melikine	nâsın	ilâhına
Kavilleşmek, kaale almak, mukavele, makale	İstiâze	Bi(lakis), Bi(lâbedel) / Rab, erbab, Rabbani	Nas	Melek, melâike, melik, mülk, meleke, melekût, emlâk, temlik, memluk, temellük, Melîke, Mâlik, mâlikane, istimlak, memleket, müstemleke, mülkiyet, temellük,Mâlikî (mezhebi), Memlükler (Devleti)	Nas	İlâh, Allah, ilahi, uluhiyet

النَّاسِ ٣	مِن شَرِّ	الْوَسْوَاسِ	الْخَنَّاسِ ٤	الَّذِي	يُوَسْوِسُ	فِي
nâsın	şerrinden	Vesvâsın	o sinsî	ki	Vesvese verir	-nde
Nas	Edat, zamir, vs / Şer, şirret, şerir	Vesvese		Edat, zamir, vs	Vesvese	(Mama)fi(h)

1. De ki: "Sığınırım rabbine nâsın [insânların], 2. "(Sığınırım) melikine [hükümdârına] nâsın [insânların], 3. "(Sığınırım) ilâhına nâsın [insânların]: 4-5. "Şerrinden o sinsî vesvâsın [vesvesecinin/şeytânın]; -ki vesvese verir

النَّاسِ ٦	وَ	مِنَ الْجِنَّةِ	النَّاسِ ٥	صُدُورِ
nâsdan	gerek	Gerek cinnden	nâsın	sîneleri-
Nas	Ve	Edat, zamir, vs / Cin, can, cenîn, Cennet, mecnûn, cinnet, ecinnî	Nas	Sadr, sudûr, masdar, müsâdere, sadr(-ı âzam), sedir

ÂYETLERİN HAYATA YANSIMASI

Sabah ve akşam üçer kere İhlâs ve Muavvizeteyn sûrelerini okuyalım.
Her namazın arkasından birer kere İhlâs ve Muavvizeteyn sûrelerini okuyalım.
Bu üç sûreyle kendimizi [kalbimizi] yumuşatalım.

NEFİS TERBİYESİ NOTLARI

İhlâs/1. ÂYET: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
Noksan sıfatlardan tümüyle uzak olan Allah'a ihlas ve tevhidle yönelmek önemlidir.

Felâk/4-5. ÂYETLER: (وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ)(وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ)
Sihir ve nazar tehlikesinden Allah'a sığınmanın önemli olduğunu düşünelim.

Nâs/4. ÂYET: مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ
İnsanların en geniş şer kapısı olan şeytanın vesveselerinden Allah'a sığınması önemlidir.

5-6. sîne/[göğüs-kalb]lerinde nâsın [insânların]-.

Kitabımızı Yûnus/10 âyetiyle bitirmek istiyoruz.

دَعْوٰيهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ
اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ ﴿١٠﴾

Orada du'â (ve nidâ)ları, *Subhâneke Allahumme*, sağlıkları (dâimî bir) "selâm(et/esenlik)"; du'âlarının sonu da, "Hakîkat(en) *el-hamdu lillâhi rabbi'l-âlemîn*" (şeklinde olacaktır).

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

Türkçe Konuşanlar İçin

KUR'ÂN'I ANLAYARAK OKUMA REHBERİ

2

UYGULAMA
KİTABI

Düşünmek ve Yaşamak İçin...

Önceki kitabımızda Kur'ân'ın Arap dilinde olmasına rağmen Türkçe'de Arapça'dan geçmiş pek çok kelime olması dolayısıyla bizim için yabancı dilde yazılı bir kitap hükmünde olmayacağından bahsetmiş ve Kur'ân'da geçen kelimelerin büyük bir kısmının Türkçe'de bir şekliyle kullanılmasından hareketle birkaç sözlük hazırlamıştık. Ancak kafa yapımızı bu şekilde düşünmeye alıştırmak söylendiği kadar kolay değildir. Aslında belki de daha önce hiç böyle düşünmediğimiz için bu bize zor geliyordur. Ben çeşitli vesilelerle görüştüğüm İlâhiyat Fakültesi veya Arap Dili mezunlarının bile bu şekilde düşünmeye alışık olmadığını biliyorum. Dolayısıyla bu farkındalığı oluşturmak ve Kur'ân'ı en azından konusunu anlayarak okur hale gelebilmek, Türkçe'de kullandığımız kelimeleri kolayca tanıyabilmek için çokça okuduğumuz sûreler üzerinde bir uygulama kitabı hazırlamak istedik. Bu iki kitap birlikte çalışıldıktan sonra Kur'ân'ın başka kısımlarında zorluk çekilmeyeceğini ümit ediyoruz.

Bu kitapta halk arasında çok okunan sûreleri seçtik. Okurun Türkçe kitaplara alışık olduğu düşünülerek sayfalar soldan sağa doğru ilerleyerek hazırlandı. Hedefimiz önceki kitabın uygulamasını göstermek olduğu için mümkün olduğu ölçüde her kelimenin altına önce meâlini sonra da Türkçe'de kullanılan şeklini yazdık.

Manaların tam olarak anlaşılabilmesi için âyetlerin bulunduğu sayfanın altına açıklamalarıyla birlikte meâl yazdık. Kelimenin kökünü bulmanın manaya daha kolay ulaşmaya vesile olacağı düşünülerek isim ve fiillerin köklerini renklendirdik.

Bu uygulama kitabıyla birlikte herkes açıkça görecektir ki Kur'ân'la aramıza giren engel kelime manaları değil, sadece bunların dönüşüm kuralları ve gramer bilgisidir.

ŞU GERÇEĞİ İYİCE ANLAMALIYIZ:
KUR'ÂN BİZİM İÇİN HERHANGİ BİR YABANCI DİL GİBİ DEĞİLDİR. HATTA NEREDEYSE KUR'ÂN TÜRKÇE'DİR DENEBİLİR.

www.isaretyayinlari.com.tr